

Územný plán obce Podhorie

Návrh

ČLENENIE DOKUMENTÁCIE:**A. TEXTOVÁ ČASŤ**

- A1) ZÁKLADNÉ ÚDAJE
- A2) RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE
- A3) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE
- A4) DOKLADOVÁ ČASŤ

B. GRAFICKÁ ČASŤ

VÝKRES ŠIRŠÍCH VZŤAHOV (NA PODKLADE VÝKRESU AKTUALIZOVANÉHO ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA)

M 1 : 50 000   VÝKRES Č.   1

KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA A OCHRANY PRÍRODY

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   2   a

VÝKRES OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   3

VÝKRES VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   4

VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA, VODNÉ HOSPODÁRSTVO

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   5   a

VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA, ENERGETIKA

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   6

VÝKRES VYHODNOTENIA DÔSLEDKOV STAVEB, ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA PP A LP

M 1 : 10 000   VÝKRES Č.   7

KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA A OCHRANY PRÍRODY

M 1 : 2 000   VÝKRES Č.   8

VÝKRES VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

M 1 : 2 000   VÝKRES Č.   9

VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA, VODNÉ HOSPODÁRSTVO

M 1 : 2 000   VÝKRES Č.   10   a

VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA, ENERGETIKA

M 1 : 2 000   VÝKRES Č.   11

VÝKRES VYHODNOTENIA DÔSLEDKOV STAVEB, ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA PP A LP

M 1 : 2 000   VÝKRES Č.   12

OBSTARÁVATEĽ: **OBEC PODHORIE**

SPRACOVATEĽ: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK,
AUTORIZOVANÝ ARCHITEKT, 1202 AA
Ateliér: „DOM STAVBÁROV“, BLOK A,
ZÁVODSKÁ CESTA 4, 010 01 ŽILINA
Pošta: KLEMENSOVA 29/36, 010 01 ŽILINA
MOBIL: 0905 26 62 06
E.MAIL: kristinikstanislav@gmail.com

RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV NÁVRHU ÚPN - O:

Hlavný riešiteľ: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK,
AUTORIZOVANÝ ARCHITEKT

Urbanizmus: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK,
AUTORIZOVANÝ ARCHITEKT

Demografia: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK

Doprava: ING. PAVOL MATYS
ING. ONDREJ BRONČEK

Vodné hospodárstvo: ING. MICHAL LEŠTACH

Elektrická energia: KAROL KOLLÁR

Vykurovanie: KAROL KOLLÁR

Plynofikácia: KAROL KOLLÁR

Elektronické komunikačné siete: KAROL KOLLÁR

Zeleň: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK

Životné prostredie, ochrana prírody
a tvorba krajiny: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK

Poľnohospodárska pôda a lesná pôda: ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK

A. TEXTOVÁ ČASŤ

OBSAH:

A1) ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1	HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI	str.05
1.2	VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	str.07
1.3	ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM	str.07

A2) RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1	VYMEDZENIE A GEOGRAFICKÝ OPIS RIEŠENÉHO ÚZEMIA	str.12
2.2	VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ AKTUALIZOVANÉHO ÚPN – VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA	str.22
2.3	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKE RÔZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	str.32
2.4	ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE A ŠIRŠIE VZŤAHY, ZAČLENENIE OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLANIA	str.41
2.5	NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	str.44
2.6	NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE	str.57
2.7	NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY, REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU	str.59
2.8	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE PODHORIE	str.79
2.9	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	str.80
2.10	NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV CIVILNEJ OCHRANY, OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	str.83
2.11	NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ	str.88
2.12	NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA	
2.12.1	DOPRAVA	str.101
2.12.2	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	str.107
2.12.3	ENERGETIKA	str.116
2.12.3.1	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU	str.116
2.12.3.2	ZÁSOBOVANIE TEPLOM	str.119
2.12.3.3	ZÁSOBOVANIE PLYNOM	str.121
2.12.4	ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE A POŠTA	str.123
2.13	KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	str.125
2.14	VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	str.140
2.15	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	str.140
2.16	NÁVRH BUDÚCEHO MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY NA STAVEBNÉ A INÉ ZÁMERY	str.142

2.17	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	str.144
2.18	NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI	str.147
2.18.1	ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA NA FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY	str.147
2.18.2	PRÍPUSTNÉ, OBMEDZUJÚCE, VYLUČUJÚCE PODMIENKY NA VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH, NA INTENZITU ICH VYUŽITIA, REGULÁCIA VYUŽITIA PLÔCH	str.158
2.18.3	ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA	str.164
2.18.4	ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA	str.167
2.18.5	ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE	str.173
2.18.6	ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	str.179
2.18.7	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	str.184
2.18.8	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	str.184
2.18.9	PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY	str.188
2.18.10	ÚZEMIA VYŽADUJÚCE SI ZVÝŠENÚ OCHRANU	str.190
2.18.11	URČENIE, PRE KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY	str.191
2.18.12	ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	str.191
2.18.13	SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	str.192

A3) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE str.193

A4) DOKLADOVÁ ČASŤ str.195

(bude priložená po skončení prerokovania ÚPN – O Podhorie k dokumentácii o prerokúvaní)

A1) ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

1.1.1 DÔVODY OBSTARANIA ÚPN – O

Dôvody obstarania územného plánu obce Podhorie (ÚPN – O Podhorie) uvedené v zadaní pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie popri utilitárnych a legislatívnych dôvodoch vyplývajú predovšetkým z hlavných cieľov, ktoré chce obec dosiahnuť do roku 2030. Takto vymedzený časový horizont zodpovedá územnoplánovacou praxou overenému, obvyklému strednodobému horizontu s pomerne spoľahlivo vymedziteľným rozsahom očakávaných nárokov a potrieb obyvateľov obce v súlade s technickým pokrokom a stavom spoločenského vedomia.

Hlavným strategickým cieľom obce Podhorie je vytvorenie podmienok pre zabezpečenie udržateľného rozvoja obce, čo znamená, že Podhorie má ambície byť sídlom, v ktorom sú permanentné zaistené predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo bývajúcего obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a historické danosti prostredia obce.

Pre splnenie tohto cieľa a z neho odvodených partiálnych cieľov potrebuje obec okrem iného aj relevantný územnoplánovací nástroj sústavného komplexného a dlhodobého riešenia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v súlade s dodržiavanými princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Za takýto nástroj však už nie je možné považovať územný plán sídelného útvaru Lietava vypracovaný spoločne s územným plánom zóny obce Lietava z roku 1988 (spracoval Urbion Žilina), ktorý zahŕňa aj obec Podhorie. Tento schválený územný plán a jeho jeden doplnok sú momentálne jedinou, neúplne zachovanou, územnoplánovacou dokumentáciou pre riadenie urbanistického rozvoja v podmienkach obce Podhorie. Vzhľadom na veľký (28 ročný) časový odstup od doby jeho spracovania ako i z dôvodov zásadných spoločensko-ekonomických zmien po r.1989 je táto dokumentácia pre potreby obce použiteľná veľmi obmedzene a to nielen z titulu zvoleného cieľa, ale aj z hľadiska riešenia každodenných potrieb obce. Na základe existujúcej územnoplánovacej dokumentácie nie je možné reagovať napr. na zmeny vlastníckych pomerov, na legislatívne zmeny, na Územný plán veľkého územného celku žilinského kraja a jeho zmeny a doplnky, na nové požiadavky z oblasti ochrany prírody, životného prostredia, na zmeny vyplývajúce z vypracovaných regionálnych územných systémov ekologickej stability, na zmeny v jednotlivých rezortoch, (bytová výstavba, hospodárstvo...) atď.

Medzi ostatné účelové dôvody obstarania nového územného plánu obce zadanie ÚPN – O Podhorie zaraďuje:

- formovanie základnej prognózy postavenia a vývoja obce z pohľadu iných spoločensko vedných odborov,
- návrh a realizácia prípadných pozemkových úprav, lesných úprav, vodohospodárskych úprav, závlah, meliorácií atď.,
- návrh miestneho územného systému ekologickej stability atď.,
- vypracovávanie programov ochrany kultúrneho dedičstva, odpadového hospodárstva, koncepcií rozvoja jednotlivých odvetví života obce,
- ako jedna z podmienok získania prostriedkov z fondov európskej únie.

1.1.2 ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI A SPRACOVATEĽOVI

OBSTARÁVATEĽ:	OBEC PODHORIE ZASTÚPENÁ STAROSTOM OBCE: ANTONOM CHOBOTOM
SCHVAĽUJÚCI ORGÁN:	OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO PODHORIE
ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA pre výkon obstarávateľských činností v zmysle §2a zák. č. 50/76 Zb. v platnom znení:	ING. ARCH. VLADIMÍR BARČIAK, ŽILINA
SPRACOVATEĽ ÚPN – O PODHORIE:	ING. ARCH. STANISLAV KRISTINÍK, AUTORIZOVANÝ ARCHITEKT, 1202 AA URBARCH SK, s. r. o. ZÁVODSKÁ CESTA 4, 010 01 ŽILINA IČO :36423653, DIČ: 2021885327

1.1.3 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA

Hlavné ciele riešenia ÚPN – O Podhorie definuje schválené Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie, v kapitole „Hlavné ciele rozvoja územia, vyjadrujúce rozvojový program obstarávateľa“:

Obec Podhorie má v súčasnosti k dispozícii Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako rozvojový programový dokument v strednodobom až dlhodobom horizonte. Z hľadiska územnoplánovacieho resp. urbanistického nemá ešte vyprofilovanú „víziu“ svojho postavenia a úlohy obce v systéme osídlenia regiónu v horizonte najbližších 15-20 rokov. Jej základné obrysy však možno identifikovať z prieniku záväzných výstupov z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa (aktualizovaný ÚPN – VÚC Žilinského kraja), sumáru celoobecných príp. parciálnych požiadaviek (Prieskumy a rozborý územia pre účely tvorby územného plánu obce) ako i PHSR obce Podhorie (pripravuje sa nový PHSR obce Podhorie).

Na základe týchto dokumentov možno z hľadiska potrieb územného plánu ako hlavné ciele v rozvoji územia obce uviesť nasledovné:

- *Obec mieni zostať vidieckym sídlom strednej obecnej veľkosti v zázemí osídlenia mesta Žilina so všetkým štandardom základnej sociálnej, občianskej a technickej vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla v systéme osídlenia zázemia mesta Žilina, ale s vyššou kvalitou životného prostredia, ako môžu dosiahnuť intenzívnejšie urbanizované územia mesta k r.2030,*
- *Obec chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/ Rajecká dolina, Euroregión Beskydy, ZMOS Horného Považia, MAS Rajecká dolina), do ktorých vloží okrem iného svoj primeraný potenciál pre cestovný ruch, turistiku, rekreáciu a komunálne hospodárstvo...,*
- *Na území obce treba viac „udomáčniť“ kultúrohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník, turista či prechodne bývajúci klient chalúp, penziónov,*
- *Obec chce mať v území viac pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch,*
- *Ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre primeraný rozvoj cestovného ruchu a turizmu,*
- *Rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť koordinovaný s okolím (región, susediace obce).*

Urbanisticky to znamená, že primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania v rodinných domoch, ku ktorej sa pridruží funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia poľnohospodárskej výroby.

Pozdvihnutie rekreačnej funkcie do sekundárnej polohy v konečnom dôsledku by malo byť o.i. zdrojom výraznejšej zamestnanosti a ekonomického profitu obce, podnikateľov, občanov.

Rozvoj diverzifikovaného výrobného (sekundárneho) potenciálu neprekročí rámec terciárneho postavenia tejto funkcie v podmienkach obce.

1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Doteraz platný územný plán pre obec Podhorie predstavuje Územný plán sídelného útvaru (ÚPN – SÚ) Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987 a v spoločnom elaboráte spracovaný Územný plán zóny (ÚPN – Z) Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987, ktorý zahŕňa aj obec Podhorie. Zo schváleného ÚPN – SÚ Lietava je možné v novom Územnom pláne obce (ÚPN – O) Podhorie, využiť len veľmi malé množstvo jeho parciálnych častí. Neumožňoval po svojom návrhovom období (2002) realizáciu nových zámerov obce, nemohol sledovať spoločenské zmeny a návrhy vyplývajúce z územného plánu vyššieho stupňa – Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja (ÚPN – VÚC ŽK), ani záväzky z environmentálneho hľadiska reprezentované dokumentom Aktualizácia (implementácia územných systémov ekologickej stability ÚSES) RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto.

Čiastočne túto situáciu riešila aktualizácia ÚPN – SÚ Lietava formou vypracovania zmeny a doplnku k tomuto dokumentu a to Doplnok (ZaD) č. 1 ÚPN – SÚ Lietava - Podhorie schválený v roku 2006. ÚPN – SÚ Lietava nie je už relevantným územnoplánovacím dokumentom ako nástroj pre dosiahnutie cieľov obce Podhorie k r.2030. Nezachoval sa v kompletnom stave a vzhľadom na cca 25 ročný časový odstup od jeho schvaľovania napriek čiastkovej aktualizácii je už veľmi obmedzene použiteľný. Ostarlé dokumentácie nie je možné využiť napr. aj z titulu zmien vlastníckych pomerov, zmien v legislatíve, v ekonomike, v postavení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, z titulu nesúlady s novou nadradenou regionálnou územnoplánovacou dokumentáciou atď.

1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

1.3.1 CHRONOLÓGIA DOTERAJŠIEHO SPRACOVÁVANIA A PREROKOVÁVANIA ETÁP ÚPN – O

▪ Oznámenie o začatí obstarávania ÚPN – O Podhorie	26.10.2015
▪ Prieskumy a rozbor pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie	11/2015
▪ Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie – vypracovanie	11/2015
▪ Prerokovávanie zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie	23.11.2015 – 28.12.2015
▪ Schválenie zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie (uzn. OZ Podhorie č. 3/2016 zo dňa 11.2.2016)	11.2.2016

1.3.2 ZHODNOTENIE SÚLADU RIEŠENIA ÚPN – O SO ZADANÍM

Tabuľka 0.0-1

PÍSM.	POŽIADAVKY ZADANIA	RIEŠENIE ÚPN – O PODHORIE
a)	Dôvody na obstaranie územného plánu obce Podhorie	Akceptované.
b)	Hlavné ciele rozvoja územia, vyjadrujúce rozvojový program obstarávateľa	Akceptované.
c)	Vymedzenie riešeného územia Územného plánu obce Podhorie	Akceptované.
d)1.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry	Akceptované – formou rešpektovania požiadaviek vyplývajúcich z aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja, vrátane výstupov zo záväznej časti.
d)2.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti sociálnej infraštruktúry	Akceptované.
d)3.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva	Akceptované v rámci k.ú. obce Podhorie i záujmového územia obce v k.ú. obce Lietava
d)4.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany poľnohosp. pôdy, prírody a kultúrneho dedičstva	Akceptované aj v súlade s RÚSES a návrhom prvkov MÚSES.
d)5.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry	Akceptované.
d)6.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti vodného hospodárstva	Akceptované.
d)7.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry	Akceptované.
d)8.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti odpadového hospodárstva	Akceptované.
d)9.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja	Akceptované, najmä podporou miestneho funkčno-priestorového subsystému turistiky, rekreácie a cestovného ruchu.

d)10.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti telekomunikácií	Akceptované.
d)11.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti v oblasti pôšt	Akceptované.
d)II.	Požiadavky vyplývajúce z aktualiz. ÚPN - VÚC ŽK vzťahujúce sa na územie obce Podhorie, vrátane výstupov zo záväznej časti - verejnoprospešné stavby	Akceptované.
e)	Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia	Akceptované.
f)	Požiadavky na riešenie záujmového územia	Akceptované.
g)	Základné demografické údaje	Akceptované.
h)	Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	Akceptované.
i)	Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanácie	Akceptované.
j)	Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia územia	Akceptované.
k)	Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov,...ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, vrátane požiadaviek na zabezpečenie ÚSES územia	Akceptované.
l)	Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia	Akceptované.
m)	Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	Akceptované.
n)	Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkč. využívania územia obce s prihliadnutím na histor., kultúrne, urban. a prírodné podmienky územia vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu	Akceptované.
o)	Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry, rekreácie a výroby	Akceptované.
p)	Požiadavky z hľadiska životného prostredia – koncepcia starostlivosti o životné prostredie	Akceptované.
q)	Požiadavky z hľadiska ochrany poľnohosp. pôdy a lesnej pôdy	Akceptované.
r)	Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	Akceptované.
s)	Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	Akceptované.
t)	Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	Akceptované.
u)	Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie	Akceptované.

1.3.3 SÚPIS POUŽITÝCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV (ÚPP) A INÝCH PODKLADOV, ZHODNOTENIE ICH VYUŽITIA

Pri vypracovaní návrhu ÚPN – O Podhorie boli spolu so zachovanými časťami pôvodného územného plánu sídelného útvaru (ÚPN – SÚ) Lietava z roku 1987, aktualizovaného ÚPN – SÚ Lietava - Podhorie Doplnok č. 1 z roku 2006, a spolu s aktualizovaným ÚPN – VÚC Žilinský kraj, zadáním, prieskumami a rozbormi a výsledkami prípravných prác obstarávateľa, ktorých zhodnotenie využitia je v zásade uvedené v kapitole 1.2 a 1.3.2, v etape návrhu ÚPN – O využité:

- Zadanie pre vypracovanie územného plánu obce (ÚPN – O) Podhorie (upravené a doplnené znenie v zmysle Obcou Podhorie akceptovaných pripomienok, § 20 ods. (2) zák.č. 50/76 Zb. v platnom znení),
- Pripomienky orgánov a právnických osôb ku Zadaniu ÚPN – O Podhorie,
- Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov a organizácií ku Zadaniu ÚPN – O Podhorie,
- Vyhodnotenie pripomienok fyzických a právnických osôb ku Zadaniu ÚPN – O Podhorie,
- digitalizovaný polohopis a výškopis vo formáte dwg ,
- mapový podklad v m 1 : 10 000,
- mapa z ROEP-u východná časť katastrálneho územia obce Podhorie v analógovej forme,
- mapa z ROEP-u západná časť katastrálneho územia obce Podhorie v analógovej forme,
- ÚPN VÚC Žilina, 1998 a 2005 (Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. M. Pivarči),
- Zmeny a doplnky č.3 ÚPN VÚC Žilinského kraja...(Ing. arch. R. Toman) a VZN ŽSK 17/2009 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č.3 Územného plánu VÚC ŽK schválené 17. marca 2009 Uznesením č. 8/26,
- Zmeny a doplnky č.4 ÚPN VÚC Žilinského kraja...(Ing. arch. M. Pivarči) schválené Zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27. júna 2011 a VZN ŽSK 26/2011 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č.4 Územného plánu VÚC ŽK schválené 27. júna 2011 Uznesením č. 6/11,
- Regionálny územný systém ekologickej stability krajiny, okres Žilina,
- Aktualizácia (implementácia územných systémov ekologickej stability ÚSES) RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto (Slovenská agentúra životného prostredia, Ing. Ján Králik CSc., Ing. Marta Hajniková, RNDr. Peter Prokša, Ing. Alena Kovaľová,...2006),
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Podhorie na roky 2010-2015,
- ÚPN – SÚ Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987,
- ÚPN – Z Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987,
- Doplnok č.1 ÚPN – SÚ Lietava – Podhorie (Ing. arch. Peter Krajč) schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Podhorí č. 80/2006 zo dňa 30.11.2006,
- Krajinno-ekologický plán k.ú. Podhorie, november 2015, (Peter Hájnik a kol.),
- Projekt Materskej školy a zámer prestavby existujúceho objektu MŠ na 12 b.j.,
- Súpis vydaných územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- Zoznam chránených častí územia a archeologických pamiatok,
- Návrh riešenia záujmov civilnej ochrany – vzor,
- Povodňový plán záchranných prác obce,
- Výkaz o požiarnej ochrane,

- VZN obce,
- Údaje ŠÚSR od roku 1996 do roku 2014 – výmera územia, využitie pôdy, počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie, prisťahovaní a odsťahovaní obyvatelia, prehľad stavu a pohybu obyvateľov podľa pohlavia, prehľad stavu a pohybu obyvateľov, hustota obyvateľov, vekové zloženie, vekové skupiny, od roku 2004 do roku 2014 - počet evidovaných právnických osôb, fyzické osoby – podnikatelia, od roku 2001 do roku 2014 prírastok obyvateľstva, prehľad pohybu obyvateľov, stav trvale bývajúceho obyvateľstva, v roku 2014 vekové zloženie obyvateľstva, ekonomická aktivita obyvateľstva,
- Sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 2001,
- Sčítanie obyvateľov bytov a domov (SODB) z r. 2011,
- Internetová stránka www.obecpodhorie.info,
- Konzultácie s organizáciami a správcami sietí,
- Dotazníky pre získavanie názorov na obsah riešenia ÚPN – O Podhorie,
- Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2008,
- Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie Žilinského kraja (r. 2006),
- ÚPN – O Lietavská Svinná (r. 2010),
- ÚPN – O Lietava (r. 2015).

A2) RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE A GEOGRAFICKÝ OPIS RIEŠENÉHO ÚZEMIA

2.1.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie územného plánu obce je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce. Obec Podhorie tvorí jedno katastrálne územie. Takto vymedzené riešené územie

- **na severe** susedí s katastrálnym územím Lietava, dotýka sa katastrálneho územia Peklina (obec Horný Hričov), a susedí s katastrálnym územím Paština Závada,
- **na východe** má spoločnú hranicu s katastrálnym územím obce Lietava,
- **na juhu** susedí s katastrálnym územím Babkov (obec Lietavská Svinná – Babkov),
- **zo západu** susedí s katastrálnym územím obce Súľov – Hradná (okres Bytča).

Katastrálna hranica obce je vedená čiastočne hrebeňovitými úsekmi lesných masívov oddeľujúcich osídlené doliny, značná časť zvlnenou poľnohospodárskou krajinou a v malej miere pretína údolné polohy nív vodných tokov.

Vymedzené riešené územie ÚPN - O ktorým je katastrálne územie obce, je tvorené výmerou katastrálneho územia obce – 641,6346 ha. Predmetom riešenia nie sú len koncentrované zastavané územia obce, ale aj prírodné poľnohospodársky využívané územia a lesné územia v extravilánových polohách, ohraničené katastrálnou hranicou obce Podhorie. Takto popísané územie je vcelku graficky riešené na výkresoch v M 1 : 10 000.

2.1.2 VYMEDZENIE ÚZEMIA RIEŠENÉHO S POUŽITÍM VYBRANÝCH REGULATÍVOV ZÓNY

Z dôvodu nutnosti detailnejšieho riešenia najzložitejšej problematiky územia obce Podhorie, ktorá je viazaná na súčasné zastavané územia obce a ich primknuté okolie, vymedzujú sa v rámci riešenia ÚPN – O územia, ktoré sú riešené s použitím niektorých zásad a vybraných regulatífov podrobnejšieho priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, stavieb a verejného dopravného a technického vybavenia územia. Tieto regulatívy a zásady vychádzajú zo zastavovacích podmienok na umiestnenie stavieb. Detailnejšie riešenie území je v grafickej časti ÚPN – O prezentované výkresmi v M 1 : 2 000, pričom ich vymedzenie je nasledovné:

- **ZO SEVERU**

je vymedzené od východu k západu lomenou čiarou okraja územia rodinných domov navrhovaného, existujúceho, opäť navrhovaného a existujúceho a navrhovaného v priestore Kút, potom sa 3 x lomí obtekajúc hranicu navrhovaného územia Pri Ihrisku, pokračuje v jednej línii navrhovaným a opäť existujúcim územím rodinných domov v lokalite Nadsadie, potom pokračuje 2 x zalomenou líniou k okraju územia občianskej vybavenosti, okolo ktorého pokračuje v severnom smere k územiu cintorína, jeho západným okrajom a západným okrajom rekreácie Vajano kde sa lomí jeho okrajom k juhu, pokračuje okolo územia cintorína, kde sa lomí k východu, pokračuje okrajom územia rodinných domov, kde sa lomí k severu, opäť k východu a juhu k výrobnému územiu, ktorého hranicu tvorí niekoľkokrát lomená čiara smerom k existujúcemu územiu rodinných domov k lokalite Dráhy, pokračuje severnou hranicou územia existujúcich bytových domov a územia rodinných domov existujúcich, navrhovaných, kde sa lomí

k juhu a opäť k východu hranicou existujúcich, navrhovaných opäť existujúcich a navrhovaných rodinných domov kde končí.

- **Z VÝCHODU**

je od severu k juhu vymedzené hranicou územia rodinných domov navrhovaných a existujúcich, kde končí.

- **Z JUHU**

pokračuje od východu k západu územím rodinných domov existujúcich, ktorého hranica je viackrát zalomená, ale sleduje smer od východu k západu až juhozápadu, pokračuje striedavo hranicou jeho navrhovanej, existujúcej, navrhovanej, existujúcej výstavby, kde obteká usadlosť v priestore Močiarneho potoka, odtiaľ pokračuje severným smerom k navrhovanej zástavbe a lomí sa smerom k juhozápadu, potom k severu, východu k hranici existujúcej výstavby, kde sa lomí k severu a západu k územia občianskej vybavenosti s navrhovanou výstavbou, kde sa lomí k severu k územia navrhovaných bytových domov, kolo neho sa lomí na západ a pokračuje hranicou územia rodinných domov, navrhovanej, existujúcej a opäť navrhovanej výstavby, pokračuje lomenou čiarou okraja územia občianskej vybavenosti a viackrát zalomenou čiarou územia rodinných domov k územia zjazdového lyžovania, ktorého hranicu v tvare pretiahleho obdĺžnika obteká a pokračuje v smere na západ hranicou územia rodinných domov s existujúcou, navrhovanou, existujúcou, navrhovanou existujúcou a navrhovanou výstavbou, kde končí.

- **ZO ZÁPADU**

tvorí hranicu okraj územia rodinných domov s navrhovanou výstavbou.

2.1.3 GEOLOGICKÉ POMERY

Katastrálne územie obce Podhorie sa nachádza v subprovincii Vnútročné Západné Karpaty, leží na styku Žilinskej kotliny a Súľovských vrchov a je vyplnené vo východnej časti riešeného územia paleogénnym a kriedovým flyšom s vrstvami pieskovcov, ílovcov a slieňovcov, neogénnymi a štvrtohornými ílmi, pieskami a štrkami. Rozhranie geomorfologických podcelkov Žilinskej pahorkatiny a Súľovských skál smeruje od juhu k severu. Západná časť územia je tvorená najmä bazálnymi paleogénnymi zlepenkami. Geologická stavba územia je teda budovaná štruktúrnogeologickými pásmami Mezozoikum vnútorných západných Karpát, Flyš, Vnútrokarpatský paleogén.

Erózia sa vyskytuje na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkších a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých príválových dažďoch.

Kataster obce leží v západnom výbežku Žilinskej kotliny v dolinách potokov Podhorského, Močiarneho, Dubník a Lietavského potoka a na východných svahoch východného hrebeňa Súľovských skál v nadmorskej výške 420 – 822 m n.m.. (vrchol Kečka – Kačka). Len pomerne malá časť výmery katastrálneho územia obce je urbanizovaná, zostatok tvoria lesy a najmä voľná, poľnohospodárska krajina. Zástavbu v obci tvorí jediná urbanizovaná časť. V nej sa nadmorská výška pohybuje v rozpätí od 452 m n.m.. po 486 m n.m..

Tvar obce je v zásade kompaktný, s pozdĺžnym základom typickým pre potočnú dedinu s priečnymi výbežkami a na ne nadväzujúcimi jednotlivými súbežnými uličnými priestormi.

Z geologického hľadiska možno riešené územie podľa RÚSES pričleniť k dvom hlavným oblastiam:

- k pohoriam jadrového pásma Karpát – geologicky pestrým oblastiam s výskytom viacerých stratigrafických jednotiek, paleozoických kryštálických

a metamorfovaných hornín, mezozoických karbonátových a nekarbonátových hornín, paleogénnych karbonátových hornín – pohoria Vnútrotných Západných Karpát (Strážovské vrchy, Súľovské vrchy),

- k vnútrokarpatským kotlinám – kde patria kotlinové oblasti s paleogénnymi a neogénnymi sedimentmi (íly, piesky, štrky), pokryté kvartérnymi sedimentmi (svahové a sprašové hliny, prolúviálne a fluviálne sedimenty).

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie sa v riešenom území nachádzajú rajóny predkvartérnych hornín:

- rajón flyšoidných hornín,
- rajón pieskovcovo-zlepencových hornín.

Rajón flyšoidných hornín je vyčlenený na územiach, kde na povrch vystupujú zbridliteľné ílovcovo – prachovcové (aj slieňovcové) horniny, pravidelne sa striedajúce s pieskovecami (príp. zlepencami alebo karbonátmi). Je to typický rajón karpatského flyša. Súvrstvia sú spravidla zvrásnené a značne tektonicky porušené. Horniny možno prevažne zaradiť podľa STN 73 3050 do triedy ťažiteľnosti 5 – 6. Striedanie relatívne priepustných (pieskovce) a nepriepustných (ílovce, prachovce) hornín spôsobuje, že územia bývajú málo zvodnelé. Pramene tvoria menšie vývery, ich výdatnosť dosahuje desatiny l.s^{-1} , sporadicky nad 1 l.s^{-1} , pričom silne kolíše. Poukazuje to na plytký obeh podzemných vôd a ich priamu závislosť od zrážok. Morfológický ráz územia je charakteristický miernymi až strednými svahmi a plochými chrbátmi. Strmšie svahy sa vyskytujú len v územiach s väčším zastúpením pieskovcovo – zlepencových hornín. Kvôli intenzívnemu periglaciálnemu zvetrávaniu došlo k nakypreniu povrchových vrstiev a soliflukčnému hákovaniu vrstiev. Malou odolnosťou sa vyznačujú hlavne polohy paleogénnych ílovcov. Veľmi časté sú zosuvy a to nielen po plochách vrstevnatosti, ale aj v prípade, ak vrstvy zapadajú do svahu, kedy horniny sú vystavené intenzívnejšiemu zvetrávaniu prenikajúcemu po vrstvách. V tomto prípade sú šmykové plochy obvyčajne na rozhraní zvetraných a zdravých hornín.

Rajón pieskovcovo-zlepencových hornín vytvárajú hruboulomkové komplexy paleozoika až neogénu a flyšovej formácie (stredná krieda a paleogén). K najstarším horninám patria zlepence. Kriedové a paleogénne zlepence sú obvykle drobno a strednozrnné, miestami však aj hrubozrnné až balvanité. Ich tmel je zväčša pevný vápnito – pieskovcový, prípadne vápnitý. Dobré priepustné sú pevné skalné horniny, ktoré sú často intenzívne rozpukané, s otvorenými puklinami. V prípade väčších hrúbok a rozlohy zlepencov s vápnito – pieskovcovým tmelom, dosahujú niekedy pramene výdatnosť aj nad 10 l.s^{-1} .

2.1.4 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Z hľadiska geomorfologického členenia sa katastrálne územie obce Podhorie nachádza v provincii Západných Karpát a ich nasledovných geomorfologických jednotkách:

Tab. 0.1-1 Geomorfologické jednotky katastrálneho územia Podhorie

Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	časť
Vnútrotné Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Súľovské vrchy	Súľovské skaly	Súľovská kotlina
		Žilinská kotlina	Žilinská pahorkatina	-

Zdroj: Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto.

Mierne väčšia západná časť katastrálneho územia obce Podhorie patrí do geomorfologického celku Súľovské vrchy a podcelku Súľovské skaly, mierne menšia výmera územia je v celku Žilinská kotlina, podcelku Žilinská pahorkatina. Hranica medzi nimi má takmer presný smer od severu k juhu. V geomorfologickom celku Žilinská kotlina, v podcelku Žilinská pahorkatina sa nachádza takmer celé zastavané územie obce.

Na vývoji Žilinskej kotliny sa podieľali mladé tektonické pohyby a kvartérne modelácie.

Z hľadiska typov reliéfu v území boli podľa dokumentu Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto vyčlenené nasledovné hlavné typy reliéfu:

- kotlinový reliéf – fluviálna rovina, málo členená hladko modelovaná rovina až kotlinová eróžno-denudačná členená pahorkatina – hladko modelovaný reliéf kotliny v centrálnej časti okresu Žilina,
- eróžno-denudačná vrchovina až hornatina, ostrejšie modelovaná, s výskytom bralných foriem - pohoria bradlového pásma a nižšie kryštálicko-druho horné pohoria (Strážovské a Súľovské vrchy, Manínska vrchovina, Kysucké vrchy).

Zo súčasných geomorfologických procesov prebieha v území riečna erózia, na druhej strane akumulácia. K degradácii územia prispieva erózia na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkších a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých prívalových dažďoch. V súčasnosti je významný antropoidný vplyv úpravami terénu.

Členitosť územia charakterizuje nadmorská výška územia. Kolíše od 420 m n.m.. do 822 m n.m.. (vrchol Kečka /Kačka/ na západnom okraji katastrálneho územia), stred obce 460 m n.m.. V prevažne urbanizovanej časti sa nadmorská výška pohybuje v rozpätí od 452 m n.m.. po 486 m n.m..

Na základe relatívnej výškovej (vertikálnej) členitosti sú na území katastra obce vyčlenené tri typy reliéfu:

- pahorkatiny, sa nachádzajú v miestach, kde do územia zasahuje Žilinská kotlina, reliéf je mierne členitý typický pre oblasť styku pohoria a kotliny, kde výškový rozdiel nepresahuje 100 m, zaberá takmer polovinu rozlohy katastra obce v jeho východnej časti,
- vrchoviny, reliéf je silno členitý, pokrývajú centrálnu časť územia až západnú časť bezlesia, kde je výškový rozdiel od 100 do 310 m,
- nižšie hornatiny, reliéf je veľmi silno členitý, sú v oblasti Súľovských skál, výškový rozdiel je tu od 311 do 470 m.

Sklonitosť reliéfu

Sklon reliéfu predstavuje zmenu nadmorských výšok v smere spádovej krivky. Vyhodnotenie sklonitosti má pri praktickom riešení umiestnenia ľudských činností v krajine dôležité miesto, napr. v spôsobe obrábania pôdy, pri posudzovaní stability územia, pri výbere spôsobu stavebných prác a konštrukcií stavieb, pri voľbe trasy a konštrukcie komunikácií, pri posudzovaní stability svahov vodných nádrží. Sklonitosť limituje ľudské aktivity v území, aby nevhodným zásahom do horninového prostredia nevznikli škody na prírodnom prostredí.

Kategórie sklonu svahu:

- 1 - $<3^{\circ}$
- 2 - $3^{\circ} - 7^{\circ}$
- 3 - $7^{\circ} - 12^{\circ}$
- 4 - $12^{\circ} - 17^{\circ}$
- 5 - $17^{\circ} - 25^{\circ}$

6 - nad 25⁰

Sklonitosť, dĺžka svahov a typ vegetačného krytu sú hlavné faktory spôsobujúce pôdnu eróziu.

Seizmicita územia je charakterizovaná seizmickým ohrozením v hodnotách makroseizmickej intenzity 7°.

2.1.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

Hydrologicky katastrálne územie Podhoria leží v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva významný ľavostranný prítok Rajčianka. Váh tu má priemerný prietok $123,9 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Rajčianka – ústí do Váhu zľava v Žiline, pri Strážove. Celková plocha povodia je $359,06 \text{ km}^2$, dĺžka hlavného toku $47,5 \text{ km}$, špecifický odtok z povodia je priemerne $16,13 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$ a priemerný prietok $5,8 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Takmer celé povodie Rajčianky leží v okrese Žilina a zahŕňa prakticky celú Rajeckú kotlinu.

Ľavostranný prítok Rajčianky Lietavka tečúci severným a východným okrajom k.ú. Podhorie priberá pravostranný prítok s identifikačným číslom toku 4-21-6-4274, názvom toku podľa vodohospodárskej mapy (VHM) BP Lietavky a správcovským názvom Podhorský potok. Podhorský potok predstavuje hydrologickú os riešeného územia. Pramení pod hrebeňom Súľovských skál medzi vrcholmi Dubník a Kečka (Kačka), preteká zastavaným územím obce v smere od západu až juhozápadu k východu až severovýchodu. Jeho pravostranný prítok – identifikačné číslo 4-21-6-4277, názov podľa VHM bezmenný, správcovský názov Močiarny pramení v k.ú. Babkov, prechádza do k.ú. Podhoria v jeho juhovýchodnej časti, od lokality Šiškovec je v súbehu s miestnou komunikáciou Podhorie – Babkov. Druhým jeho pravostranným prítokom je potok s identifikačným číslom 4-21-6-4275, názvom podľa VHM bezmenný. Ten preteká katastrálnym územím obce v krátkom úseku pri jeho východnom okraji. Severne od zastavanej časti obce a južne od poľnohospodárskeho dvora v smere od západu na východ preteká potok identifikačné číslo 4-21-6-4278, názov podľa VHM PB Lietavky, správcovský názov Dubník. V dvoch krátkych úsekoch katastrálne územie obce Podhorie pretína aj potok Lietavka (Závadský potok) a to pri vyústení potokov Dubníka a Podhorského potoka. V Lietavskej Závadke ústí do Lietavky potok s identifikačným číslom 4-21-6-4281, ktorý tam priteká z katastrálneho územia Podhoria.

Prietoky na Podhorskom potoku neboli zaznamenané. Prietoky Lietavky vo vodomernej stanici v m.č. obce Lietava - Majer podľa SHMÚ boli v roku 2006 - priemerný ročný prietok $Q_r=0,137 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, maximálny kulminačný prietok $Q_{\max}=2,062 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, minimálny denný prietok $Q_{\min}=0,056 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

Bystrinný charakter majú len pramenné časti tokov ostatné časti majú stredohorský charakter, kde prevláda akumulácia nad eróznou činnosťou.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobo pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 – 150 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický vrchovinovo - nížinný snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v septembri až marci, vysokou vodnatosťou v apríli až júni (maximálnymi stavmi prevažne v máji), najnižším v januári a februári. Nevýrazné podružné zvýšenie vodnatosti je koncom jesene a začiatkom zimy.

Hlavným hydrogeologickým regiónom predmetného územia je:

- paleogén a kvartér časti Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov.

Určujúcim typom priepustnosti je medzizrnová priepustnosť.

2.1.6 KLIMATICKÉ POMERY

Klimatické pomery predstavujú dôležitý určujúci faktor pri konečnom návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia. Pri klimatickej charakteristike sa vychádzalo z publikovaných materiálov: ročenky SHMÚ Bratislava, Petrovič a kol. (1964), Atlas podnebia ČSSR (1958), Atlas SSR (1980).

Katastrálne územie obce sa z globálneho hľadiska nachádza v miernej klimatickej oblasti. Stredná a východná časť katastra patrí do mierne teplej vlhkej oblasti. Okraje Súľovských vrchov patria do mierne chladnej klimatickej oblasti.

Z hľadiska zrážok patria najnižšie časti riešeného územia (kotlina) do mierne vlhkej klimatickej oblasti.

Pre potreby ÚPN – O dôležitú vypovedaciu charakteristiku predstavuje oslnenie reliéfu ako rámcová klimatická charakteristika riešeného priestoru. Z KEP obce Podhorie vyplýva dobré oslnenie celej zastavanej časti územia a plôch predpokladaného rozvoja najmä na juh priklonených svahov.

Predmetné územie spadá do klimatických okrskov:

- okrsok chladný, klimatické znaky – júlový priemer teploty $< 16^{\circ}\text{C}$,
- okrsok mierne teplý, vlhký, vrchovinový – počet letných dní za rok je priemerne 50, s denným maximom teploty vzduchu júl $\geq 25^{\circ}\text{C}$.

Kataster obce sa nachádza v oblasti Súľovských skál, čo je chladná oblasť v mierne chladnom okrsku. Priemerná teplota vzduchu v oblasti je 7°C . V letnom období je tu v priemere 45 letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25°C a viac. V zimnom období sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35 ľadových dní v ktorých max. teplota vzduchu klesá pod 0°C a 125 mrazových dní v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C . Počas tuhých zím sa zaznamenáva až 70 ľadových a 158 mrazových dní. Počas nich absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú až na $-29,5^{\circ}\text{C}$. Dĺžka bezmrazového obdobia je okolo 160 dní v roku. Priemerná januárová teplota vzduchu je -4°C . Počet vykurovacích dní počas roka je 280 a počet dní so snehovou pokrývkou je 70.

Územie patrí vďaka podhorskej svahovej polohe do priemerne inverzných polôh, priemerný počet dní s hmlou je 20 až 50, patrí teda do klimatických oblastí so zníženým počtom hmiel. Priemerný ročný úhrn zrážok v predmetnom území je cca 800 mm, v januári sú priemerné úhrny zrážok 50 mm, v júli 90 mm.

V oblasti Žilinskej kotliny je takmer po celý rok zvýšená relatívna vlhkosť vzduchu. Je to oblasť s najväčším počtom dní v roku s hmlou. Typická je tu slabá veternosť s priemernou rýchlosťou vetra $1,3\text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ a výskyt bezvetria až do 60%.

Z hľadiska potenciálneho znečistenia ovzdušia sú veterné pomery v Žilinskej kotline veľmi nepriaznivé, a preto aj relatívne menšie a vzdialenejšie zdroje znečisťovania ovzdušia resp. zdroje exhalátov vedú k pomerne vysokej úrovni znečistenia ovzdušia v jeho prízemnej vrstve. Znečisťovanie ovzdušia v okolí Žiliny je spôsobené jednak klasickými znečisťujúcimi látkami produkovanými činnosťou Žilinskej teplárenskej a.s., z Cementárne Lietavská Lúčka a dobývacieho priestoru v katastri Lietavskej Lúčky, ale podieľajú sa na ňom aj zostávajúce chemické prevádzky v meste Žilina a v okolí cesty III/2102 intenzívna automobilová doprava.

2.1.7 OCHRANA PRÍRODY A EKOLOGICKÁ STABILITA

Z hľadiska ochrany prírody a prírodných hodnôt sa v riešenom území vyskytujú

- veľkoplošné chránené územie CHKO Strážovské vrchy s 2.° ochrany,
- ostatné katastrálne územie obce Podhorie ako územie s 1.° ochrany,
- chránené územia NATURA 2000,

- chránené vtáčie územie CHVÚ 28 Strážovské vrchy,
- územie európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.

Maloplošné chránené územia sa v riešenom území nevyskytujú, dotýka sa ho však na hranici katastrálneho územia obce Podhorie s k.ú. Súľov v krátkom úseku východného hrebeňa Súľovských skál pri vrchole Roháč, územie s najvyšším – piatym stupňom ochrany NPR *Súľovské skaly*. Hranica NPR a hranica jej ochranného pásma so 4° ochrany má byť v zmysle ÚPN-VÚC ŽK zmenená nebude však zasahovať do katastrálneho územia obce Podhorie.

Z hľadiska ekologickej stability do západnej časti riešeného územia zasahuje

- biocentrum nadregionálneho významu Nrbc 4 : *Súľovské skaly*,

z biokoridorov je v západnej časti katastrálneho územia obce:

- biokoridor regionálneho významu Rbk 17 : *Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny*.

Podľa Implementácie ÚSES a aktualizácie RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto sa v riešenom území nachádza genofondovo významná lokalita

- BY 29 *Východný hrebeň Súľovských skál*,

a v severnej časti katastrálneho územia sa ho dotýka genofondová lokalita

- BY 26 *Súľovské skaly* (NPR) v priestore Roháč.

Okrem uvedených prvkov ochrany prírody sú v riešenom území uplatňujú aj iné prírodné pozoruhodnosti – ekologicky významné segmenty.

2.1.8 FYTOGEOGRAFICKÉ A GEOBOTANICKÉ ČLENENIE ÚZEMIA

Z aplikácie Implementácie ÚSES a aktualizácie RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto vyplýva pre katastrálne územie obce Podhorie nasledovné fyto geografické členenie územia:

Tabuľka 0.1-2 Fytogeografické jednotky katastrálneho územia Podhorie

Zóna	Oblasť	Okres	Podokres	Obvod
buková	kryštalicko druhohorná	Žilinská kotlina	b. južný	-
		Súľovské vrchy	a. Súľovské skaly	

Podľa krajinnokoekologického plánu k.ú. Podhorie patrí riešené územie do oblasti Západokarpatskej flóry a obvodu Predkarpatská flóra (Praecarpaticum), celok Strážovské vrchy. Geobotanické členenie vychádza z geobotanickej mapy SR a znázorňuje rovnovážny stav rastlínstva s prírodným prostredím.

Pôvodné porasty boli tvorené druhmi karpatskej lesnej flóry. Podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocky, Š. 2002 in Atlas krajiny SR) sú v území mapované tieto jednotky:

- bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach,
- bukové a jedľovo-bukové lesy,
- zmiešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách,
- karpatské reliktne borovicové lesy (okrajovo),
- dubové a dubovo-cerové lesy (ostrovčekovito).

V súčasnosti je územie výrazne zmenené. V území sa vyvinuli biotopy vytvorené a ovplyvnené človekom. Poľnohospodárska pôda sa získavala kľčovaním lesov, na vhodných plochách sa pôda obhospodarovala orbou, časť vyklčovaných lesov sa premenila na lúky a pasienky. Tieto biotopy vyžadujú udržiavanie človekom a bez zásahu sa vplyvom náletov postupne menia na krovinové, neskôr na lesné biotopy. Lesné biotopy

sú miestami čiastočne zmenené v prospech ekonomicky efektívnejších drevín (smrek). Biotopy ľudských sídiel sa vyznačujú charakteristickým druhovým zložením fauny a flóry.

2.1.9 ŽIVOČÍŠTVO

Podľa zoogeografického členenia patrí katastrálne územie obce do

- terestrického biocyklu - provincia listnatých lesov – podkarpatský úsek,
- limnického biocyklu - pontokaspická provincia, podunajský okres, stredoslovenská a západoslovenská časť.

Spoločenstvá lúk, polí a otvorených priestranstiev

Lúčne biotopy z chrobákov osídľujú *Cicindela silvicola*, *Cicindela hybrida*, *Cicindela germanica*, *Nebria brevicollis*, *Broscus cephalotes*, *Harpalus ruficornis*, *Harpalus griseus*, *Harpalus aeneus*, *Amara euryzona*, *Amara majuscula*, *Amara equestris*, *Zabrus tenebrioides*, *Pterostichus coerulescens*, *Pterostichus inaequalis*, *Pterostichus macer*, *Silpha obscura*, *Liodes cinnamomea*, *Liodes brunnea*, *Tachyporus chrysomelinus*, *Dermestes murinus*, *Dermestes lardarius*, *Cytilus sericeus*, *Trox scaber*, *Homaloptia ruficornis*, *Dorcadion fulvum*, *Chrysomela coerulea*, *Chrysomela diversipes*, *Chrysomela küsteri*. Z motýľov sa tu vyskytuje súmračník kotúčový (*Erynnis tages*), súmračník jahodový (*Pyrgus malvae*), súmračník nátržníkový (*P. serratulae*), súmračník horský (*P. alveus*), súmračník skorocelový (*Carterocephalus palaemon*), súmračník metlicový (*Thymelicus sylvestris*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), mlynárik hrachorový (*Leptidea sinapis*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), mlynárik repový (*P. rapae*), mlynárik repkový (*P. napi*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), žltáček podkovkový (*Colias alfacariensis*), žltáček rešetliakový (*Gonopteryx rhamni*), perlovec jahodníkový (*Boloria euryphrosyne*), perlovec najmenší (*B. dia*), perlovec malý (*Issoria lathonia*), perlovec striebrostopy (Argynnis paphia), hnedáček skorocelový (*Melitaea athalia*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka prhl'avová (*Aglais urticae*), babôčka brestová (*Nymphalis polychloros*), babôčka osiková (*N. antiopa*), babôčka pávoká (*Aglais io*), babôčka zubatokrídla (*Polygonia c-album*), dúhovec menší (*Apatura ilia*), bielopásavec zemolezový (*Limenitis camilla*), modráček najmenší (*Cupido minimus*), modráček čiernoobrubený (*Plebejus argus*), modráček obyčajný (*Polyommatus icarus*), modráček komonický (*P. dorylas*), modráček d'atelinový (*P. bellargus*), modráček vikový (*P. coridon*), modráček horcový (*Maculinea alcon*), ohniváček čiernokrídly (*Lycena phlaeas*), ostrôžkár cezminový (*Satyrus ilicis*), ostrôžkár slivkový (*S. pruni*). Na lúčnych biotopoch hniezdi napr. prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), prhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), či škvránok poľný (*Alauda arvensis*). Z bežných cicavcov sa vyskytuje zajac poľný (*Lepus europaeus*) líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) srnec lesný (*Capreolus capreolus*). Z ďalších napríklad jelen lesný (*Cervus elaphus*).

Na **poliach** nájdeme bažanta obyčajného (syn. bažant poľovný) *Phasianus colchicus*, jarabicu poľnú *Perdix perdix*, prepelicu poľnú *Coturnix coturnix* a zajaca poľného *Lepus europaeus*.

Spoločenstvá lesov

V lesných spoločenstvách sa vyskytujú z obojživelníkov salamandra škvrnitá (*Salamandra atra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a rosníčka zelená (*Hyla arborea*). Z plazov bol v lesných porastoch zaznamenaný výskyt slepúcha lámavého (*Anguis fragilis*). Z druhov vtákov boli zaznamenané pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*) a

sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), myšiak hôny (*Buteo buteo*), zelienka obyčajná (*Chloris chloris*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), holub plúžik (*Columba oenas*), krkavec čierny (*Corvus corax*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol myšiar (*F. tinnunculus*), muchárik malý (*Ficedula parva*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka chochlatá (*Lophopan cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile montanus*), vrabec poľný (*Passer montanus*), kolibiarik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), žlna zelená (*P. viridis*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapilla*), sova obyčajná (*Strix aluco*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), penica obyčajná (*Sylvia communis*) a drozd čvíkota (*Turdus pilaris*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ bieločrptý (*D. leucotos*), krkavec čierny (*Corvus corax*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), muchárik bieločrptý (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*F. parva*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), sýkorka belasá (*Cyanistes caeruleus*), sýkorka veľká (*Parus major*), sýkorka hôna (*Poecile palustris*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibiarik sykavý (*P. sibilatrix*), žlna sivá (*Picus canus*), brhlík obyčajný (*Sitta europaea*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*T. philomelos*) a drozd trskota (*T. viscivorus*). Medzi akcesorické (prídavné) druhy, ktoré sa vyskytujú v lesných ornitocenózach vzácné, patrili: jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), zelienka obyčajná (*Chloris chloris*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile montanus*), vrabec poľný (*Passer montanus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna zelená (*Picus viridis*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapilla*), sova obyčajná (*Strix aluco*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), penica obyčajná (*Sylvia communis*) a drozd čvíkota (*Turdus pilaris*). Z drobných cicavcov sa vyskytuje plíšik lieskový, veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Z väčších cicavcov ma veľké zastúpenie diviak lesný (*Sus scrofa*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), menej početným zástupcom tejto systematickej skupiny živočíchov je jeleň lesný (*Cervus elaphus*). Z nepôvodných druhov sa tu vyskytujú: muflón lesný (*Ovis musimon*) a daniel škvornitý (*Dama dama*). Z mäsožravých druhov sú zaznamenané lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*M. foina*) a jazvec lesný (*Meles meles*), mačka divá (*Felis silvestris*) a rys ostrovid (*Lynx lynx*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*). Sporadicky je možný výskyt migrujúcich jedincov medveďa hnedého (*Ursus arctos*).

Vodné a mokrad'ové spoločenstvá

Biotopy vôd a ich brehov obývajú viaceré druhy podeniek, komárov a iných bezstavovcov. Žaby v tomto type biotopu reprezentuje skokan hnedý (*Rana temporaria*) a rosníčka zelená (*Hyla arborea*). Periodické mláky v kultúrnej krajine, ale aj na lesných cestách využíva kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Skupina plazov je zastúpená hygrofilnou užovkou obojkovou (*Natrix natrix*). Z akvatických druhov hmyzožravcov sa vyskytuje napríklad dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*). Semiakvatické nepôvodné druhy hlodavcov tu zastupuje ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*). Z pôvodných druhov hlodavcov je na vodné a mokrad'ové biotopy viazaný hryzec vodný (*Arvicola terrestris*).

Sídelné a iné antropogénne ovplyvnené spoločenstvá

V antropogénnych biotopoch v intraviláne sídel sa vyskytujú včela medonosná *Apis mellifera*, bocian biely *Ciconia ciconia*, žltouchvost domový *Phoenicurus ochruros*, hrdlička záhradná *Streptopelia decaocto*, belorítka obyčajná *Delichon urbica*, drozd čierny *Turdus merula*, vrabec domový *Passer domesticus*, myš domová *Mus musculus*, potkan obyčajný *Rattus norvegicus*, lasica myšožravá (syn. lasica obyčajná) *Mustela nivalis* a tchor tmavý (syn. tchor obyčajný) *Mustela putorius*.

2.1.10 GEOGRAFIA ÚZEMIA OBCE

Urbanizované územie obce Podhorie má charakter jediného kompaktného celku umelej urbanistickej štruktúry. Jeho tvar má základ v lineárnom tvare potočnej radovej dediny, rozvinutej v údolnej nive toku Podhorského potoka, ku ktorému postupne pribúdali zastavané územia súbežných ulíc, alebo ulíc v priečnom smere tam, kde to dovoľoval vhodný sklon terénu, zväčša v údolných častiach katastrálneho územia. Má základ v pozdĺžnom tvare (hlavná kompozičná os) s výbežkami okolo zväčša priečne vedených obslužných komunikácií cestného dopravného systému (vedľajšie kompozičné osi). Celé územie je jediným katastrálnym územím – k.ú. obce Podhorie.

Nadradená dopravná infraštruktúra je zastúpená v katastrálnom území obce Podhorie cestou III/2102. Nadradená sieť technickej infraštruktúry je zastúpená predovšetkým 22 kV linkami VN, ktoré sú vedené v primknutej polohe k zastavanému územiu obce, vzhľadom na ich funkciu priameho zásobovania obce elektrickou energiou a STL vedeniami plynu. Z ostatných technických diel sa z hľadiska významu, resp. geografického - krajinárskeho čiastočne prejavuje len vodný zdroj a vodojemy..

Z hľadiska funkčného členenia možno riešené katastrálne územie rozdeliť na tri časti:

- strednú urbanizovanú časť,
- územia v podhoriach Strážovských vrchov, kde sa uplatňuje poľnohospodárske využitie krajiny,
- enklávy výbežkov zalesnených svahov Strážovských vrchov, ktoré majú vodohospodárske, lesohospodárske a rekreačné využitie.

Obec Podhorie sa nachádza v aglomeračnom priestore mesta Žilina, ktoré je v rámci rozvoja sídelnej štruktúry Žilinského kraja (vychádzajúc z Koncepcie rozvoja Slovenska) centrom prvej skupiny a patrí do prvej podskupiny miest medzinárodného a celoštátneho významu. Mesto Žilina je zaradené medzi ťažiská osídlenia prvej úrovne do tretej skupiny, ktorú tvorí žilinsko-martinské osídlenie. Z hľadiska rozvojových osí patrí rajecká rozvojová os Žilina – Rajec medzi rozvojové osi tretieho stupňa. Jej súčasťou je aj obec Podhorie. Vychádzajúc z týchto súvislostí sú disponibilné priestory pre bývanie, kultúrohistorické a prírodné danosti katastra obce Podhorie, ako aglomeračného priestoru Žiliny, v širšom kontexte okrem funkcie individuálneho bývania, aj súčasťou hlavného cieľa rekreácie a turizmu vrátane poznávacieho a kultúrneho turizmu. V zmysle ZaD č. 3 ÚPN VÚC ŽK je Žilina lokalitou s medzinárodným významom z hľadiska poznávacieho turizmu a z hľadiska vidieckeho turizmu. Obec Podhorie ako súčasť okresu Žilina je tiež súčasťou navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry Severopovažského regiónu cestovného ruchu a Hornopovažského regiónu. Žilina a okolie je v rámci tejto hierarchie rekreačným krajinným celkom.

Z uvedeného začlenenia obce Podhorie v hierarchii osídlenia a významu obce z hľadiska rekreácie a turizmu, vyplývajú v súvislosti s vysokou kvalitou životného a prírodného prostredia obce predpoklady na jej ďalší intenzívny rozvoj.

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ AKTUALIZOVANÉHO ÚPN – VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

(Nariadenie vlády SR, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN – VÚC Žilinského kraja a Všeobecné záväzné nariadenie ŽSK č. 26/2011 o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 4 ÚPN – VÚC Žilinského kraja).

2.2.1 ZÁVÄZNÉ ČASTI AKTUALIZOVANÉHO ÚPN – VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA A SPÔSOB ICH ZAPRACOVANIA DO NÁVRHU ÚPN – O PODHORIE

Na riešené územie a záujmové územie územného plánu obce Podhorie sa bezprostredne vzťahujú nasledovné záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia (*Číslovanie je prevzaté z aktualizovaného ÚPN – VÚC, spôsob zapracovania záväzných častí je uvedený odlišným typom písma*).

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.6 podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
  - 1.6.1 podporovať rozvoj krajského mesta Žilina ako centra osídlenia 1. skupiny, prvej podskupiny ako centra celoštátneho významu. Žilinu formovať ako centrum:
    - a) administratívno – správne Žilinského kraja,
    - b) hospodársko – ekonomické,
    - c) vzdelávacie, ako sídlo vysokej školy,
    - d) kultúrno – spoločenské,
    - e) výstavno – nákupno – obchodné,
    - f) cestovného ruchu a rekreácie,
    - g) športu,
    - h) ako najvýznamnejší dopravný uzol,
- 1.7 podporovať rozvoj kvartérnych centier predovšetkým v žilinsko – martinskej aglomerácii, ktorá má najväčší predpoklad zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít v Žilinskom kraji,
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.9 podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy zahŕňajúcim prihraničné územie styku troch štátov: SR, ČR a PR,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,

- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
  - 1.16.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:
    - e) rajeckú rozvojovú os: Žilina – Rajec,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
  - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
  - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
  - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,
  - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Už samotná skutočnosť, že obec obstaráva ÚPN – O pre napĺňanie svojich cieľov a riadenie svojho urbanistického rozvoja, je výrazom podpory rozvoja žilinsko-martinskej aglomerácie, suburbanného pásma okolo mesta Žilina a žilinsko-martinského ťažiska osídlenia. Návrh rozvoja niektorých funkcií na území obce je parciálnym príspevkom obce Podhorie k tvorbe funkčnej komplexnosti aglomerovaného priestoru ťažiska osídlenia. Navrhovaný rozvoj obce Podhorie je súčasťou posilňovania žilinsko-podtatranskej, žilinskej a rajeckej rozvojovej osi. Územným plánom sa jednoznačne vyjadruje podpora vidieckemu osídleniu cez návrh optimálneho priestorového usporiadania, ktorý v sebe zahŕňa kvalitné bývanie s príslušnou občianskou vybavenosťou, technickou infraštruktúrou a dobrou dopravnou dostupnosťou pri rozsahom obmedzenej, ale rozmanitej možnosti zamestnať sa v obci, ale najmä skvalitnením dostupnosti zamestnania v meste Žilina.

Návrhom územného plánu ide obec ďaleko nad rámec povinnej ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva. Navrhujú sa kostra a prvky miestneho systému ekologickej stability. Chránia sa prvky zapísané ÚZPF, ale aj iné, dotvárajúce prostredie atď.

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja,
- 2.10 podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 podporovať rovnomerne prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Problematika sociálnej starostlivosti, zdravotníctva, kultúry a školstva má svoj adekvátny priemet v ÚPN – O, predovšetkým vo forme návrhu nových plôch a priestorov ich rozvoja ako i vo forme revitalizácie existujúcich plôch a priestorov.

3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva:

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno – priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.4 preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokošandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č. 127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach,
- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a náväzného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu

- mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.11 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Sídlo dáva základ subsystému turistiky, ktorý nielenže využíva súčasný potenciál (poznávacia turistika - kultúrohistorická oblasť, atď.) ale navrhuje jeho dokompletovanie (pobytová – oddychová zóna, lokálne športoviská, cyklistické trasy...). Poskytovaním ubytovania, turistických a rekreačných služieb na podklade ÚPN – O Podhorie sa vytvárajú sprostredkované možnosti rastu hospodárskych aktivít a rastu zamestnanosti v obci. Je predpoklad, že zapájaním objektov kultúrneho dedičstva vznikne príspevok na zachovanie a využitie objektov kultúrneho dedičstva.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a PPF

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
- 4.1.1 biocentrá nadštátneho významu: Krivánska Malá Fatra, Vychylovka, Harvelka - Riečnica, Tlstá a Súľovské skaly,
- 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
- 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupne ochrany,
- 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy podľa osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.3.4 pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky, stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
- 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity

- ohrožujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les-bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne vyžívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým, až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominant, zachovanie archeologických nálezísk.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Návrh ÚPN – O rešpektuje prvky územného systému ekologickej stability a veľkoplošné chránené územia. Sprievodnú vegetáciu vodných tokov navrhuje na doplnenie. Navrhuje riešenia smerujúce k zachovaniu rázovitosti krajiny. Nová výstavba v obci je viazaná len na existujúce sídelné zoskupenia, čomu zodpovedá zmena hraníc zastavaných území. Nové strediská turizmu, rekreácie sa nezakladajú. Hranice zátopového územia sú vymedzené. Pamiatkové územia sa navrhujú na primerané funkčné využitie, chránia sa charakteristické pohľady, dominanty a panorámy.

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry:

5.3 infraštruktúra cestnej dopravy

5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

5.3.22 v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať preložky cesty I/64 celoštátneho významu v trase a úsekoch (*záujmové územie obce Podhorie, pozn. spracovateľa ÚPN – O Podhorie*):

- a) územná rezerva novej križovatky cesty I/64 Žilina/Bytčica s predĺžením cesty I/11 - diaľničná križovatka diaľnice D1 Lietavská Lúčka (v súčasnosti je úsek súčasťou stavby diaľničný privádzač Žilina juh) v kategórii MR 25,0/80,
- b) diaľničná križovatka diaľnice D1 Lietavská Lúčka – križovatka s pôvodnou trasou cesty I/64 (v súčasnosti stavba diaľničný privádzač Žilina juh) v kategórii MR 11,5/80,
- c) obchvat Porúbka v kategórii MR 11,5/80,

5.3.39 v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať homogenizáciu novej cesty III. triedy (v trase súčasnej cesty I/64) v kategórii C 9,5/60 alebo MZ 12,0/50, v trase a úsekoch (*záujmové územie obce Podhorie, pozn. spracovateľa ÚPN – O Podhorie*):

- a) križovatka Žilina/Metro - Žilina/Bytčica - Lietavská Lúčka - križovatka s preložkou cesty I/64 Porúbka,

5.4 infraštruktúra železničnej dopravy (*záujmové územie obce Podhorie, pozn. spracovateľa ÚPN – O Podhorie*)

5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

5.8 infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.8.1 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch (*záujmové územie obce Podhorie, pozn. spracovateľa ÚPN – O Podhorie*):

- e) Rajecká cyklomagistrála v trase cyklistických komunikácií mesta Žiliny Žilina/Budatínsky hrad - Žilina/Solinky, v trase telesa cyklistickej komunikácie Žilina/Solinky - Žilina/Bytčica - Lietavská Lúčka - Rajecké Teplice - Rajec, v trase cesty I/64 Rajec - Fačkov, v trase cesty III/51818 Fačkov - Čičmany, v trase lesnej cesty Čičmany - Javorinka - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja (pokračovanie po lesnej ceste a ceste III/51822 ako Hornonitrianska magistrála), prepojenia Rajeckej cyklomagistrály s Vážskou cyklomagistrálou v trase cesty II/517 Rajec - Domaniža - Považská Bystrica a v trase cesty III/51818 Čičmany - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja - Zliechov - Ilava – Pruské.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Návrh ÚPN – O rešpektuje lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry cesty III. triedy 2102, reálne počíta s Rajeckou cyklomagistrálou, a rozvíja jej podružné vetvy

v trase cyklistických komunikácií v rámci obce Podhorie v smeroch Lietava, Lietavská Lúčka, Brezany, Lietavská Svinná-Babkov.

6. V oblasti vodného hospodárstva:

- 6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
  - 6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov
  - 6.1.2 chránené vodohospodárske oblasti Beskydy-Javorníky, Nízke Tatry-východná časť, Nízke Tatry-západná časť, Veľká Fatra, Strážovské vrchy,
- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:
  - 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,
- 6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,
- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená :
  - 6.6.3. ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
  - 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
  - 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :
  - 6.7.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EO:
    - k) Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v miestnych častiach Žiliny,
- 6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
  - 6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
  - 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami

- Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
- 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
- 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Návrh ÚPN – O rešpektuje rozvoj verejných vodovodov napojených na vodné zdroje v k.ú. obce Podhorie a umožňuje v prípade ich zníženia kapacity napojenie sa obce Podhorie na skupinový vodovod v Lietave. Navrhuje dokončenie rozostavanej a rekonštrukcie a rozvoj verejnej vodovodnej siete. V návrhovom období (do r.2030) rieši dokončenie odkanalizovania obce splaškovou kanalizáciou, v ktorej táto doteraz bola vybudovaná len čiastočne, tým rešpektuje aj požiadavku na zmiernenie dopadu odľahčení a nepriamo aj vypúšťaniu obsahu žump do recipientov. Vytvára podmienky pre prevedenie splaškových vôd obce z uvedenej kanalizácie cez navrhovanú celoobecnú stoku obce Lietava do kanalizačného zberača z Rajeckej doliny, skupinovej kanalizácie Žilina a SČOV Horný Hričov. ÚPN – O navrhuje protipovodňové opatrenia na tokoch a v ohrozovanom území, vytvára podmienky pre účasť obce na riešení povodňovej ochrany.

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry:

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.4. v energetickej náročnosti spotreby:
- 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
- 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

Spôsob zapracovania regulatívov:

ÚPN – O Podhorie zohľadňuje pri zásobovaní obce energiami ekonomické a ekologické hľadiská. Vytvára priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie. Počíta so sústavným znižovaním energetickej náročnosti objektov. ÚPN – O plne rešpektuje trasy nadradenej elektrickej prenosovej sústavy navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení. V návrhovom období počíta s rozšírením obecnej siete plynovodov a predpokladá aj využitie miestnych energetických zdrojov. Predpokladá aj zvýšený podiel energeticky pasívnych rodinných domov.

8. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov prednostne riešiť na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.7 vytvoriť systémové podmienky pre rozvoj podnikateľskej sféry v oblasti využívania a spracovania odpadov v zmysle navrhovaných opatrení, vyšpecifikovaných v textovej časti návrhu Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj.

Spôsob zapracovania regulatívov:

ÚPN – O cez kapitolu „Koncepcia ochrany a tvorby životného prostredia“ ako i prostredníctvom záväzných častí riešenia prenáša uvedené regulatívy do návrhového obdobia ÚPN – O Podhorie.

Nezávisle na ÚPD obec postupuje v plnení úloh programu odpadového hospodárstva.

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Návrh ÚPN – O Podhorie rieši výrobné územie s potenciálom zvýšenia počtu pracovných príležitostí, s predpokladom ich primeraného využitia v návrhovom období. Návrh ÚPN – O Podhorie vytvára predpoklady pre zamestnanosť predovšetkým v oblasti poskytovania služieb, vrátane služieb v oblasti rekreácie, turizmu a cestovného ruchu a v primárnom sektore.

10. V oblasti telekomunikácií

- 10.2 dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb v horizonte do r. 2010.

Spôsob zapracovania regulatívov:
ÚPN – O v kapitole „Technická infraštruktúra“ ako i prostredníctvom záväzných častí riešenia prenáša uvedené regulatívy do návrhového obdobia ÚPN – O Podhorie.

11. V oblasti pôšt

- 11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:
- d) pokračovať v modernizácii interiérov pôšt vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, Námestovo a Tvrdošíne; ako aj v plynofikácii pôšt v kraji.

Spôsob zapracovania regulatívov:
ÚPN – O v kapitole „Technická infraštruktúra“ ako i prostredníctvom záväzných častí riešenia prenáša uvedené regulatívy do návrhového obdobia ÚPN – O Podhorie.

II. Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov sú:

1. **Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – siet' sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovíšť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.**
2. **Dopravné stavby**
  - 2.4 stavby cyklistickej dopravy
    - 2.4.1 výstavba cyklomagistrál na segregovaných komunikáciách, Rajecká cyklomagistrála Žilina – Rajec, Kysucká cyklomagistrála Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica, Oravská cyklomagistrála štátna hranica SR/PR Suchá Hora – Trstená (na násype bývalej železničnej trate), Donovalská cyklomagistrála Ružomberok – hranica Žilinského a Banskobystrického kraja. (záujmové územie obce Podhorie, pozn. spracovateľa ÚPN – O Podhorie).
3. **Technická infraštruktúra**
  - 3.1 vodohospodárske stavby
    - 3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:
      - 3.1.3.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :
        - k) Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v m.č. Žiliny,
    - 3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd
    - 3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov
  - 3.2 energetické stavby
    - 3.2.4 stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja,
  - 3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov
    - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotried'ovanie, kompostovanie a recykláciou odpadov

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Z.z., zákona č. 262/1992 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.

199/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., zákona č. 175/1999 Z.z., zákona 237/2000 Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z. zákona č. 553/2001 Z.z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Spôsob zapracovania verejnoprospešných stavieb:

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja sú premietnuté do zoznamu verejnoprospešných stavieb spojených s realizáciou záväzných regulatívov ÚPN – O Podhorie.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.3.1 OBYVATEĽSTVO

2.3.1.1 Analýza retrospektívneho vývoja populácie

Prvá písomná zmienka o Podhorí pochádza z roku 1393. Údaje o počte obyvateľov sú známe od roku 1534, kedy malo 10 roľníckych usadlostí, 2 bezroľných domkárov jedného šoltýsa a 90 obyvateľov, v r. 1900 malo Podhorie 41 domov a 328 obyvateľov, v roku 1921 to bolo 395 obyvateľov, v roku 1938 to bolo 531 obyvateľov a 69 domov, v roku 1940 malo 524 obyvateľov.

Tabuľka 0.3-1 Retrospektívny vývoj obyvateľov Podhoria od roku 1900:

Rok	počet obyvateľov	prírastok (úbytok)	index rastu
1900	328	-	-
1921	395	+67	120,4
1940	524	+129	132,7
2001	739	+215	141,0
2002	744	+5	100,7
2003	745	+1	100,1
2004	761	+16	102,1
2005	756	-5	99,3
2006	772	+16	102,1
2007	785	+13	101,7
2008	791	+6	100,8
2009	793	+2	100,3
2010	798	+5	100,6
2011	808	+10	101,3
2012	838	+30	103,7
2013	850	+12	101,4
2014	859	+9	101,1

V roku 1900 žilo v Podhorí 328 obyvateľov. Za posledných 114 rokov vzrástol počet obyvateľov obce o 531 osôb (index rastu dosahuje 261,9%). Priemerný ročný prírastok obyvateľstva od roku 1900 (328) do roku 2014 (859) predstavuje 4,7 osôb.

V roku 2001 žilo v Podhorí 739 obyvateľov. Za posledných 13 rokov vzrástol počet obyvateľov o 120 osôb (index rastu dosahuje 116,2%).

Tabuľka 0.3-2 Pohyb obyvateľstva prirodzenou menou a na základe migrácie v rokoch 2001 - 2014:

Rok	živonarodení	zomretí	prirodzený prírastok (- úbytok)	migračné saldo	celkový prírastok
2001	7	4	3	12	15
2002	4	3	1	-1	0
2003	6	5	1	14	15
2004	7	8	-1	0	-1
2005	7	9	-2	12	10
2006	5	5	0	10	10
2007	7	10	-3	15	12
2008	5	9	-4	-1	-5
2009	4	8	-4	6	2
2010	8	8	0	12	12
2011	8	10	-2	7	5
2012	11	7	4	23	27
2013	7	6	1	15	16
2014	10	12	-2	1	-1

Za posledných 14 rokov v obci Podhorie pribudlo 96 detí, čo je v priemere 6,9 ročne, zomrelo 104 obyvateľov, čo je priemerne ročne 7,4. Prirodzený úbytok obyvateľov je 0,5 obyvateľa ročne. Počet obyvateľov prirodzenou menou mierne, približne o 1 obyvateľa za dva roky klesá. Za posledných 14 rokov migráciou pribudlo 125 obyvateľov, čo je v priemere ročne 8,9 obyvateľa, celkový prírastok bol 117, čo je v priemere ročne 8,4 obyvateľa. V absolútnom vyjadrení počet obyvateľov stúpa.

Predpokladaný demografický vývoj:

Vývoj stavu obyvateľov v posledných štrnástich rokoch vplyvom migrácie stúpa a na základe získaných informácií o zámeroch výstavby bytov, rodinných domov, ako aj rozvoja hospodárskej základne v obci je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Tiež je dôvodne pravdepodobné že blízkosť krajského mesta Žilina vyvolá zvýšené pozitívne migračné saldo. Tento predpoklad je v súlade so záväznými ukazovateľmi funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN VÚC Žilinského kraja v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Ak by pokračoval doterajší trend zvýšil by sa počet obyvateľov za 16 rokov do návrhového obdobia o 16 x 8,4 obyvateľa, teda o 134,4 obyvateľa. Predpokladáme, že vplyvom vyššej migrácie sa do roku 2030 počet obyvateľov zvýši o **160 obyvateľov**, čo predstavuje medziročný rast o 10,0 osôb. Ak sa tieto úvahy naplnia dosiahne obec Podhorie magickú hranicu 1000 obyvateľov v roku 2028 a v roku 2030 bude mať 1020 obyvateľov.

2.3.1.2 Veková štruktúra obyvateľstva

V súčasnosti sú k dispozícii údaje zo sčítania obyvateľstva domov a bytov z roku 2011 a štatistické údaje (ŠÚ) z roku 2014.

Tabuľka 0.3-3 Výsledky ŠÚ 2014 - zloženie obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Trvalo bývajúc obyvateľstvo	vek										
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
muži 445	29	34	30	23	33	37	36	41	37	34	30
ženy 415	28	16	19	17	28	37	30	34	31	30	32
Spolu 860	57	50	49	40	61	74	66	75	68	64	62
Trvalo bývajúc obyvateľstvo	vek										
	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100+	nezist
muži	29	18	16	8	4	3	1	2	0	0	0
ženy	26	21	22	17	13	8	6	0	0	0	0
spolu	55	39	38	25	17	11	7	2	0	0	0

Tab. 0.3-4 Odvođené výsledky ŠÚ 2014 - zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia

Trvalo bývajúc obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	0 – 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +
muži	445	93	318	34	20,90	71,46	7,64
ženy	415	63	286	66	15,18	68,92	15,90
spolu	860	156	604	100	18,14	70,23	11,63
priemerný vek		index vitality		index starnutia*			
muži	35,14	273,53%		36,56			
ženy	40,35	95,45%		104,76			
spolu	37,65	156,00%		64,10			

*index starnutia – počet osôb vo veku 65 + rokov na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov
index vitality vyjadruje pomer vekovej skupiny 0 - 14 rokov a vekovej skupiny 65 + rokov.

2.3.1.3 Prognóza demografického vývoja

V obci Podhorie žije progresívny typ populácie, ktorý je charakterizovaný výrazne vyšším zastúpením vekovej skupiny 0 - 14 rokov ako je zastúpenie vekovej skupiny 65 + rokov. Index vitality má hodnotu 156,00 %. Obyvateľstvo obce má vysokú schopnosť rásť prirodzenou menou.

2.3.1.4 Bývajúc obyvateľstvo podľa národnosti

Podľa národnostného zloženia sa hlási z 811 obyvateľov zo SODB 2011 celkom 802 k národnosti slovenskej, 1 českej, 2 ukrajinskej, 3 maďarskej, 1 moravskej, 2 nezistenej.

2.3.1.5 Bývajúc obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Podľa toho istého sčítania sa 750 obyvateľov hlási k rímskokatolíckej cirkvi, 4 obyvatelia k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, 2 k pravoslávnej cirkvi, 1 obyvateľ k starokatolíckej cirkvi, 1 obyvateľ k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, dvaja k iným ako uvedeným v sčítacom formulári, 38 bez vyznania, 13 nezistené.

2.3.1.6 Bývajúce obyvateľstvo podľa vzdelania

Tabuľka 0.3-5 Výsledky SODB 2011 - zloženie obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplné stredné učňovské (s maturitou)	úplné stredné odborné (s maturitou)	úplné stredné všeobecné
811	98	113	128	36	173	19
	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž., dokt.	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
	7	21	55	7	143	11

2.3.1.7 Ekonomická aktivita obyvateľstva

Podľa SODB 2011 žilo v obci 418 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 180 žien. Z celkového počtu obyvateľov ku dňu sčítania – 808, je podiel ekonomicky aktívnych osôb 51,73%. Funkcia obce v systéme osídlenia, úroveň vlastnej hospodárskej základne a vysoko vyvinutá hospodárska základňa blízkych sídiel má za následok, že 361 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje až 86,36%, odchádza za prácou do iných sídiel a len 13,64% obyvateľov pracuje v obci.

Tabuľka 0.3-6 odvodená z výsledky SODB 2011 - Ekonomická aktivita obyvateľstva

	Ekonomicky aktívni					
	Celkom	z toho				
		zamestnanci	podnikatelia	člen. družstiev	vypomáhajúci v rod. podnikoch	ostatní a nezist.
muži	238	169	46	0	1	22
ženy	180	153	11	1	2	13
spolu	418	322	57	1	3	35
v %	100	77,03	13,64	0,24	0,72	8,37

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva:

Tabuľka 0.3-7 odvodená z výsledkov SODB 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Pestovanie plodín, chov zvierat, poľovníctvo a s služby	4	4	8	7
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	2
Výroba potravín	3	6	9	5
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba textilu	0	6	6	6
Výroba odevov	1	6	7	6
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku	3	0	3	3
Výroba papiera a papierových výrobkov	1	0	1	1
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba zákl. farmaceutických výrobkov a prípravkov	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	2	3	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	4	1	5	5
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	10	2	12	11
Výroba počítačových, elektronických a optických výr.	1	1	2	2
Výroba elektrických zariadení	2	2	4	3
Výroba strojov a zariadení i. n.	16	3	19	15
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	9	2	11	10
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	0	1	1	1
Výroba nábytku	5	4	9	9
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	3	1	4	3
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3	0	3	3
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia m.	1	0	1	1
Výstavba budov	24	1	25	23
Inžinierske stavby	8	0	8	7
Špecializované stavebné práce	23	2	25	20
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel	4	0	4	3
Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	12	24	21
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	13	29	42	35
Pozemná doprava a doprava potrubím	16	4	20	19
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	2	5	5
Poštové služby a služby kuriérov	1	5	6	6
Ubytovanie	1	0	1	1
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	7	14	10
Nakladateľské činnosti	1	0	1	1
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	1
Telekomunikácie	1	0	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvis. služby	2	2	4	4
Finančné služby, okrem poistenia a dôchod. zabezpečenia	1	4	5	5
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	2	4	3
Právne a účtovnícke činnosti	1	3	4	3
Vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1	1
Architektonické a inžinierske činnosti, technic. testovanie	1	0	1	1
Prenájom a lízing	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	3	1	4	4
Bezpečnostné a pátracie služby	2	2	4	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpr.	1	2	3	3
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchod. p	2	1	3	3
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpeč.	12	12	24	19
Vzdelávanie	9	15	24	22
Zdravotníctvo	3	18	21	19
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná s	2	0	2	2
Sociálna práca bez ubytovania	0	2	2	1
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrny	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	1	0	1	1
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre dom	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	0	2	2	2
Zamestnávateľ v zahraničí	3	4	7	7
Nezistené	4	3	7	3
Spolu	238	180	418	361

2.3.2 BYTOVÝ FOND

2.3.2.1 Charakteristika bytového fondu

Podľa SODB 2011 mala obec Podhorie 212 trvalo obývaných bytov, z toho 181 v rodinných domoch (85,4%) a 19 v bytových domoch (9,0%). Počet domov v obci predstavoval 198, z toho 185 bolo obývaných a 13 neobývaných. Potreba výstavby nových bytov bude akceptovať predpokladaný vývoj počtu obyvateľov. Ďalším dôvodom pre návrh novej výstavby bytov je, v súlade s ÚPN VÚC ŽK, predpokladané zvyšovanie komfortu bývania a s tým spojený menší počet obyvateľov na jeden rodinný dom, resp. byt (obývanosť resp. obložnosť bytov).

Tabuľka 0.3-8 Domy, byty a ukazovatele bývania

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	195	2	1	198
Trvale obývaných domov	182	2	1	185
v %	98,4	1,1	0,5	100
v tom vlastníctvo:				
štátu				0
obce				0
fyzickej osoby				179
iné právnickej osoby				0
kombinácia vlastníkov				1
iné				2
Neobývaných domov	13	0	0	13
z toho: určených na rekreáciu	5	0	0	5
Bytov spolu				225
v tom: trvale obývané	181	20	6	212
v %	85,4	9,4	2,8	100
z toho družstevné	0	1	0	0
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome		19		
neobývané	13	0	0	13
neobývané z dôvodu zmeny vlastníka	4	0	0	4
neobývané, určené na rekreáciu	5	0	0	5
neobývané, uvoľnené na prestavbu	0	0	0	0
neobývané, nespôsobilé na bývanie	0	0	0	0
neobývané z iných dôvodov				4
Trvale obývané byty:				
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť				5
2 izby				29
3 izby				63
4 izby				45
5+ izieb				65
Bývajúcich osôb				808
Počet revidovaných CD				300
Počet HD				225
Počet osôb na 1: byt				4,36
CD				2,69
HD				3,59

Tabuľka 0.3-9 Domy podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Počet domov	Podiel v %
Do roku 1945	34	18,78
1946 - 1990	117	64,64
1991 - 2000	13	7,18
2001 a neskôr	17	9,39
Spolu	181	100,00
z toho 1991 a neskôr	30	16,57

V obci Podhorie vysoko prevládajú byty postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 64,64 %, teda takmer dve tretiny z celkového počtu trvalo obývaných bytov.

Tabuľka 0.3-10 SOBD 2001 Technická vybavenosť bytov:

Vybavenie	Počet	
	Bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	175	733
z toho:		
s plynom zo siete	154	670
s vodovodom		
v byte	173	728
mimo bytu	-	-
bez vodovodu	1	1
nezistené	1	4
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	-	-
septik (žumpa)	170	724
so splachovacím záchodom	152	670
s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	163	702

Tabuľka 0.3-11 SODB 2011 Spôsoby vykurovania trvalo obývaných bytov

spôsob vykurovania	Počet bytov	Podiel v %
typ kúrenia		
ústredné kúrenie diaľkové	2	1,02
ústredné kúrenie lokálne	162	82,23
iný	33	16,75
podľa zdrojov energie		
na plyn	162	82,23
elektrické	5	2,54
na pevné palivo	39	19,80

Technická vybavenosť bytového fondu je dobrá. Spolu 83,25% bytov má ústredné kúrenie. Spolu 162 bytov používa na vykurovanie plyn, čo je 82,23%. Ostatné ukazovatele sú v obci viac, či menej vyhovujúce. Menej vyhovujúca je situácia vo vybavení bytov kúpeľňou a splachovacím záchodom. Problémom je kapacita zdroja vody ktorá je na hranici požiadaviek z hľadiska rozvojových zámerov a nefunkčná verejná kanalizácia.

Tabuľka 0.3-12 SODB 2001 Zloženie domácností podľa typu a podľa počtu členov

Domácnosti	Domácnosti s počtom členov						
	1	2	3	4	5	6+	spolu
Bytové:							
s 1 CD	25	19	14	16	15	6	95
s 2+ CD	0	3	10	8	21	38	80
spolu	25	22	24	24	36	44	175
Hospodáriace:							
s 1 CD	63	55	34	45	25	11	233
s 2+ CD	0	2	8	5	4	3	22
spolu	63	57	42	50	29	14	255
Cenzové:							
úplné:							
bez závislých detí	0	42	15	8	3	0	68
so závislými deťmi	0	0	16	40	24	12	92
spolu	0	42	31	48	27	12	160
neúplné:							
bez závislých detí	0	12	2	0	0	0	14
so závislými deťmi	0	7	5	1	0	0	13
spolu	0	19	7	1	0	0	27
viacčlenné nerodinné	0	4	0	0	0	0	4
jednotlivci:							
vo vlastnom byte	40	0	0	0	0	0	40
v inom byte	46	0	0	0	0	0	46
podnájomníci	-	-	-	-	-	-	-
spolu	86	0	0	0	0	0	86
úhrn	86	65	38	49	27	12	277

Ku sčítaniu obyvateľov, bytov a domov zo dňa 25.05.2001 bolo v obci Podhorie 255 hospodáriacich domácností a 160 cenzových domácností.

Tabuľka 0.3-13 SODB 2011 Zloženie domácností podľa typu a podľa počtu členov

Domácnosti	Domácnosti s počtom členov						
	1	2	3	4	5	6+	spolu
Hospodáriace:	39	30	37	58	32	29	225
Revidované cenzové:	91	59	48	66	25	11	300

Podľa SODB 2011 bolo v Podhorí 225 hospodáriacich a 300 revidovaných cenzových domácností.

2.3.2.2 Predpokladaný vývoj bytového fondu do roku 2030

Vývoj bytového fondu je v súčasnosti veľmi perspektívny. V roku 2001 sa nachádzalo v obci Podhorie 175 bytov, v roku 2011 už 212 trvalo obývaných bytov v roku 2015 až 239 bytov. Prírastok za posledných 14 rokov je teda 64 bytov, čo je 4,57 bytu za rok.

Podľa doterajších prírastkov rodinných domov a bytov a počtu obyvateľov je zrejmé, že zväčšujúci sa počet bytov slúži na iné ako trvalé bývanie, najmä na rekreačné účely. Na

základe doterajších prírastkov bytov za posledné sledované obdobie by mohol byť vývoj bytového fondu nasledovný:

Tabuľka 0.3-14 Predpokladaný vývoj bytového fondu na základe doterajších prírastkov bytov

Počet trvale užívaných bytov k 31.12. 2015	239 bytov
Počet trvale užívaných bytov k 25.05.2001	175 bytov
Rozdiel	64 bytov
Ročný prírastok bytov v období 2001 - 2015	4,57 bytu
Prírastok bytov v rámci návrhového obdobia 2016 - 2030	64 bytov

Na základe predpokladaného vývoja obyvateľstva pri kladnom salde migrácie bude vývoj bytového fondu pravdepodobne podľa nasledujúcej tabuľky.

2.3.2.3 Predpokladaná potreba bytov

Tabuľka 0.3-15 Predpokladaný vývoj a potreba bytov

Počet obyvateľov podľa ŠÚ 2014	860
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2014 – 2030	160
Počet obyvateľov k 2030	1 020
Stav bytového fondu v r. 2015 (obývané byty)	239 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov a prestavby na rekreačné účely	-20 bytov
Potreba v roku 2030 pre 1020 obyvateľov pri oblož. 3,3 osoby na jeden byt	309 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	10 bytov
Potreba výstavby nových bytov 2010 - 2027	80 bytov
Urbanistická rezerva	30 bytov

Zvyšovanie počtu bytov bude pravdepodobne riešené formou stavebných úprav existujúcich nevyhovujúcich objektov, prestavbami hospodárskych budov a najmä výstavbou nových domov. Predpokladaný počet domov v roku 2030 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

Z celkového počtu nových bytov sa predpokladá podstatné zastúpenie formou IBV bytovým domom s 12 bytovými jednotkami, ktorý sa získa prestavbou objektu MŠ a navrhovanou výstavbou hromadného bývania pri Obecnom úrade s počtom 18 b. j.

Je skutočnosťou, že územný plán sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobera majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov pre predpokladaný rozvoj obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov je majetkoprávne nevysporiadateľná. Z tohto dôvodu je potrebné územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnotiť (urbanistická rezerva).

2.4 ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE A ŠIRŠIE VZŤAHY, ZAČLENENIE OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

2.4.1 POLOHA A VÝZNAM OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA, FUNKČNOPRIESTOROVÉ USPORIADANIE ŠIRŠIEHO ÚZEMIA

Pri riešení rozvoja územia obce majú významnú úlohu vzťahy na úrovni okresu a širšie vzťahy riešeného územia s blízkym i vzdialenejším okolím.

V zmysle Územného plánu mesta Žilina sú jeho záujmovým územím obce nachádzajúce sa v urbanizačnom priestore Žilinskej kotliny, teda obce Lietavská Lúčka, Porúbka, Rosina, Višňové, Turie, Teplička nad Váhom, Bitarová, Brezany, Ovčiarsko, Lietava, Lietavská Svinná, **Podhorie**, Nededza, Varín, Mojš, Kotrčina Lúčka, Gbeľany, Strečno, Stráňavy. Najmä aspekt zapojenia sa obce do štruktúry a hierarchie osídlenia a vzájomné interakcie v rámci širšieho urbanistického priestoru vytvárajú priestor pre komplexnosť a majú dosah na kvalitu vlastného riešenia ÚPN – O Podhorie.

V zmysle záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), schválenej nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. obec Podhorie:

- leží v záujmovom území rozvojovej kvartérnej žilinsko – martinskej aglomerácie,
- leží v záujmovom území žilinsko – martinského ťažiska osídlenia najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu,
- leží v záujmovom území centra osídlenia prvej skupiny sídelnej štruktúry, prvej podskupiny ako centra celoštátneho významu,
- je súčasťou dopravného regiónu Severozápadné Slovensko s dopravnogravitačným centrom Žilina/Martin.

Obec Podhorie sa ako súčasť suburbánneho pásma okolo mesta Žilina stáva súčasťou územia na ktoré sa vzťahujú všeobecne záväzné nariadenia Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005, dodatku č.1 k VZN č.6/2005, č.17/2009 a č. 26/2011 o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 4 ÚPN – VÚC Žilinského kraja. V ich zmysle je mesto Žilina centrom osídlenia 1. skupiny, prvej podskupiny, ako centrum celoštátneho významu. Je významným osídlením v rámci ťažiska osídlenia najvyššej úrovne (žilinsko-martinské), ako súčasť aglomerácie celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov: SR, ČR a PR. V rámci rozvojových osí je súčasťou rozvojovej osi prvého stupňa: považská rozvojová os – Trenčín – Žilina, žilinsko-podtatranskej rozvojovej osi: Žilina – Martin – Poprad (- Prešov), Žilinsko – kysuckej rozvojovej osi: Žilina – Čadca – hranica SR/ČR. Obec Podhorie je priamou súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa: rajecká rozvojová os: Žilina – Rajec a súčasťou záujmového územia centra štvrtej skupiny, ako centra osídlenia regionálneho významu, Rajecké Teplice.

Riešené územie (t.j. katastrálne územie obce Podhorie) je súčasťou Žilinskej kotliny, presnejšie jej západného okraja v severnej časti a čiastočne súčasťou pohoria Súľovské vrchy v priestore južne až juhozápadne od mesta Žilina. Samotné zastavané územie obce (súčasný i predpokladaný rozšírený) sa nachádza cca 12 km od zastavaného územia mesta Žilina a cca 12 km od zastavaného územia (severozápadne) od kúpeľného miesta Rajecké Teplice.

V sídelnej štruktúre VÚC Žilinského kraja má obec polohu v okrajovom pásme ťažiska osídlenia (žilinsko – martinské), čím je vyjadrený vzťah k jadrám ťažiska, k mestám Žilina a Martin. Vzťah sa prejavuje priamo, predovšetkým v intenzite dochádzky za prácou, za obsluhou, za službami resp. sprostredkované cez iné menšie sídla (Lietava, Lietavská Lúčka).

V zmysle základnej urbanistickej koncepcie okresu Žilina, ako súčasť urbanistickej koncepcie Žilinského kraja (aktualizovaný ÚPN – VÚC), vzťahuje sa na obec Podhorie konštatovanie, že „oblasť Žiliny si posilní pozíciu východiskového bodu pre nástup do rekreačných oblastí severu Slovenska, v smere od západu a juhu. Hospodársky rozvoj územia bude podmienený ochranou plôch slúžiacich ako rekreačné zázemie regiónu (Malá Fatra, Strážovské vrchy, Javorníky)“.

Takto zovšeobecňujúco je vyjadrený základný rámec súčasného, ale hlavne budúceho, postavenia obce v regióne Žilinského kraja.

V zmysle „Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie“ význam obce Podhorie v štruktúre osídlenia, ako sídla s primárnou funkciou bývania, poľnohospodárskej výroby a územia ochrany prírody, je a aj naďalej bude založený na integrovanom vzťahu medzi obcou a susediacimi sídlami ako i vzťahu medzi najbližším mestom Žilina a obcou Podhorie. Sídlia budú vzájomne kooperovať, spolupracovať. Obec bude do vzťahov stále viac vkladať svoj potenciál spočívajúci v poskytovaní možnosti trvalého bývania v dopravne prijateľnej dostupnosti zamestnania (hlavne v Žiline), kvalitného životného prostredia, možnosti rozvoja rekreácie, turizmu a cestovného ruchu na podklade kvalitnej prírody a kultúrnohistorických daností. Podhorie bude stabilne zdrojom rastlinnej a živočíšnej produkcie a aj miestom disponibilného územia pre vedenie nadradených líniových diel technickej infraštruktúry (VN elektrické vedenia, vodovodné privádzace a kanalizačný zberač).

Z pohľadu bližších územných vzťahov v návrhovom období bude Podhorie súčasťou zoskupenia v podstate významovo rovnocenných sídiel (Lietavská Svinná-Babkov, Lietava, Brezany, Zbyňov) s obdobným významom v štruktúre osídlenia, v ktorom sa popri prioritnej funkcii bývania, poľnohospodárskej výroby a ochrany prírody s vodohospodársky kvalitným podzemím bude v druhej úrovni rozvíjať funkcia rekreácie, turizmu a cestovného ruchu a v tretej významovej úrovni funkcie z oblasti sekundárneho sektora (služby a drobný priemysel). Rovnaké funkčné zameranie obcí, ich rovnaké starosti o dobudovanie technickej infraštruktúry, rovnaké limity a mantinely z titulu existencie CHKO Strážovské vrchy, rovnaký „boj“ o klientelu v cestovnom ruchu, turizme a rekreácií a geografické a dopravné väzby predurčujú obci Podhorie popri budovaní prioritných väzieb smerom na obec Lietava a mesto Žilina upevňovať a koordinovať väzby v sekundárnom podhorskom koridore – páse t.j. k obciam Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Brezany a Zbyňov. Cez tento smer sa musia upevňovať väzby hlavne z oblasti cestovného ruchu, turizmu a rekreácie sprevádzané dobrým dopravným prepojením (pešie trasy, cykloturistické trasy, bežecké letné i lyžiarske trasy, náučne chodníky, samozrejmy automobilový prejazd do Lietavy a Babkova), z oblasti kultúry (kalendár nadväzujúcich kultúrnych podujatí), z oblasti zamestnanosti i niektorých prvkov občianskej vybavenosti.

V urbanistickej resp. územnotechnickej rovine bude sprostredkovať vzťah zastavaných území susediacich sídiel hornatá lesná krajina ale aj hladko modelovaná prevažne poľnohospodársky využívaná krajina (Babkov, Lietavská Závadka), v ktorej sa bude uplatňovať vyšší rešpekt k prvkom územného systému ekologickej stability (Lietavka, Podhorský potok, Sviňanka, Babkovský potok, zmena v časti veľkoblokovo obrábaných pôd...).

Prostredníctvom cesty III/2102 a cesty I/64 bude zaistené pre obec Podhorie rýchle prepojenie na diaľničný privádzač v Lietavskej Lúčke resp. v Porúbke a diaľnicu D1, čo spolu s modernizovanou železničnou infraštruktúrou umožní obci pripojiť sa na nadradenú Pan-Európsku dopravnú sieť. Situácia v oblasti kombinovanej dopravy (medzinárodný terminál v Žiline) a leteckej dopravy (letisko Žilina – Dolný Hričov) sa potom z hľadiska ich dostupnosti urýchli.

Návrhom cyklotrás vo väzbe na Lietavu, Brezany a Žilinu sa posilní zdraviuprospešný, ekologický a čas šetriaci spôsob prepravy za prácou v meste Žilina.

Zásobovanie obce pitnou vodou bude riešené z vlastných zdrojov s možným využitím vodného zdroja Lietava. Súčasné usporiadanie vodovodného systému je pre návrhové obdobie ÚPN – O Podhorie v princípe tiež využiteľné.

Odkanalizovanie územia splaškovou kanalizáciou bude riešené cestou gravitačnej kanalizácie (s prípadným prečerpávaním v objekte nefunkčnej ČOV), napojenej na systém obce Lietava a ukončenej v kanalizačnom zberači vedenom z Rajeckej doliny.

Zásobovanie elektrickou energiou bude i naďalej zo vzdušných liniek z Lietavy a z Lietavskej Svinnej - Babkova a z ich odbočiek k posilneným trafostaniciam na území obce.

Plynifikácia obce je a bude naďalej riešená z VTL plynovodu a regulačnej stanice v obci Lietava, odkiaľ je napojený STL plynovod aj pre obec Podhorie.

Situácia v oblasti verejnej rádiatelefontnej siete (T-Mobile, Orange a O2) a telekomunikačných káblov sa bude rešpektovať a dopĺňať.

Teplo na území obce bude stále pripravované decentralizovane.

2.4.2 ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE

Záujmové územie obce je vo všeobecnosti územie okolitých obcí, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie je nevyhnutné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce, aj keď nie v takej miere podrobnosti ako vlastné riešené územie. Znamená to, že ide o územie mimo riešeného územia obce, mimo jeho katastrálne územie.

V prípade obce Podhorie obec vymedzuje takto chápané záujmové územie, pretože jedna zo susediacich obcí vykazuje v susedstve s k.ú. obce Podhorie také územia, ktorých funkčné využívanie a priestorové usporiadanie sa musí riešiť v súvislosti s riešením návrhu ÚPN – O Podhorie súčasne.

Záujmy obce Podhorie a ich zosúladenie so záujmami susednej obce je možné identifikovať v zmysle Zadania pre vypracovanie územného plánu obce Podhorie v dvoch rôznych priestoroch v rámci katastrálneho územia susednej obce Lietava.

- 1) zastavané územie v priestore m.č. Lietavská Závadka je rozdelené potokom Lietavka na severnú časť patriacu do katastrálneho územia Lietava a južnú časť, ktorá je súčasťou katastrálneho územia obce Podhorie. Je nevyhnutné chápať v rámci ÚPN – O Podhorie toto územie ako jeden nedeliteľný celok so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú. V návrhu územného plánu sa to prejavuje najmä v riešení doteraz absentujúcich prvkov technickej infraštruktúry. V tejto súvislosti ÚPN - Podhorie nadväzuje na v r. 2015 dopracovaný návrh ÚPN – O Lietava,

V rámci zosúladenia záujmov oboch obcí v priestore m. č. Lietavy – Lietavská Závadka ÚPN – O Podhorie konštatuje:

- vzťah je vyriešený na úrovni ÚPN – O Lietava a prevzatý v miere vyplývajúcej z požadovanej hĺbky spracovania ÚPN – O do ÚPN – O Podhorie. Prejavuje sa najmä v návrhu technickej infraštruktúry.
- 2) pri východnom vstupe do obce Podhorie z obce Lietava sa už začali prejavovať tendencie plynulého prechodu zástavby z k.ú. Lietava do k.ú. Podhorie. V riešení návrhu ÚPN – O Podhorie je dokumentované funkčné prepojenie území oboch obcí v priestore križovatky ciest III/2102 a III/2103 s prihliadnutím na dokončený návrh ÚPN – O Lietava.

Tu z hľadiska všetkých vzájomných vzťahov, ktoré z tejto skutočnosti vyplývajú ÚPN – O Podhorie navrhuje:

- rešpektovanie existujúcej výstavby a zámerov, na ktoré boli vydané územné rozhodnutia a stavebné povolenia. Zachovať cezúru v zástavbe od tohto územia po navrhované kompaktné zastavané územie obce Podhorie v dĺžke cca 220 m.

Okrem týchto zosúladene riešených území navrhuje ÚPN – O Podhorie aj ďalšie väzby, ktoré spočívajú najmä v dopravnej infraštruktúre, kde plnia najmä rekreačno-turistické funkcie, v letnom období ako cyklotrasy, trasy pre in-line korčuliarov atď., v zime ako rekreačné lyžiarske bežecké trasy. Takúto funkciu plní navrhovaná cyklotrasa do k.ú. obce Lietava a k.ú. Babkov v smere cesty III/2102 do obce Podhorie s odklonom cez miestnu komunikáciu vedúcu lokalitou Šiškovec do k.ú. Babkov, čím rozšíri systém cyklotrás záujmového územia obce Podhorie, okolitých obcí a regiónu.

Navrhované cyklotrasy v smere na k.ú. Lietava a Lietavská Lúčka v smere na k.ú. Lietava a Brezany a v smere na k.ú. Súľov – Hradná predstavujú okrem významných turisticko – rekreačných prvkov, ako súčasti cykloturistických trás regiónu a ich zokruhovania aj významný nemotoristický spôsob dopravy k územiám zamestnanosti najmä v meste Žilina, ktoré v letnom období významným spôsobom umožňujú skrátenie času potrebného na dochádzku do práce. V tomto smere je významná cyklotrasa vedená z Podhoria cez k.ú. Lietava (lokalita Doliny) do k.ú. Brezany, pokračujúca do mesta Žilina.

2.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 STANOVENIE ZÁKLADNEJ URBANISTICKEJ KONCEPCIE A KOMPOZÍCIE OBCE

2.5.1.1 Východiská formovania urbanistickej koncepcie

Základnými stavebnými prvkami obrazu skladby krajiny riešeného územia sú plošne a priestorovo prevládajúce horstvo Súľovských skál a Skaliak s ruinami hradu Lietava, pláň poľnohospodársky využívannej krajiny, toky potokov so sprievodnou vegetáciou a umelé diela zoskupené hlavne vo forme súčasného zastavaného územia a koridorov líniových prvkov technickej infraštruktúry.

Po takmer celej dĺžke riešeného nelesného územia pôsobí zreteľná hlavná os územia vo forme predĺženej trasy cesty III/2102. Na tejto osi sú zoradené ucelené bloky umelých urbanistických štruktúr.

V celkovom panoramatickom obraze je kompozícia obce ešte stále zaujímavá, hodnotná a jedinečná. Odhliadnuc od dielčích pochybení v posledných desaťročiach je kompozícia obce stále najvýtvarejšia v priestore priehľadov na hrad Lietava a na Súľovské skaly.

Základné východiská pre stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce poskytli:

- aktualizovaný ÚPN – VÚC Žilinského kraja,
- systém ochrany prírody a tvorby krajiny v celom priereze,
- schválené Zadanie pre riešenie ÚPN – O Podhorie,
- Krajinnoeekologický plán k.ú. Podhorie.

Požiadavky zadania územného plánu obce vyplývajú s presvedčenia potreby zachovania kontinuity vo vývoji sídla, špecifickosti vidieckeho osídlenia a presvedčenia o tom, že kompozícia sídla je stále hodná úsilia na jej záchranu a rozvíjanie:

- rešpektovať horskú lesnatú krajinu Súľovských skál a Skaliek v nezmenšenom rozsahu,
- medzi hranicami zastavaného územia a okrajom lesnatej krajiny udržiavať cezúru premenlivej šírky vo forme voľnej prevažne poľnohospodársky využívanie krajiny s pestrú nelesnou vegetáciou a s prvkami vodohospodárskych zariadení a nadzemných inžinierskych sietí,
- zastavané územie obce rozvíjať v smere hlavnej a vedľajších kompozičných osí s formovaním ťažiskových priestorov na krížení týchto osí,
- pomyslene predĺžená trasa cesty III/2102 bude stále hlavnou kompozičnou osou územia, v úseku od katastrálnej hranice s obcou Lietava po východný okraj Súľovských skál (CHKO Strážovské vrchy),
- za hlavné dominanty v riešenom území považovať:
  - hrad Lietava,
  - Súľovské skaly,
  - Skalky,
- v mimo zastavanom území ani v zastavanom území nepovoliť výstavbu žiadnej ďalšej (hlavnej) dominanty,
- v súvislosti s navrhovaným zastavaným územím nevymedzovať súvisle plochy obytných území pozdĺž celej dĺžky cesty III/2102 ako základ pre súvislú zástavbu; severne od cesty III/2102, v lokalite Dráhy – Nad Mlynom, rešpektovať v dĺžke cca 200 m pozdĺž cesty súčasnú voľnú krajinu (s urbanistickou funkciou voľnej krajiny umožňujúcej migráciu zveri) ako výraz priestorového oddelenia urbanizovaného územia obce Podhorie od urbanizovaného územia prenikajúceho z obce Lietava do obce Podhorie.

V navrhovanom zastavanom území k.ú. Podhorie rešpektovať:

- navrhované zastavané územie udržiavať a rozvíjať ako prevládajúcu kompaktnú vidiecku štruktúru,
- hlavnou kompozičnou osou navrhovaného zastavaného územia predĺžená je trasa cesty III/2102,
- za vedľajšie severojužné kompozičné osi považovať:
  - os , zeleň lokality Dubie... oddychová zóna Vajano – námestie – združený objekt (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...),
  - os rozšírený športový areál – zvažovaný západne posunutý lyžiarsky vlek,
- Subdominanty
  - kaplnka Cyrila a Metoda,
- na krížení hlavnej primárnej kompozičnej osi so sekundárnymi osami rozvíjať ťažiskové územia obce s podielom prvkov základnej občianskej vybavenosti, zelene, parkovísk a plôch pre peších a so zástavkou a s prístreškom hromadnej dopravy v centre obce,
- ťažiskový priestor (najvyššieho významu) na krížení hlavnej a vedľajšej osi musí obsahovať námestie, ktoré sa musí formovať na základe následnej urbanistickej štúdie,
- zastavané územie sa musí prednostne rozvíjať a dopĺňať drobnou štruktúrou stavieb, v mierke zodpovedajúcej súčasnej prevládajúcej zástavbe. Nevyhnutne objemovo väčšie stavby musia byť pôdorysne a priestorovo členené a článkované ako zoskupenia objemov – modulov s veľkosťou priemerného rodinného domu.

2.5.1.2 Súčasný stav

Historický vývoj obce do súčasného stavu je možné odvodiť z rôznych zdrojov, zverejnených na webových stránkach obce Podhorie.

Podhorie ako dedina existovalo v 14. storočí. Evidujú sa osoby, ktoré tu žili začiatkom 14. storočia. Osady panstva Lietava boli v tom čase zložené z troch kategórii obyvateľstva – šoltýsi (sudca, alebo richtár), sedliaci a bezroľní domkári. Počet obyvateľov je známy z roku 1534 – 10 roľníckych usadlostí, 2 bezroľní domkári a jeden šoltýs (richtár). V Podhorí bolo 10 rodín, každá v priemere po 9 členov, spolu cca 90 obyvateľov. V roku 1598 malo Podhorie 12 domov. V roku 1900 malo 41 domov a 328 obyvateľov. Po I. svetovej vojne v roku 1921 mala dedina 395 obyvateľov, v roku 1938 to bolo 531 obyvateľov a 69 domov, v roku 1940 to bolo 524 obyvateľov. Na prelome 19. a 20. storočia sa do obce prisťahovalo niekoľko rodín z Kysúc.

Zo 17. storočia sa evidoval dnes už zbúraný veľký zemiansky dom s klenbovou pivnicou v strede dediny, v tridsiatych rokoch ho prestavali a zrušili klenbový vjazd do dvora. Nezachovali sa ani Meškov kamenný dom a príslušné hospodárske budovy, kamenný dom (Ján Danko) a Papiková kamenica, kamenný dom Gregušovcov so sýpkou (s klenbovou povalou) a hospodárskymi budovami usporiadanými po obvode pozemku s dvorom v strede. Nová škola bola postavená v októbri roku 1910, tiež bol vyhotovený aj dodnes stojaci kamenný kríž. Po opakovaných požiaroch začali stavať murované domy, typické boli dvojdomy, dnes zväčša prestavané. V pôvodnom stave sa zachoval Danechov dom. Pôvodne rokovacia sieň pre urbárikov a obecné zasadania – tzv. drevenica alebo „obecný dom“ slúžila aj ako kultúrna miestnosť, priestor na modlitby neskôr slúžila aj ako učebňa, šatňa futbalistov, krčma, sídlo Miestneho národného výboru, byt majiteľa, kde opravoval bicykle, hodiny – Švecova drevenica sa zachovala dodnes.

Obyvatelia obce spočiatku pracovali v poľnohospodárstve. Pestovali pšenicu, jačmeň, ovos, pohánku, cibuľu, hrach, chmeľ, konope a ľan. Neskôr zemiaky, kukuricu a ďatelinu. Chovali kone, častejšie voly na obrábanie pôdy, ošípané, sliepky, husi, kravy, neskôr kozy. V rybníkoch chovali ryby, v potokoch chytali pstruhy a raky. Lovili zver, na hrad museli odovzdávať kožušiny. Rozmáhalo sa včelárstvo.

Pri mlynoch bola obyčajne aj pila, ako remeslo sa spomína pekár, kožiar, ševc – obuvník, mäsiar, tkáč. Hory boli vlastníctvom obce. Obyvatelia obce žili z toho, čo si dopestovali a dochovali. Niekoľko mužov sa živilo drotárstvom, chodili po svete, do Nemecka, Francúzska, Turecka a Ameriky. Po prvej svetovej vojne sa mnohí odsťahovali do Čiech a na Dolniaky. V roku 1919 veľká búrka vzala most a prerušila spojenie s Lietavou a Žilinou. V roku 1925 bola založená obecná knižnica, knihovníčkou sa stala dlhoročná učiteľka Karolína Brüstleová. Jediným živnostníkom, zamestnávateľom platiacom živnostenskú daň po roku 1925 bol tesár, ktorý staval drevené domy a humná neskôr vyrábal aj pálené tehly a betónové škridle. Okrem toho bol v obci kováč, obchodník, neskôr krajčír. Obecná rada riešila vo februári 1942 elektrifikáciu obce. Počas druhej svetovej vojny sa stali najdramatickejšie udalosti v januári 1945, pri prestrelke Nemcov s partizánmi a následnom vyšetrovaní. Po zavedení roľníckeho družstva v roku 1953 ľudia postupne menej a menej gazdovali, odchádzali za prácou, najmä do „cementárky“ v Lietavskej Lúčke a do Žiliny, nepotrebné humná asanovali a na ich miestach stavali nové domy. Postupne sa z mnohých predtým samostatných roľníkov stali družstevníci. Spočiatku sa všetko robilo ručne, za mizernú plácu, strácal sa vzťah k pôde ako výrobnému prostriedku i vlastníctvu, čo prinieslo neskôr po zmene režimu mnoho rodinných sporov a nedorozumení. V roku 1960 vzniklo spotrebné družstvo „Jednota“ a otvorila sa predajňa potravín a pohostinstvo. Dovtedy bola krčma v drevenici a obchod v rodinnom dome. Predtým sa chlieb piekol doma, zrnó, ktoré si ľudia dopestovali zomleli v mlyne poniže Chládku (doteraz známe ako Nademlýnom). V roku 1967 bol vybudovaný vodovod. Koncom sedemdesiatych rokov postavilo spotrebné družstvo Jednota v strede obce svoju budovu, v rokoch 1972 až 1973 bola postavená budova miestneho národného výboru a požiarňa zbrojnica. JRD vybudovalo sociálno-administratívnu budovu a dva bytové domy pre zamestnancov. Postavila sa nová škola a v roku 1974 – 1976 kultúrny

dom. Po „nežnej revolúcii“ sa vzťah obyvateľov k poľnohospodárstvu pretransformoval do záľuby vo forme rozmáhajúceho sa drobnochovateľstva a do tradičného včelárstva, chovu dojníc sa venuje jediný farmár. V roku 1996 sa začala plynofikácia obce, uskutočnená v dvoch etapách, v roku 2004 sa dostala voda zo zrealizovaného vrtu do domácností.

Obec Podhorie má charakter potočnej radovej dediny. Z geografického hľadiska predstavuje zastavaná časť obce v zásade jediné ucelené územie ktorého pôvodný líniový tvar sa rozvinul determinovane morfológickými danosťami a vplyvom súbežných ulíc a zoskupení ulíc a objektov v priečnom smere do tvaru pretiahleho obdĺžnika resp. mnohouholníka s výbežkami v smere priečnych kompozičných osí. Okolie tejto umelej urbanistickej štruktúry z časti tvorí bližšia poľnohospodárska krajina a spravidla vzdialenejšia lesná krajina. Riešené územie je preto charakteristické koexistenciou lesnej krajiny, poľnohospodársky využívannej krajiny a urbanizovaného územia.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú lokality sprístupnené jednotlivými prvkami cestnej siete: záver cesty III/2102 Žilina – Lietava – Podhorie sa nazýva Dolný koniec, pri autobusovej zastávke a objekte potravín a pohostinstva je „Stred obce“, z neho vychádza miestna komunikácia (MK) súbežná s cestou III/2102 „Dráhy“, z nej kolmo (MK) v smere k hospodárskemu dvoru „Na družstvo“, a „Kopce“, ktorá je súbežná s Dráhami v severnom smere. Pokračovanie (MK) od Stredy obce v smere na západ je Horný koniec, severne sa pod ostrým uhlom oddeľuje Klín, pokračuje za križovatkou ako „Za oborou“ v smere Dráhy. Zo Stredy obce odbočuje na juh a stáča na západ Olejkárska ulička a na juh a východ a do smeru Babkov Čajová ulica.

Miestne názvy sú aj Jarčeky, Podhorský mlyn, Šiškovec, Zámotie, ale aj Biela skala, Stará cesta či Staré dráhy, U brodku, Meškove lúky, Nádavky, Majcinské lúky, Chodelkove lúky, lesy – Brezie, Cínačka, Dubovec, Krnáč, Hlboká dolina, Salášek, Lančačka, Prvá dolina, Zadubie, Pod Kozelcom (Židova hora), Pod hradiskom. Z katastrálnych máp je možné vyčítať názvy priestorov nadväzujúcich na zastavané územie obce – Zolovec v severnej časti k.ú., Za drienkami v severnej časti za potokom Dubník, Dráhy medzi Starou cestou a cestou III/2102, Lán južne od cesty III/2102, Nadsadie (pri cintoríne), Zavlakov na sever od Nadsadia a Zadubnie a Zahaj ešte severnejšie, Pod Dubníkom v západnej časti.

Kataster obce Podhorie je z hľadiska zastavanosti územia členený na dve časti: územie zastavané – intravilán a územie nezastavané – extravilán. Zastavaná časť obce má funkčné územie s kompaktnou urbanistickou štruktúrou s vysoko prevažujúcou zástavbou rodinných domov.

Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- územia bývania s výskytom občianskej vybavenosti,
- územia poľnohospodárskej výroby,
- územia voľnej poľnohospodárskej krajiny,
- územia lesnej krajiny – lesy,
- územia ochrany prírody – genofondové lokality.

Zástavba je situovaná okolo cesty III/2102 Lietavská Lúčka – Podhorie a Podhorského potoka. V historickom vývoji sa postupne vytvárali ďalšie ulice súbežné s cestou III/2102 a ich spojnice v smere kolmom, alebo pod uhlom, ktorý dovoľovala konfigurácia terénu. Zástavbu tvoria objekty občianskej vybavenosti, poľnohospodárskej výroby, bytových domov, ale najmä zástavba rodinných domov s hospodárskymi objektmi, tiež rekreačné chalupy a rekreačné chaty. Zastavané územie má dĺžku cca 600 m a šírku max.150 m. Za dominantu je možné považovať kaplnku Cyrila a Metoda v strede obce. Koridor Podhorského potoka ako kompozičnej osi územia katastra, ale aj Močiarneho a Lietavského potoka a Dubníka lemuje najmä mimo zastavaného územia obce krovitá a stromová zeleň. Katastrálnemu územiu obce dominujú zalesnené svahy východného

hrebeňa Súľovských skál. Táto časť Súľovských skál je významným krajinotvorným prvkom s výraznými estetickými hodnotami. Celá zastavaná časť obce je bohato popretkávaná zeleňou, najmä vo forme záhrad rodinných domov.

Z hľadiska funkčného využitia územia má obec primárne obytnú funkciu. Doplnkovými funkciami sú v prvom rade výrobná funkcia vo forme poľnohospodárskej výroby, lesnej výroby a funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia. V sekundárnej polohe sa zvyrazňuje aj funkcia rekreácie, CR a turizmu. Podhorie je z hľadiska funkčného členenia rozmanité, v intraviláne sú dominantne zastúpené funkčné plochy individuálneho bývania. Individuálne bývanie tvorí ucelené funkčné územia, sporadicky doplnené jednotlivými objektmi hromadného bývania, občianskej vybavenosti. Občianska vybavenosť je rozložená bodovo, s náznakom koncentrácie, najmä v ťažisku obce. Mimo ťažiska, ale vo väzbe na centrum je vhodne umiestnená napríklad materská škola. Základná občianska vybavenosť je v zásade postačujúca, čo neznamenaá že je zastúpená optimálne. Obec má materskú školu, kaplnku Cyrila a Metoda, kultúrny dom s pohostinstvom, knižnicu, obecný úrad, požiarnu zbrojnicu, prevádzku predajne potravín s pohostinstvom, kaplnku Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku), urbársky a poľovnícky dom, futbalové ihrisko s objektom vybavenosti, multifunkčné ihrisko, svah zjazdového lyžovania s vlekom, kaderníctvo a kozmetiku a sortiment rôznych a meniacich sa služieb a remesiel. Rekreácia v Podhorí sa orientuje v prevažnej miere na pasantskú formu, na okrajoch zastavaného územia a vo voľnej krajine zariadeniami rekreácie vo forme rekreačných chalúp a chát. Z hľadiska rekreácie a turistického ruchu je významné, že priestor obce je nástupnou polohou k Súľovským skalám a skutočnosť, že miestne cyklotrasy nadväzujú na systém cyklotrás vyššieho významu. Územím športu je futbalové ihrisko v západnej polohe, multifunkčné ihrisko na začiatku dolného konca a lyžiarsky svah s vlekom v juhozápadnej časti katastra v lokalite pod Dielom. Cintorín je umiestnený na okrajoch obytnej zástavby v severnej časti stredu obce. Územie poľnohospodárskej výroby sa nachádza na severovýchodnom okraji zastavaného územia obce.

Kompozícia obce napriek istým negatívam v priestorovom usporiadaní je príkladom intenzívneho vývoja sídla v kvalitnom krajinnom prostredí. Sídlu sa zatiaľ stále rozvíja pozdĺž a na krížení hlavných prirodzených kompozičných osí. Osídlenie sa vyhlo necitlivým zásahom, stále rešpektujúc hlavné dominanty územia – hrad Lietava, Súľovské skaly a Skalky a subdominantu kaplnky Cyrila a Metoda. Absentuje však funkčné a priestorové zoskupenie objektov, ktoré by vytvárali ústredný priestor obce.

Hlavnú panorámu obce vytvárajú na západe lesné masívy pohoria Súľovské skaly doplnené smerom k juhu o hrebeň Skaliek, s masívom Strážna – Cibulník a dominujúcim hradom Lietava.

Významným komponentom územia obce je zeleň. Hlavnou kompozičnou osou obce Podhorie je cesta III/2102 a Podhorský potok so svojou sprievodnou zeleňou, ktorá je spolu s ostatnými tokmi v území a ich sprievodnou zeleňou aj významným prírodným prvkom v rámci zastavaného územia obce i mimo neho. Líniový prvok cesty III/2102 a Podhorského potoka s jeho sprievodnou zeleňou sa miestami vplyvom morfológie terénu rozširuje a vytvára územia zelene ktoré sa stávajú súčasťou väčších území zelene. Ako nosný prvok celého systému zelene a jeho napojenia na voľnú krajinu a prirodzený potenciál krajiny nie je dostatočne využitý. Štruktúra plôch zelene nemá systém, ktorý by rešpektoval základné atribúty ich využiteľnosti.

Preto je dôležité smerovať využitie priestorov okolo tohto nosného prírodného prvku dopĺňaním potrebných funkcií vo vhodných územiach, rešpektujúcich tento prírodný fenomén.

2.5.1.3 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce Podhorie rešpektuje v návrhu územného plánu obce súčasné základné priestorové usporiadanie katastrálneho územia.

Usporiadanie zastavanej časti obce je založené na systéme zástavby okolo cesty III/2102 a Podhorského potoka s rozšírením v stredovej časti osídlenia, umožneným súbežnými obslužnými komunikáciami s cestou III/2102 a komunikáciami vedenými v priečnom smere, ktoré ich vzájomne prepájajú. Z tohto komunikačného systému sú v mieste, kde to dovoľili terénne danosti tykadlovite vyvedené obslužné komunikácie výbežkov (enkláv) zastavaného územia obce. V obci Podhorie je to aj významná časť zástavby v severnej časti obce v priestore medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, lokalita Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska a v lokalite Vyše dediny a Nadsadie v západnej časti obce. Návrh ÚPN – O Podhorie konštatuje, že popri definovanej hlavnej kompozičnej východozápadnej osi (cesta III/2102 a Podhorský potok), významné ulice v priečnom a šikmom smere vytvorili vedľajšie kompozičné osi obce.

Územný plán obce Podhorie nenavrhuje zásadnú zmenu v usporiadaní a využívaní územia obce, naopak v princípe nadväzuje na založené funkčné a priestorové usporiadanie a trendy v kontexte s hlavnými cieľmi a požiadavkami „Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie“. Navrhuje urbanistickú koncepciu priestorového usporiadania obce podľa nasledovných princípov:

- nadväzovať na súčasné priestorové usporiadanie územia obce pozostávajúce z prevažujúceho priestoru hornatej zväčša lesnatej krajiny Súľovských skál a Skaliiek, z priestoru prevažne poľnohospodársky využívanej krajiny a z priestoru zastavaného územia (súčasné zastavané územie obce),
- rešpektovať hrad Lietava a jeho areál ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, v ktorej sa uplatňuje,
- rešpektovať prirodzenú kompozičnú os územia, ktorou je cesta III/2102,
- urbanistický rozvoj obce sústrediť predovšetkým do novovymedzeného zastavaného územia obce, rozvíjaného pozdĺž hlavnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osí:
  - zeleň lokality Dubie, oddychová zóna Vajano – námestie – združený objekt (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...),
  - rozšírený športový areál – zvažovaný západne posunutý lyžiarsky vlek,
- lesnatohorskú krajinu Súľovských skál rozvíjať a chrániť ako chránenú krajinnú oblasť, vodohospodársky potenciál, územie ekologickej stability, ako chránené vtáčie územie a územie európskeho významu,
- prevažne odlesnené a poľnohospodársky využívané severné, východné čiastočne aj južné a severozápadné územie obce rozvíjať prioritne ako poľnohospodársky produkčný potenciál limitovaný opatreniami na zachovanie ekologickej stability,
- zastavané aj nezastavané územie obce navrhuje prepojiť pozdĺž cesty III/2102 súvislým peším chodníkom (až po hranicu k.ú. Lietava),
- okrem prívodu elektrickej energie a vodovodu od obce Lietava všetky ostatné kmeňové vedenia technickej infraštruktúry obce sa navrhujú viesť v priestore hlavnej východozápadnej kompozičnej osi územia,
- hlavné 22 kV VN vedenie a STL prívod pre zásobovanie k.ú. Podhorie zostáva v pôvodnej trase,
- na kríženíach hlavnej kompozičnej osi s priečnymi sekundárnymi osami sa navrhuje formovanie významovo nerovnakých ťažiskových priestorov obce – centrum ako ústredný obecný priestor (rozvíjaný až k priestoru združeného

- objektu) a nástup do Súľovských skál; subcentrum v priestore športových a športovorekreačných aktivít pri súčasnom futbalovom ihrisku,
- nepripustiť ďalší rozvoj zástavby od založenej obytnej lokality Zámotie smerom južným až juhozápadným k dvoru bývalého JRD (okrem dopravnej a technickej infraštruktúry),
  - utlmiť urbanizáciu v smere západnom od areálu futbalového ihriska.

2.5.1.4 Stanovenie základnej kompozície obce

Jedným z prvkov mozaiky krajiny riešeného územia obce Podhorie je zastavané územie obce so svojou dopravnou infraštruktúrou a líniovou vzdušnou technickou infraštruktúrou. Kontrastom k zastavanému územiu obce sú územia lesov a okraje poľnohospodárskej krajiny ohraničujúce riešené územie, ich niekde menej inde viac výrazná členitosť terénu, s prevýšeniami smerujúcimi do Strážovských vrchov (Súľovské skaly) a hraniciam katastrálneho územia obce vo zvlnenom teréne Žilinskej pahorkatiny. V okolí zastavaného územia obce po územie lesov sa nachádzajú mätko modelované pláne poľnohospodársky využívanej voľnej krajiny, vytvárajúce širšie priestory a tiež nárazníkové zóny medzi lesným a zastavaným územím. Výrazným dominujúcim prvkom územia sú hrad Lietava, Súľovské skaly a Skalky. Túto mozaiku dotvára Podhorský potok a ostatné vodné toky so svojou sprievodnou vegetáciou.

Obec Podhorie pozostáva z osídlenia s urbanistickou skladbou charakteru vidieckych sídiel, so základom líniového charakteru, kde hlavnou kompozičnou osou je hlavná prístupová komunikácia – cesta III/2102 a Podhorský potok.

Umelá štruktúra zastavaného územia prechádza zväčša do voľnej krajiny cez poľnohospodársku krajinu, inde cez ekotónové zóny voľnej krajiny do lesnatej krajiny horstva Súľovských skál.

V celkovom panoramatickom obraze je kompozícia obce zaujímavá, hodnotná a jedinečná.

Z dôvodov zachovania kontinuity vo vývoji sídla, špecifickosti vidieckeho osídlenia, presvedčenia o tom, že kompozícia sídla je stále hodná úsilia na jej záchranu a rozvíjanie, ÚPN – O Podhorie navrhuje:

- rešpektovať horskú lesnatú krajinu Súľovských skál v nezmenšenom rozsahu,
- medzi hranicami zastavaných území a okrajom lesnatej krajiny udržiavať cezúru premenlivej šírky vo forme voľnej prevažne poľnohospodársky využívanej krajiny s pestrou nelesnou vegetáciou,
- zastavané územie obce rozvíjať v smere hlavnej a vedľajších kompozičných osí s formovaním ťažiskových priestorov na krížení týchto osí,
- trasu cesty III/2102 a Podhorského potoka stále považovať za hlavnú kompozičnú os územia, v úseku od katastrálnej hranice s obcou Lietava po východný okraj Súľovských skál (CHKO Strážovské vrchy),
- za hlavné dominanty v riešenom území považovať:
  - hrad Lietava,
  - Súľovské skaly,
  - Skalky,
- pri navrhovanej zástavbe prihliadať na ochranu panorámy s hradom Lietava,
- v celom katastrálnom území obce Podhorie nepovoliť výstavbu žiadnej ďalšej dominanty,
- v navrhovanom zastavanom území nevymedzovať súvisle plochy obytných území pozdĺž celej dĺžky cesty III/2102 ako základ pre súvislú zástavbu, v tej súvislosti v lokalite Dráhy – Nad Mlynom, severne od cesty III/2102, rešpektovať v dĺžke cca 200 m pozdĺž cesty súčasnú voľnú krajinu ako výraz

priestorového oddelenia urbanizovaného územia obce Podhorie od urbanizovaného územia prenikajúceho z obce Lietava do obce Podhorie a ponechať jej funkciu voľnej krajiny umožňujúcej migráciu zveri,

- navrhované zastavané územie udržiavať a rozvíjať ako čo možno najkompaktnejšiu vidiecku štruktúru,

ÚPN – O Podhorie ďalej navrhuje:

- v navrhovanom zastavanom území k.ú. Podhorie rešpektovať:
  - vedľajšie severojužné kompozičné osi:
    - os zeleň lokality Dubie – oddychová zóna Vajano – námestie – združený objekt (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...),
    - os rozšírený športový areál – zvažovaný západne posunutý lyžiarsky vleč,
  - subdominanty
    - kaplnka Cyrila a Metoda,
  - rozvoj ťažiskového územia na krížení hlavnej primárnej kompozičnej osi so sekundárnymi osami, s podielom prvkov základnej občianskej vybavenosti, zelene parkovísk a plôch pre peších a so zastávkou s prístreškom hromadnej dopravy v centre obce,
  - návrh ťažiskového priestoru (najvyššieho významu) na krížení hlavnej a vedľajších osí, obsahujúceho námestie, ktoré sa musí formovať na základe následnej urbanistickej štúdie,
  - zastavané územie sa musí prednostne rozvíjať a dopĺňať drobnou štruktúrou stavieb, v mierke zodpovedajúcej súčasnej prevládajúcej zástavbe. Nevyhnutne objemovo väčšie stavby musia byť pôdorysne a priestorovo členené a článkované ako zoskupenia objemov – modulov s veľkosťou priemerného rodinného domu.

2.5.2 VYMEDZENIE POTRIEB BÝVANIA, OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI, VÝROBY

BÝVANIE

Návrh bytovej výstavby vychádza z predpokladu, že funkcia bývania v podmienkach obce Podhorie je a naďalej bude jednou z primárnych urbanistických funkcií na území obce. Celkový plošný rozsah území bývania je navrhovaný naddimenzované nad údaje demografickej prognózy vzhľadom na územnoplánovaciu praxou overenú skúsenosť, že väčšina z navrhovaných plôch s funkciou bývania bude v návrhovom období ÚPN – O majetkoprávne nevysporiadateľná a zostane preto v pozícii výhľadu.

ÚPN – O Podhorie navrhuje nové bytové domy, najmä však rozvoj individuálnej bytovej výstavby v územiach, kde jednoznačne prevažuje funkcia bývania a ktoré sú navrhované ako monofunkčné, s doplnkovou funkciou občianskej vybavenosti, služieb a nezávadnej výroby, resp. rekreácie, ale aj v zmiešaných územiach s občianskou vybavenosťou.

ÚPN – O Podhorie navrhuje pre funkciu bývania vhodné preluky a väčšie voľné enklávy územia obce nachádzajúce sa v zastavanom území obce k 1.1.1990 resp. v súčasnom zastavanom území obce vrátane území určených pôvodným ÚPN – SÚ Lietava na zástavbu rodinných domov a doposiaľ nezastavaných.

Navrhuje rozvoj kompaktných obytných území v severnej časti obce v priestore medzi lokalitami Vajano a Zámestie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalite Dráhy, lokalite Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska

v lokalitách Nadsadie, Pri ihrisku a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce a vymedzuje pozemok pre reprofilovaný stavebný z MŠ upravený bytový dom (12 b.j.) a umiestnenie bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. v blízkosti objektu obecného úradu.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Rozsah základnej občianskej vybavenosti sa vymedzuje v rozsahu potrieb navrhovaného počtu trvale bývajúceho obyvateľstva (1 020 obyvateľov) a zvýšenej očakávanej návštevnosti predovšetkým Súľovských skál, s predpokladom že súčasná základňa kultúrnospoločenského života obce pretrvá po celé návrhové obdobie ÚPN – O Podhorie a zaznamená nárast. Základné školstvo je pritom zabezpečené Základnou školou v obci Lietava aj pre predpokladaný nárast počtu obyvateľov obce Podhorie.

Vyššiu občiansku vybavenosť bude aj v budúcnosti v plnom rozsahu zabezpečovať kontaktné mesto Žilina, ako jadro Severopovažského veľkomestského regiónu, sídlo kraja a okresu a tiež centrum vlastného urbanizačného priestoru (užšieho aglomerovaného priestoru) Žilinskej kotliny, ktorého je obec Podhorie súčasťou.

V princípe je občianska vybavenosť prednostne lokalizovaná v ťažiskových polohách obce, na jej hlavnej kompozičnej rozvojovej osi v miestach jej križovania s vedľajšími kompozičnými osami.

REKREÁCIA

Okres Žilina je súčasťou navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry Severopovažského regiónu cestovného ruchu a Hornopovažského regiónu. Aglomerácia Žiliny je v rámci tejto hierarchie rekreačným krajinným celkom. Vzhľadom k blízkosti katastrálneho územia Podhoria a katastrálnych území mesta Žilina sú ponuky obce Podhorie a mesta Žilina navzájom úzko prepojené. Žilina je vzhľadom k svojej Mestskej pamiatkovej rezervácii v zmysle ZaD č. 3 ÚPN VÚC ŽK hlavným cieľom poznávacieho a kultúrneho turizmu, keďže súčasťou jej územia sú aj významné časti vodných diel Hričovská vodná nádrž, Vodné dielo Žilina je aj cieľom rekreácie a turizmu celoštátneho významu z hľadiska pobytu pri vodných plochách. Je lokalitou s medzinárodným významom z hľadiska poznávacieho turizmu a z hľadiska vidieckeho turizmu, celoštátneho významu z hľadiska nákupného, obchodného a incentívneho (motivačného) turizmu, regionálneho významu z hľadiska turizmu na báze termálnych vôd. Okrem väzby na mesto Žilina návrh ÚPN – O Podhorie vychádza z potreby materiálno-technicky, organizačne a obsahovo koordinovať rozvoj funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v obci hlavne s územím obcí Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Zbyňov, Brezany, Súľov – Hradná, Peklina, Paština Závada a mesta Rajecké Teplice. ÚPN – O Podhorie navrhuje prioritne podporovať vidiecky, poznávací a kultúrny turizmus sprevádzaný rekreačným horským aktívnym turizmom ako letnú rekreáciu a turistiku s širokou plejádou foriem v dimenziách úmerných danostiam obce. Návrh územného plánu uprednostňuje voľné formy rekreácie, turizmu a cestovného ruchu pred viazanou formou.

Obec nemá vybudovanú resp. zažitú typickú účelovú rekreačnú oblasť pre každodennú ani víkendovú rekreáciu „svojich“ obyvateľov. Za takmer každodenné rekreovanie možno s nadsadením považovať len pobyt obyvateľov v súkromnej záhrade, kde je tendencia meniť ju z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú. Pre koncomtýždňovú rekreáciu sú využívané možnosti okolitej lesnej krajiny, podhorských lúk, areálu hradu Lietava, Súľovských skál, Skaliek pri využití turistických a náučných chodníkov. Pre marginálnu časť obyvateľstva slúžia rekreačné chalupy rozptýlené v k.ú., záhradkárske chaty a rekreačné chaty.

Návrhy v oblasti rekreácie sú vymedzené v rozsahu požiadaviek (k roku 2030) predpokladaných 1 020 obyvateľov trvale žijúcich v obci, predovšetkým v rozsahu požiadaviek na možnosti každodennej rekreácie, ďalej v rozsahu potrieb obyvateľstva z oblasti viazaného cestovného ruchu (chalupy, chaty, hromadné ubytovanie) a pasantov, čo predstavuje v súčte v letnej sezóne 90 - 110 návštevníkov denne. Vychádza sa z predpokladu, že rekreačné potreby budú uspokojované nielen v rámci monofunkčne zameraných území - s prevládajúcou funkciou rekreácie (rekreačné „oddychové zóny“ v územiach parkového charakteru) a v dvoch športových areáloch, ale sekundárne - doplnkovo aj v rámci iných, inak funkčne zameraných plôch (obytných, územiach športu, lesných, stavieb pre kultúru) v rámci značených aj neznačených turistických a cykloturistických trás vo voľnej krajine, sekundárne aj na území CHKO Strážovské vrchy, tiež na územiach susediacich obcí (Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Zbyňov, Brezany, Súľov – Hradná, Peklina, Paština Závada) a mesta Rajecké Teplice.

Navrhuje sa aj rozvoj agroturistiky, hipoturistiky, hipoterapie..., tradičných remeselných výrob ako v sekundárnej polohe cieľa rekreácie, atď.

VÝROBA

Výrobné územia charakteru priemyselnej výroby sa v súčasnosti v obci nenachádzajú. Jestvujúce prvky výrobného charakteru v zásade neprekračujú rámec významu drobnej remeselnej prevádzky. Územný plán obce v zmysle jedného z dôležitých cieľov obce resp. v zmysle požiadaviek „Zadania“ vytvára územnoplánovacie predpoklady pre rozvoj takých druhov sekundárneho sektora hospodárstva, ktoré sú pre obec primerané pre možnosť založenia výroby nezávadného (ochrana životného prostredia) charakteru a skladov bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu, tiež obecný dvor vo význame dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko...). ÚPN – O Podhorie podporuje rozvoj drobnej výroby potravín domáceho pôvodu, verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností ako ukážok remeselných zručností..., výroby, remeselné činnosti, služby nadväzujúce na domáce materiálové zdroje (voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty...).

Funkcia výroby a skladov zostane v podmienkach obce v terciárnej polohe,

Primárny sektor bude aj naďalej na území obce výraznou zložkou výroby v rastlinnej, ale aj živočíšnej výrobe. V rastlinnej bude naďalej využívať produkčnú schopnosť orných pôd čo sa prejavuje o.i. nadpriemernými výnosmi u hustosiatých obilovín, olejnín a liečiviek pestovaných veľkovýrobne pri ekologicky šetrnom prístupe k obrábaniu orných pôd a aj využívaní trvalých trávnych porastov. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje rastlinnú poľnohospodársku výrobu ako jednu z primárnych funkcií obce rozvíjajúcu sa na území obce, a to nielen z hľadiska jej územného rozsahu, ale aj ako činiteľa ovplyvňujúceho ráz voľnej krajiny územia obce.

Živočíšna výroba spočíva v zásade v chove niekoľkých dojníc na okraji areálu bývalého JRD (v súčasnosti cca 10 ks) a pastve dobytku na TTP. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje mierne zvýšené dnešné kapacity lokalizované v súčasných priestoroch.

Jestvujúci dvor slúži ako administratívno-technické, mechanizačné (opravárenské), skladové (sýpka), dočasné skladové a dopravné stredisko poľnohospodárskej veľkovýroby rozvíjanej na území obce a okolitých obcí. Je tam aj kováčska dielňa a stolárska výroba.

Návrh ÚPN – O Podhorie ponecháva poľnohospodársky dvor pre poľnohospodárske funkčné využitie, bez akéhokoľvek vymedzovania verejných dopravných priestorov na jeho území. Areál dvora musí zostať v pôvodných historicky založených hraniciach ako základňa rozvoja jednej z primárnych funkcií na území obce.

Lesná výroba bude postupovať podľa Programu starostlivosti o lesy vypracovaného pre LHC Turie, záujmy množstva subjektov vlastniacich lesy a ochranné pásma rôznych druhov. Okrem prvej ťažobnej činnosti sa iné spracovanie vyťaženej dreva na území obce nevykonáva. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje na území obce funkciu lesa v nezmenšenom rozsahu.

ZELEŇ

Zeleň je významne zastúpená v krajine katastrálneho územia obce vo forme lesov, vo voľnej krajine na poľnohospodárskej pôde, ako vnútro sídelná a vnútroareálová zeleň na pozemkoch rodinných domov, vo forme cintorína a v líniových prvkoch pozdĺž vodných tokov a ciest. Návrh územného plánu obce všetky tieto existujúce prvky rešpektuje. Potreba zastúpenia zelene sa vymedzuje tiež z hľadiska predpokladaného počtu trvalých i prechodných obyvateľov a návštevníkov, rešpektovania prvkov územného systému ekologickej stability a požiadaviek ochrany prírody.

ÚPN – O Podhorie navrhuje doplnenie okolia územia poľnohospodárskej výroby o izolačnú zeleň, navrhuje tiež významné plochy zelene ako súčasť navrhovaného námestia (parková zeleň), území občianskej vybavenosti, športových areálov, hromadného bývania, mimo zastavaného územia „oddychovej zóny“ v lokalite Vajano. S cieľom zníženia pôsobenia hluku popri komunikáciách a pri výrobných územiach navrhuje izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB) popri komunikáciách a pri výrobných územiach,

Významným príspevkom územného plánu v oblasti zelene je návrh vymedzenia podpory a doplnenia sprievodnej zelene pozdĺž celej dĺžky toku Podhorského, Močiarného, Lietavského potoka a potoka Dubník a ostatných vodných tokov v katastrálnom území obce, vrátane revitalizácie regulovaných častí tokov.

Pri zásahoch do verejnej zelene požaduje riadiť sa normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.

DOPRAVA

Základ dopravného riešenia je viazaný na existujúcu cestnú sieť, teda cestu III/2102 prepájajúcu komunikačnú sieť obce s nadradenou cestnou sieťou. Súčasťou tohto systému sú navrhované úpravy ciest III triedy, v zmysle odstránenia, alebo zmiernenia dopravných závad. Dopravný systém navrhuje územný plán obce doplniť prvkami statickej dopravy, prímestskej hromadnej dopravy (prístrešky v mieste zastávok), cyklistických trás, peších trás a priestranstiev.

2.5.3 ZÁSADY OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH A PRÍRODNÝCH HODNÔT

2.5.3.1 Kultúrne pamiatky

V riešenom území sa nenachádzajú národné kultúrne pamiatky.

2.5.3.2 Ochranné pásma NKP a ostatné územia s kultúrnohistorickým potenciálom

Ako kultúrne dedičstvo resp. kultúrnohistorický potenciál obce sa ďalej navrhuje chrániť, zveľadovať, dotvárať a propagovať významné obecné pamätihodnosti:

- štruktúru najstaršej zástavby v centre obce so znakmi potočnej radovej zástavby a jej nepravidielnosti,
- kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke Cyrila a Metoda v strede obce,
- kaplnku Cyrila a Metoda,
- Danechov dom z roku 1908; murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou,
- krížovú cestu po Kalvárii s drevenými plastikami smerujúcu do Roháčskeho sedla,
- dve solitérne lipy v centre obce,
- altán – prístrešok pod Roháčom,
- kríže a božie muky v k.ú. Podhoria,
- rozhľadňu (nutná rekonštrukcia),
- objekty s pamätnými tabuľami významných osobností obce (Karolína Brüstleová, Greguš).

2.5.3.3 Archeologické náleziská

Na území obce sa vyskytuje viacero archeologických lokalít. Z dostupnej evidencie nálezísk - CEANS a z odbornej literatúry sú evidované:

- Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit),
- Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané,
- Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia,
- Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika.

V katastri obce Podhorie i v katastri okolitých obcí sa nachádzajú archeologické lokality. Je možné, že počas vykonávania stavebných aktivít budú narušené známe i doteraz neznáme archeologické lokality. Preto je nevyhnutné osloviť v prípade akýchkoľvek zemných prác Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, bude nevyhnutné vykonať pamiatkový záchranný archeologický výskum podľa, § 36, ods.2 a 3) a § 35, ods. 7) a § 39, ods.1) zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Žilina v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

V súvislosti so stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. v zlúčených územných a stavebných konaniach v zmysle stavebného zákona je vždy dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezísk a nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona, v opodstatnených prípadoch krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa § 35, § 36, § 38 a § 39 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 – 5 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127 ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon).

Ak sa nález nájde mimo povoleného pamiatkového výskumu, musí to nálezca oznámiť krajskému pamiatkovému úradu najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Archeologický nález môže premiestniť a vyzdvihnúť z pôvodného miesta a nálezových súvislostí iba oprávnená osoba, nález,

ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca spred roku 1946 iba pyrotechnik Policajného zboru.

2.5.3.4 Prehľad ochranných pásiem z hľadiska pamiatkového záujmu

Z hľadiska pamiatkového záujmu sa v k.ú. obce Podhorie ochranné pásma nenachádzajú.

2.5.3.5 Prírodné hodnoty

Za prírodné hodnoty sa v riešenom území považujú predovšetkým veľkoplošné chránené územia, všetky prvky územného systému ekologickej stability, dve solitérne lipy ako súčasť kultúrneho dedičstva, ostatná historická zeleň, ako i stromová vegetácia verejných i vyhradených priestranstiev. Zásady ochrany prírodných hodnôt sú upravené príslušnou legislatívou, ktorú urbanistická koncepcia plne rešpektuje. Zásady „ľudského“ využitia prírodných hodnôt platná legislatíva taktiež umožňuje v závislosti na ich stupni ochrany.

2.5.3.6 Prvky ochrany prírody

V priestore vrchola Roháč sa katastrálneho územia obce dotýka maloplošné chránené územie NPR Súľovské skaly s 5° ochrany s vyhláseným ochranným pásmom, ktoré nezasahuje do katastrálneho územia obce a je vo 4° ochrany.

- veľkoplošné chránené územie CHKO Strážovské vrchy,
- sústava osobitne chránených území NATURA,
  - chránené vtáčie územie – CHVÚ 28 Strážovské vrchy,
  - územie európskeho významu SKÚEV 0256.

Okrem uvedených prvkov ochrany prírody sa v riešenom území uplatňujú aj iné prírodné pozoruhodnosti – ekologicky významné segmenty.

2.5.3.7 Prvky územného systému ekologickej stability

Prvky aktualizovaného RÚSES:

Biocentrum nadregionálneho významu

- Nrbc 4 – Súľovské skaly.

Regionálny biokoridor

- Rbk 17 - Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.

Genofondové lokality

- BY 29 – Východný hrebeň Súľovských skál,
- BY 26 – Súľovské skaly.

Prvky navrhovaného MÚSES:

Navrhované miestne biokoridory s ich sprievodnou zeleňou, krajinné prvky identifikované v krajinno-ekologickom pláne ako mokrade, remízky, významné solitérne rastúce stromy, jestvujúce brehové porasty.

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

2.6.1 ZÁKLADNÉ ROZVRHNUTIE FUNKCIÍ

Návrh ÚPN – O definuje resp. vymedzuje v riešenom území nasledovné funkčné územia v závislosti na podiele prevládajúcej funkcie vo vymedzenom území obce:

A	–	územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov,
A1	–	územia obytné s plochami bytových domov,
B	–	územia občianskej vybavenosti,
B1	-	územia materskej školy,
AB	–	zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov,
C	–	územia športu,
C1	-	územia zjazdového lyžovania,
D	–	územia rekreácie,
E	–	územia výroby,
F	–	územia cintorínov,
G	–	územia biokoridorov,
H	–	územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny,
I	–	územia lesnej krajiny (hospodárske lesy),
I1	–	územia lesnej krajiny s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV),
J	–	územia technickej vybavenosti.

Základom pre navrhované rozvrhnutie funkcií, resp. území s vymedzenými regulatívmi je ich súčasné rozloženie, v princípe stanovené historickým vývojom a predchádzajúcim územným plánom obce, vrátane jeho doplnku č.1. Obec sa bude naďalej rozvíjať v zastavanom území v smere hlavnej a vedľajších kompozičnej osí, pričom hlavnou kompozičnou osou bude stále trasa cesty III/2102 a súbežného Podhorského potoka. Ťažiskové priestory zastavaného územia sa budú formovať na krížení hlavnej a vedľajších kompozičných osí, v smere von od nich sa bude rozvíjať najmä funkcia rodinných domov, ale aj rekreácie, športu, výroby, cintorína. Návrh ÚPN – O Podhorie vychádzajúc z požiadaviek zadania a nadradenej aktualizovanej ÚPD (ÚPN – VÚC ŽK), nie je nútený principiálne meniť súčasné základné rozvrhnutie funkčných plôch obce, t.j. celého jej katastrálneho územia. Naopak, návrh nadväzuje na súčasný stav, koriguje ho v lokálnych disproporciách a dopĺňa skutkový stav o nové funkcie.

V tzv. extravilánových polohách sa popri poľnohospodársky obrábaných územiach (územia voľnej krajiny) vyčleňujú územia lesov a lesov s významnými územiami ochrany prírody a priestory vyčlenené pre zachovanie ekologickej stability.

Súčasnú zastavanú územie obce je v návrhu ÚPN – O Podhorie rozšírené. V rozšírenom rámci sa vymedzujú (na základe prevládajúcich funkčných využití prvkov skladby územia) zmiešané územia územia občianskej vybavenosti a rodinných domov, (najstaršia časť obce) územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov, územia obytné s pozemkami bytových domov, územia materskej školy, územia športu, územia rekreácie, územia výrobné (poľnohospodárska výroba živočíšna, rastlinná, dopravno-mechanizačný dvor, sekundárny sektor, obecný dvor, kompostáren), územia cintorínov, územia miestnych biokoridorov, územia voľnej krajiny (prevažne „rastlinná výroba“), územia lesnej krajiny (hospodárske lesy) a územia lesnej krajiny s 2° ochrany prírody (aj ako CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV).

V návrhu obytných území pre individuálne bývanie sa v najväčšej miere prejavuje skutočnosť, že územný plán obce sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobera majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov

pre predpokladaný rozvoj obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov je dlhodobo majetkoprávne nevysporiadateľná. Z tohto dôvodu návrh ÚPN – O Podhorie územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnocuje.

Návrh obytných území s prevládajúcimi pozemkami rodinných domov vybilancováva disponibilné plochy pre rozvoj k návrhovému obdobiu, tieto sú navrhované v územiach, kde je jednoznačne prevládajúcou funkciou bývanie v rodinných domoch. Sú to územia v severnej časti obce medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalitách Dráhy a Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska, v lokalite Nadsadie a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce. Prírastok bytov navrhuje ÚPN – O Podhorie dosiahnuť v zastavanom území obce aj prestavbami a nadstavbami súčasného fondu individuálneho bývania.

ÚPN – O Podhorie rešpektuje prestavbu existujúcej materskej školy na bytový dom (12 b.j.), ďalší rozvoj obytných území s plochami bytových domov je navrhovaný v lokalite vedľa obecného úradu (18 b.j.)

Územie materskej školy je stabilizované, zmena spočíva v návrhu novej budovy materskej školy na vymedzenom pozemku.

Územia občianskej vybavenosti rešpektujú súčasné plochy zariadení občianskej vybavenosti a návrh rozvoja v susedstve združeného objektu obecného úradu, kultúrneho domu, požiarnej zbrojnice.

Priestormi navrhovanými pre nové zariadenia občianskej vybavenosti v zmiešanom území občianskej vybavenosti a rodinných domov sú ťažiskové polohy na kríženíach hlavných a vedľajších kompozičných osí. Ako zmiešané územie občianskej vybavenosti a rodinných domov je navrhovaná najstaršia časť obce, v záujme podpory funkcie občianskej vybavenosti v ťažiskovom území. V súčasnosti tu výrazne prevláda funkcia rodinných domov.

Základom územia športu sú futbalové a multifunkčné ihrisko a územie zjazdového lyžovania. Návrh ÚPN O Podhorie vymedzuje rozšírenie futbalového areálu smerom východným a navrhuje premiestnenie lyžiarskeho vleku a priestoru pre zjazdové lyžovanie smerom západným. Lokálne športoviská a detské ihriská sú súčasťou všetkých obytných území, území občianskej vybavenosti a rekreácie.

Územie rekreácie je navrhované v lokalite Vajano, je prepojené na voľnejší spôsob využívania v zeleni lokality Dubie, doplnkovou funkciou je šport, - drobné športové zariadenia.

Územie poľnohospodárskej výroby je územne stabilizované bez návrhu ďalšieho plošného rozvoja. Je nosnou funkciou navrhovaného územia výroby reprofilmovaného zo súčasného poľnohospodárskeho dvora. Ako doplnková funkcia sú tu existujúce i navrhované drobné zariadenia sekundárneho sektora. Dopravno-mechanizačný dvor je súčasťou areálu poľnohospodárskeho dvora a má za úlohu zabezpečenie poľnohospodárskej výroby technickým vybavením. Obecný dvor má význam dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko...). Všetky uvedené zariadenia sú navrhované ako súčasť výrobného územia.

Územie cintorína je stabilizované, ÚPN – O Podhorie mu vymedzuje plochy výhľadového rozšírenia.

Návrh územia miestnych biokoridorov vychádza z podpory ekologickej stability územia a z krajinárskeho významu tokov Podhorského, Močiarneho, Lietavského potoka a potoka Dubník a ich sprievodnej zelene a funkcie zeleného krvného riečišťa celého katastra obce. Návrh rešpektuje tiež krajinnoeekologický plán k.ú. Podhorie, spájajúc jeho niektoré ekologicky významné segmenty do navrhovaných biokoridorov.

Návrh ÚPN – O Podhorie rešpektuje územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny, ako prevažujúce územia v katastri obce, predstavujúce priestory pre jednu z jej primárnych funkcií – rastlinnú poľnohospodársku výrobu. Napriek tomu pre naplnenie svojich zámerov sa nevyhne nevyhnutným záberom poľnohospodárskej pôdy, ktoré sa snaží minimalizovať. Pre zachovanie kvalít území voľnej poľnohospodárskej krajiny navrhuje zachovanie remízok a mimolesnej drevinovej vegetácie, ako prvkov zvyšujúcich biodiverzitu prostredia. Opatreniami na zmenšovanie erózie na poľnohospodárskej pôde, na čistotu podzemných a povrchových vôd a čistotu ovzdušia v obci navrhuje spôsoby eliminovania splavov pôdy a úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi jej obhospodarovania a odporúča vytvorenie nárazníkových pásiem najmä ornej pôdy od zastavaných území vo forme ovocných sádov, záhumienkov, záhrad, alebo zmeny ornej pôdy v nich na trvalé trávne porasty.

Územia lesnej krajiny (hospodárske lesy) sú stabilizované v južnej časti katastrálneho územia obce.

Územia lesnej krajiny s 2° ochrany prírody (aj ako CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV) sa nachádzajú v celej západnej časti katastrálneho územia obce.

2.6.2 VYMEDZENIE ČASTÍ ÚZEMIA PRE RIEŠENIE VO VÄČŠEJ PODROBNOSTI

ÚPN – O Podhorie nenavrhuje vymedzené časti územia, pre ktoré je potrebné vypracovanie územného plánu zóny (ÚPN – Z).

Obstarať urbanistickú štúdiu zóny navrhuje ÚPN – O Podhorie pre nasledovné časti obce:

- ťažiskový priestor (najvyššieho významu) na krížení hlavnej a najvýznamnejšej vedľajšej kompozičnej osí (obecný úrad – cintorín oddychová zóna Vajano), najmä námestie v Podhorí,
- odvedenie splaškových vôd z obce.

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY, REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

2.7.1 BÝVANIE

Návrh riešenia funkcie bývania zohľadňuje evidované zámery a požiadavky a opiera sa aj o proklamované investičné zámery z externého prostredia, ktoré našli uplatnenie aj vo schválenom zadaní. Zohľadňuje sa demografická miestna determinovanosť, očakávaná korekcia funkčného využívania územia (zmiešané územia, výroba, rekreácia) aj odhadovaná urbanistická rezerva.

Celková potreba bytov do roku 2030 predstavuje 80 bytov, urbanistická rezerva je 30 bytov. V súčasnom zastavanom území sa navrhuje umiestnenie 20 rodinných domov. Súčasný objekt MŠ a príľahlé územie sa navrhuje reprofilovať na územie bytového domu s kapacitou 12 b.j. Vymedzuje sa územie pre umiestnenie ďalších bytových domov v rozsahu 18 b.j. pri združenom objekte, na vedľajšej kompozičnej osi. Ostatné navrhované územia predstavujú disponibilné plochy pre celkový počet 60 rodinných domov. V objektoch hromadného bývania je navrhovaných 30 bytov, čo predstavuje 27,3

% nových bytov a v objektoch individuálneho bývania (IBV) je celkový počet 80 bytov, čo je 72,7 % navrhovaných bytov.

2.7.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

2.7.2.1 Školstvo

Materské školy

Predškolskú výchovu zabezpečuje v obci 1 materská škola s celodennou starostlivosťou pre 18 - 27 detí. V súčasnosti ju navštevuje priemerne 18 detí, prevádzku zabezpečuje 7 pracovníčok. MŠ je umiestnená v strede obce, smerom na „Dolný koniec“. V súčasnosti je v realizácii nový objekt MŠ, severne od jestvujúceho objektu MŠ s kapacitou 40 detí, s využitím časti pôvodného pozemku školy. Toto umiestnenie MŠ treba považovať za stabilizované a nemenné. Aj jej novú plošnú výmeru treba považovať za nevyhnutné minimum, ktoré už nie je možné zmenšovať. Jestvujúci objekt MŠ s južnou časťou pozemku bude reprofilovaný a stavebne upravený na bytový dom s 12 b.j.

Z titulu prípadného budúceho poklesu počtu detí, bude prípustné doplniť využitie objektu MŠ výlučne na LŠU, centrál voľného času, prípadne zariadenia sociálnej starostlivosti, vždy zariadení vo vlastníctve obecnej samosprávy.

ÚPN - O Podhorie počíta s tým, že v zmysle celoslovenských prognóz celkový počet detí v materských školách bude rásť do roku 2019 (cca o 16% voči súčasnosti). Kapacita 40 detí bude podľa toho postačujúca aj s dostatočnou rezervou. Do roku 2030 počet detí mierne poklesne. Proporcionálne s týmto vývojom ÚPN - O Podhorie predpokladá aj zvýšenie počtu detí a učiteliek MŠ oproti súčasnému stavu do roku 2019 a následne predpokladá ich mierny pokles.

Základné školy

Základnú školu navštevujú žiaci z Podhoria v obci Lietava. ZŠ v obci Lietava má deväť tried a špeciálnu učebňu, školský park, športové ihriská a komunikácie. Súčasťou školy je zariadenie školského stravovania a školský klub detí. V škole sa nachádza novovybudovaná učebňa IKT a špeciálna učebňa s interaktívnou tabuľou a osobnými počítačmi, telocvičňa je vo výstavbe.

V školskom roku 2011/12 bolo zapísaných v ZŠ Lietava 158 žiakov, z toho 65 dievčat. Žiaci boli organizovaní v 9 triedach a v 2 oddeleniach ŠKD. V ZŠ pracovalo 17 zamestnancov, z toho 15 pedagogických pracovníkov. Školský klub detí navštevovalo 37 detí.

2.7.2.2 Zdravotníctvo

V obci nie je zriadené zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia Podhoria navštevujú zdravotnícke zariadenia v blízkej Lietavskej Lúčke, Žiline alebo Rajeckých Tepliciach. Pociťujú absenciu ambulancie praktického lekára a lekárne. Raz za dva týždne ordinuje v priestoroch obecného úradu všeobecný lekár pre deti a dorast – poradňa pre matky s deťmi. Tento stav sa v návrhovom období ÚPN – O nezmení.

2.7.2.3 Sociálna starostlivosť (sociálne služby)

V obci Podhorie nie je zriadené zariadenie na poskytovanie sociálnej starostlivosti. V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje pre starších občanov opatrovateľskú službu, zabezpečený je aj rozvoz stravy. V súčasnosti však starší občania využívajú

celodennú starostlivosť cez ÚPSVR Žilina. Dôchodcom a iným stravníkom obec zabezpečuje obedy, ktoré sú pripravované v jedálni MŠ. Obec počíta so zriadením Domu sociálnych služieb (hlavne pre seniorov), do doby jeho vybudovania predpokladá zriadenie spoločnej jedálne a centrálnej kuchyne s navýšenými kapacitami aj v objekte novobudovanej materskej školy.

ÚPN – O Podhorie navrhuje umiestnenie Domu sociálnych služieb – denného stacionára v navrhovanom objekte v území bytových domov pri združenom objekte obecného úradu, kultúrneho domu a hasičskej zbrojnice.

2.7.2.4 Kultúra a osвета

Základom kultúrno-spoločenského života v obci je miestny kultúrny dom, ktorý má svoje sídlo v združenom objekte s obecným úradom. V budove sú aj technické priestory pre potreby dobrovoľného hasičského zboru. Zoskupenie týchto funkcií sa nachádza na Čajovej ulici v centrálnej časti obce. Kultúrny dom má kapacitu 150 osôb. Je sem z bývalej školy presťahovaná obecná knižnica s viac ako 3 500 knihami, ktorá má 72 aktívnych čitateľov. Knižnica je otvorená jedenkrát týždenne na dve hodiny, je v nej aj prevádzka bezplatného prístupu na internet. V priestoroch požiarnej zbrojnice sú klubové priestory, využívané pre rôznorodé kultúrne aktivity. ÚPN – O Podhorie navrhuje nadstavbu, prístavbu a stavebné úpravy združeného objektu s cieľom rozšírenia priestorov pre kultúru, pre klubovú činnosť dôchodcov a mládeže, atď. ...

Súčasný kultúrno-spoločenský život v obci je bohatý a pestrý. Obec v spolupráci s miestnymi organizáciami (materská škola, farnosť Lietava, atď.) organizuje pre svojich občanov rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia: literárna súťaž Odkaz Karolíny Brüstleovej, amatérske hrané a tzv. „lútkové“ (bábkové) divadlo, estrády, obecný spevokol, rodičovské plesy, karnevaly pre deti, či fašiangový pochod masiek, alebo „chodenie po kobolici“, oslavy dňa matiek, program z príležitosti MDD, podujatia pre dôchodcov, mikulášske posedenie pre deti a rodičov, stavenie májov, pálenie Jánskych ohňov, Silvestrovský výstup na vrch Kečka, Marec – mesiac knihy, stretnutie detí z MŠ a ZŠ v obecnej knižnici, ukončenie dochádzky do škôlky (rozlúčka zo škôlkou), výročie prvej zmienky o obci, detská diskotéka (rozlúčka s prázdninami). Z cirkevných podujatí sú okrem krížových ciest významné hodové slávnosti pri príležitosti sviatku Cyrila a Metoda, farské hody – púť na Roháč a vianočné podujatia – stretnutie rodín pri jasličkách.

Všetky zariadenia, ktoré slúžia aj kultúre na území obce plnia dôležitú funkciu ako strediská miestneho i regionálneho kultúrneho života, ale aj ako strediská vzdelávania, prístupu k informáciám a majú významný podiel na rozvoji turistického a cestovného ruchu. Kultúrne zariadenia sa individuálne prispôbujú miestnym podmienkam tak, že sa spájajú s inými zariadeniami, aby boli objekty účelne využívané. Významné sú trendy k viacúčelovosti, flexibilita prevádzok, ale aj prispôbovania sa konkrétnym lokálnym potrebám. Aj preto je potrebné v spolupráci obce s ostatnými subjektmi pôsobiacimi vo sfére kultúry obce definovať kultúrnu politiku obce, resp. koncepciu rozvoja kultúry obce s konkrétnym výstupom o. i. aj pre plnenie ďalších územnoplánovacích povinností obce. Takto treba zabezpečiť z polohy obce sústavné vytváranie územnoplánovacích predpokladov pre tvorbu kultúrnej identity obce s prihliadnutím na synergické efekty (atraktivita obce a regiónu, cestovný ruch, turizmus, rozvoj zamestnanosti).

Kultúrny aspekt sa musí k návrhovému obdobiu uplatňovať aj pri starostlivosti a využívaní kaplnky Cyrila a Metoda – navrhuje sa jej rekonštrukcia, po navrhovanej reprofilizácii kaplnky Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku) na kostol (chrámové koncerty, chrámový spev, výtvarné diela...), cintorína, historickej zelene.

Kultúrno-historický potenciál obce spočíva aj v zachovaní všeobecnej podpory rozvoja remesiel, ktoré majú oporu v historických remeslách.

Ku kultúrnemu dedičstvu je potrebné priradiť aj významné obecné pamätihodnosti - štruktúru najstaršej zástavby v centre obce so znakmi potočnej radovej zástavby a jej nepravidelnosti, kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke Cyrila a Metoda v strede obce, kaplnku Cyrila a Metoda, kaplnku Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku), Danechov dom z roku 1908; murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou, krížovú cestu po Kalvárii s drevenými plastikami smerujúcu do Roháčskeho sedla, dve solitérne lipy v centre obce, altán – prístrešok pod Roháčom, rozhľadňu (navrhuje sa jej rekonštrukcia), objekty s pamätnými tabuľami významných osobností obce (Karolína Brüstleová, Ľudovít Greguš...), kríže a božie muky nachádzajúce sa v k.ú. obce. Tiež osobnosť, významnú predstaviteľku obce - prvú učiteľku Podhoria Karolínu Brüstleovú a zaslúžilého učiteľa Ľudovíta Greguša.

ÚPN – O Podhorie vychádza z predpokladu že súčasná základňa kultúrno-spoločenského života obce pretrvá po celé návrhové obdobie ÚPN – O a zaznamená nárast (aj zásluhou propagácie), že rozvoju kultúry prispeje o. i. aj rozvoj športovej a rekreačnej vybavenosti, a preto pri návrhu ďalších športových zariadení (rozvoj futbalového areálu, nové umiestnenie areálu zjazdového lyžovania s vlekom...) a rekreačnej vybavenosti (cyklotrasy „oddychová zóna“...) zohľadňuje aj ich kultúrne využitie.

2.7.2.5 Telovýchova a šport

Základom tohto druhu občianskej vybavenosti je a aj pre návrhové obdobie zostane športový areál, resp. futbalový areál slúžiaci organizovanému športu s futbalovým ihriskom. ŠK Podhorie má dve futbalové družstvá – mužov a dorastencov, má svoj fanklub (Podhorské mátohy). Jeho rozvoj je navrhovaný východným smerom, kde vymedzený priestor umožní doplnenie o dve tri menšie ihriská zo sortimentu basketbal, volejbal, tenis, detské ihriská, detské dopravné ihrisko. Areál v súčasnosti disponuje s relatívne primeranými priestormi šatní a hygienických zariadení, navrhuje sa ich modernizácia a doplnenie stavbami ďalšieho zázemia. V areáli je navrhované vytvorenie podmienok aj pre organizovanie spoločenských a kultúrnych podujatí, pre súťaže hasičov. Oproti areálu súčasnej materskej školy je lokalizované multifunkčné ihrisko, ktoré návrh ÚPN – O Podhorie rešpektuje a navrhuje dovybaviť o hygienické zariadenie.

Krátky lyžiarsky vleč a priestor zjazdového lyžovania pre začiatočníkov navrhuje ÚPN – O Podhorie posunúť západným smerom a dovybaviť večerným osvetlením a hygienickými zariadeniami.

V obci je turistický oddiel, lyžiarsky oddiel, hral sa aj stolný tenis. Dobrovoľný hasičský zbor Podhorie reprezentuje obec v na súťažiach o putovný pohár starostky obce Lietavská Svinná.

V hierarchii športovej vybavenosti obce a v poradí ako štvrté najvýznamnejšie športové centrum obce je vymedzené územie charakteru športovo-rekreačnej plochy ako oddychovej zóny v priestoroch Vajano s návrhom malých športových ihrísk, detského ihriska, ale aj parkovej zelene, pobytových priestorov s altánkami, ohniskami, lavičkami, voľnejší spôsob využívania je navrhovaný v zeleni lokality Dubie.

Umiestnenie menších športovísk (aj privátneho charakteru) sa predpokladá priamo v obytných územiach. Medzi menšie športoviská radí ÚPN – O Podhorie lokálne športoviská (školská mládež) a detské ihriská s trávnatým povrchom (musia byť oplotené).

Turistické trasy, pretože sú využívané tiež ako cyklistické trasy, korčuliarske trasy, letné (kolieskové lyže) a zimné lyžiarske bežecké trasy, obsahujú taktiež aspekt športu a treba ich preto radiť medzi športovú, ale aj rekreačnú vybavenosť územia.

2.7.2.6 Maloobchod (aj veľkoobchod)

V obci sa nachádza jedna predajne potravín pri obratisku autobusov, teda v mieste prirodzeného a návrhom ÚPN – O Podhorie rešpektovaného a dotváraného centra obce. Existencia ďalších subjektov v oblasti maloobchodu, tiež veľkoobchodu je marginálneho významu. V poľnohospodárskom dvore je to AGRI - TERR, s.r.o., ktorá sa zaoberá sprostredkovaním obchodu v kategórii obchod a veľkoobchod, ELDAS, s.r.o. zaoberajúca sa maloobchodom so športovými potrebami, PEKC, s.r.o., zaoberajúca sa sprostredkovaním obchodu s rozličným tovarom, HT – design Central Europe, s.r.o., zaoberajúca sa špecializovaným sprostredkovaním obchodu s iným špecifickým tovarom. V závislosti od záujmu a zámerov podnikateľského sektora obec (PHSR) a rovnako návrh ÚPN – O Podhorie podporujú rozšírenie siete obchodov rozličného tovaru. Návrh ÚPN – O Podhorie konštatuje, že maloobchodné zariadenia všeobecne patria k typickým zariadeniam, ktoré prechodom na trhovou ekonomiku prešli výraznými zmenami z hľadiska umiestňovania a stanovenia potrebných kapacít jednotlivých zariadení v rámci územného plánovania. Sú klasifikované ako komerčné, sú priamo ovplyvňované mechanizmami trhu. Tlak na ďalšiu lokalizáciu sa predpokladá v ťažisku území rozvoja bytovej výstavby. Optimalizovaný stav kvantitatívneho ukazovateľa veľkosti predajnej plochy je 1,0 m² na obyvateľa.

Keďže ide o mimoriadne dynamickú zložku základnej občianskej vybavenosti sa vzhľadom k stupňu územného plánu a merítka grafického spracovania javí najvhodnejším prístupom k jej riešeniu definovanie záväzných zásad a regulatívov pre zriaďovanie a umiestňovanie takýchto prevádzok. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje, že môžu byť umiestnené v ktoromkoľvek funkčnom kruhu obce za predpokladu nerozporovania príslušných legislatívnych predpisov, uprednostňuje sa však vymedzený priestor zmiešaného územia občianskej vybavenosti a rodinných domov v centre obce, najmä v ťažiskovom priestore (najvyššieho významu) na krížení hlavnej a vedľajšej osi v priestore námestia

2.7.2.7 Ubytovanie a verejné stravovanie

Stravovacie služby ponúkali počas prieskumov v teréne 2 zariadenia. Hostinec v strede obce pri koncovej stanici autobusovej dopravy a druhé zariadenie „Podhorský šenk“ v združenom objekte obecného úradu, kultúrneho domu a hasičskej zbrojnice. Zariadenie v Olejkárskej uličke v čase vykonávania prieskumov a rozborov definitívne zaniklo. Ubytovacie služby v obci absentujú. Zámerom obce je podporovať tvorbu nových stravovacích kapacít a založenie ubytovacích kapacít.

Ubytovaciu kapacitu piatich domov užívaných ako objekty chalupníckej rekreácie a niekoľko objektov nachádzajúcich sa na okrajoch a vo vnútri zastavanej časti obce a vo voľnej krajine, ktorých vzhľad evokuje spôsob využitia ako rekreačné chaty (ktorých výstavba sa rozvíjala živelne) nemožno radiť medzi verejné ubytovacie zariadenia občianskej vybavenosti, bežne dostupné na trhu. ÚPN – O Podhorie navrhuje nové stravovacie kapacity a skvalitnenie súčasnej úrovne reštauračných služieb, zamerať na podávanie špecialít regionálnej kuchyne a realizáciu netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby.

Oblasť služieb v stravovaní možno chápať v dvoch úrovniach. Prvú predstavujú zariadenia typu pohostinstiev, v podstate bez podávania teplých jedál, druhú oblasť

zariadenia s kompletným stravovaním. V prvej úrovni je predpokladaný navrhovaný počet stoličiek cca 40 v objektoch + 15 na terasách v druhej cca 60 stoličiek.

To pri predpokladanej hlavnej letnej návštevnosti 50 osôb denne + 15% obyvateľov obce predstavuje obrátkovosť jednej stoličky v hodnote 2,00.

Je samozrejmé, že treba uprednostniť vznik prevádzok s podávaním jedál najmä v priestore navrhovaného centra obce, najvhodnejšie v priestore námestia. Všeobecne však môžu byť umiestňované (okrem zmiešaného územia občianskej vybavenosti a rodinných domov) vždy len vo význame doplnkovej funkcie k funkcii inej, hlavnej (sociálna, výroba, šport).

ÚPN – O Podhorie navrhuje tiež nové ubytovacie kapacity hlavne vo väzbe na očakávanú návštevnosť regiónu, predovšetkým hradu Lietava a Súľovských skál; v tejto súvislosti navrhuje ubytovacie kapacity v rámci nadstavby, prístavby a stavebných úprav združeného objektu (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...), v rámci rozvoja futbalového areálu. Ďalší rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít ÚPN – O Podhorie predpokladá aj vo forme drobných zariadení typu penziónov a ubytovania v súkromí (privátov) a to ako v nových objektoch, tak aj v stavebne upravených existujúcich objektoch. Ich lokalizácia v území je možná len formou vedľajších funkcií a prípustných činností vymedzených v záväznej časti územného plánu. V návrhovom období je priestor na realizáciu ubytovacích služieb v celkovej kapacite 50 lôžok.

Návrh ÚPN – O Podhorie vyčleňuje aj plochy pre rozvoj sociálnej ubytovacej kapacity, dom sociálnych služieb.

2.7.2.8 Služby (výrobné aj nevýrobné)

Jednotlivé druhy služieb sú na území obce poskytované predovšetkým cez poštu, hasičskú zbrojnicu, kaderníctvo, cintorín s kaplnkou Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku). Sú tu zastúpené aj niektoré výrobné aj nevýrobné služby.

Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou významnejších poštových objektov v riešenom území. Poštové služby – podávanie a donáška zásielok pre obec Podhorie – sú zabezpečované prevádzkou, ktorá je umiestnená v objekte Obecného úradu Lietava. Donáška poštových zásielok pre obec Podhorie je riešená poštovými doručovateľmi. Poštové služby budú aj v návrhovom období poskytované naďalej rovnakým spôsobom.

Hasičské služby sú poskytované hasičskou zbrojnicou. Na hasičskú zbrojnicu je nadviazaná činnosť dobrovoľného hasičského zboru. Hasičská zbrojnica je súčasťou združeného objektu (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...). Jej priestory sú v súčasnosti rekonštruované. Polohu a veľkosť hasičskej zbrojnice v združenom objekte považuje ÚPN – O Podhorie za stabilizovanú (nadstavba, prístavba a stavebné úpravy sa nebudú týkať jej priestorov).

Na území obce je jeden cintorín. Jeho súčasťou je aj kaplnka Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku). Polohu cintorína považuje ÚPN – O Podhorie za stabilizovanú, priznáva mu výhľadové plochy rozšírenia a vymedzuje mu 50 m široké ochranné pásmo (v zmysle zákona o pohrebníctve č.131/2010 Z.z.).

ÚPN – O Podhorie navrhuje v zmysle POH obce Podhorie skvalitnenie služieb spojených s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď. Navrhuje malý obecný dvor na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v súvislosti s touto službou ako i údržbou verejných priestranstiev (odčlenením časti územia poľnohospodárskeho dvora) a vymedzuje plochy v zastavanom území pre kalendárový zber veľkoobjemového odpadu (zberové miesta) ako i ďalšie plochy v zmysle koncepcie – likvidácie odpadu uvedenej v kapitole Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.

Z ostatného sortimentu služieb sú v obci zastúpené osobné služby kaderníckym salón Akire poskytujúcim kadernícke a kozmetické služby.

ÚPN – O Podhorie podporuje rozvoj remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby, rozširovanie sortimentu služieb, malých podnikov na spracovanie miestnej surovínovej základne, zvyšovanie kvality služieb, ich pestrosti a dostupnosti. Kritéria pre služby všeobecne určuje dopyt na trhu. Riešenie ďalšieho sortimentu služieb drobného rozsahu z hľadiska objemu poskytovania služieb a priemetu činnosti do územia sa doslovne nepredpisuje, definujú sa záväzné regulatívy vyjadrujúce možnosti (aj vylučujúce podmienky) na pôsobenie konkrétnych druhov služieb v jednotlivých plošne a priestorovo homogénnych jednotkách sídla, v súlade s požiadavkami PHSR obce Podhorie.

2.7.2.9 Administratíva

Túto zložku v obci reprezentuje Obecný úrad Podhorie, Urbársky dom a Poľovnícky dom. Priestory obecného úradu sú súčasťou združeného objektu (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica...), v ktorom je aj priestor poradne pre matky s deťmi aj „Podhorský šenk“. Obecný úrad (združený objekt) sa nachádza v centre obce. Je v užívaní od roku 1973 a je v dobrom technickom stave. Predpokladá sa jeho nadstavba a stavebné úpravy s vytvorením klubových priestorov. Obecný úrad zamestnáva dvoch zamestnancov a príležitostne v priemere 6 zamestnancov. V budove obecného úradu sa nachádzajú priestory pre poradňu pre matky s deťmi a „Podhorský šenk“. Objekt hasičskej zbrojnice vybavenej hasičskou technikou a materiálom pre zdolávanie požiarov. Technický stav budovy a zariadení je úmerný dobe používania, Dobrovoľný hasičský zbor disponuje technikou – 2 súpravy motorovej striekačky (1 x PS 12, 1 x PS 8), hadice, savice, rozdeľovače, prúdnice, má 42 členov, ktorý sa realizujú aj v športovo-spoločenskej činnosti. ÚPN – O Podhorie akceptuje zámary obce na ďalšie stavebné úpravy objektu aj areálu obecného úradu. Problém nadstavby aj strechy objektu navrhuje riešiť zastrešením šikmou strechou nad využiteľným podkrovím, čím sa získajú ďalšie priestory nutne spojené s rozširovaním agendy v súvislosti s nárastom počtu obyvateľov ako i rozvojom kultúry, cestovného ruchu, turizmu a rekreácie.

V blízkosti objektu predajne potravín a pohostinstva sa nachádza „drevenica“ – Poľovnícky dom, jeho polohu navrhuje ako stabilizovanú aj pre návrhové obdobie do r.2030.

V blízkosti jestvujúceho lyžiarskeho vleku je Urbársky dom, sídlo urbariátu. Jeho poloha je ÚPN – O Podhorie považovaná za stabilizovanú.

2.7.2.10 Bankové služby

V súčasnosti služby tohto druhu na území obce absentujú – ani v súvislosti s ďalším rozvojom turizmu, rekreácie a cestovného ruchu nemožno predpokladať vznik pobočiek peňažných domov na území obce. ÚPN – O Podhorie podporuje návrh zriadenia bankomatu v priestore budovy obecného úradu.

2.7.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

PRIEMYSELNÁ VÝROBA, STAVEBNÍCTVO (SEKUNDÁRNY SEKTOR) A SLUŽBY

Súčasný stav

Sekundárny sektor vo forme území priemyselnej výroby nemá na území obce zastúpenie. Jestvujúce prvky výrobného charakteru zaraditeľné do sekundárneho sektora v zásade neprekračujú rámec významu drobnej remeselnej prevádzky a služieb.

Sú na území obce zastúpené najmä aktivitami v oblasti stavebníctva, drevospracujúcej výroby, remeselných prevádzok. Na základe terénneho prieskumu a údajov z databázy firiem boli zistené nasledovné prevádzky so zameraním prevažne na stavebnú činnosť a služby s ňou spojené – výstavba obytných a neobytných budov, maľovanie a zasklievanie, výroba neelektrických zariadení pre domácnosti má sídlo v Podhorí (zamestnanosť 50 – 99 mimo obec Podhorie). Sem treba zaradiť aj kováčsku dielňu a stolársku výrobu ako doplnkovú funkciu súčasného územia poľnohospodárskej výroby a drobné zariadenia rozptýlené v obytnom území. V sekundárnom sektore je z obyvateľov obce Podhorie zamestnaných v obci 27 osôb.

2.7.3.1 Koncepcia rozvoja hospodárskej základne sekundárneho sektora

Funkcia výroby a skladov zostane v podmienkach obce aj v návrhovom období v terciárnej polohe v zásade neprekračujúc rámec významu drobnej remeselnej prevádzky. Návrh ÚPN – O Podhorie podporuje najmä také remeselné činnosti, ktoré vychádzajú z prítomnosti turisticko-rekreačného aspektu (prínos pre rozvoj rekreácie, turizmu, cestovného ruchu – možnosť predaja turisticky príťažlivých výrobkov, suvenírov, potravín domáceho pôvodu, schopnosť zabezpečiť verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností ako ukážok remeselných zručností...), prednostne podporuje sortiment výrob, remeselných činností, služieb nadväzujúcich na domáce materiálové zdroje (voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty...).

Predpokladá sa čiastočná reprofilácia areálu bývalého dvora JRD, na úrovni územia súčasného stavu. To znamená, že prevažujúce územie tu bude aj naďalej poľnohospodárska výroba ktorej súčasťou je navrhované nové výrobné územie – súčasné územie poľnohospodárskej výroby s ťažiskom vo funkcii dopravno-mechanizačného dvora a územie výroby (sekundárny sektor, obecný dvor). ÚPN – O Podhorie predpokladá, že časť bývalého dvora a na dvor nadväzujúce výrobné územie zostane zoskupením viacerých menších prevádzok, areálov s rôznym funkčným zameraním z oblasti skladov, priemyselnej výroby, stavebníctva, vrátane areálu technických služieb obce. Jednotlivé druhy výrob resp. činností musia spĺňať kritéria bezkonfliktného susedstva s okolitými obytnými územiami, resp. nesmú zhoršovať kvalitu životného prostredia k.ú. Podhorie. Musia spĺňať podmienky bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nadmernú dopravnú prácu. Ich súčasťou je návrh obecného dvora – dvora technických služieb pre plnenie úloh obce v zmysle platnej legislatívy, najmä v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko...). ÚPN – O Podhorie navrhuje po obvode tohto kumulovaného výrobného územia rešpektovať existujúce prvky a výsadbu dopĺňujúcej izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie trávinatej, kríkovej a stromovej zelene. Parkoviská zamestnancov i návštevníkov a podnikovej dopravy ako i manipulačné plochy musia byť výhradne len na ploche výrobného územia. Nové nepriehľadné oplotenie výrobného územia musí spĺňať kritéria uplatňované na doplnkové stavby v obytnom i výrobnom území. Nové prevádzkové objekty tohto územia musia byť jednopodlažné s nízkymi sedlovými strechami.

Návrh uvedených regulatívov je návodom na aspoň zmiernenie dôsledkov už založenej lokalizácie výrobného územia v prostredí susediacich obytných území.

Drobné prevádzky malých výrob, výrobných služieb, služieb bez preukázaného dopadu na životné prostredie obce (hluk, zápach, prach, exhaláty, odpady...) môžu vznikať aj v obytných územiach a v odôvodnených prípadoch aj na územiach občianskej vybavenosti. Môže ísť o drobné remeselné a výrobné prevádzky – obuvnícke, stolárske, krajčírské, aranžérske, kožiarske a iné dielničky, poradenské príp. projektové kancelárie a administratívne priestory. Podmienkou je, aby ich prevádzka nad obvyklú mieru nezaťažovala dopravný systém obce (napr. parkovanie prevádzkových vozidiel, ako i vozidiel návštevníkov na pozemku prevádzky). Treba dbať, aby sa prednostne realizovali adaptáciou, prístavbou, resp. stavebnými úpravami existujúcich, hlavne hospodárskych objektov (dielničky, sklady, bývalé garáže osobných motorových vozidiel...).

POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA - SÚČASNÝ STAV

V poľnohospodárstve je z obyvateľov obce Podhorie zamestnaná v obci jedna osoba. V obci sa zaoberá poľnohospodárskou prvovýrobou TURIEC AGRO, s.r.o., ktorá zamestnáva 24 – 25 osôb. Živočíšna výroba spočíva v zásade v chove dojníc (fyzickou osobou) na okraji areálu bývalého JRD (v súčasnosti cca 10 ks). Nie sú v súčasnosti tendencie zvyšovať jej objem, a to ani v priestore dvora bývalého JRD. TURIEC AGRO, s.r.o., s 24 – 25 -timi zamestnancami (zo všetkých okolitých obcí) sídli v obci Podhorie a zaoberá sa ako rastlinnou, tak aj živočíšnou výrobou. Má mechanizačné stredisko potrebné k poľnohospodárskej prvovýrobe. Na území obce vlastní a využíva objekty umiestnené v poľnohospodárskom dvore. V nich je umiestnená administratíva spoločnosti, opravárenské stredisko – dielne, sklady poľnohospodárskych produktov (sýpka), mechanizačné stredisko s garážami vozidiel a strojov a objekty na dočasné uskladnenie poľnohospodárskych produktov. Je tam aj kováčska dielňa a stolárska výroba.

Spoločnosť je s výnimkou drobných pozemkov naviazaných na rodinné domy – bývalých záhumienkov výhradným držiteľom poľnohospodárskej pôdy. Túto pôdu využíva ako ornú pôdu a trvalé trávne porasty. Ornú pôdu pre rastlinnú výrobu v segmentoch obilniny, olejoviny, liečivky a kukurica na siláž, trvalé trávne porasty ako lúky a pasienky. Obilniny pestuje na 50% plochy v sortimente pšenica, raž a triticales, z olejovín ľan olejný a občasne repku olejnú, z liečiviek pestrec mariánsky. V rámci trvalých trávnych porastoch využíva lúky na senáž, pasienky na pasenie hovädzieho dobytku, oviec a dokášanie.

Zhrnuté – podstata výroby spoločnosti TURIEC AGRO, s.r.o., spočíva v rastlinnej výrobe, z hľadiska živočíšnej výroby je to len príležitostná pastva rozptýlená v rámci pasienkov. Veľký dôraz je zameraný nielen na prosperitu a kvantitu výroby v podobe výnosov, ale vo veľkej miere na kvalitu, s ktorou spoločnosť spája svoju prosperitu. Podstatnú súčasť hnojív tvorí maštalný hnoj, umelé hnojivá sú dodávané iba v takej miere, aby sa v pôde zabezpečil vyvážený stav potrebných základných prvkov. Rovnako aj pesticídy a insekticídy sú do pôdy dodávané len cca v 50% rozsahu bežných zvyklostí. Maštalný hnoj sa aplikuje spravidla v trojročných intervaloch.

Tento ekologický prístup k pôde vyvoláva aj synergický efekt v kvalite vzťahov so zastavaným územím obce a okolitou prírodou. Ďalšia skutočnosť, ktorá vyvoláva vysokú hodnotu poľnohospodárskeho územia v katastri obce je výnosnosť pôdy, ktorá avizuje pravdepodobnosť postupného presunu najvýnosnejšej ornej pôdy z pôvodných obilníc Slovenska na územia s klímou podobnou ako v k.ú. Podhorie. V spoločnosti TURIEC AGRO, s.r.o. zaznamenali vysoké výnosy v obilovinách – 5,5 t/ha, ľan olejný – 1,75 t/ha, pestrec mariánsky - 1,2 t/ha, repka olejná – 2,2 až 2,5 t/ha kukurica na siláž 35 t/ha.

Na veľkých rozlohách poľnohospodárskej pôdy sú vybudované meliorácie. Mikroklimatické podmienky prispievajú k popisovanému výbornému stavu poľnohospodárskej prvovýroby.

V súvislosti s rastlinnou výrobou je nutné uviesť problém veľkej časti držaných, ale neobhospodarovaných pozemkov v rámci bývalých záhumienkov, z ktorého vyplýva časté úporné zaburinenie pôdy a zrýchlený odtok vody z územia so všetkými dôsledkami. Problémom na strane držiteľa je zabezpečenie ochrany poľnohospodárskej pôdy pred úbytkom z titulu náletových drevín neúmerne zvyšujúcich rozsah sprievodnej zelene vodných tokov.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO – SÚČASNÝ STAV

Lesnú výrobu na území obce zásadne ovplyvňuje režim Programov starostlivosti o lesy vypracovaných pre LHC Turie, záujmy subjektov vlastniacich lesy a ochranné pásma rôznych druhov. Okrem prvotnej ťažobnej činnosti sa iné spracovanie vyťaženého dreva na území obce nevykonáva. Lesy sú významným zdrojom príjmov ich vlastníkov. Časť lesov sa nachádza v chránených územiach, kde je obmedzené ich plné hospodárske využitie. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. Katastrálne územie obce Podhorie sa nachádza v lesnom hospodárskom celku Turie. PSL pre LHC Turie bol vypracovaný v roku 2005 a je platný do roku 2014. Od roku 2015 do roku 2024 platí nový program starostlivosti o lesy.

Užívatel'mi lesov v k.ú. Podhorie sú:

- Lesné a pozemkové spoločenstvo Roháč Podhorie,
- Pasienkové a lesné spoločenstvo Lietavská Závadka,
- Pasienkové a pozemkové spoločenstvo Podhorie.

V katastri obce Podhorie sa nachádza 311,50 ha lesných pozemkov. (údaj z Národného lesníckeho centra Zvolen k 27.11. 2015). V lesnom hospodárstve je z obyvateľov obce Podhorie zamestnaná v obci jedna osoba.

Z lesníckeho hľadiska patrí územie do dvoch lesných oblastí, rozlohou prevažuje lesná oblasť 25 B Súľovské vrchy, menší počet porastov je v lesnej oblasti 24 Žilinská kotlina. Lesy v lesnej oblasti 25 B Súľovské vrchy sú semenárskou oblasťou č. 1 – Severoslovenská oblasť pre borovicu a buk, Západoslovenská oblasť pre dub zimný a č. 2 – Stredoslovenská oblasť pre jedľu. V lesnej oblasti 24 Žilinská kotlina sú semenárskou oblasťou č. 1 – Severoslovenská oblasť pre jedľu, borovicu a buk, Západoslovenská oblasť pre dub zimný a Fatransko tatranská oblasť pre smrek. Katastrálnym územím obce obce prechádza vonkajšie pásmo hygienickej ochrany významného vodného zdroja Žilinského skupinového vodovodu, ktorý sa nachádza v obci Lietava. PHO 2° zasahuje územie v západnom smere od severnej časti rozhrania lesa a bezlesia (čiara PHO pokračuje v smere na juh cez enklávu vyťaženého lesa) - poľnohospodársku pôdu, ale najmä lesy a lesnú pôdu.

Prvé pásmo hygienickej ochrany má vymedzené oplotením pozemku aj vrt a zberná nádrž s čerpacou stanicou – ako vodný zdroj pre obec Podhorie.

V lesných komplexoch prevažujú ihličnaté dreviny (59,71 %) nad listnatými (40,28 %). Celková zásoba ihličnatých drevín je 69 156 m³, listnatých 22 461 m³, spolu 91 617 m³. Prevláda smrek na 41,23 % výmery lesov, nasledujú buk 32,39 %, borovica 11,72 %, javor 6,76 %, jedľa 4,02 %, smrekovec 2,74 %, jaseň 1,10 %, jelša 0,02 %, breza 0,01 % výmery lesov.

Celková ročná ťažba ihličnatých drevín je 1 506,30 m³, z toho obnovná ťažba 1 425,30 m³ a výchovná ťažba 81,00 m³. Celková ročná ťažba listnatých drevín je 188,50 m³,

z toho obnovná ťažba je 127,00 m³, výchovná ťažba 61,50 m³. Spolu ročná ťažba predstavuje 1 694,80 m³, z toho obnovná ťažba 1 552,30 m³, výchovná ťažba 142,50 m³.

Vo vekovej triede 0 – 20 rokov je 20,99 ha porastov, 21 – 40 rokov je 31,98 ha porastov, 41 – 60 rokov je 46,85 ha porastov, 61 – 80 rokov je 68,99 ha porastov, 81 – 100 rokov je 118,58 ha porastov, 101 – 120 rokov je 16,37 ha porastov, 121 – 140 rokov je 4,80 ha porastov. Vo vekovej triede nad 141 rokov je 0,60 ha porastov, zastúpený je tu najmä buk a borovica, tiež jedľa a javor.

Pre účely územného plánu obce sú dôležité údaje o sortimente kategórii lesov. Tie sa v katastri obce Podhorie vyskytujú v nasledovnom zložení a výmerách:

- hospodárske lesy (H) 274,74 ha,
- ochranné lesy (O) 34,42 ha,
- ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy (d) 34,42 ha.

Účelové lesy (U) napr. prírodné a rekreačné lesy (c) sa v katastrálnom území obce Podhorie nenachádzajú.

V ostatnom území príchodom človeka do územia pôvodné lesy ustúpili, vznikli lúky pasienky a polia. Bučiny a jedliny boli postupne premenené na smrekové monokultúry.

2.7.3.2 Koncepcia rozvoja hospodárskej základne primárneho sektora

POLNOHOSPODÁRSTVO

Polnohospodárstvo má spolu s lesným hospodárstvom jednu z primárnych funkcií obce rozvíjajúcu sa na území obce, a to nielen z hľadiska jej územného rozsahu ale aj ako činiteľ a ovplyvňujúceho ráz voľnej krajiny územia obce. Polnohospodárske pôdy sú z hľadiska produkčných vlastností pôsobením klimatických zmien vysoko produkčné a rozložené na plytko modelovaných svahoch. Štruktúra pestovaných plodín je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Podhoria v súčasnosti výborné. Ekonomicky sú rentabilné pestovanie obilnín, olejovín, liečiviek a kukurice na siláž. Trvalé trávne porasty sa využívajú ako pastevné lúky s dokášaním a kosné lúky.

Do štruktúry poľnohospodárskej výroby v súčasnosti vstupuje trhový mechanizmus a nové ekonomické podmienky. Rastlinná výroba je nosným pilierom spoločnosti TURIEC AGRO, s.r.o. Hlavnými plodinami sú:

1. Hustosiate obiloviny - pšenica, raž, tritcale (50% ornej pôdy).
2. Olejiny - repka olejná, ľan olejný.
3. Liečivky – pestrec mariánsky.
4. Krmoviny – kukurica na siláž.

Tieto spomínané plodiny tvoria významnú časť tržieb a ich výška závisí od vývoja hektárových výnosov a odbytovej ceny jednotlivých plodín.

Z hľadiska hektárových výnosov v budúcich rokoch by nemali hustosiate obiloviny klesnúť pod 5,5 tony, repky pod 2,5 tony, ľanu pod 1,75 t, pestreca pod 1,2 tony a kukurice 35 ton z hektára. Sú to čísla dosiahnuté v poslednom období a sú vyššie ako celoslovenský priemer. Zámerom je udržať tieto výnosy a tak zabezpečiť spoločnosti konkurencieschopnosť na trhu.

Živočišnú výrobu návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje v rozsahu mierne zvýšených dnešných kapacít lokalizovaných v súčasných priestoroch.

Ustajnenie zvierat živočišnej výroby spoločnosti TURIEC AGRO, s.r.o. je mimo katastrálneho územia obce Podhorie, v k.ú. Babkov a k.ú. Lietavská Svinná. Z hľadiska živočišnej výroby využíva územie katastra obce Podhorie spoločnosť TURIEC AGRO, s.r.o. na pastvu hovädzieho dobytku a oviec. Vo všeobecnosti štruktúra chovov, početnosť stavov, parametre úžitkovosti a produkcie jednotlivých druhov hospodárskych zvierat sú dané disponibilitou objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej

produkcie po odpočítaní strát pri zbere, konzervovaní, uskladňovaní a vlastnom kŕmení. Daná je tiež podmienkami trhovej ekonomiky, kde o konkrétnom objeme a štruktúre živočíšnej výroby rozhodujú samotní agropodnikatelia. Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú katastrálne územie obce Podhorie pre pastvu hovädzieho dobytku a oviec.

Návrh ÚPN – O Podhorie ponecháva podstatnú časť jestvujúceho dvora bývalého JRD pre poľnohospodárske funkčné využitie, bez akéhokoľvek vymedzovania verejných dopravných priestorov na jeho území. Areál dvora musí zostať v pôvodných historicky založených hraniciach ako základňa rozvoja jednej z primárnych funkcií na území obce.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

S pojmom "les" sa stretávame denne. Jeho definície môžu predstavovať biologické, ekonomické i geografické hľadiská. Najlepšie a asi aj najsprávnejšie vystihuje podstatu lesa biologické hľadisko. Podľa neho je les rozsiahly súvislý súbor rastlín (prevažne stromovitého charakteru), živočíšstva a podmienok prostredia, ktoré tvoria jednotný celok. Táto charakteristika v plnej miere vystihuje podstatu lesa ako biocenózy.

Lesy sú a zostávajú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia človeka, poskytujú trvalý a jediný obnoviteľný zdroj drevnej suroviny. Ovplyvňujú a vylepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre faunu a flóru.

Lesy v katastrálnom území obce Podhorie sú súčasťou lesného hospodárskeho celku (LHC) Turie. Program starostlivosti o lesy pre lesný hospodársky celok Turie je platný do r. 2024. Hospodárenie v lesoch bude pokračovať v zmysle programu starostlivosti o lesy (PSL), ktorý reguluje ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov.

Druhé ochranné pásmo významného vodného zdroja Žilinského skupinového vodovodu zasahuje poľnohospodársku pôdu, lesy a lesnú pôdu. Pri obhospodarovaní tejto pôdy je potrebné prísne dodržiavať opatrenia, ktoré sú súčasťou dokumentov o ochrane vodného zdroja. Všetky zásahy, ktoré sú nad rámec bežného obhospodarovania lesov a poľnohospodárskej pôdy, vrátane prístupových ciest je potrebné odsúhlasiť s príslušným vodohospodárskym orgánom, orgánmi hygienickej služby a správcom vodného zdroja.

Všeobecne sa v 2. ochrannom pásme zakazuje ťažiť zemné hmoty, skladovať odpadky, hnojiť dusíkatým vápnom, liadkom, močovinou, čpavkom, skladovať chemikálie, prípravky na ochranu lesa, ropné produkty a priemyselné hnojivá s výnimkou vápenca; pri chemickej ochrane možno použiť len prípravky uvedené v platnom „Zozname povolených prípravkov na ochranu rastlín“, pred aplikáciou pesticídov je potrebné vyžiadať si súhlas orgánu hygienickej služby a vodohospodárskeho orgánu. Možno tu budovať zariadenia, len ak sú nevyhnutné pre obhospodarovanie lesov, zakladať lesné škôlky len na základe projektu odsúhlaseného vodohospodárskym orgánom, na vykonávanie zemných a stavebných prác nevyhnutných pri plnení úloh pri hospodárení v lesoch a pri ochrane je vždy potrebný súhlas vodohospodárskeho orgánu a orgánu hygienickej služby. Využívanie územia na poľovníctvo, rekreáciu a táborenie by malo zostať na terajšej úrovni. Lesy v katastrálnom území Podhorie sú významnou zložkou životného prostredia, poskytujú pracovné príležitosti pre obyvateľov obce priamo pri pestovných, lesoochranárskych a ťažbových činnostiach a nepriamo pri spracovaní dreva ako prvotnom na piliarske výrobky až po finálne výrobky.

Lesy v katastrálnom území Podhorie sú významnou zložkou životného prostredia, poskytujú pracovné príležitosti pre obyvateľov obce priamo pri pestovných, lesoochranárskych a ťažbových činnostiach a nepriamo vytvárajú predpoklady pre činnosti pri spracovaní dreva ako prvotnom na piliarske výrobky až po finálne výrobky.

Urbanistický rozvoj obce spojený so zásahmi do lesov resp. lesných pozemkov sa o. i. prejaví dielčimi plošne menšími zásahmi do lesných pozemkov, ktoré nie je možné vylúčiť v rôznych častiach obce, napr. v súvislosti s jestvujúcimi záchytnými prameňmi ako zdroja vody pre obec Podhorie.

2.7.4 NÁVRH RIEŠENIA ZELENÉ

Celá zastavaná časť obce je bohato popretkávaná zeleňou, najmä vo forme záhrad rodinných domov.

Základom pre vytvorenie funkčného systému zelene je rešpektovanie priestorových rámcov urbanistického rozvoja, lesnej zelene, kostry systému zelene (v zmysle RÚSES) a navrhovaných prvkov MÚSES t. j. sprievodnej zelene toku a nivy Lietavky, Podhorského potoka, Močiarneho potoka, potoka Dubník, interakčných prvkov a ostatných plôch zelene.

KONCEPCIA VYUŽITIA ZÁKLADNÝCH PRVKOV NAVRHOVANÉHO SYSTÉMU ZELENÉ CELOOBEČNÉHO VÝZNAMU:

Územie okolo vodných tokov – miestne biokoridory

Celé územie okolo potoka Lietavka, Podhorského potoka, Močiarneho potoka a potoka Dubník sa navrhuje obohatiť o sprievodnú zeleň, prepojiť pešími trasami s regionálnym systémom peších prepojení a priblížiť tak jeho atraktivitu a zatienenie priestoru sprievodnou zeleňou verejnosti. Pokiaľ to priestorové podmienky umožnia, je nevyhnutné udržiavať nárazníkový pruh široký minimálne 10 m od toku pozdĺž oboch brehov. Aj 10 m široký pás brehového porastu plní protipovodňové funkcie. V navrhovanom zastavanom území obce je to minimálna šírka 6 m obojstranne. Nárazníkový pás by mal byť prinajmenšom zatrávnený. Je potrebné tok a jeho okolie chrániť pred akoukoľvek zástavbou pozemnými stavbami a likvidáciou brehových porastov, s výnimkou nevyhnutných opatrení správcu toku. ÚPN – O Podhorie navrhuje tiež revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene. Manažment biokoridoru vyžaduje aj likvidáciu nelegálnych skládok na brehoch a monitoring invázií druhov rastlín.

Parky v priestore nelesnej drevinovej vegetácie v k.ú. Podhorie

ÚPN – O Podhorie navrhuje vytvorenie oddychových zón pre obyvateľov obce s prvkami športu a rekreačného využívania v priestoroch Vajano. Ide o priestory, kde sa navrhujú drobné nenáročné športoviská, zariadenia na cvičenie v prírode, prvky detských ihrísk, lavičky, ohniská. Umiestnenie nádob na odpadky sa neodporúča, nakoľko vyvoláva návyk fauny vyhľadávať ich ako zdroj potravy so škodlivými dôsledkami pre ňu i poriadok v území. Voľnejší spôsob využívania (chodníky, ohniská) je navrhovaný v zeleni lokality Dubie,

FUNKČNÉ TYPY ZELENÉ

Verejná zeleň:

- park celoočebného významu, ako súčasť priestoru charakteru námestia s prioritou pešieho pohybu a pobytu, obsahujúceho miesta bezpečného zhromažďovania, miesta s lavičkami (košmi), s parkovou zeleňou, s osvetlením, so stojanmi na bicykle, s informačnými prvkami, s poskytovaním občerstvenia, s možnosťou konaní väčších spoločenských podujatí v exteriéri obce
- menšie parkovo upravené plochy,

ako nové plochy verejnej zelene, ktoré sú samostatné, alebo súčasťou autobusových zastávok, drobných športovísk a detských ihrísk v zastavanom území obce

- zeleň pozemkov bytových domov, vytvára priestor pre zvýšenie kvality bývania, ako prvok zmierňujúci dopady globálneho otepľovania v mikroklimáte územia a protiklad spevnených plôch určených pre parkovanie automobilov
- stromoradia, tvorí líniová zeleň na hraniciach pozemkov, ako i zeleň popri poľných cestách a starých úvozoch
- zeleň komunikácii (izolačná zeleň) realizáciou izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB) popri komunikáciách,
- izolačná zeleň medzi obytnou a výrobnou, resp. športovou funkciou s 80% podielom drevín - izolačná zeleň pozostávajúcej z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene umožňuje znížiť hladinu hluku pri výrobných územiach.

Vyhradená zeleň:

- pozemky rodinných domov,
- areál materskej škôlky,
- plochy zelene v rámci športových objektov,
- plocha zelene pri objektoch občianskej vybavenosti,
- ovocný sad.

Ovocný sad predstavuje ekostabilizačný a krajinársky významný prvok v kultúrnej krajine, ktorý ÚPN – O Podhorie ho navrhuje plošne korigovať o územie zjazdového lyžovania, zbytok zachovať ako krajinnú a sídelnú zeleň s rekreačným využitím, revitalizáciou niektorých ovocných stromov a prebudovaním na vidiecky park s ukážkami starých odrôd ovocných stromov ako typický obraz kultúrnej krajiny slovenskej dediny a súčasť územia regionálneho biokoridoru Rbk 17.

Špeciálna zeleň:

- zeleň cintorínov.

ÚPN – O Podhorie priznáva cintorínu výhľadové plochy rozšírenia a vymedzuje mu 50 m široké ochranné pásmo pohrebiska.

Interakčné prvky:

- sprievodná zeleň poľných ciest – „stará cesta“,
- vegetácia na svahoch a zosuvných svahoch - plošný drevinový porast sa vytvoril na strmom svahu zosuvu nad družstvom, ekologicky významné sú porasty erózných rýh na ornej pôde v severnej časti k.ú naviazané na alúvium Lietavky, územie medzi cestou III/2102 a starou cestou vo východnej časti k.ú. s extrémne vysokým eróznym ohrozením v prípade odstránenia trvalého vegetačného krytu – navrhuje sa doplnenie vysokej zelene,
- remízky - významná remízka, ktorú tvorí skupina vzrastlých stromov sa nachádza vo vrcholovej časti Vrchdubie, v oblasti veľkoplošných orných pôd, veľká remízka na lúkach sa vytvorila na podmáčanej pramennej oblasti bezmenného potôčika v severnej časti k.ú.

Z hľadiska krajinárskeho a ekostabilizačného ÚPN – O Podhorie požaduje udržiavanie mimolesnej stromovej a krovinnej zelene na neprodučných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach a pod., v remízkach udržiavanie nezapojeného porastu, odstraňovanie vzrastlejších náletových drevín, inak

ponechanie porastov na prirodzený vývoj. Prípadné odstraňovanie treba realizovať postupne, nie jednorázovo.

2.7.5 REKREÁCIA, CESTOVNÝ RUCH, KÚPEĽNÍCTVO

2.7.5.1 Súčasný stav a koncepcia podľa ÚPN – VÚC a Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie

Z ÚPN VÚC Žilinského kraja vyplýva rámec pre vytvorenie miestneho funkčno – priestorového subsystému turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami katastra obce, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov obce, susedných obcí, ale tiež obyvateľov blízkych miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku. Vyplýva z neho podpora diferencovanej regionálnej možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti.

ÚPN VÚC ŽK podporuje aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály - trasy a okruhy cez Rajeckú kotlinu.

Blízke Rajecké Teplice, ako centrum osídlenia štvrtej skupiny, v ktorého záujmovom území sa obec Podhorie nachádza, sú známe svojím liečebno-kúpeľným potenciálom.

Kataster nie veľmi vzdialenej obce Rajecká Lesná (ale aj susednej Lietavskej Svinnej) má vytvorené podmienky pre zimné lyžiarske športy a predpokladá sa aj ich rozvoj. Skromným podielom pre využívanie územia s hľadiska lyžiarskeho športu prispieva aj vlastné katastrálne územie obce Podhorie.

V rámci dokumentu Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike a ZaD č. 3 ÚPN VÚC Žilinského kraja bolo katastrálne územie obce začlenené spolu s okresom Žilina do Severopovažského regiónu, Hornopovažského subregiónu, pričom Podhorie patrí z hľadiska druhu turizmu k priestorom s prevládajúcim domácim turizmom, s formami turizmu – letný pobyt na horách a poznávací turizmus. Hlavným produktom v obci Podhorie a jeho k.ú. je poznávanie kultúrneho dedičstva - pamätihodnosti, kultúrnospoločenské podujatia a doplnkovými produktmi pobyt na vidieku, lese, horách s nenáročnými aktivitami, horolezectvo, skalolezenie, cykloturistika. Medzi aktivity s najväčším dlhodobým potenciálom radí ÚPN VÚC pobyt v lesnom – horskom prostredí, pešiu turistiku a pobyt na vidieku. Častým cieľom je Lietavský hrad v susednom katastrálnom území.

Ako perspektívne územie pre ďalší rozvoj cestovného ruchu na báze geotermálnych vôd uvádza ÚPN VÚC ŽK oblasť Lietavskej Lúčky, čo je blízke katastrálne územie.

V rámci podpory domáceho a zahraničného turizmu je jedným z hlavných cieľov predĺženie pobytu návštevníkov a zníženie sezónnosti, rozšírením ponúkaných služieb o nové aktivity, zabezpečujúce celoročné využitie. Pri budovaní vybavenosti pre pasantské formy turizmu sa považuje za nutné vytvárať podmienky aj pre prípadné krátkodobé prenocovanie ich účastníkov. Poznávací pasantský turizmus je popri návšteve prírodných výtvorov a kultúrnych pamätihodností nutné rozšíriť aj o poznávanie kultúrnych podujatí. Kataster Podhorie je možné využiť pre zakladanie nových stredísk umožňujúcich kombinovaný horský a vidiecky turizmus spojený s agro a ekorekreáciou a hipoturistikou ako jazdeckú tak kočovnú.

V rámci návrhu priestorových jednotiek rekreácie cestovného ruchu regionálneho a vyššieho významu je rekreačný priestor Skalky a Lietavská Svinná v susednom katastrálnom území, súčasťou rekreačného útvaru Rajecké Teplice čím je daný aj vzťah Podhoria a Rajeckých Teplíc.

Tabuľka 0.7-1 Rekreačné priestory

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestor. útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštevn. v hl. sezóne		Poznámka spôsob rozvoja
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význ.	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rajecká kotlina	Rajecké Teplice	11.8	PRZ Raj. Teplice -LKM Rajecké Teplice -Skalky -Lietavská Svinná -Stránske -Kamenná Poruba	-	M	590	890	800 L	2100 L	dost. vyb. PRZ a nová výstavba špecifickej vybavenosti LKM (golf. ihris.)

Rovnako aj rekreačný priestor Súľov – Hradná je v susednom katastrálnom území a vzťah k tomuto územiu je napriek tomu, že je súčasťou iného okresu (Bytča) ešte tesnejší. Rekreačný priestor Súľov – Hradná prerastá v priestore východného hrebeňa Súľovských skál aj do katastrálneho územia obce Podhorie.

Tabuľka 0.7-2 Rekreačný priestor Súľov – Hradná

Rekreač. krajinný celok	Rekreačný priestor, útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštevn. v hl. sezóne		Poznámka spôsob rozvoja
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význ.	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bytča a okolie	Súľov - Hradná	1.2	AGL.RÚ Súľov - Hradná -SRTS Súľov -SRTS(RK) Hradná	II	C	160	640	800 L	1700 L	prestavba a nová výstavba v SRTS Súľov nová výstavba RK Hradná

Použité skratky:

LKM	=	Miesto s prírodnými liečebnými kúpeľmi – kúpele medzinárodného významu
PRZ	=	Prímestská rekreačná zóna (lesoparky, záhradkárske a chatárske osady, športové a relaxačné areály)
AGL.RÚ	=	Aglomerácia rekreačných útvarov
SRTS	=	Sídlné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)
SRTS (RK)	=	Sídlné stredisko rekreácie a turizmu pri relaxačných kúpeľoch

Význam:

M	=	Medzinárodný
C	=	Celoštátny

Na cestu I/64 je v katastrálnom území blízkej Lietavskej Lúčky napojená cesta III/2102 Lietavská Lúčka – Lietava – Podhorie. ÚPN VÚC ŽK zaraďuje cestu I/64 Žilina – Rajecké Teplice – Rajec – Fačkov – Prievidza do regionálnych turistických trás sprístupňujúcich jednotlivé regióny Žilinského kraja v rámci Severopovažského regiónu. Z cykloturistických trás uvádza Rajeckú cyklomagistrálu zo Žiliny do Rajca – ev. č. 2409. Kataster obce je mimoriadne vhodný na budovanie miestnych cyklotrás, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane prírody, nadväzujúcich na Rajeckú cyklomagistrálu a obohacujúcich túto regionálnu cyklotrasu o nové vetvy. Tieto môžu byť súčasťou okruhu okolo Žilinskej kotliny s napojením na vonkajšie diaľkové trasy Považskú, Kysuckú.

V súčasnosti sú evidované cyklotrasy vyvedené z cesty III/2102 pokračujúce do Brezian (navrhovaná rekonštrukcia) a v opačnom smere cez Roháčske sedlo do Súľova a cez sedlo Patúch do Babkova. Veľký Súľovský okruh ktorý prechádza okolitými katastrálnymi územiami (aj po hranici k.ú. Podhorie na východnom hrebeni Súľovských skál) a na ktorý je možné sa naviazať miestnymi cyklotrasami začína v Žiline a cez Bánovu a Brezany je trasa vedená obcou Lietava do Babkova a cez sedlo Patúch, Súľov,

sedlo Pod Bradou, sedlo Pod Hrabovým, sedlom Nad Peklinou, cez Bitarovú a Hôrky naspäť do Žiliny. Známe sú cyklotrasy Podhorie - Malá Čierna po modrej značke, v časti súbežná Predmier – Zbyňov po zelenej značke a Súľov – Vrchteplá po žltej značke, Sedlo pri kríži – Bodiná žltá značka. Spojkou medzi cyklotrasami Rajeckou dolinou (modrou) a zeleným okruhom okolo Lietavského hradu je trasa Podhorie – križovatka trás (žltá značka).

Z prezentovaného pohľadu aktualizovaného ÚPN – VÚC ŽK na rozvoj rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v okrese pre obec Podhorie vyplýva:

Územie obce patrí do regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry Severopovažského regiónu cestovného ruchu a subregiónu Hornopovažského, s mestom Žilina ako hlavným turistickým a nástupným centrom oblasti. Jedným z rekreačných krajinných celkov (RKC) tohto regiónu je aj celok Rajecká kotlina, ktorého východiskovým centrom je mesto Rajec. Jedným z priestorových rekreačných útvarov tohto celku je aj priestor Rajeckých Teplíc, ktorý má v rámci budovania prímestskej rekreačnej zóny obsahovať o. i. aj územie obce Lietavská Svinná-Babkov, ktorá by zasa mala svoje aktivity koordinovať s okolitými obcami, teda aj obcou Podhorie. Na navrhovanej výmere 890 ha v rámci hlavnej letnej sezóny sa v rekreačnom priestore Rajeckých Teplíc počíta s priemernou dennou návštevnosťou 2 100 návštevníkov za deň (hlavne zo Žiliny a Rajeckých Teplíc), s dostavbou vybavenosti a výstavbou špecifickej vybavenosti.

Susedným priestorovým rekreačným útvarom je aj priestor Súľov – Hradná v okrese Bytča, ktorý má rovnako svoje aktivity koordinovať s okolitými obcami, teda aj obcou Podhorie. Na navrhovanej výmere 640 ha v rámci hlavnej letnej sezóny sa v rekreačnom priestore Súľov - Hradná počíta s priemernou dennou návštevnosťou 1 700 návštevníkov za deň, s prestavbou a novou výstavbou v intraviláne a na okrajoch sídla.

V riešenom území návrh ÚPN – O Podhorie odhaduje návštevnosť v hlavnej letnej sezóne na úrovni minimálne 90 - 110 návštevníkov za deň.

Podľa zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie obec nemá vybudovanú resp. zažitú typickú účelovú rekreačnú oblasť pre každodennú ani víkendovú rekreáciu „svojich“ obyvateľov. Za takmer každodenné rekreovanie možno s nadsadením považovať len pobyt obyvateľov v súkromnej záhrade, kde je tendencia meniť ju z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú záhradu. Pre koncomtýždňovú rekreáciu sú využívané možnosti okolitej lesnej krajiny, podhorských lúk, areálu hradu Lietava, Súľovských skál, Skaliiek pri využití turistických a náučných chodníkov. Pre marginálnu časť obyvateľstva slúžia rekreačné chalupy rozptýlené v k.ú., záhradkárske chaty a rekreačné chaty.

Isté rekreačné možnosti poskytujú dva športové areály. Veľmi obmedzené možnosti stravovania umožňujú 2 pohostinstvá. Atraktivity okolitého prírodného aj urbánneho prostredia (aj hist. architektúry) pomáha sprístupňovať sieť značených aj neznačených chodníkov a cyklotrás.

2.7.5.2 Súčasný stav obce a jej blízkeho okolia

Prírodné predpoklady a kultúrohistorické danosti okolia, pomerne dobrá dopravná dostupnosť už v súčasnosti umožňujú rekreačné využitie územia obce, vo forme predovšetkým rekreačného turizmu, poznávacieho turizmu, ale aj vidieckeho turizmu. Atraktivita Súľovských skál a Skaliiek sa uplatňuje aj v rámci pešej turistiky. Základom pešej turistiky cez turisticky značené chodníky – je trasa prechádzajúca ťažiskom k.ú. Podhorie po modrej značke č.2749 Lietavská Lúčka – Malchovica – Lietava, Majer – Lietava, hrad – (k.ú. Lietava) – **Podhorie – smer Pod Dubovcom – Roháčske sedlo** – Súľov, na ňu nadväzuje náučný chodník v dotyku s k.ú. Podhorie po žltej značke č. 8654 Lietavská Závadka – **Pod Dubovcom - smer Roháčske sedlo – Pri kríži po hrebeni, výhľad na Súľovské skaly – Skalná terasa – odtiaľ variant A - Obrovská brána** –

jaskyňa Šarkania diera – prameň – Skalný amfiteáter – vpravo je možné odbočiť na Súľovský hrad a Gotickú bránu; variant B - **Roháč** - hrebeň s výhľadom na Hričovský hrad – Vyhliadka pred prudkým klesaním – Lietavská Závadka. V kontakte s k.ú. Podhorie je aj turistický chodník (Turiec – Považie) po zelenej trase č. 5650a Valča – Krčma – Zraz – Mraznica – Oselná – Porubská – Rajec – Dubová – Chaty pod Žibridom – Žibrid – Sedlo Patúch – **Kečka – Roháčske sedlo** – Pod Roháčom – Hlbocký vodopád – Hlboké nad Váhom.

Na turistické chodníky prechádzajúce k.ú. Podhorie alebo sa ho dotýkajúce nadväzujú ďalšie významné značené turistické chodníky ako trasy - zelená č.5658 Rajecké Teplice – Skalky – Lietavská Svinná – hrad Lietava – Lietava – až Žilina, červená č. 0880b Považská Teplá – Manínska tiesňava – Vrchteplá – Súľov – Pod Roháčom – Hričovské Podhradie – Ovčiarsko – Žilina, Strážov.

Na celom území obce sa už udomácnila aj cykloturistika, pričom územie obce je zaradené do systému regionálnych cyklotrás Na cestu I/64 je v katastrálnom území Lietavskej Lúčky napojená cesta III/2102 Lietavská Lúčka – Lietava – **Podhorie**. ÚPN VÚC ŽK zaraďuje cestu I/64 Žilina – Rajecké Teplice – Rajec – Fačkov – Prievidza do regionálnych turistických trás prístupujúcich jednotlivé regióny Žilinského kraja v rámci severopovažského regiónu. Z cykloturistických trás uvádza Rajeckú cyklomagistralu zo Žiliny do Rajca – ev. č. 2409 po modrej značke v trase Žilina, Bánová – Hôrky – Brezany – k.ú. Lietava – **k.ú. Podhorie** – Babkov – Zbyňov – Jaseňové – Rajec. Navrhovaná je rekonštrukcia tejto cyklotrasy v smere z Podhoria do Brezian. Z nej v k.ú. Podhorie odbočuje modrá trasa č. 2410 **Šiškovec** – Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – Súľov – Hradná – Malá Čierna – Veľká Čierna. S ňou je v úseku Babkov – **Šiškovec** súbežná zelená trasa č. 5405 pokračujúca v trase Lietava – Lietavská Lúčka a opačne v smere Lietavská Svinná – cesta I/64. Blízka je aj žltá trasa č. 8402 Lietava – Obrazná – Brezany – Bánová. Ponúka sa možnosť využitia ich kombinácii a okruhov, ktoré navzájom vytvárajú.

Kataster obce je vhodný na budovanie ďalších vetiev miestnych cyklotrás, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane prírody, nadväzujúcich na Rajeckú cyklomagistralu a ostatné cyklotrasy. Tieto môžu byť súčasťou okruhu okolo Žilinskej kotliny s napojením aj na vonkajšie diaľkové trasy Považskú a Kysuckú. Poznávací turizmus sa prejavuje návštevnosťou hradu Lietava, ktorý je atraktivitou tohto druhu turizmu a kultúrneho turizmu, tiež priestorom cestovného ruchu so zameraním na letnú pešiu turistiku, s prepojením, prípadne účasťou na kultúrno-športových podujatiach, viazaných na areál hradu.

Vidiecky resp. vidiecko-pobytový turizmus, spojený s pobytom na území obce, je lokalizovaný do cca 27 rekreačných chat, piatich rodinných domov užívaných ako víkendové domy - rekreačné chalupy, 17 rozptýlených záhradkárskech chat.

2.7.5.3 Návrh koncepcie rozvoja rekreácie, turizmu ale aj cestovného ruchu predpokladá:

Obec Podhorie patrí k osídleniam s prírodnými a morfológickými danosťami, umožňujúcimi vidiecku pobytovú rekreáciu a agroturistiku v nadväznosti na priestory voľnej krajiny a prírodné danosti Súľovských vrchov. Hrad Lietava v susednom katastrálnom území je druhá najrozsiahlejšia zrúcanina hradu na Slovensku a patrí k atraktivitám poznávacieho a kultúrneho turizmu. Návrh ÚPN – O Podhorie predpokladá, že tieto územia sa stanú priestormi cestovného ruchu, s hlavným zameraním na letnú pešiu turistiku, cykloturistiku, agroturistiku.

Cykloturistický prístup z navrhovaného zastavaného územia obce k areálu hradu Lietava, vedie po modrej trase č. 2410 (cesta III/2102), do lokality Šiškovec, odkiaľ

pokračuje dvoma smermi - z lokality Šiškovce po zelenej trase č. 5405 do Lietavy m. č. Majer (cesta III/2102) a odtiaľ miestnou cyklotrasou k hradu, alebo po zelenej trase č. 5405 do Babkova a Lietavskej Svinnej, odtiaľ miestnou cyklotrasou k hradu. Varianty umožňujú všetky poľné cesty vedúce zo zastavaných území Lietavy a Lietavskej Svinnej k hradu Lietava. K Súľovským skalám vedie značená cyklotrasa „modrá“ č. 2410 zo zastavaného územia Podhoria v smere k Lietavskej Závadke do sedla Pod Roháčom a Súľova. Ako cykloturistické trasy môžu slúžiť aj poľné a lesné cesty západný okraj intravilánu obce južne od vodného zdroja – priestor Dubníka – Kečka; z modrej trasy od Lietavskej Závadky – priestor Dubníka – Kečka.

Značený peší turistický prístup zo zastavaného územia obce Podhorie k areálu hradu Lietava je po modrej trase č. 2749 – Podhorie – (k.ú. Lietava) – hrad Lietava, a na opačnú stranu k Súľovským skalám Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – Súľov. Ako miestne turistické trasy je možné využiť aj uvedené cyklotrasy.

Pre podporu cestovného ruchu je potrebné zapojiť sa do rozvoja cestovného ruchu v rámci Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) a Mikroregiónu Rajecká dolina, okrem iného, aj skvalitnením poskytovania reštauračných a ubytovacích služieb a vznikom súkromných rodinných penziónov. Celková kapacita ubytovacích zariadení sa odhaduje na 50 lôžok. Pritom je nutné zlepšiť kooperáciu subjektov cestovného ruchu a ich spoluprácu s ostatnými aktérmi rozvoja regiónu. Tiež zintenzívniť informovanosť formami informačného portálu obce, propagačnými tlačovinami a pokračovaním vydávania Podhorského Hlásnika.

Rozvoj funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu musí byť materiálno-technicky, organizačne a obsahovo kompatibilný s jej rozvojom hlavne na území obcí Lietavská Svinná-Babkov, Lietava, Zbyňov, Brezany, Súľov-Hradná, Peklina, Paština Závada a mesta Rajecké Teplice a preto treba zhodnotiť a využiť možnosti dané susedstvom. Časť zariadení a území s touto funkciou sa navrhuje rozvíjať v podmienkach mimo nového zastavaného územia vlastnej obce a jej najbližšieho okolia, časť v zastavanom území. Obec nebude konkurovať, ale naopak, bude vhodne vyplňať v ponuke nedostatky susedov a vyvažovať mikroregionálne záujmy, cestou zvyrazňovania svojich silnejších stránok. Aby sa tak stalo, musí sa zintenzívniť mikroregionálna spolupráca, predovšetkým susediacich podhorských obcí, musí nastať „deľba turistickej a rekreačnej práce“. Musí fungovať minimálne mikroregionálny turistický informačný systém, cestou ktorého bude hosť, turista... „vábený“ k návšteve každej obce, s ponukou využitia jej špecifik.

V obci sa bude prioritne podporovať vidiecky, poznávací a kultúrny turizmus sprevádzaný rekreačným horským aktívnym turizmom, ako letná rekreácia a turistika, s čo najširšou plejádou foriem, v dimenziách úmerných danostiam obce. Cestovný ruch by sa mal uplatňovať celoročne. Voľná forma rekreácie, turizmu a cestovného ruchu musí mať prednosť pred viazanou formou. Uprednostňovanie voľného cestovného ruchu, rekreácie a turizmu väčšinou prináša viac úžitku ako viazaný cestovný ruch, aj z ekonomického hľadiska. Znamená väčšinou vyššiu návštevnosť, popularizáciu obce a okolia a rozvoj sociálnych kontaktov.

Počet 27 rekreačných chat je neprekročiteľný, ÚPN – O Podhorie nenavrhuje nové územia rekreačných chat, ale pre návrhové obdobie rešpektuje túto zložku rekreácie v nezmenšenom rozsahu.

Široká paleta prvkov prevažne letných foriem rekreácie v riešenom území podľa predchádzajúceho popisu vyplýva predovšetkým zo zhodnotenia prírodných i umelých daností prostredia, vrátane okolia, ako i z možností vytvorených legislatívnym prostredím (zákony, vyhlášky, Všeobecné záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja, aktualizovaný ÚPN – VÚC ŽK, štatút CHKO, návštevný poriadok...). Preto je zimná zložka rekreácie v sekundárnej polohe. Dimenzie letnej rekreácie (aj cestovného ruchu) sa môžu odvíjať len od kapacít územia, od predpokladov ich rozvoja a len v rámci

vymedzenom záväznými časťami aktualizovaného ÚPN – VÚC ŽK (do ktorých sa premietli všetky relevantné obmedzenia v území).

Konzumentom prvkov vybudovaného miestneho systému rekreácie a turizmu musí byť aj miestne, trvalo bývajúce obyvateľstvo. Rozvoj cestovného ruchu, turizmu a rekreácie musí byť na prospech aj obyvateľom obce, bez sprievodného pocitu „obťažovania cudzincami“. Tieto požiadavky sa pripomínajú preto, aby rozvoj v tejto oblasti nebol chápaný len v prospech návštevníckej klientely. Predpokladá sa, že predovšetkým využívanie športovej vybavenosti a športových areálov bude doménou domácich, pričom prevádzkovanie všetkých prvkov rekreácie a turizmu dáva možnosti zvyšovania zamestnanosti v obci. Predovšetkým pre obyvateľov obce ÚPN – O Podhorie vymedzuje rekreačnú „oddychovú zónu“ v lokalitách Vajano s plochami zelene parkového charakteru s vybavením drobnými ihriskami, zariadeniami na cvičenie v prírode prvkami detských ihrísk, altánkami, ohniskami, lavičkami. Voľnejší spôsob využívania je navrhovaný v neďalekej zeleni lokality Dubie.

Na území CHKO Strážovské vrchy sa nesmú budovať základne pobytovej funkcie okrem obnovy rozhládne. Požiadavka neposilňovania pobytovej zložky funkcie rekreácie v CHKO Strážovské vrchy je vyjadrením stavu krajiny, uznávaných hodnôt, aj rešpektovaním dokumentov vyššieho významu. Rekreačné aktivity, čo sa vzťahuje aj na aktivity vykonávané a organizované obcou a inými právnickými osobami, alebo neorganizované aktivity pri pohybe turistov musia byť v súlade s podmienkami – stupňami ochrany veľkoplošne chránených území, ako i s návštevným poriadkom. Územia CHKO budú priestormi hlavne rekreačného a turistického pohybu (nie pobytu).

Funkcia rekreácie, turizmu a cestovného ruchu, okrem monofunkčne zameraných území s uplatňovaním svojho dominantného postavenia, musí participovať (v sekundárnej polohe) ako doplnková, aj na ostatných inak funkčne využívaných územiach obce (obytných, územiach športu, lesných...). Okrem zveľaďovania prírodného potenciálu musí byť „ťahúňom“ jej skvalitňovania aj podpora zo strany ďalších funkcií na území obce, ktorých rozvoj podnieti rast rekreačného, turistického záujmu, ako i záujmu z pozície celoročného cestovného ruchu.

Funkcia rekreácie a turizmu (čiastočne cestovného ruchu) bude prevládajúcou v územiach rekreácie. V ostatných, inak funkčne vymedzených územiach obce, bude v polohe sekundárnej, doplnkovej s kolísajúcou intenzitou participovania na využívaní jednotlivých území obce. V obytných územiach, hlavne v miestach najstaršieho stavebného fondu, sa bude prejavovať formou chalupárstva, prevádzkou malých penziónov, alebo v rámci ubytovania v súkromí.

V centre sa bude prejavovať užívaním vybavenosti centra a pobytom návštevníkov v tomto priestore tak, ako aj v iných územiach občianskej vybavenosti. Rekreaanti a turisti budú mať primeraný podiel na využívaní športových areálov a trás rekreačného pohybu v ostatnej „voľnej“ krajine. Rozvoj športového (futbalového) areálu je navrhovaný východným smerom, kde vymedzený priestor umožní doplnenie o basketbalové, volejbalové, tenisové ihriská, detské ihrisko, resp. detské dopravné ihrisko, parking. Priestory šatní a hygienických zariadení sú na relatívne primeranej úrovni, navrhuje sa ich modernizácia a doplnenie stavbami ďalšieho zázemia a podmienok aj pre organizovanie spoločenských a kultúrnych podujatí a pre súťaže hasičov.

V zimnom období môžu cyklotrasy, vedené mimo cesty III/2102 slúžiť ako značené upravované rekreačné bežecké lyžiarske trate.

Ďalšími vhodnými aktivitami môže byť paragliding a závesné lietanie, jazda na koni – hipoturistika, poľovnícky turizmus, zážitkový, vedecký a katastrofický (napr. plochy lesov zasiahnuté vetrom, snehom, podkôrnym hmyzom) turizmus.

Podiel na rozvoji funkcie rekreácie, cestovného ruchu a turizmu však budú mať aj ostatné, inak funkčne zamerané územia, predovšetkým občianskej vybavenosti, dopravnej

a technickej infraštruktúry a predovšetkým územia ochrany a starostlivosti o prírodu a o ďalšie zložky životného prostredia.

Návrh ÚPN – O Podhorie doporučuje aj v prospech rozvoja cestovného ruchu a rekreácie v ťažiskových polohách a na hlavných komunikačných osiach umiestňovať doplnkové služby, ako sú fitness, sauny, kolkáreň, herne pre deti, posilňovne, masáže, solária, atď.

V zastavanom území v areáli a pri býv. PD Podhorie je možné (v sekundárnej úrovni) v prospech rozvoja rekreácie riešiť hipoturistickú základňu, prípadne ukážky z chovu hospodárskych zvierat. V rámci výrobných území tohto zastavaného územia je možné prijať i variantu založenú na sústredení remeselných dvorov, s činnosťami využiteľnými ako propagácia tradičných remesiel, resp. prevádzkami remeselných činností, ktorých výsledkom sú produkty hodné obdivu starých remeselných zručností.

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE PODHORIE

2.8.1 NAVRHOVANÉ ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE

2.8.1.1 Prehľad zastavaných území obce

V riešenom území sa nachádza jediné hlavné zastavané územie obce Podhorie - nové zastavané územie obce Podhorie s prevahou navrhovaných obytných území, ktorého základ tvorí súčasné zastavané územie obce Podhorie a päť samostatných zastavaných území.

2.8.1.2 Hranice jednotlivých zastavaných území obce

Zastavané územie obce Podhorie

Tvoria ho existujúce zastavané územie obce Podhorie a pozemky existujúcej zástavby, rozšírené o navrhované územia, ako aj päť samostatných zastavaných území.

Severná hranica zastavaného územia, v smere od západu na východ, je vymedzená lomenou čiarou okraja územia rodinných domov navrhovaného, existujúceho, opäť navrhovaného a existujúceho a navrhovaného v priestore Kút, potom sa 3 x lomí obtekajúc hranicu navrhovaného územia Pri Ihrisku, pokračuje v línii navrhovaným a opäť existujúcim územím rodinných domov v lokalite Nadsadie, potom pokračuje 2 x zalomenou líniou k okraju územia občianskej vybavenosti, okolo ktorého pokračuje v severnom smere k územiu cintorína, jeho západným okrajom a západným okrajom rekreácie Vajano kde sa lomí jeho okrajom k juhu, pokračuje okolo územia cintorína, kde sa lomí k východu, pokračuje okrajom územia rodinných domov, kde sa lomí k severu, opäť k východu a juhu k výrobnému územiu, ktorého hranicu tvorí niekoľkokrát lomená čiara smerom k existujúcemu územiu rodinných domov k lokalite Dráhy, pokračuje severnou hranicou územia existujúcich bytových domov a územia rodinných domov existujúcich, navrhovaných, kde sa lomí k juhu a opäť k východu hranicou existujúcich, navrhovaných opäť existujúcich a navrhovaných rodinných domov kde končí.

Východná hranica je od severu k juhu vymedzená hranicou územia rodinných domov navrhovaných a existujúcich, kde končí.

Južná hranica pokračuje od východu k západu územím rodinných domov existujúcich, ktorého hranica je viackrát zalomená, ale sleduje smer od východu k západu až juhozápadu, pokračuje striedavo hranicou jeho navrhovanej, existujúcej, navrhovanej, existujúcej výstavby, kde obteká usadlosť v priestore Močiarneho potoka, odtiaľ

pokračuje severným smerom k navrhovanej zástavbe a lomí sa smerom k juhozápadu, potom k severu, východu k hranici existujúcej výstavby, kde sa lomí k severu a západu k územiu občianskej vybavenosti s navrhovanou výstavbou, kde sa lomí k severu k územiu navrhovaných bytových domov, kolo neho sa lomí na západ a pokračuje hranicou územia rodinných domov, navrhovanej existujúcej a opäť navrhovanej výstavby, pokračuje lomenou čiarou okraja územia občianskej vybavenosti a viackrát zalomenou čiarou územia rodinných domov k územiu zjazdového lyžovania, ktorého hranicu v tvare pretiahleho obdĺžnika obteká a pokračuje v smere na západ hranicou územia rodinných domov s existujúcou, navrhovanou, existujúcou, navrhovanou existujúcou a navrhovanou výstavbou, kde končí.

Západnú hranicu tvorí okraj územia rodinných domov s navrhovanou výstavbou.

Samostatné zastavané územie tvorí mnohouholník okolo okraja územia rodinných domov s existujúcou zástavbou v lokalite Nad Mlynom.

Ďalšie samostatné zastavané územie má tvar lichobežníka a tvorí ho okraj územia rodinného domu s existujúcou zástavbou pri ČOV.

Tretie samostatné zastavané územie má tvar mnohouholníka a tvorí ho okraj územia rodinných domov s existujúcou a navrhovanou zástavbou v lokalite Zámotie.

Štvrté samostatné zastavané územie má tvar mnohouholníka a tvorí ho okraj územia rodinného domu s existujúcou zástavbou v lokalite Kreana.

Piate samostatné zastavané územie má tvar mnohouholníka a tvorí ho okraj územia rodinného domu s existujúcou zástavbou vo väzbe na zastavané územie Lietavskej Závadky.

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

V riešenom území sa uplatňujú nasledovné ochranné pásma (OP):

2.9.1 OCHRANA ÚZEMÍ Z HĽADISKA PAMIATKOVÉHO ZÁUJMU (zák.č.49/2002 Z.z. v znení zák.č.479/2005 Z.z.)

Ochranné pásma území pamiatkového záujmu

Rešpektovať archeologické náleziská evidované v CEANS

- Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit),
- Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané,
- Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia,
- Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika.

2.9.2 OP Z HĽADISKA OCHRANY PRÍRODY (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení) Nenachádzajú sa.

2.9.3 OP Z HĽADISKA ŽIVOČÍŠNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY Nenachádzajú sa.

2.9.4 POŽIADAVKY NA OBMEDZENIE OŽIARENIA S PRÍRODNÉHO ŽIARENIA (zák.č. 355/2007 Z.z. a vyhl.č. 528/2007 Z.z.)

2.9.5 OP Z HLADISKA DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ (zák.č.135/61 Zb. v znení zák.č.524/2003 Z.z.)**2.9.5.1 Cestné komunikácie**

- od ciest III. triedy mimo zastavanom územie 20 m od osi vozovky na obe strany,
- od miestnych komunikácií mimo zastavané územie 15 m od okraja vozovky na obe strany.

2.9.6 OP Z HLADISKA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY**2.9.6.1 Ochranné pásma vonkajšieho elektrického vedenia** (zák.č.251/2012 Z.z.)

sú vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča

pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane

- vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m od krajného vodiča na každú stranu,
- vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
- závesné káblové vedenie 1 m,
- el. stanice do 110 kV 10 m od objektu,
- káblové vedenie (zemný kábel) do 110 kV 1 m na obe strany.

2.9.6.2 Ochranné pásmo plynovodu (zák.č.251/2012 Z.z.)

- pre plynovody do DN 200 mm 4 m od osi na každú stranu,
- pre plynovody a prípojky v zast. území s prevádzkovým tlakom <4,0 Mpa 1 m od osi na každú stranu,
- pre VTL plynovody a prípojky do DN 200 mm 4 m od osi na každú stranu,
- pre NTL a STL plynovody a prípojky v zast. území 1 m od osi na každú stranu,
- pre NTL a STL plynovod vo voľnom teréne 4 m od osi na každú stranu.

2.9.6.3 Bezpečnostné pásmo plynovodu (zák.č. 251/2012 Z.z.)

- pre STL plynovod a prípojku vo voľnom priestore a mimo zastavaného územia s tlakom <0,4 MPa 10 m od osi na obe strany,
- pre plynovody s tlakom nižším ako 0,4 Mpa v zastavanom území s tlakom <0,4 Mpa určí dodávateľ plynu.

2.9.6.4 Ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií (zák.č.442/2002 Z.z., § 19)

- pre verejné vodovody a kanalizácie do priemeru 500 mm 1,5 m od vonkajšieho okraja na každú stranu,

2.9.6.5 Ochranné pásma elektronických komunikač. vedení (zák.č.656/2004 Z.z.)

Pre elektronické komunikačné vedenia platia ustanovenia zák.č.656/2004 Z.z. ako i STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

- pre verejné elektronické komunikácie 1,5 m od osi na každú stranu, hĺbka a výška 2,0 m od úrovne zeme a okruh 2,0 m u nadzem. vedení.

2.9.7 PÁSMA HYGIENICKEJ OCHRANY VODNÉHO ZDROJA (zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a vyhl.č.29/2005 Z.z.)

Pásmo hygienickej ochrany I. stupňa vodného zdroja Podhorie
Pásmo hygienickej ochrany II. stupňa vodného zdroja Lietava

2.9.8 OP Z HĽADISKA PRÍRODNÝCH LIEČIVÝCH ZDROJOV (vyhl. MZ SR č. 481/2001 Z.z.)

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov sa v riešenom území nenachádzajú.

2.9.9 OP Z HĽADISKA LESNÝCH POZEMKOV (zák.č.326/2005 Z.z.)

Ochranné pásmo lesa tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku (§ 10, ods.(1) zák. č. 326/2005 Z.z. z 23.06.2005).

V lokalitách, kde bude požiadavka na umiestnenie stavieb do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku, sa požaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

Požaduje sa, aby v navrhovaných územiach rodinných domov pri lokalite Kút v západnej časti obce bolo dodržané ochranné pásmo lesa definované v § 10 zákona o lesoch č. 326/2005 Z.z. v zn. nesk. predp. tak, že pri výstavbe jednotlivých stavebných objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25 m.

2.9.10 OP POHREBÍSK (zák.č.131/2010 Z.z.)

Požaduje sa dodržať ochranné pásmo navrhovaného pohrebiska 50 m od oplotení.

V ochrannom pásme sa nesmú povoľovať, ani umiestňovať budovy, okrem budov, ktoré poskytujú služby v súvislosti s pohrebníctvom.

V riešenom území sa uplatňujú nasledovné chránené územia (CHÚ):

2.9.11 CHÚ Z HĽADISKA OCHRANY PRÍRODY (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení)

- Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy (CHKO Strážovské vrchy) zriadená vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. zo dňa 27.01.1989 v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. . Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany.
- Chránené vtáčie územie CHVÚ č. 28 Strážovské vrchy.
- Územie európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.

2.9.12 OCHRANA DREVÍN

Nenachádza sa.

2.9.13 OCHRANA ÚZEMÍ Z HĽADISKA REŠPEKTOVANIA RÚSES (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení)

Genofondové lokality regionálneho významu (číslovanie podľa aktualizovaného RÚSES okresu Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto)

- BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál.
- BY 26 Súľovské skaly.

Biocentrá

- biocentrum nadregionálneho významu Nrbc 4 Súľovské skaly.

Biokoridory

- biokoridor regionálneho významu Rbk17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.

2.9.14 CHÚ Z HĽADISKA VODOHOSPODÁRSKEHO (zák.č.364/2004 Z.z.)

Pre križovanie inž. sietí s vodnými tokmi platí STN 736822. Chránené vodohospodárske oblasti sa v riešenom území nenachádzajú, z vodohospodárskeho hľadiska je potrebné ochraňovať:

- Pobrežné pozemky pri drobných vodných tokoch v šírke 5 m od brehovej čiary (§ 49, ods.(2) zák. č. 364/2004 Z.z.).
- Inundačné územia drobných vodných tokov (§ 46, ods.(3) a § 63, ods.(2), písm. b zák. č. 364/2004 Z.z.).

2.9.15 CHRÁNENÉ LOŽISKOVÉ ÚZEMIA A LOŽISKÁ NEVYHRADENÉHO NERASTU (zák.č.569/2007 Z.z. v znení zák.č.515/2008 Z.z., zák.č.44/1988 Zb.
Nenachádzajú sa**2.9.16 CHRÁNENÉ ÚZEMIA PRE PRIEBEH RÁDIORELÉOVÝCH SPOJOV** (zák. č. 610/2003 Z. z.).

Pre priebeh súčasných a plánovaných trás rádioreléových spojov chrániť územie nad zastavaným územím, a nad voľným terénom podľa vyjadrenia prevádzkovateľa v zmysle zák. č. 610/2003 Z.z. § 69 odst. 6.

2.10 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV CIVILNEJ OCHRANY, OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI**2.10.1 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV CIVILNEJ OCHRANY**

Ochranu obyvateľov obce Podhorie ÚPN – O Podhorie navrhuje riešiť v súlade s § 15 zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Riešenie záujmov civilnej ochrany obsahuje:

- zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok, pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení, na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).

Z hľadiska ďalších požiadaviek civilnej ochrany sa požaduje dodržiavať nasledovné regulatívy:

- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- neumiestňovať novú výstavbu do zosuvného územia,
- individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo územia určeného na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa § 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 3, 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. e) resp. § 16, ods.12 Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- budovanie ochranných stavieb vykonávať z analýzy územia obce z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a pre obdobie vojny a vojnového stavu, obec Podhorie sa nachádza mimo oblasť ohrozenia,
- v prípade bytovej výstavby (výstavby bytových domov), bude rozsah povinnej výstavby zariadení CO riešený budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch, budovaných svojpomocne.

V súvislosti s civilnou ochranou obyvateľstva je potrebné uplatniť požiadavku, aby každoročne boli komisionálne kontrolované najmä stavy všetkých vodných tokov a prípadné nedostatky, defekty malého rozsahu (padnuté kmene, konáre, odpad a pod), boli okamžite odstránené. V prípade povolenia stavieb do územia, kde hrozí vybreženie vodných tokov je potrebné stanovisko správcu toku.

Pre ochranu územia už realizovaných stavieb, pri všetkých vodných tokoch, sa v riešenom území požaduje realizovať organizačné opatrenia pravidelnou údržbou korýt.

2.10.2 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU

Podľa dostupných informácií na riešené územie ÚPN – O Podhorie neboli a nie sú uplatňované žiadne požiadavky z hľadiska záujmov obrany štátu (MO SR). Preto nie je nutné riešiť príslušnú problematiku.

2.10.3 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV POŽIARNEJ OCHRANY

2.10.3.1 Stav

Požiarna ochrana je na území obce Podhorie zabezpečovaná predovšetkým cez Okresný hasičský a záchranný zbor, dislokovaný v Žiline. Popri ňom je v obci k dispozícii aj Dobrovoľný hasičský zbor s počtom 42 členov, naviazaný na existujúcu hasičskú zbrojnicu, v združenom objekte obecného úradu kultúrneho domu a hasičskej zbrojnice, v centre obce Podhorie, s primeraným a obnovovaným vybavením. Priestory sú dostatočné, dokonca časť priestorov sa využíva ako klubové priestory obce. Vybavenie (motorové striekačky, prívies motorovej striekačky, prúdnice, hadice, savičky, rozdeľovače) sa neustále udržiava v pohotovostnom stave a v prípade potreby obnovuje.

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) v Podhorí napomáha obci pri úlohách - preventívne protipožiarne kontroly, ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo sťaženiu záchrany osôb a majetku a kontroluje ich plnenie, rozhodovanie o vylúčení vecí z používania. Vykonáva akcie – Jarné upratovanie a ochrana lesov pred požiarom, Ochrana úrody. Činnosť DHZ je rozdelená na prospešné práce pre obec, hasičský šport a ostatnú činnosť. Z prospešných prác pre obec sa uvádza čistenie obecných ciest cisternou, odkalovanie obecných hydrantov, čistenie obecných kanálov, prečerpávanie vody z rozostavanej kanalizácie, odstraňovanie spadnutých stromov z komunikácie po búrke, asistencia pri spaľovaní drevín po ťažbe, spoluúčasť pri organizovaní športových a kultúrnych spoločenských podujatí. Hasičský šport sa premieňa do založenia žiackeho oddielu (Plameň), jeho teoretická a taktická príprava, námatkové cvičenia, účasti na hasičskom športe v Lietave (1. miesto v r. 2014), dobrý výsledok v Lietavskej Svinnej. Z ostatnej činnosti sa DHZ prezentuje účasťou na pohreboch a strážením hrobu vo farskom kostole v Lietave počas Veľkej noci.

Z hľadiska súčasného stavu potreba vonkajšej požiarnej vody nie je v dostatočnom množstve zaistená z jestvujúceho rozvodu vody. Na rozvodnej sieti nie je primerané množstvo hydrantov. Vnútnú potrebu požiarnej vody majú všetky objekty riešené podľa platnej legislatívy, tak ako aj iné protipožiarne opatrenia.

2.10.3.2 Návrh

Návrh ÚPN – M Podhorie vychádza zo zákona č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom a následnej legislatívy. v rámci návrhového obdobia do roku 2030 bude naďalej požiarom ochrana na území obce zabezpečovaná predovšetkým cez Okresný hasičský a záchranný zbor, dislokovaný v Žiline a popri ňom aj Dobrovoľným hasičským zborom s materiálnotechnickou základňou v hasičskej zbrojnici ktorá sa nachádza v združenom objekte obecného úradu kultúrneho domu a hasičskej zbrojnice v centre obce Podhorie. Má primerané a obnovované vybavenie - motorové striekačky, prívies motorovej striekačky, prúdnice, hadice, savice, rozdeľovače. V užívaní má aj protipovodňový balík prvej pomoci – kalové čerpadlo, generátor elektrickej energie, prenosné osvetlenie, povodňovú bariéru, elektrické kalové čerpadlo, plávajúce čerpadlo, set náradia a prívies.

Stav hasičskej zbrojnice (bez stálej obsluhy) je z hľadiska stavebno-technického i plošného vyhovujúci pre návrhové obdobie územného plánu obce, jej poloha je vhodná i s prihliadnutím na polohu lesov. Zdroje vody sú pri výpočtoch potreby navrhované tak, aby vyhovovali aj na hasenie požiarov. Fungovanie ohlasovne požiarov, je zabezpečované obcou Podhorie. Odberné miesta, stav hydrantovej siete je potrebné doplniť v zmysle návrhu zásobovania obce vodou. Objem vodojemu postačuje aj pre návrhové obdobie. ÚPN – O Podhorie navrhuje v rámci návrhu vodného hospodárstva aj požiadavky na zabezpečenie vody na hasenie požiarov vychádzajúc z vyhlášky MV SR č.699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov pričom prihliada na možnosti dané smernou metodikou spracovávaní ÚPN – O.

Vnútnú potrebu požiarnej vody budú mať objekty zabezpečené podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnych hydrantov, čo sa bude vzťahovať aj na navrhované objekty.

Návrh územného plánu obce požaduje:

- Dôsledne uplatňovať legislatívne požiadavky vyplývajúce zo zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom.
- Za rozhodujúcu zásahovú jednotku považovať i naďalej jednotku HaZZ v Žiline.
- Podporovať materiálny a technický rozvoj Dobrovoľného hasičského zboru.
- Vykonávanie osvetly o protipožiarnej ochrane v základnej škole a prostredníctvom rôznych spoločenských a športových podujatí v obci.

2.10.4 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OCHRANY PRED POVODŇAMI

2.10.4.1 Stav

Hydrologicky leží katastrálne územie v povodí rieky Rajčianky, do ktorej sa vlieva okrajom k.ú. Podhorie tečúci Lietavský potok a ktorého pravostranný prítok Podhorský potok predstavuje hydrologickú os katastrálneho územia. V území priberá menšie prítoky, najvýznamnejší je Močiarny potok. Do Lietavky sprava priteká z k.ú. Podhorie potok Dubník a menšie toky. Podstatnú časť riešeného územia zaberá niva Podhorského potoka, Močiarného potoka a potoka Dubník vyvinutá po oboch stranách tokov. Prítoky zväčša pretekajú územím s malým sklonom, kde majú pomalé prúdenie a prevažuje akumulčná činnosť nad eróznou.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody, s nízkymi stavmi v septembri až marci, vysokou vodnatosťou v marci až júni, maximálnymi stavmi prevažne v máji.

Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podloží, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Obec Podhorie má vypracovaný povodňový plán záchranných prác obce, z ktorého vyplývajú charakteristiky povodňových situácií, spôsob riadenia a vykonávania povodňových záchranných prác, zoznamy orgánov, komisií a štábov, ktoré riadia a zabezpečujú ochranu pred povodňami, špecifikáciu stupňov povodňovej aktivity, predpovednú povodňovú službu, hlásnu povodňovú službu, varovanie obyvateľstva a sily a prostriedky na výkon povodňových záchranných prác. Dokument dopĺňajú bližšie určené kritické úseky križovania vodného toku s prístupovými komunikáciami:

- miestna komunikácia pri obecnom úrade
- most pri RD č. 43.

Predpokladaný výkon opatrení na ochranu pred povodňami v kritických úsekoch vodných tokov (opatrenia na uvoľňovanie prietochnosti profilov pod mostami a lávkami, uvoľňovanie ľadových zátarás, zápch z naplaveného dreva):

- RD Kmetík Pavol, kamenina rúra, ľadové zátarasy
- RD Gažúr Pavol, most, ľadové zátarasy
- RD Švecová Anna, most, ľadové zátarasy.

Zoznam obytných budov, ktoré môžu byť postihnuté záplavami:

Podhorie č. 103, č. 104, č. 184, č. 96, č. 91, č. 90, č. 64, č. 62, č. 61, č. 57, č. 51, č. 42, č. 43, č. 46, č. 47, č. 48, č. 7, novostavba (Pavol Frátrik)

Zoznam organizácií a výrobných podnikov na území obce, v ktorých sa predpokladá evakuácia za určitých okolností:

- Danko Marcel, živnostník, zatopenie stavebného materiálu.

Ďalej určuje objekty náhradného ubytovania (MŠ a Kultúrny dom), trasy evakuácie – občania bývajúci v RD so súpisným číslom 103, 104, 184, 96, 91, 90, 64, 62, 61, 57, 51, 42, 43 budú evakuovaní po trase evakuácie cesta III/2102 – smer kultúrny dom; občania bývajúci v RD so súpisným číslom 46, 47, 48, 75 budú evakuovaní po trase evakuácie cesta III/2102 – smer materská škola, zoznam obyvateľov, ktorých bude treba evakuovať v prípade povodne, zoznam hospodárskych budov, ktoré môžu byť postihnuté povodňami (Podhorie č. 44, majiteľ Martin Danko).

Povodňové mapy nie sú vypracované.

Podhorie má VZN (č.9/2005), ktorým sa určuje inundačné územie v katastri obce Podhorie, pod pojmom inundačné územie sa rozumie územie okolia potoka Podhorka. Inundačné územie bolo určené komisiou schválenou na zasadnutí obecného zastupiteľstva

v Podhorí dňa 27. 6. 2005. Je to okolie v rozmedzí 5 m šírky od stredu potoka Podhorka obojstranne od lokality Vyše dediny po lokalitu Diel – Lán.

Z hľadiska ochrany pred povodňami je potrebné:

- aktualizácia plánov povodňových záchranných prác,
- kontrola vyčistenia zanesených vybudovaných prepážok v lesných porastoch,
- odstránenie nevhodných priepustov na vodných tokoch, resp. vybudovanie nových,
- odstraňovanie nánosov na vodných tokoch,
- vyčistenie priepustov,
- zákaz sypania odpadov do vodných tokov, ukladania drevnej hmoty v tesnej blízkosti vodných tokov, činnosti pri ktorých dochádza k zužovaniu profilu vodných tokov.

Využívanie krajiny poľnohospodárskou prvovýrobou eliminuje spolu s lesmi riziko záplav v obci. Okrem toho pravidelné čistenie potokov, údržba zelene a brehov je ďalším faktorom pre bezproblémový odtok zrážok z územia.

2.10.4.2 Návrh protipovodňových opatrení

Dokument „Povodňový plán záchranných prác obce“ je materiál, ktoré reaguje na povodňový potenciál Podhorského potoka a ostatných vodných tokov, navrhuje rad významných opatrení s cieľom ochrany, varovania a vykonávania záchranných prác. Tento dokument navrhuje Územný plán obce Podhorie plne rešpektovať.

Ako preventívne opatrenie z hľadiska protipovodňovej ochrany územia navrhuje po vzore susednej obce Lietava vybudovanie vodozádržných opatrení pre obec Podhorie, sledujúc ciele:

- v maximálnej možnej miere zadržať zrážkové vody, za účelom zavlaženia pôdy pre poľnohospodársku výrobu,
- ochranu územia pred škodami, spôsobenými nadmerným zatopením pôdy pri dlhodobých zrážkach,
- ochranu územia pred následkami povodňovej vlny v prípade extrémnych zrážok.

Súbor typov ochranných opatrení je navrhovaný podľa charakteru každej dotknutej lokality a cieľa, ktorý sa má úpravou na toku dosiahnuť. V prípade potreby zadržania vody v území sa odporúča najmä na menších výveroch a stružkách niekoľko typov prevažne drevených prehrádzok z pilot z guľatiny a zo zvislých, alebo vodorovných guľatín, alebo prahov kombinovaných s prútom, alebo konármi. Prahy je možné navrhnuť aj zo šikmých guľatín, kombinovaných so živým vrbovým prútom resp. z guľatiny s kmeňmi stromov s konármi a prútom. Odporúčaný je aj návrh zápletových plôtikov dvojradé (piloty z kmeňov a vrbový záplet), garnisáž (piloty a výrezy z guľatiny s prútom a konármi prekladanými kameňmi). Na ochranu komunikácií, najmä spevnených, ale aj poľnohospodárskej pôdy to môžu byť najmä vodorovné prahy zo vsakovacou jamou, prípadne zo vsakovacou ryhou a záchytné priehy (s výkopkom, jeho premiestnením vytvárajúcim terénnu vlnu a s výsadbou drevín). Záchyty podzemnej vody a rozptýlených prameňov pomocou zberných šikmých drénov a zbernej jímky je možné navrhnuť pri menších podzemných výveroch. Na väčších, alebo strmších potokoch v širších roklinách sú to kamenné prehrádzky z gabiónov (gabiónové koše plnené kameňom). Významným protipovodňovým opatrením sú aj neprietočné (suché) poldre a prietočné poldre.

Situovanie nových stavebných objektov je navrhované v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V zmysle tohto zákona je navrhovaná ochrana inundačných území vodných tokov, zamedzuje sa v nich výstavba a iné nevhodné činnosti.

Správca vodných tokov v zmysle svojho podnikového rozvojového programu investícií neplánuje úpravu vodných tokov a taktiež neplánuje riešiť povodňovú ochranu riešeného územia. Preto ÚPN – O Podhorie požaduje, aby pri realizácii rozvojových aktivít si prípadnú protipovodňovú ochranu zabezpečil investor – stavebník na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú vopred prerokuje a odsúhlasí so správcom vodných tokov.

Taktiež sa požaduje odvedenie dažďových vôd zo striech, spevnených plôch a cestných komunikácií riešiť v zmysle platných technických noriem a predpisov. V prípade ich zaústenia do miestnych recipientov je potrebné tieto práce odsúhlasiť správcom vodných tokov v území.

Vo všeobecnosti ÚPN – O Podhorie navrhuje pre všetky vodné toky tieto opatrenia:

- a) dbať na údržbu korýt, hlavne jarnú,
- b) zachovávať a dopĺňať sprievodnú vegetáciu tokov, vychádzajúc z pôvodnej druhovej skladby a udržiavať existujúcu brehovú zeleň v dobrom zdravotnom stave,
- c) v rámci zástavby okolo potokov, ale aj v iných neurbanizovaných častiach územia, uprednostňovať odvádzanie dažďových vôd do podlažia pred odtokom do dažďovej kanalizácie, aby sa zamedzilo zrýchlenému odtoku vody z územia, čo predpokladá dostatok plôch zelene v území,
- d) pri všetkých tokoch realizovať revitalizáciu vrátane povodňových úprav a opatrení na tokoch,
- e) zamedziť plošnému odlesňovaniu lesov a naopak, odtok z krajiny zmierňovať zachovávaním a dopĺňaním štruktúr nelesnej kríkovej a stromovej vegetácie a venovať dostatočnú pozornosť koseniu lúk a pasienkov,
- f) spracovať projekty revitalizácie a protipovodňových úprav vybraných tokov, s ohľadom na pripravovanú zástavbu v ich blízkosti, mimo zastavaných polôh zminimalizovať ich regulácie,
- g) rešpektovať inundačné územia tokov pri navrhovaní výstavby,
- h) zamedziť znečisťovaniu tokov a vzniku nepovolených skládok.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

2.11.1 ZÁKLADNÉ PODKLADY

Základnými podkladmi pre riešenie tejto problematiky boli:

- Prieskumy a rozbor ÚPN – O Podhorie.
- Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto, (Slovenská agentúra životného prostredia, 2002).
- Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (MŽP, 2002).
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie (Ing. arch. V. Barčiak 2016).
- Krajinnoekologický plán k.ú. Podhorie (Peter Hajnik - Agentúra EXTREM TOUR's, Žilina, 2015).

Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny je zameraný na vytvorenie priestorového základu pre ekologicky stabilné a krajinársky hodnotné prírodné prostredie riešeného územia. Ekologickými a technicko-organizačnými opatreniami je riešené optimálne usporiadanie a využívanie územia.

Základnou zásadou riešenia návrhu ochrany prírody a tvorby krajiny (vrátane prvkov RÚSES) bola tendencia v maximálne možnej miere rešpektovať a chrániť legislatívne chránené územia prírody a premietnuť kostru a prvky nadregionálneho a regionálneho ÚSES-u do záväznej časti ÚPN – O Podhorie.

2.11.2 PREHLAD PRVKOV OCHRANY PRÍRODY A ÚSES

Najzápadnejšia časť katastrálneho územia obce v patrí z hľadiska ochrany prírody do CHKO Strážovské vrchy vyhlásenej vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. z 27. januára 1989. Ostatné katastrálne územie obce patrí do prvého stupňa ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a platia preň ustanovenia zákona o všeobecnej ochrane prírody a krajiny.

2.11.2.1 Veľkoplošné chránené územia

Tabuľka 0.11-1

Kategória	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Výmera (ha)
CHKO	CHKO Strážovské vrchy	2	30979

Do riešeného územia zasahuje CHKO Strážovské vrchy.

2.11.2.2 Územia NATURA 2000

ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU (SKÚEV)

Tabuľka 0.11-2

P.č	Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Katastrálne územie okolitých obcí
5	SKÚEV 0256	Strážovské vrchy	2, 4, 5,	29367,31	Čičmany, Fačkov Babkov, Hričovské Podhradie, Lietava, Peklina, Podhorie, Veľká Čierna, Paština Závada_Hlboké nad Váhom, Hrabové, Jablonové, Maršová, Predmier, Súľov-Hradná

Do riešeného územia zasahuje územie európskeho významu SKÚEV 0256 - Strážovské vrchy.

CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA (CHVÚ)

Tabuľka 0.11-3

P.č	Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Výmera (ha)	Katastrálne územie Podhoria a okolitých obcí
2	28	Strážovské vrchy	59 586	Hričovské Podhradie, Paština Závada, Peklina, Lietava, Podhorie, Babkov, Lietavská Svinná, Zbyňov, Jasenové, Malá Čierna, Veľká Čierna, Fačkov, Čičmany, Predmier, Hlboké nad Váhom, Hrabové, Jablonové pod Súľovom, Maršová, Súľov-Hradná

Do riešeného územia zasahuje chránené vtáčie územie CHVÚ 28 - Strážovské vrchy.

2.11.2.3 Maloplošné chránené územia v riešenom území

Maloplošné chránené územia sa v riešenom území nenachádzajú.

V priestore vrchola Roháč sa katastrálneho územia obce dotýka maloplošné chránené územie NPR Súľovské skaly s 5° ochrany s vyhláseným ochranným pásmom, ktoré nezasahuje do katastrálneho územia obce a je vo 4° ochrany. Toto vymedzené ochranné pásmo je v aktualizovanom ÚPN – VÚC Žilinského kraja navrhované na zrušenie a je navrhované rozšírenie NPR, nie však do k.ú. Podhoria. V zmysle vyjadrenia Správy CHKO

Strážovské vrchy ani novovymedzené ochranné pásmo nebude zasahovať do katastrálneho územia obce Podhorie.

2.11.2.4 Chránené stromy v katastri obce Podhorie

V riešenom území sa chránené stromy nenachádzajú.

2.11.2.5 Genofondovo významné lokality

Tabuľka 0.11-4 Aktualizovaný zoznam genofondových lokalít v riešenom území

aktualizované číslo	pôvodné číslo	názov	charakteristika
BY 29	39.	Východný hrebeň Súľovských skál	Skalnaté travinno - bylinné spoločenstvá s výskytom ojedinelých vzácných druhov rastlín Biotopy: AI3 – alpske a subalpske vápnomilné travinno – bylinné porasty, SK1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, SK6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo-javorové sutinové lesy Uvádzaná Stipa joannis je pravdepodobne Stipa pulcherrima. Nepodarilo sa potvrdiť Dryas octopetala.
BY 26	39.	Súľovské skaly (NPR)	Zachovalé skalné a lesné biocenózy, pestrá flóra a fauna, výskyt teplomilných, ale i dealpínskych druhov, veľmi bohaté zastúpenie druhov čeľade Orchidaceae. Ďalšie druhy: Gentiana clusii, Soldanella carpatica, Amelanchier ovalis, Primula auricula, Pulsatilla subslavica, Aconitum variegatum, A. lycoctonum, A. firmum ssp. moravicum (Klinda 1985), Helianthemum canum, Taxus baccata, Cornus mas, Staphyllea pinnata, Kerneria saxatilis, Pinguicula alpina, Sesleria calcaria, Dianthus nitidus, Trollius altissimus. Nepodarilo sa potvrdiť výskyt Arctostaphylos uva-ursi Himantoglossum adriaticum, Aster alpinus, Dianthus hungaricus praecox, pravdepodobne sú už zaniknuté. Výskyt mnohých vzácných druhov pavúkov, lastúničiek, chrobákov, motýľov, dvojkrídlovcov, endemických druhov z týchto skupín, viaceré druhy boli na Slovensku zistené iba tu (Štollmann 1974, Pagáč, Vanochová 19985). Biotopy: AI3 – alpske a subalpske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Pr3 – penovcové prameniská, SK1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, SK6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr1 – suchomilné travinno – bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte, Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 – mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk5 – vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 – podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo-javorové sutinové lesy

Na západnom okraji riešeného územia k.ú. Podhorie sa nachádza genofondová lokalita BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál a dotýka sa ho genofondová lokalita BY 26 Súľovské skaly.

2.11.2.6 Prvky územného systému ekologickej stability

Tabuľka 0.11-5

č.	Aktualizovaný názov biocentra	kateg.	Ohrozenia
4	Súľovské skaly Skalnatá tiesňava s význačnými morfológickými útvarmi a so vzácnou flórou a faunou. Sú tvorené bazálnym paleogénnym zlepencom, miestami až niekoľko 100 m hrubým. Rastlinstvo a živočíšstvo predstavuje zmes teplomilných a montánnych druhov	Nrbč	Pohyb mimo vyznačených chodníkov Zarastanie, sukcesia, skalolezectvo, horolezectvo Používanie terénnych vozidiel, motocyklov, štvorkoliek a skútrov Zber chránených druhov rastlín, Znečisťovanie odpadmi, chatový areál Rozširovanie invázných a ruderalných druhov rastlín
17	Závodský potok a ekotón Súľovskej hornatiny hydricko-terestrický biokoridor, okraje nesúvislých lesných porastov, najmä pre menšie druhy zveri, prepojenie s lužnými biotopmi na Váhu	Rbk 17	Znečisťovanie toku, nelegálne skládky, výrubu okrajov lesa, ruderalizácia, rekreačné aktivity, invázne druhy

Do riešeného územia zasahuje nadregionálne biocentrum Nrbc 4 Súľovské skaly, a nachádzajú sa v ňom časti regionálneho biokoridoru Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.

2.11.3 OSOBITNE VÝZNAMNÉ ČASTI PRÍRODY A KRAJINY

Zákon č. 543/2002 Z.z. v platnom znení o ochrane prírody a krajiny definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiaducim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, biodiverzitu a ekologickú stabilitu. Prvky ochrany prírody sú preto významným limitujúcim podkladom pre rozvoj činností v riešenom území.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny. Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

2.11.3.1 Vyhlásené chránené územia

Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy

je zriadená vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. zo dňa 27. januára 1989 v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.. Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany. Do riešeného územia zasahuje na západnom okraji k.ú. Podhorie. Hranica vedie okrajom lesných porastov východného hrebeňa Súľovských skál.

Z chránených území s vyšším stupňom ochrany sa riešeného územia ÚPN – O Podhorie v priestore vrchola Roháč dotýka maloplošné chránené územie NPR Súľovské skaly s 5° ochrany s vyhláseným ochranným pásmom, ktoré nezasahuje do katastrálneho územia obce a je vo 4° ochrany. Toto vymedzené ochranné pásmo je v aktualizovanom ÚPN – VÚC Žilinského kraja navrhované na zrušenie a je navrhované rozšírenie NPR, nie však do k.ú. Podhoria. V zmysle vyjadrenia Správy CHKO Strážovské vrchy ani novovymedzené ochranné pásmo nebude zasahovať do katastrálneho územia obce Podhorie.

2.11.3.2 Územia NATURA 2000

V riešenom území sa nachádzajú lokality zaradené do európskej sústavy chránených území NATURA 2000 – **územia európskeho významu a chránené vtáčie územia**.

Územia európskeho významu sú územia, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia a ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít.

Územia európskeho významu určuje Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (Vestník MŽP SR č. 3/2004) a Výnos MŽP SR č.1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č.3/2004-5.1. (Vestník MŽP SR č.3/2012)

Tento zoznam bol zaslaný Európskej komisii na schválenie. Európska komisia zverejnila v Úradnom vestníku EÚ Rozhodnutie Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v Alpском biogeografickom regióne. Národný zoznam sa priebežne aktualizuje podľa stavu ochrany biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia alebo na základe návrhu Európskej komisie. Ak sa navrhované územie európskeho významu nachádza na chránenom území alebo v jeho ochrannom pásme s druhým až piatym stupňom ochrany, pričom stupeň ochrany na navrhovanom území európskeho významu a na vyhlásenom chránenom území alebo v jeho ochrannom pásme je rôzny, platia na spoločnom území

podmienky ochrany určené neskorším právnym predpisom. Navrhované územia európskeho významu schválené Európskou komisiou vyhlási orgán ochrany prírody za chránené územie alebo zónu chráneného územia najneskôr do dvoch rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou. Navrhované územie európskeho významu uvedené v národnom zozname sa považuje za chránené územie so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname.

V riešenom území sa nachádza:

▪ **Územie európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.**

Rozhodnutie Európskej komisie sa týka aj Územia európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.

Biotopy sťahovavých druhov vtákov, najmä oblasti ich hniezdenia, preperovania, zimovania, ako aj miesta odpočinku na ich migračných trasách a biotopy druhov vtákov európskeho významu možno na účel zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania vyhlásiť za **chránené vtáčie územia**.

Chránené vtáčie územia určuje *Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území*, ktorý bol schválený vládou SR dňa 9.7.2003. Ministerstvo všeobecne záväznými právnymi predpismi (Vyhláškami) vyhlásilo biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov uvedené v schválenom zozname vtáčích území za chránené vtáčie územia. V chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany.

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Kyslomilné bukové lesy (9110), Dealpínske travinnobylinné porasty (6190), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi* (6110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinovité lesy (9180), Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Porasty borievky obyčajnej (5130), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) a druhov európskeho významu: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), pimprlík mokradňový (*Vertigo angustior*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vydra riečna (*Lutra lutra*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Hranica vedie približne okrajom lesných porastov východného hrebeňa Súľovských skál. V katastrálnom území Podhorie je predpoklad, že v území európskeho významu bude platiť naďalej 2. stupeň ochrany (ako v súčasnej CHKO).

Vlastníkom pôdy v chránených územiach z titulu obmedzeniu vlastníckych práv z dôvodu ochrany prírody patrí primeraná náhrada v zmysle zákona.

V riešenom území sa nachádza:

▪ **Chránené vtáčie územie CHVÚ č. 28 Strážovské vrchy,**

vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 434/2009 Z.z. zo 17. septembra 2009“.

Územie je tvorené prevažne lesnými a skalnými biotopmi. Približne polovica územia sa prekrýva s územím súčasnej CHKO. Strážovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*) a výr skalný (*Bubo bubo*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov orol skalný (*Aquila chrysaetos*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), chriaštel poľný (*Crex crex*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ bieločrptý (*Dendrocopos leucotos*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárik bieločrptý (*Ficedula albicollis*), strakoš červenochrptý (*Lanius collurio*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) muchár sivý (*Muscicapa striata*) a žlna sivá (*Picus canus*).

2.11.4 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

2.11.4.1 Nadregionálny územný systém ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES SR (GNÚSES 1992) a jeho aktualizácia pre KURS 2001 v riešenom území vymedzuje nadregionálny prvok ÚSES:

nadregionálne biocentrum Nrbc 4 Súľovské skaly.

2.11.4.2 Regionálny územný systém ekologickej stability

Riešené územie na regionálnej úrovni je spracované v dokumentácii *Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina (Regioplán Nitra, Ekoped Žilina, 1993)*. Dokument *Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto*, (SAŽP 2006) prvky RÚSES v území ďalej upresňuje.

V území sú vyčlenené nasledovné prvky RÚSES:

Genofondové lokality regionálneho významu (aktualizované číslovanie)

BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál.

Skalnaté travinno - bylinné spoločenstvá s výskytom ojedinelých vzácných druhov rastlín Biotopy: Al3 – alpínske a subalpínske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Sk1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, Sk6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo- javorové sutinové lesy Uvádzaná *Stipa joannis* je pravdepodobne *Stipa pulcherrima*. Nepodarilo sa potvrdiť *Dryas octopetala*.

BY 26 Súľovské skaly.

Zachovalé skalné a lesné biocenózy, pestrá flóra a fauna, výskyt teplomilných, ale i dealpínskych druhov, veľmi bohaté zastúpenie druhov čeľade Orchidaceae. Ďalšie druhy: *Gentiana clusii*, *Soldanella carpatica*, *Amelanchier ovalis*, *Primula auricula*,

Pulsatilla subslavica, *Aconitum variegatum*, *A. lycoctonum*, *A. firmum* ssp. *moravicum* (Klinda 1985), *Helianthemum canum*, *Taxus baccata*, *Cornus mas*, *Staphyllea pinnata*, *Kernera saxatilis*, *Pinguicula alpina*, *Sesleria calcaria*, *Dianthus nitidus*, *Trollius altissimus*. Nepodarilo sa potvrdiť výskyt *Arctostaphylos uva-ursi* *Himantoglossum adriaticum*, *Aster alpinus*, *Dianthus hungaricus praecox*, pravdepodobne sú už zaniknuté.

Výskyt mnohých vzácných druhov pavúkov, lastúrnečiek, chrobákov, motýľov, dvojkrídlavcov, endemických druhov z týchto skupín, viaceré druhy boli na Slovensku zistené iba tu (Štollmann 1974, Pagáč, Vanochová 19985). Biotopy: Al3 – alpínske a subalpínske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Pr3 – penovcové prameniská, Sk1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, Sk6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr1 – suchomilné travinno – bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte), Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 – mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk5 – vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 – podmäčkané lúky horských a podhorských oblastí, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo- javorové sutinové lesy.

Biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu

Nadregionálne biocentrum Nrbc 4 Súľovské skaly.

Skalnatá tiesňava s význačnými morfológickými útvarmi a so vzácnou flórou a faunou. Sú tvorené bazálnym paleogénnym zlepencom, miestami až niekoľko 100 m hrubým. Rastlinstvo a živočíšstvo predstavuje zmes teplomilných a montánnych druhov.

Ohrozenia:

- pohyb mimo vyznačených chodníkov,
- skalolezectvo, horolezectvo,
- používanie terénnych vozidiel, motocyklov, štvorkoliek a skútrov,
- zber chránených druhov rastlín,
- znečisťovanie odpadmi,
- zarastanie a sukcesia,
- rozširovanie invázií a ruderalných druhov rastlín.

Manažment:

- usmerňovať návštevnosť územia,
- zabrániť nepovolenému horolezectvu, skalolezectvu, terénnej motocyklistike,
- cielene odstraňovať alebo preriedovať lesné porasty tam, kde je potrebné optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených, alebo ohrozených druhov rastlín,
- špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (kosba od stredu a pod.),
- zabrániť sukcesným procesom na trávobylinných ekosystémoch s výskytom chránených druhov,
- extenzívne prepásť, resp. kosiť 1 x ročne, občasné vyhrabávanie stariny,
- odstraňovať invázne druhy rastlín.

Biokoridory regionálneho významu

Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny,

hydricko-terestrický biokoridor, okraje nesúvislých lesných porastov, najmä pre menšie druhy zveri, prepojenie s lužnými biotopmi na Váhu.

Ohrozenia:

- znečisťovanie toku, nelegálne skládky, výrubý okrajov lesa, ruderalizácia, rekreačné aktivity, invázne druhy.

Manažment:

- obnoviť priaznivú štruktúru toku, výsadba brehových porastov, odstraňovanie znečistenia, skládok, invázných druhov, zmierňovať bariéry, manažment ekotónov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu.

2.11.5 NAVRHOVANÁ KOSTRA MÚSES V RIEŠENOM ÚZEMÍ

V riešenom území ÚPN – O Podhorie nebol spracovaný *Miestny územný systém ekologickej stability* (MÚSES), bol však spracovaný Krajinnoekologický plán (KEP) a bol v rámci prieskumov a rozborov ÚPN – O Podhorie vykonaný doplnkový terénny prieskum. Na základe KEP a v teréne zistených skutočností bola posúdená ekologická a krajinárska hodnota katastrálneho územia.

Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability ÚPN – O Podhorie navrhovaného MÚSES vychádza z rešpektovania regionálnych prvkov RÚSES. Všetky prvky RÚSES boli bez výnimky prevzaté do návrhu MÚSES a vzhľadom na mierku spracovania priestorovo upresnené. Novovyčlenené a charakterizované boli prvky nevykazujúce atribúty regionálnej významnosti, ale dôležité pre ekologickú sieť na lokálnej úrovni.

Na základe predbežného zhodnotenia podľa KEP a doplnkového prieskumu boli z hľadiska významnosti v území vyčlenené ako ekologicky významné segmenty krajiny najcennejšie lokality z hľadiska ochrany prírody a zachovania biodiverzity, ktoré môžu tvoriť kosť ekologickej stability na miestnej úrovni (miestne biokoridory, ekologicky významné segmenty a interakčné prvky na ochranu existujúcich prírodných a krajinárskych hodnôt v území).

2.11.5.1 Biocentrá nadregionálneho významu (v zmysle Aktualizácie RÚSES)

- **Nrbc 4 – Súľovské skaly.**

2.11.5.2 Biokoridory regionálneho významu (v zmysle Aktualizácie RÚSES)

- **Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.**

2.11.5.3 Biokoridory miestneho významu

Funkciu biokoridorov na miestnej úrovni plnia najmä vodné toky s brehovými porastmi, ekotónové spoločenstvá les-bezlesie a líniové štruktúry NDV popri cestách a starých úvozoch v poľnohospodárskej krajine. Ich vyčlenenie je len orientačné, bez presného plošného vymedzenia. Je potrebné obmedziť zásahy, ktoré znižujú ich funkciu, najmä budovanie bariér na tokoch, vykonávať výrubý brehových porastov, napriamovať a regulovať toky, zatrubňovať a necitlivo upravovať korytá. Terestrické biokoridory vo voľnej krajine sú oveľa viac rozvoľnené. Priepustnosť a funkciu biokoridorov podporuje pestrá krajinná štruktúra, lesíky, remízky, striedanie obhospodarovaných a neobhospodarovaných plôch. Pokiaľ to priestorové podmienky umožnia, je nevyhnutné udržiavať nárazníkový pruh široký minimálne 10 m od toku pozdĺž oboch brehov. Aj 10 m široký pás brehového porastu plní protipovodňové funkcie. Nárazníkový pás by mal byť prinajmenšom zatravnený. Je potrebné tok a jeho okolie chrániť pred akoukoľvek

zástavbou a likvidáciou brehových porastov, s výnimkou nevyhnutných opatrení správcu toku. Manažment biokoridoru vyžaduje aj likvidáciu nelegálnych skládok na brehoch a monitoring invázných druhov rastlín.

Pre účely návrhu ÚPN – O Podhorie je možné predbežne vyčleniť tieto hlavné hydricko-terestrické biokoridory miestneho významu:

▪ **Mbk 1 – potok Lietavka.**

Potok Lietavka preteká hranicou severného a východného okraja riešeného územia. Je súčasťou prvkov navrhovaného MÚSES katastrálneho územia obce Lietava. Prepája okraj Súľovských skál a biokoridor regionálneho významu Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny s údolím Rajčianky, ktoré je z hľadiska ÚSES biokoridorom regionálneho významu Rbk 18 vodný tok a niva Rajčianky. Potok Lietavka tečie na hranici zastavaného územia miestnej časti Lietavy – Lietavská Závadka (kde je miestami regulovaný) a poľnohospodárskej krajiny na hranici k.ú. Lietava s katastrálnym územím obce Podhorie. Opúšťa katastrálne územie Podhoria v priestore Nad Mlynom.

Brehové porasty sú miestami redukované. Mimo zastavaných území má veľmi pekne zachovaný meandrovitý tok, s bohatými brehovými porastmi a aluviálnymi lúkami. Lietavka je z rybolovného hľadiska lovný potok zaradený do pstruhových vôd.

Ekologická funkcia:

Útočisko, potravná báza, úkryt, miesto pre reprodukciu organizmov, miesto zabezpečenia priaznivých životných podmienok druhov viazaných na tento typ biotopov, migračný koridor.

Ohrozenia:

Meliorácie, narovnávanie tokov, prehĺbovanie korýt, spevňovanie (dláždenie) brehov, splachy z polí, znečistenie spôsobené septikmi a žumpami, výrubu brehových porastov, šírenie invázných druhov rastlín. Prípadná likvidácia brehovej vegetácie môže spôsobiť zníženie samočistiacej schopnosti vôd a náchylnosť vodných biotopov na stresy v krajine, prehrievanie vody, pokles hladiny kyslíka vo vode, zníženie samočistiacich procesov, urýchlenie eutrofizačných procesov.

▪ **Mbk 2 – Podhorský potok.**

Prepája centrom katastrálneho územia obce Podhorie a jeho zastavaným územím s oblasťou regionálneho biokoridoru Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny cez MbK 1 – potok Lietavka. Tečie z lesného územia Súľovských skál od lokality Cinačka k juhovýchodu sa otvárajúcou dolinou. Spočiatku v poľnohospodárskej krajine s TTP a ornou pôdou v lokalite Pri ihrisku, popod priestor zjazdového lyžovania s vlekom a obecný úrad (lokalita Diel), potom južným okrajom pôvodného osídlenia (lokalita Lán) do súbehu s cestou III/2102 k toku Lietavky, ktorej je v lokalite Nad Mlynom pravostranným prítokom. Patrí k biokoridorom hydricko-terestrickým. Značné časti sprievodnej zelene a okolia potoka všeobecne je možné označiť v zmysle KEP ako ekologicky významné segmenty. Ekologická funkcia je takmer totožná s MbK 1, k ohrozeniam je potrebné priradiť nedokončenú kanalizáciu v zastavanom území obce s dôsledkom presakov a vypúšťania splaškov.

▪ **Mbk 3 – Močiarny potok.**

Prepája biokoridor regionálneho významu Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny v k.ú. Babkov cez lokalitu Zalukov poľnohospodárskou krajinou juhovýchodného okraja k.ú. Podhorie a cez lokality Šiškovce a Lán v ktorej sa pravostranne vlieva do Podhorského potoka. Priestory v okolí toku patria aj k ekologicky významným segmentom. Patrí k biokoridorom hydricko-terestrickým. Tečie

k severovýchodu otvoreným údolím zo začiatku v lesnej potom zväčša v poľnohospodárskej krajine. Ekologická funkcia aj ohrozenia sú takmer totožné s MbK 1.

▪ **MbK 4 – potok Dubník.**

Prepája biokoridor regionálneho významu RbK 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny v lokalite Dubovec s priestormi severne od zastavaného územia obce Podhorie pretekajúc od západu k východu lokalitou Zavlakov, poľnohospodárskou krajinou stredu k.ú. Podhorie, stáčajúc sa k juhovýchodu pod vrcholom Vrchdubie v lokalite Kopce, smerujúc k okraju poľnohospodárskeho dvora okolo ktorého sa otáča späť k severovýchodu ponad Zolovec k Lietavke, do ktorej sa v lokalite Za Drienkami pravostranne vlieva. Aj priestory v okolí toku Dubník patria k ekologicky významným segmentom. Patrí taktiež k biokoridorom hydricko-terestrickým. Tečie otvoreným údolím zo začiatku v lesnej potom zväčša v poľnohospodárskej krajine. Ekologická funkcia aj ohrozenia sú takmer totožné s MbK 1.

2.11.5.4 Ekologicky významné segmenty (EVS)

Medzi ekologicky významné segmenty krajiny Krajinnoekologický plán k.ú. Podhorie zaradil a návrh ÚPN – O Podhorie prevzal tie časti krajiny, ktoré sú tvorené ekosystémami s relatívne vyššou ekologickou stabilitou, alebo v nich tieto ekosystémy prevažujú. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny. Krajinnoekologický plán k.ú. Podhorie z hľadiska významnosti v území zhodnotil ako ekologicky významné segmenty krajiny najcennejšie lokality z hľadiska ochrany prírody a zachovania biodiverzity, ktoré môžu tvoriť kostru ekologickej stability na miestnej úrovni (miestne biocentrá, biokoridory, interakčné prvky na ochranu jestvujúcich prírodných a krajinárskych hodnôt v území). K nim patria predovšetkým miestne vodné toky so sprievodnými brehovými porastmi, ktoré plnia funkciu miestnych biokoridorov. Lokality s rozvíjajúcim sa sukcesným procesom vykazujú oproti ostatnému územiu zvýšenú biodiverzitu a poskytujú podmienky pre život, úkryt a potravu pre zver a vtáctvo, čím fungujú ako miestne biocentrá. Medzi ekologicky a krajinársky významné segmenty územia patria plochy nelesnej drevinnej vegetácie aj trávnych porastov, pretože zabezpečujú v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine životné podmienky pre mnohé druhy bezstavovcov aj stavovcov.

Ako ekologicky významné segmenty v riešenom k.ú. boli vyčlenené:

- neregulované úseky vodných tokov so zachovanou brehovou zeleňou
- vlhké aluviálne lúky a mokrade v okolí tokov, prameniská
- remízky na poľnohospodárskej pôde
- extenzívne využívané trvalé trávne porasty s potenciálnym výskytom biotopov európskeho a národného významu
- sprievodné porasty popri starých úvozoch ciest
- kompaktné lesné porasty.

Ďalšími opatreniami pre miestny územný systém ekologickej stability sú:

- upravovanie biodiverzity kultúrnych porastov sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia,
- vytvorenie nových plôch verejnej zelene v rámci zastavaných aj mimo zastavaných území obce (napr. parky, zeleň oddychových zón...),
- vytvorenie nových plôch izolačnej a líniovej zelene vo výrobnom území, požiadavka na vypracovanie Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

2.11.6 KONCEPCIA ÚZEMNÉHO ZABEZPEČENIA EKOLOGICKEJ STABILITY, TVORBY KRAJINY A NÁVRH EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

Z hľadiska ekologickej stability je riešené územie pomerne stabilizované, pričom najstabilnejšie sa javia lesné ekosystémy s listnatými drevinami, kosené lúky a pasienky, nelesná drevinová vegetácia, brehové porasty, spoločenstvá skál a teplomilné zarastajúce pasienky s xerothermnou vegetáciou.

Z javov znižujúcich ekologickú stabilitu boli v území zaznamenané:

- veľkoplošné orné pôdy,
- územia postihnuté eróziou,
- lokality degradované a odprírodnené,
- regulácie tokov,
- znečistenie brehov tokov (najmä nelegálne výsypky odpadu),
- nedokončená splašková kanalizácia a tým vyvolané znečisťovanie povrchových a podzemných vôd,
- rekreačná výstavba vo voľnej krajine.

Tvorba krajiny v riešenom území je v návrhu ÚPN – O Podhorie zameraná na dotvorenie poľnohospodárskej krajiny krajinnou zeleňou, ako aj ďalšími krajinárskymi a ekostabilizačnými návrhmi v k.ú. Podhorie.

2.11.6.1 Ekostabilizačné opatrenia smerujúce k zachovaniu prírodných a krajinárskych hodnôt územia, prvkov ÚSES, biotopov európskeho a národného významu, chránených území a druhov

- zachovať a zvýrazniť biologické a krajinárske hodnoty územia,
- rešpektovať manažment územia a obmedzenia, vyplývajúce z podmienok ochrany územia európskeho významu SKUEV 0256 Strážovské vrchy a chráneného vtáčieho územia Strážovské vrchy,
- dôsledne rešpektovať pri antropogénnych aktivitách v krajine zachovanie a zlepšovanie ekologickej siete prvkov ÚSES, eliminovať existujúce bariéry, v prípade potreby realizovať zmierňujúce opatrenia,
- zachovávať charakteristické znaky regionálnych a lokálnych špecifik, krajinný svojráz, originalitu a neopakovateľnosť,
- výstavbu smerovať na plochy v intraviláne a na plochy s intravilánom susediace,
- obmedziť novú zástavbu po stránke výškovej a objemovej s prihliadnutím na zachovanie prvkov miestnej architektúry,
- vylúčiť rozširovanie ďalšej rekreačnej výstavby,
- využiť rekreačný potenciál územia, pričom je nutné vhodným spôsobom usmerniť pohyb a aktivity návštevníkov,
- vylúčiť realizáciu vysokokapacitných turistických zariadení,
- rekreačnú vybavenosť a aktivity prispôbiť merítku krajiny,
- vytvoriť v intraviláne kapacitne dostatočné parkovacie plochy, aby sa zabránilo parkovaniu vo voľnej krajine.

2.11.6.2 Ekostabilizačné opatrenia z hľadiska zmiernenia vplyvu poľnohospodárskej výroby na krajinu

- zachovať poľnohospodársku výrobu z dôvodu zachovania typického krajinného rázu a existujúcej biodiverzity druhov,
- veľké plochy oráčin doplniť líniovou vegetáciou popri poľných cestách a na miestach, ktoré neprekážajú mechanizovanému obhospodarovaniu,

- erózne ohrozené svahy využívať výlučne na pestovanie plodín s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. previesť tieto plochy na intenzívne trvalé trávne porasty,
- zatrávniť miesta sústreďeného odtoku povrchových vôd na veľkoplošných orných pôdach (úvaliny so začínajúcou ryhovou eróziou),
- zamedziť sukcesii a zarastaniu lúk a v maximálnej miere uplatňovať tradičné obhospodarovanie lúčnych porastov (kosenie, pasenie),
- realizovať pravidelné spásanie, alebo kosenie trávnych porastov,
- vlhké lúky kosiť ľahšími mechanizmami len v čase preschnutia,
- pokosenú biomasu je potrebné z plôch odstrániť,
- na spásaných plochách redukovať rozsah náletu tak, aby tento nepokrýval viac ako 20% plochy a aby bolo možné celú plochu využívať na pastvu hospodárskych zvierat,
- redukovať nálet na okrajoch kosených plôch, po likvidácii náletu plochy vykášať alebo extenzívne prepásať,
- pri pasení a košarovaní dodržiavať stanovené limity počtu hospodárskych zvierat,
- zabrániť erózii pôdy na priehonových cestách,
- pri aplikácii hnojenia a košarovania dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka,
- nitrofilné a ruderalné spoločenstvá kosť v období pred kvitnutím burín, dvakrát ročne, mláďe na týchto plochách intenzívne spásť, aby sa využil efekt silného zošľapávania, ktoré ruderalné druhy neznášajú.

2.11.6.3 Ekostabilizačné opatrenia z hľadiska ochrany abiotických zložiek

- v lesných porastoch s vysokými sklonmi svahov používať citlivé ťažobné postupy, nepovoliť holoruby, zamedziť obnažovanie pôdy,
- zabezpečiť erózne ohrozené plochy hlbokokoreniacimi druhmi rastlín,
- ponechať plochy s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii,
- optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde,
- obrábanie pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť,
- zabrániť zhutňovaniu a degradácii pôd,
- technicky sanovať výmole a erózne ryhy, doplniť ich vegetačnými opatreniami.

2.11.6.4 Ekostabilizačné opatrenia pre vodné biotopy a biotopy mokradí

- na dosiaľ nezregulovaných úsekoch tokov nedovoliť regulácie toku, meniť charakter koryta, udržať charakter toku so striedaním prúdivých úsekov a kľudných zátočinových lokalít,
- brehové porasty obnovovať len z pôvodných stanovištne vhodných druhov drevín a krov s uprednostňovaním jemšie lepkavej (*Alnus glutinosa*), ktorej opad je najvhodnejší pre vodné biocenózy,
- minimálna šírka brehových porastov z oboch strán toku by mala byť 10 m, v prípade len jednobrežnej vegetácie by sa mala zvýšiť aspoň na dvojnásobok, ornú pôdu v okolí oddeliť pásom tráv, šírky 10 – 15 m, aby sa zamedzili splashy ornej pôdy do povrchových tokov,
- pri riešení protipovodňových opatrení v krajine dbať na to, aby sa technické opatrenia začlenili do systému ekologickej stability,
- zabrániť akejkoľvek zmene vodného režimu a odvodňovaniu,
- dbať na ochranu, údržbu a úpravu liahnísk pre obojživelníky,

- zabrániť znečisťovaniu a eutrofizácii,
- monitorovať výskyt inváznych a ruderálnych druhov, v prípade výskytu ich okamžite odstraňovať.

2.11.6.5 Návrhy ekostabilizač. opatrení z hľadiska ochrany rastlinstva a živočíšstva

- regulovať výstavbu a iné ľudské aktivity, ktoré by mohli narušiť významné biotopy,
- udržať čo najväčšiu rozmanitosť biotopov, zachovať prirodzené kosienkové a pasienkové biotopy (kosenie, pasenie), podporovať tradičné formy hospodárenia v území,
- odstraňovať nálety drevín a tým zabrániť zarastaniu lúčnych biotopov,
- zachovávať prirodzené lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením,
- obmedziť, alebo úplne vylúčiť používanie chemických prostriedkov a pesticídov v blízkosti zamokrených plôch a vodných tokov,
- vylúčiť akékoľvek vypaľovanie trávnych porastov, medzí, pasienkov a pod.,
- zachovať v území aspoň súčasný stav ekosystémov vodných tokov,
- odstrániť potenciálne zdroje znečistenia tokov (skládky, nezabezpečené poľné hnojiská),
- kosenie lúk realizovať v období po vyvedení a osamostatnení mláďat, pri mechanizovanom kosení väčších plôch postupovať zásadne od stredu záhona k jeho okraju (ochrana zveri), tradičným spôsobom obhospodarovať lúčne porasty,
- pre ochranu zoocenóz v lesných komplexoch najmä vytvárať a udržať rôznorodé a rôznoveké lesné porasty, využívať pri obnove porastov prirodzené zmladenie a dodržiavať ďalšie navrhované opatrenia na stabilizáciu a ochranu lesných porastov,
- pri rekonštrukciách budov v zastavanom území vykonať opatrenia, aby nedošlo k úhynu netopierov a hniezdiacich vtákov,
- zabezpečiť všetky línie elektrického vedenia s vysokým napätím v záujme ochrany loviacich dravcov (stĺpy smrti),
- udržiavať mimolesnú stromovú a krovinnú zeleň na neprodukčných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach a pod.,
- v remízkach udržiavať nezapojený porast, odstraňovať vzrastlejšie druhy náletových drevín, inak ponechať porasty na prirodzený vývoj. Prípadné odstraňovanie treba realizovať postupne, nie jednorázovo,
- monitorovať výskyt inváznych a expanzívnych druhov, zabrániť ich rozširovaniu v území.

2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Pri navrhovaní inžinierskych sietí v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje vedenie ich trasy mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma cesty, pričom akceptovanie tejto požiadavky podmieňovať prihliadaním na priestorové možnosti v susedstve cesty III/2102.

2.12.1 DOPRAVA

2.12.1.1 Širšie vzťahy

Pre rozvoj obce má dôležitý význam jej komunikačné napojenie na regionálny dopravný systém, najmä vo vzťahu k nadradenej sídelnej štruktúre, ktorú v tomto prípade predstavuje predovšetkým mesto Žilina.

Nadradené dopravné trasy z hľadiska širších vzťahov reprezentujú:

- diaľnica D1 Bratislava – Žilina,
- diaľnica D3 Žilina – hranica SR/PR,
- súčasná cesta I. triedy I/64 Žilina – Prievidza – Komárno,
- navrhovaný južný diaľničný privádzač v peáži s cestou I/64,
- železničná trať č. 120 Žilina – Bratislava,
- železničná trať č. 180 Žilina – Košice,
- železničná trať č. 127 Žilina – Čadca,
- jednokoľajná železničná trať č. 126 Žilina – Rajec.

Železničná trať s diesel – motorovou trakciou a so zastávkami v Lietavskej Lúčke – severovýchodne od katastrálneho územia obce s dostupnosťou cca 5 km od okraja zastavaného územia, 8 km od konca zastavaného územia - a v Porúbke – juhozápadne od obce s dostupnosťou cca 8 km od okraja zastavaného územia, 11 km od konca zastavaného územia. Z hľadiska dostupnosti zariadenia leteckej dopravy má pre obec význam regionálne verejné letisko pre medzinárodnú dopravu, ktoré je dostupné z diaľnice D1 a z cesty I/18, v k.ú. Dolný Hričov.

2.12.1.2 Dopravné riešenie

V riešenom území sa nachádzajú z oblasti dopravy v prevažnej miere len stavby cestnej automobilovej dopravy. Tá je v katastrálnom území obce Lietava reprezentovaná predovšetkým cestou III/2102 Lietavská Lúčka – Podhorie. Cesta III/2102 je napojená na cestu I/64 Žilina – Prievidza – Komárno na južnom okraji obce Lietavská Lúčka. Podľa aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja dopravný koridor vybudovaný v údolí rieky Rajčianky v budúcnosti posilní južný diaľničný privádzač v peáži s cestou I/64, napájajúci Rajeckú dolinu na diaľnicu D1 križovatkou v Lietavskej Lúčke, na mesto Žilina a ostatnú cestnú sieť SR. Súčasťou južného diaľničného privádzača je aj prepojenie so súčasnou cestou I/64 pri obci Porúbka.

Cesta III/2102 zabezpečuje cieľovú dopravu pre obec Podhorie. Pri križovatke so súčasnou cestou I/64 cesta III/2102 úrovňovo križuje železničnú trať č. 126 Žilina – Rajec a prechádza do údolnej nivy toku Lietavka, charakterizovanej lužným lesom, zovretým medzi lesnými masívmi Drieňovica a Polonec. Pokračuje v smere proti jeho toku v smere z východu na západ k zastavanému územiu obce Lietava m.č. Majer, po jeho opustení kaňonom medzi Majerským a Lietavským skálím, do intravilánu Lietavy (ústredie). Po prekonaní zastavaného územia Lietava (ústredie) pokračuje z katastrálneho územia obce do katastrálneho územia Podhoria. V tomto priestore je križovatka s cestou III/2103, ktorá

smeruje na severozápad k miestnej časti obce Lietava - Lietavská Závadka. Cesta III/2102 pokračuje zastavaným územím obce Podhorie, v čiastočnom súbehu s Podhorským potokom, ktorý je tu so svojou sprievodnou zeleňou výrazným líniovým prvkom v krajine. V strede zastavaného územia obce Podhorie je na ceste III/2102 obratisko.

Po realizácii diaľničného privádzača budú dve možnosti cestného prepojenia obce na diaľnicu D1 a to v smere od križovatky cesty III/2102 s cestou I/64 pokračovať cestou I/64 južným smerom po križovatku s diaľničným privádzačom pri obci Porúbka, odtiaľ na diaľničný privádzač a v jeho trase severným smerom k diaľnici D1. Druhá možnosť je zároveň smerom k jadrú aglomerovaného osídlenia - Žiline a smeruje od križovatky cesty III/2102 so súčasnou cestou I/64 po tejto ceste smerom severným po križovatku pri Hypermarkete Metro a odtiaľ diaľničným privádzačom južným smerom k diaľnici D1.

Cesta III/2102 ako komunikácia kategórie C 7,5/70 mimo zastavané územie plní súčasne v obci aj funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, v kategórii MZ 8,5/50. Cesta III/2102 je z hľadiska dopravného významu lokálna, s cieľovou a zdrojovou dopravou a je koncovou komunikáciou v rámci cestnej siete SR.

Všetky časti riešeného územia sú súčasťou hospodársko-sídelskej aglomerácie Žilina. Z tohto dôvodu sú dominujúcimi dopravné vzťahy smerom do mesta Žilina.

2.12.1.3 Doprava a dopravné zariadenia

KONCEPCIA PREPRAVNÝCH VZŤAHOV

Obec Podhorie sa rozkladá v údolí Podhorského potoka na zvlnenej pahorkatine okolo neho. Osídlenie je sprístupnené cestou III/2102 a miestnymi komunikáciami. Katastrálnym územím obce prechádza aj účelová komunikácia vyvedená na západnom okraji k.ú. z cesty III/2102 v smere do Babkova. Z cesty III/2102 je napojená cesta III/2103 do Lietavskej Závadky. Z nej je vyvedená účelová komunikácia v smere na obec Brezany.

Pre návrhové obdobie ÚPN – O Podhorie trasa cesty III/2102 a jej križovatky s miestnymi komunikáciami, v navrhovanom zastavanom území obce, aj mimo zastavaného územia, s výnimkou vymedzených dopravných závad vyhovujú urbanizačným a prepravnoprevádzkovým podmienkam. V celej trase, vrátane návrhu odstránenia, alebo zmiernenia týchto dopravných závad sa jej smerové vedenie a výškové a šírkové parametre ponechávajú bez podstatných úprav. Nutnosťou je vybudovanie najmenej jednostranného pešieho chodníka ako súčasti pešieho prepojenia od obratiska cesty po križovatku ciest III/2102 a III/2103, kde sa napojí na systém peších komunikácií obce Lietava navrhovaný v ÚPN – O Lietava až po k.ú. obce Lietavská Lúčka.

Jednu z uvedených dopravných závad je možné považovať za bodovú v mieste križovatky cesty III/2102 s miestnou komunikáciou, jedna má líniový význam a jedna má charakter prevádzkových vzťahov:

- neprehľadnosť v križovaní cesty III/2102 s miestnou komunikáciou v križovatke, ktorá nasleduje po autobusovej zastávke pri MŠ a zákrute vpravo v smere ku konečnej zastávke, kde je hlavná cesta v ľavotočivom oblúku do ktorého sprava ústí miestna komunikácia.

ÚPN – O Podhorie navrhuje zmiernenie tejto bodovej dopravnej vylepšením (zväčšením) polomeru oblúka pri styku obslužnej komunikácie s cestou III/2102 (pod ostrým uhlom). V danej križovatke zostáva problém nedodržania rozhl'adu v križovatke, ktorý aj do budúcnosti treba riešiť dopravným zrkadlom. Konceptné vyriešenie danej dopravnej závary by si vyžadovalo asanácie objektu vo vnútri spomínaného napojenia.

- ako líniovú závalu je možné charakterizovať celý úsek cesty III/2102, najmä z hľadiska kumulácie automobilového a pešieho pohybu (absencia pešieho

chodníka), ale aj šírkového usporiadania cesty, chýbajú napr. aj odstavné pruhy pre autobusy na zastávkach.

ÚPN – O Podhorie konštatuje, že odstránenie tejto líniovej dopravnej závary je možné len čiastočne na úkor predzahrádok. Vzhľadom na šírkové pomery je možné túto líniovú dopravnú závaru vyriešiť len asanáciami niekoľkých pozemných objektov.

- prejazdnosť poľnohospodárskeho dvora.

ÚPN – O Podhorie navrhuje odstránenie tejto dopravnej závary návrhom trasy miestnej dopravnej komunikácie, ktorá prevezme obsluhu územia mimo poľnohospodársky dvor a umožní tak oddelenie vnútornej prevádzky poľnohospodárskeho dvora.

Zaťaženie cesty III/2102 ako nosnej komunikácie riešeného územia, nebolo od r. 1990 skúmané. V roku 2005 bolo najbližšie zisťované profilové zaťaženie na ceste I/64, na sčítacom stanovišti č. 91360, približne v strede úseku tvoreného križ. cesty I/64 s cestou III/2104 (L. Svinná) a križ. cesty I/64 s cestou III/2102 (Lietava).

Navrhovaná kategória cesty je mimo zastavané územie obce C7,5/70 (STN 736101), v zastavanom území obce MZ 8(8,5)/50 (STN 736110) resp. MOK 7,5/40 vo funkčnej triede B3. Na komunikáciu B3–MZ 8,5/50 je v zastavanom území obce napojená väčšina miestnych komunikácií riešených ako komunikácie funkčnej triedy C3.

ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE

Cesta III/2102 – B3–MZ 8,5/50 je hlavnou dopravnou tepnou v zastavanom území v dĺžke 1,2 km. Na ňu sa napájajú miestne existujúce, aj navrhované obslužné komunikácie, funkčnej triedy C3 kategórií MO 4,0/30, 4,75/30 a 5,5/30.

Zo všetkých uvedených komunikácií sú riešené vjazdy do jednotlivých objektov, pri ktorých ÚPN – O Podhorie požaduje (v ďalších stupňoch projektovej prípravy stavieb) dbať na nenarušenie odvodňovacieho systému cesty, pričom odvodňovacie potrubie musí mať min. svetlosť 400 – 600 mm.

FUNKČNÉ ČLENENIE A KATEGORIZÁCIA CIEST

Osou existujúceho komunikačného systému je prieťah cesty III/2102 obcou, kde má západovýchodný smer. Mimo zastavaného územia je cesta trasovaná vo funkčnej triede B3 kategórii šírkového usporiadania MZ 7,5/70 a v zastavanom území vo funkčnej triede B3, v kategórii šírkového usporiadania MZ 8,5(8,0)/50. Cestu III/2102 dopĺňajú obslužné komunikácie C3 kategórií MO 4,0/30, 4,75/30 a 5,5/30, ktoré sa na ňu napájajú väčšinou kolmo. Územný plán obce vo svojom dopravnom riešení navrhuje opatrenia, ktoré znížia resp. eliminujú negatívne účinky od dopravy a v rámci možností minimalizujú problémy v dopravnom systéme. Miestne komunikácie musia byť posudzované individuálne. Dopravné napojenia musia byť v súlade s príslušnými STN. Šírkové usporiadanie v niektorých prípadoch, vzhľadom na spôsob zástavby, však nebude možné upraviť na normové parametre. V miestach, kde to terénne možnosti a stavebné podmienky dovoľujú, ÚPN – O Podhorie navrhuje úpravu smerového aj výškového vedenia trás komunikácií.

KAPACITY PLÔCH PRE PARKOVANIE

Tabuľka 0.12-1 Návrh ÚPN – O Podhorie navrhuje nasledovné kapacity parkovacích stojísk (STN 736110):

LOKALITA	KAPACITA	
	OSOB. AUTOMOBIL	AUTOBUS
obecný úrad	5 stojísk	
pri cintoríne	4 stojiská	1 stojisko
pri MŠ	7 stojísk	
pri multifunkčnom ihrisku	2 stojiská	
pri lyžiarskom vleku	10 stojísk	1 stojisko
pri futbalovom ihrisku	14 stojísk	1 stojisko
navrhované centrum	4 stojiská	1 stojisko
potraviny COOP Jednota	5 stojísk	
výrobné územie	10 stojísk	
Spolu	61 stojísk	4 stojiská

Ďalšie nároky na parkovanie budú zabezpečené priamo po obslužných komunikáciách. Odstavovanie a parkovanie vozidiel je navrhované prioritne na pozemkoch rodinných domov (min 2 stojiská na 1 b.j.), rekreačných chalúp, chát, penziónov, objektov s ubytovaním v súkromí a komerčnej občianskej vybavenosti.

SYSTÉM HROMADNEJ DOPRAVY A NAPOJENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA TENTO SYSTÉM

Autobusové dopravné spojenie je nadviazané na mesto Žilina, odkiaľ sú zabezpečované pravidelné autobusové linky, ktorých prepravcom je SAD, a.s. Žilina. Trasu Žilina – Podhorie zabezpečuje v súčasnosti v pracovné dni 14 spojov, späť je rovnaký počet spojov. Na území obce sú situované 2 zastávky:

- Podhorie ZŠ,
- Podhorie OcÚ.

Obvyklé izochróny dochádzkovej vzdialenosti platné pre zastávky MHD (vo výkresoch dopravného riešenia reprezentované vzdialenosťou 750 m, teda izochrónou 10 minút) sú v systéme obsluhovanom SAD nahradené doporučovanými dobehovými vzdialenosťami, ktoré sú v pracovné dni 1,5 – 1,7 km a v nedele a sviatky aj nad 2,2 km. V obci Podhorie je najodľahlejšia časť navrhovaného zastavaného územia vzdialená od autobusovej zastávky do 1000 m. Autobusové zastávky – prístrešky je potrebné vybudovať resp. nahradiť novými, vytvoriť samostatné zastávkové pruhy, vrátane pešieho napojenia. Umiestnenie zastávok zodpovedá STN 73 6425 aj požadovaným dobehovým vzdialenostiam, ale dopravné plochy zastávok je potrebné prebudovať v zmysle citovanej normy.

2.12.1.4 Koncepcia hlavných peších systémov a cyklistických trás

Pre rozvoj Podhoria má veľký význam rozvoj letnej aj zimnej turistiky a najmä cykloturistiky. Zvlhnená pahorkatina, Súľovské skaly ako súčasť Strážovských vrchov a neďaleké Skalky sú pestrými lokalitami pre rozvoj tohto športu, ktorý pestuje široká verejnosť, hlavne mladá generácia. Ten tu má ideálne možnosti z hľadiska technických podmienok a dôvod pre jeho vykonávanie z hľadiska poznávacieho. Okrem toho je príčinou sústavného rozvoja a narastajúceho záujmu o cyklistický šport aj efektívne využívanie bicykla, ako dopravného prostriedku do zamestnania, najmä v letnom období. Dôsledkom je priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav užívateľskej populácie a skvalitňovanie životného prostredia.

V rámci tejto koncepcie ÚPN – O Podhorie rešpektuje značené cyklistické chodníky a ich vzájomné väzby a prepojenia, v súlade s územnými plánmi a zámermi susedných obcí. Navrhuje tiež využívanie týchto cyklistických chodníkov v zimnom období, ako upravovaných lyžiarskych turistických resp. bežeckých tratí. Ich časti v súlade s cieľmi pešej dopravy a pešej turistiky navrhuje využívať ako pešie a turistické chodníky.

Celé územie obce je v rámci udomácnenej cykloturistiky zaradené do systému regionálnych cyklotrás. Na cestu I/64 je v rámci udomácnenej cykloturistiky v katastrálnom území Lietavskej Lúčky napojená cesta III/2102 Lietavská Lúčka – Lietava – Podhorie. ÚPN VÚC ŽK zaraďuje cestu I/64 Žilina – Rajecké Teplice – Rajec – Fačkov – Prievidza do regionálnych turistických trás sprístupňujúcich jednotlivé regióny Žilinského kraja v rámci severopovažského regiónu. Z cykloturistických trás uvádza **Rajeckú cyklomagistrálu** zo Žiliny do Rajca – ev. č. 2409 **po modrej značke** v trase Žilina, Bánová – Hôrky – Brezany – k.ú. Lietava – k.ú. Podhorie – Babkov (odkiaľ je vyvedený Veľký Súľovský okruh cez sedlo Patúch – Súľov – Sedlo Pod Bradou – sedlo Pod Hrabovým, sedlo nad Peklinou cez obec Bitarová a obec Hôrky nazad do Žiliny) – Zbyňov – Jaseňové – Rajec. Navrhovaná je rekonštrukcia tejto cyklotrasy v smere z Podhoria do Brezian. Z nej v k.ú. **Podhorie** odbočuje **modrá trasa č. 2410** Šiškovec – Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – Súľov – Hradná – Malá Čierna – **Veľká Čierna**. S ňou je v úseku Babkov – **Šiškovec** súbežná **zelená trasa č. 5405** pokračujúca v trase Lietava – **Lietavská Lúčka** a opačne v smere **Lietavská Svinná** – cesta I/64. Blízka je aj žltá trasa č. 8402 Lietava – Obrazná – Brezany – Bánová, tiež návrh ÚPN – O Lietavská Svinná – nové trasy z Lietavskej Svinnej – Babkova do k.ú. Podhorie a Veľký okruh – zokruhovanie obci Lietavská Svinná – Babkov, Podhorie a Lietava, ktoré budú slúžiť aj ako pešie turistické trasy. Ponúka sa možnosť využitia všemožných kombinácií a okruhov, ktoré jednotlivé trasy navzájom vytvárajú.

Kataster obce je vhodný na budovanie ďalších vetiev miestnych cyklotrás, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane prírody, nadväzujúcich na Rajeckú cyklomagistrálu a ostatné cyklotrasy. Tieto môžu byť súčasťou okruhu okolo Žilinskej kotliny s napojením aj na vonkajšie diaľkové trasy Považskú a Kysuckú.

Pešia doprava ako ucelený prvok dopravy resp. stavby pešej dopravy sa v riešenom území nachádzajú len lokálne. Pešie chodníky sa v súčasnosti nachádzajú najmä v centrálnej časti obce.

Návrh hlavných peších trás rešpektuje hlavné urbanistické a kompozičné osi územia, ako i ťažiská urbanizovaných území, pešie trasy sú navrhované tak, aby boli čo najmenej rušené automobilovou prevádzkou.

ÚPN – O navrhuje pozdĺž celej trasy cesty III/2102 jednostranný peší chodník, čím sa dosiahne žiaduca segregácia chodcov od motorovej dopravy. Jednostranný chodník je navrhovaný od obrátiska autobusov, až po križovatku ciest III/2102 a III/2103 odkiaľ podobné riešenie navrhuje vo svojom katastri ÚPN – O Lietava až po vyústenie cesty III/2102 na cestu I/64 v k.ú. Lietavská Lúčka. Jeho šírka bude závislá od miestnych podmienok. Návrhom chodníka sa nezúži prejazdný profil ciest III. triedy.

Pešie komunikácie sú navrhované tak, aby sa rozvíjali v súlade s dopravným skeletom, v ktorom nadväzujú nové cesty na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predlžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás nielen popri hlavnej ceste III/2102 po celej dĺžke zastavaného územia, ale aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere. Najmä v smere oddychová zóna (Vajano) – cintorín – obecný úrad a v smere futbalové ihrisko – navrhované územie zjazdového lyžovania.

Aj z nových ulíc a chodníkov je nutné zachovanie prístupu na pozemky využívané naďalej pre poľnohospodárske účely a pôvodných prístupových trás na lesné pozemky. Pri podrobnejšom návrhu chodníkov treba riešiť aj odvodnenie cesty.

Nástupné plochy autobusových zastávok je potrebné riešiť v nadväznosti na pešie chodníky. Centrálna časť obce nadväzuje chodníkmi na turistické pešie ťahy, vedené k atrakтивitám v okolí (Súľovské skaly, Lietavský hrad, Skalky).

Základom pešej turistiky cez turisticky značené chodníky – je trasa prechádzajúca ťažiskom k.ú. Podhorie **po modrej značke č.2749 Lietavská Lúčka** – Malchovica – Lietava, Majer – Lietava, hrad – (k.ú. Lietava) – Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – **Súľov**, na ňu nadväzuje náučný chodník **po žltej značke č. 8654 Lietavská Závadka** – smer Roháčske sedlo – Pri kríži po hrebeni, výhľad na Súľovské skaly – Skalná terasa – odtiaľ variant A - Obrovská brána – jaskyňa Šarkania diera – prameň – Skalný amfiteáter – vpravo je možné odbočiť na Súľovský hrad a Gotickú bránu; variant B - Roháč - hrebeň s výhľadom na Hričovský hrad – Vyhliadka pred prudkým klesaním – **Lietavská Závadka**. V kontakte s k.ú. Podhorie je aj turistický chodník **po zelenej trase č. 5650a Valča** – Krčma – Zraz – Mraznica – Oselná – Porubská – Rajec – Dubová – Chaty pod Žibridom – Žibrid – Sedlo Patúch – Kečka – Roháčske sedlo – Pod Roháčom – Hlbocký vodopád – **Hlboké nad Váhom**.

Na turistické chodníky prechádzajúce k.ú. Podhorie alebo sa ho dotýkajúce nadväzujú ďalšie významné značené turistické chodníky ako zelená č.5658 Rajecké Teplice – Skalky – Lietavská Svinná – hrad Lietava – Lietava – až Žilina, červená č. 0880b Považská Teplá – Manínska tiesňava – Vrchteplá – Súľov – Pod Roháčom – Hričovské Podhradie – Ovčiarsko – Žilina, Strážov.

Blízkym okolím prechádzajú trasy:

žltá značka – Pod Dubovcom – Lietavská Závadka – Španilán – Pod Roháčom – Lúka pod Roháčom – Lúka pri kamennom hríbe – Súľov parkovisko – Súľov – sedlo Patúch – Pod kamenným dielom – Zbyňov – Lúka pri Rajčianke – Rajecké Teplice;

červená značka – Žilina, Strážov – Ovčiarsko – Pod hradom Hričov – Pod Roháčom - Sedlo pod Bradou – Súľov – Vrchteplá;

2.12.1.5 Lokalizácia dopravných zariadení

Čerpacie stanice a opravovne motorových vozidiel sú lokalizované v Žiline, vzdialenej cca 15 km, resp. v Rajeckých Tepliciach. Okrem malej čerpaciej stanice umiestnenej v obci Podhorie v areáli poľnohospodárskeho dvora sú najbližšie čerpacie stanice v Žiline, m.č. Bytčica, ktorá je vzdialená od najbližšej časti zastavaného územia obce 8 km a od jeho najvzdialenejšej časti 11 km a v smere na Rajec pri ceste I/64 Žilina – Rajec, medzi zastavaným územím obce Lietavská Lúčka a odbočkou v smere Lietavská Svinná – Babkov, vo vzdialenosti od najbližšej časti zastavaného územia obce 5 km.

S výstavbou nových čerpacích staníc a iných dopravných zariadení nie je potrebné v k.ú. Podhorie uvažovať.

2.12.1.6 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

Negatívne účinky dopravy vo všeobecnosti, medzi ktoré patrí pôsobenie hluku a exhalátov na obyvateľstvo riešeného územia, sú posudzované v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Zb., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, tá je pre obytné územia v nočných hodinách 45 dBA.

Pri výpočte vzdialeností ekvivalentných hladín hluku od osi posudzovaných komunikácií v obytných zónach vychádzajú tieto v rozsahu 60 – 200 m. Vzdialenosť jednotlivých objektov od účinkov nadmerného hluku je potrebné riešiť individuálne, napr. obmedzenie rýchlosti, trojitie zasklenie okien, pevné oplatenie, zeleň, atď.

Ochranné pásma

Cestný zákon č. 135/1961 Z.z. v platnom znení určuje v nezastavanom území pre:

- cestu III. triedy ochranné pásmo 20 m od osi cesty na obe strany,
- miestne komunikácie 15 m od osi cesty na obe strany.

Ochranné pásma ciest sa v zmysle vyhlášky č. 35/1984 Zb. §15, ako aj komentára k STN 73 6110 v zastavanom území, alebo území určenom na zástavbu nestanovujú.

2.12.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Návrh ÚPN-O Podhorie v oblasti vodného hospodárstva rešpektuje:

- záväzné regulatívy územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja,
- všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja,
- vyhlášku MŽP SR č.684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006,
- stanoviská dotknutých organizácií,
- príslušné normy a predpisy.

2.12.2.1 Návrh zásobovania pitnou vodou**Širšie vzťahy**

Katastrálne územie obce Podhorie leží sčasti v pásme hygienickej ochrany (PHO) 2° (vonkajšom) vodného zdroja (VZ) Lietava. Obmedzenia z toho vyplývajúce sú stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov č. 29/2005 Z.z.

Súčasný stav

V súčasnosti má obec Podhorie vybudovanú a kompletne zrekonštruovanú vodovodnú sieť, ktorej je aj prevádzkovateľom. Zdrojom vody sú 2 pramenné záchyty (so spoločnou výdatnosťou cca 1,5 l/s) a 1 vrt (1,8-2 l/s). Z dvoch záchytovej je pitná voda gravitačne privádzaná do zbernej nádrže a odtiaľ čerpaná a vedená privádzacím výtlačným potrubím do novovybudovaného vodojemu o objeme 180 m³, ktorý leží na kóte 508,31 m n.m. Z vrtu je vedený výtlak priamo do vodojemu. Tieto miestne zdroje pitnej vody obce majú PHO 1. stupňa tvorené ich oplatením.

Z vodojemu pokračuje rozvod vody hlavným rozvádzacím potrubím DN 100 do obce. Existujúca vodovodná sieť slúži na zabezpečenie obyvateľstva pitnou a požiarnou vodou. Pokrýva celú jestvujúcu zástavbu v obci. Rozvádzacie potrubie v obci je DN 50 -100, materiál PE. V miestach kde to bolo možné je riešené ako zokruhované. Jednotlivé nehnuteľnosti v obci sú pripojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojk, na ktorých sú osadené fakturačné meradlá.

Na jednotlivých trasách sú umiestnené v trasové uzávery a armatúrne šachty, taktiež nadzemné resp. podzemné požiarné hydranty.

Zastavané územie zásobované z verejného vodovodu leží v nadmorskej výške cca. 430 – 490 m n.m., t.j. hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti v závislosti od VDJ Podhorie je cca. 0,78 – 0,18 MPa (STN 755401 a vyhl. 684/2006 Z.z. stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,7 MPa. Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných podlaží), resp. 0,25 MPa. Najnižšie položené

zásobované objekty ležia v lokalite „Dráhy“. Tu by mal byť na rozvážacom potrubí osadený redukčný ventil, ktorý zabezpečí maximálny hydrostatický pretlak vo vodovode 0,6 resp. 0,7 MPa.

Tabuľka 0.12-2 Systém zásobovania pitnou vodou pre obec Podhorie pozostáva:

p.č.	Názov objektu	Popis objektu
1	vodný zdroj: podzemný vrt + 2 pramenné záchyty	Vrt (výdatnosť: 1,8 – 2,0 l.s ⁻¹) Pramenné záchyty (spolu 1,5 l.s ⁻¹)
2	privádzacie výtlačné potrubie	- materiál: PE - dimenzia/dĺžka: D75 (DN65) / 320 m
3	vodojem Podhorie	- využiteľný objem: 180 m ³ - kóta vodojemu: 508,31 m n.m.
4	rozvážacie vodovodné potrubie pre obec	- materiál: PE - dimenzia/dĺžka: D110 (DN100) / 2070 m - dimenzia/dĺžka: D90 (DN80) / 2020 m - dimenzia/dĺžka: D63 (DN50) / 400 m

Z výrazného rozvoja obce Podhorie v poslednom období vyplýva aj značný nárast počtu obyvateľov. V súčasnosti v obci žije 860 trvalo žijúcich obyvateľov, ktorí v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z. majú dennú potrebu vody cca 116 m³.d⁻¹ (viď tabuľku nižšie). Problémom je zabezpečiť takúto potrebu vody z jestvujúcich vodných zdrojov počas celého roka pre súčasný stav a tým viac pre návrhové obdobie. Pri doporučenej výdatnosti zdrojov (spolu cca 3,3 – 3,5 l.s⁻¹) predstavuje denná výroba vody pre súčasný stav obyvateľstva cca 285– 302 m³.d⁻¹. Vodné zdroje nie sú stabilné, t.j. výdatnosť zdrojov nie je počas celého roku garantovaná na doporučenej výdatnosti. Dochádza k ich značnému kolísaniu hlavne počas suchých období bez zrážok, čo sa môže prejaviť nedostatkom pitnej vody v obci.

Z uvedeného vyplýva, že z dlhodobého hľadiska jestvujúci zdroj pitnej vody nebude dostatočný. Preto ako riešenie prichádza do úvahy zásobovanie obce z iného vodného zdroja – napr. z pripravovaného vodovodu DN150 z obce Lietava do Lietavskej Závadky, na ktorý je v čase vypracovania návrhu ÚPN – Podhorie vydané územné rozhodnutie.

Okrem obecného vodovodu sa v obci nachádza aj rozvod pitnej vody pre potreby miestneho dvora poľnohospodárskej veľkovýroby. Ten sa skladá z vodného zdroja, vodojemu (10 m³) a zásobného potrubia.

Potreba požiarnej vody

Na jednotlivých trasách sú umiestnené nadzemné resp. podzemné požiarne hydranty tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie vonkajšej požiarnej vody. Vnútnú potrebu požiarnej vody majú vybrané objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

Výpočet potreby pitnej vody pre súčasný stav viď nasledujúca tabuľka 0.12-3 (podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006):

- pre bytový fond (kd = 2,0; kh = 1,8) – veľkosť územia do 1000 obyv.:
  - špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov, podľa vyhlášky ÚPN - O Podhorie navrhuje 120 l. obyv⁻¹.d⁻¹,

- pre služby resp. občiansku vybavenosť: 15 l. obyv⁻¹.d⁻¹,
- počet obyvateľov: 860 (ŠU 2014).

Popis	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
			[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[l.s ⁻¹]		
Bytový fond	obyv.	860	120	1,0	120	103,2	1,19	2,0	206,4	2,39	1,8	4,30	365	37668
občianska vybavenosť	obyv.	860	15	1,0	15	12,9	0,15	2,0	25,8	0,30	1,8	0,54	260	3354
						116,1	1,3		232,2	2,7		4,8		41022

t.j.

Denný maximálny prietok (pre súčasný stav odberateľov):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 116\,100 \text{ l.d}^{-1} = 1,3 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 232\,200 \text{ l.d}^{-1} = 2,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 4,8 \text{ l.s}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{\text{ročné}} = 41022 \text{ m}^3 \text{rok}^{-1}$$

Posúdenie využiteľného objemu jestvujúceho vodojemu (1x180 m³) pre súčasný stav:

$$V_{\min}, \text{ potrebné} = \min (0,6 \times Q_m) = \min (0,6 \times Q_{d, \max}) = 0,6 \times 232,2 = \min. 139 \text{ m}^3$$

Z posúdenia vyplýva, že pre potreby súčasného stavu obyvateľstva v obci pri 100% zásobovaní obyvateľstva by bol jestvujúci vodojem 1x180 m³ dostatočujúci. Posúdenie je v súlade s STN 75 5302 a STN 92 0400.

Návrh riešenia

Navrhovaná zástavba leží rozptýlene v celom zastavanom území obce. V zmysle ÚPN – O Podhorie sa predpokladá do roku 2030 nárast počtu obyvateľov v obci o 160 (existujúci počet bytov: + 80 + rezerva 30).

Výpočet potreby pitnej vody vid' nasledujúca tabuľka 0.12-4

(návrh pre 100 % zásobovaného obyvateľstva)

(podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006):

- pre bytový fond (kd = 1,6; kh = 1,8) – veľkosť územia od 1000 do 5000 obyv.:
- špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa vyhlášky ÚPN – O Podhorie navrhuje 120 l. obyv⁻¹.d⁻¹,
- pre služby resp. občiansku vybavenosť: 25 l. obyv⁻¹.d⁻¹.

Ozn. lokality	Popis	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
				[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[l.s ⁻¹]		
	Navrhovaný stav						23,2	0,3		37,1	0,43		0,77		8048
1	Bytový fond	obyv.	160	120	1,0	120	19,2	0,22	1,6	30,7	0,36	1,8	0,64	365	7008
2	občianska vybavenosť	obyv.	160	25	1,0	25	4,0	0,05	1,6	6,4	0,07	1,8	0,13	260	1040
	Súčasný stav						124,7	1,4		199,5	2,3		4,16		43258
3	Bytový fond	obyv.	860	120	1,0	120	103,2	1,19	1,6	165,1	1,91	1,8	3,44	365	37668
4	občianska vybavenosť	obyv.	860	25	1,0	25	21,5	0,25	1,6	34,4	0,40	1,8	0,72	260	5590
Spolu (navrhovaný + súčasný)							147,9	1,7		236,6	2,7		4,9		51306

Potreba pitnej vody pre celé územie (návrh):

(100 % zásobovaného obyvateľstva):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 147\,900 \text{ l.d}^{-1} = 1,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 236\,600 \text{ l.d}^{-1} = 2,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 4,9 \text{ l.s}^{-1}$$

Ročná potreba vody: $Q_{\text{ročné}} = 51\,306 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$

Posúdenie využiteľného objemu jestvujúceho vodojemu ($1 \times 180 \text{ m}^3$) pre navrhovaný stav – rok 2030:

$$V_{\text{min, potrebné}} = \min(0,6 \times Q_m) = \min(0,6 \times Q_{d,\text{max}}) = 0,6 \times 236,6 = \min. 142 \text{ m}^3$$

Z dôvodu prekategORIZOVANIA obce do vyššej kategórie (od 1000 do 5000 obyvateľov) nedošlo k pomerovému navýšeniu potreby vody oproti súčasnému stavu. Preto aj z posúdenia vyplýva, že pre potreby navrhovaného počtu obyvateľstva v obci pri 100% zásobovaní obyvateľstva je jestvujúci vodojem $1 \times 180 \text{ m}^3$ dostačujúci. Posúdenie je v súlade s STN 75 5302 a STN 92 0400.

Navrhované územia určené pre výstavbu viac – menej korešpondujú s jestvujúcou zástavbou. Bude ležať v nadmorskej výške cca. 430 – 495 m n.m., t.j. hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti v závislosti od VDJ Podhorie je cca. 0,78 – 0,13 MPa (STN 755401 a vyhl. 684/2006 Z.z. stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,7 MPa. Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných podlaží), resp. 0,25 MPa). Najnižšie položené zásobované objekty ležia v lokalite „Dráhy“. Tu by mal byť na rozvážacom potrubí osadený redukčný ventil, ktorý zabezpečí maximálny hydrostatický pretlak vo vodovode 0,6 resp. 0,7 MPa.

Najvyššiu položenú zástavbu (pri vodojeme) sa navrhuje umiestniť tak, aby boli dodržané tlakové pomery aspoň 0,15 MPa (od minimálnej hladiny vo vodojeme) v mieste napojenia na vodovod. Pri danom tlaku platí obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných podlaží. Inak bude potrebné pre dosiahnutie požadovaných tlakových parametrov zásobovanie vodou objektu (objektov) riešiť pomocou automatickej tlakovej stanice (ATS).

Existujúca vodovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná, vytvára vhodné podmienky aj pre navrhovaný rozvoj. Pokrýva celé územie. Je vedená prevažne vo verejných komunikáciách a zeleni. Korešponduje so súčasnou, resp. budúcou zástavbou. Vytvára podmienky pre jednoduché napojenie navrhovaných objektov.

Pre nové vetvy vodovodov sa navrhuje uprednostniť trasovanie v komunikáciách, vyhnúť sa súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu. Budovať ich tak, aby zabezpečovali aj potrebu požiarnej vody – s nadzemnými hydrantmi. Tiež sa navrhuje v čo najväčšej miere budovať vodovodný systém ako okruhový, čím sa docieli vyššia kvalita dodávanej pitnej vody ako i dostupnosť dodávky v prípade porúch na vodovodnom potrubí (možnosť dodávky z 2 smerov). Na vhodných miestach osadiť trasové uzávery. Vodovodné potrubie sa navrhuje ukladať do nezámrznej hĺbky. Potrubie budovať z rúr z PE resp. tvárnej liatiny, dimenzii jednotlivých vetiev odporúča ÚPN – O Podhorie DN 80 - DN 100 (nie menej, ak má vodovod slúžiť aj na požiarne účely). Podotýka sa, že dimenzia potrubia DN 100 dokáže zabezpečiť aj požiarnu vodu do prietoku cca $12 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$, DN 80 do prietoku cca $7,5 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$.

Pri návrhu zástavby ÚPN – O Podhorie požaduje rešpektovať trasy existujúcich vodovodných potrubí a polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem (zákon č. 442/2002 Z.z.).

Jednotlivé navrhované nehnuteľnosti v lokalitách sa navrhuje napojiť na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojek, na ktorých bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom. Jej umiestnenie sa navrhuje v objektoch resp. vo vodomerných šachtách ležiacich mimo objektu (v závislosti od priestorových pomerov).

Vybudovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Navrhovaná vodovodná sieť bude zásobovať lokality pitnou resp. požiarňou vodou. Kvalita pitnej vody musí zodpovedať príslušnému Nariadeniu vlády SR č.354/2006 Z.z.

Z dlhodobého hľadiska sa miestne vodné zdroje javia ako nedostatočné (vzhľadom na ich nestabilitu). Preto ako riešenie prichádza do úvahy napojenie miestnych vodovodov v obci na plánovaný vodovod DN 150 z Lietavy do Lietavskej Závadky. Tlakové pomery v tomto rozvode limituje vodojem Lietava ($1 \times 400 \text{ m}^3$), s kótami hladín max/min: 466,85/463,35 m n.m. Tieto sú pre zásobovanie obce Podhorie nedostatočné a preto bude potrebné na prepoji z tohto vodovodu na obecný vodovod vybudovať automatickú tlakovú stanicu (ATS), ktorá zvýši pretlak vo vodovode na potrebnú úroveň – cca na kótu hladiny vo vodojeme Podhorie (cca 510 m n.m.).

Potreba požiarnej vody

Na nových trasách navrhuje ÚPN – O Podhorie osadiť nadzemné požiarne hydranty, rozmiestnené podľa príslušnej STN. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie vonkajšej požiarnej vody (DN 100 dokáže zabezpečiť aj požiaru vodu do prietoku cca 12 l.s^{-1} , DN 80 do prietoku cca $7,5 \text{ l.s}^{-1}$). Pri ďalšom návrhu zástavby v riešenom území treba brať na to ohľad, poprípade dodávku požiarnej vody riešiť z potrubia, ktoré zabezpečí dostatočné množstvo požiarnej vody. Alternatívne možno zabezpečiť požiaru vodu aj iným spôsobom (napr. požiarou nádržou, zabezpečením odberného miesta vo vodnom toku, a pod.). Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z..

2.12.2.2 Odkanalizovanie územia

Širšie vzťahy

Odkanalizovanie obce nemá v súčasnosti žiadne väzby na okolité obce. Je riešené lokálne. V obci nie je vybudovaný funkčný systém odkanalizovania napriek tomu, že obec v minulosti vybuďovala ČOV, na ktorú nikdy nebola dobudovaná príľahlá stoková sieť. Táto ČOV je nefunkčná a už technologicky zastaralá. Pre odvedenie splaškových vôd z územia obce bude potrebné dobudovať stokovú sieť v potrebnom rozsahu podľa príľahlej zástavby a vybudovanie prepojenia na stokovú sieť v obci Lietava.

Súčasný stav

Splašková kanalizácia

V súčasnosti nie je v obci Podhorie vybudovaný funkčný systém odkanalizovania. Splaškové odpadové vody (od 212 domov a bytov) sú likvidované v:

- žumpách (odpadové vody majú byť odvádzané autorizovaným prepravcom do najbližšej ČOV),
- septikoch (vyústené do miestnych recipientov),
- domových ČOV (platí pri novších a prestavaných objektoch).

Tento stav spôsobuje znečistenie v miestnych recipientoch a taktiež v podzemných vodách (keďže nie všetky žumpy sú vodotesné). Hlavne v letnom - bezzrážkovom období je to citeľné, keď sú prietoky v recipientoch na ročnom minime.

Naviac obec Podhorie leží v obkľúčení PHO 2. vonkajšom vodného zdroja (VZ) Lietava, t.j. znečistené vody vo vodných tokoch pochádzajúce z obce prechádzajú aj týmto ochranným pásmom a môžu ohrozovať kvalitu pitnej vody z vodného zdroja Lietava.

V minulosti vybudovaná obecná ČOV, bez dobudovanej príľahlej stokovej siete je nefunkčná a technologicky zastaralá.

Z dôvodu nevyhovujúceho stavu zneškodňovania odpadových vôd nielen v obci Podhorie, (ale aj v m.č. obce Lietava - Lietavskej Závadke) je snaha obce napojiť ju na

splaškovú kanalizáciu v obci Lietava s následným prepojením na skupinovú kanalizáciu Žilina, s odvedením odpadovej vody na SČOV Horný Hričov. Takáto koncepcia rešpektuje záväzné regulatívy územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja. Obec vo veci uplatnenia tejto koncepcie už začala konať.

Horná časť obce má vybudovanú nefunkčnú stokovú sieť. Jestvujúca čiastočne vybudovaná splašková stoková sieť je budovaná z potrubia DN 300, materiál PVC K (len v rozsahu cca 50 % územia v hornej časti zastavaného územia obce) – bez likvidácie odpadových vôd. Na vhodných miestach sú vybudované revízne šachty. Kanalizácia kopíruje zástavbu a konfiguráciu terénu, aby sa minimalizovali náklady spojené so zemnými prácami. Na kanalizačných prípojkách od jednotlivých nehnuteľností sú vybudované revízne šachty.

Pre zrealizovanie zámeru funkčného odvedenia splaškových vôd bude potrebné dobudovať stokovú sieť v potrebnom rozsahu podľa príľahlej zástavby a vybudovanie prepojenia na stokovú sieť v obci Lietava a do úvahy pripadajú dve technické riešenia:

- 1: pôvodnú ČOV na najnižšom mieste obce prebudovať na čerpaciu stanicu odpadových vôd (ČSOV). Tu budú splaškové odpadové vody akumulované a následne čerpané kalovými čerpadlami do výtláčného potrubia v súbehu resp. v ceste III/2102 s napojením na jestvujúcu splaškovú stokovú sieť DN 300 ukončenou pri križovatke do Lietavskej Závadky (cesta III/2103),
- 2: splašková stoková sieť obce bude viesť gravitačne v súbehu s Podhorským potokom a Lietavkou s napojením na splaškovú stokovú sieť v obci Lietava pri škole. Trasa by bola vedená mimo inundačného územia a ochranného pásma vodných tokov.

Dažďová kanalizácia – vody z povrchového odtoku

V obci nie je vybudovaný ucelený systém, nakoľko sa obec nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop a jarkov a lokálnych úsekov dažďovej kanalizácie sú dažďové vody lokálne odvádzané do povrchových vôd. V územiach ležiacich v blízkosti vodných tokov pripadá možnosť likvidovať vody zo striech objektov aj do podlažia – tam, kde patria.

Návrh riešenia

Splašková kanalizácia

Hlavnou úlohou návrhu odkanalizovania obce splaškovou kanalizáciou bude:

- potreba dobudovania hlavného kanalizačného zberača splaškových vôd v obci,
- vybudovanie prepojenia na kanalizačný systém v obci Lietava,
- dobudovanie vedľajších rozvodov v dolnej časti zastavaného územia obce Podhorie.

Jestvujúce kanalizačné rozvody (DN 300) sú kapacitne vyhovujúce aj pre napojenie území navrhovaných ÚPN – O Podhorie. Toto konštatovanie platí pri dôslednom dodržiavaní systému delenej kanalizácie. Je preto nutné striktne dbať na to, aby boli do splaškovej kanalizácie pripájané iba splaškové vody a nepripustiť prítok balastných príp. spodných vôd, ktoré by navyše mimoriadne nepriaznivo pôsobili aj na čistiaci efekt SČOV. Toto je aj základná podmienka správcu stokovej siete v regióne pre napojenie do jeho systému.

Trasy kanalizácie pre navrhované lokality, ale aj ostatnú zástavbu v obci sú navrhované tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôsobené

danostiam terénu. Potrubie jednotlivých navrhovaných vetiev je navrhované z materiálu PE/PP DN 250 – 300, šachty betónové resp. plastové DN 600 - 1000. Celé rozšírenie kanalizácie je navrhované ako gravitačné, v miestach kde to nebude možné (dve lokality), je potrebné vybudovať komunálne čerpacie stanice odpadových vôd (ČSOV) s príslušným výtláčnym potrubím a zaústením do gravitačnej kanalizácie. Objekty, ktoré nebude možné odkanalizovať gravitačne (zväčša rozptýlené rekreačné objekty) navrhuje ÚPN - Podhorie napojiť na verejnú kanalizačnú sieť pomocou domových ČSOV. Umiestnenie komunálnych ČSOV ako aj revízných šacht sa navrhuje situovať mimo ochranné pásma vodných tokov.

Stoková sieť musí byť budovaná ako tesná. Jednotlivé nehnuteľnosti sa navrhuje napojiť na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojek ukončených na hranici pozemku vo vnútri parcely revíznou šachtou a do RŠ ich napojiť vnútornou kanalizáciou.

V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikať odpadové vody s obsahom tuku, je potrebné takéto vody pred zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Všetky vypúšťané odpadové vody musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z.z. Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi.

Do času dobudovania a skolaudovania navrhovaného kanalizačného systému navrhuje ÚPN - Podhorie splaškové odpadové vody vznikajúce z navrhovanej zástavby likvidovať lokálne – v tesných domových žumpách. Tieto musia byť pravidelne vyvážané autorizovaným prepravcom do miest na to určených (napr. SČOV Horný Hričov).

Bilancia odpadových a vôd

(podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006):

Odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody), t.j.

Denný prietok (pre navrhovaný stav):

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 236,6 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 2,7 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 1577 \text{ EO} \Rightarrow 94,2 \text{ kg} \cdot \text{d}^{-1} \text{ (BSK}_5\text{)}$$

Výpočet množstva splaškových vôd z územia (podľa STN 75 6101):

$$\text{Max. hodinový prietok: } Q_{h,\text{max}} = Q_{24} \times k_{h,\text{max}} = 2,7 \times 3,0 = 8,1 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Stoky splaškovej delenej sústavy sa dimenzujú na najväčší návrhový prietok rovnajúci sa dvojnásobku maximálneho hodinového prietoku. Pri dimenzovaní stôk sa požaduje rešpektovať aj budúci rozvoj územia.

Dažďová kanalizácia

Dažďovú kanalizáciu navrhuje ÚPN – O Podhorie riešiť v súvislosti s výstavbou resp. úpravou miestnych komunikácií, chodníkov, v súvislosti s riešením chodníka popri ceste III/2102, spevnených plôch a priestranstiev. Dôsledne je potrebné dbať na to, aby sa do nej nedostávali žiadne škodlivé látky a nečistoty, ktoré by spôsobili ekologické problémy v recipientoch, do ktorých budú dažďové vody odvádzané.

V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku navrhuje ÚPN – O Podhorie realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.). Vody z povrchového odtoku majú byť pred odvedením do recipientu zbavené ropných látok ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc.

Dažďové vody zo zastavaného územia navrhuje ÚPN – O Podhorie odvádzat cez kratšie úseky kanalizácii resp. rigolov do miestnych recipientov, prípadne do podlažia, pričom každé parkovisko a odstavná plocha s kapacitou 5 a viac parkovacích miest musia byť vybavené odlučovačmi ropných látok.

Ďalšie opatrenia, ktoré navrhuje ÚPN – O Podhorie na elimináciu znečistenia vôd:

- dôsledné dodržiavanie funkčnosti a účinnosti čistiacich komunálnych príp. priemyselných systémov (ORL – odlučovače ropných látok, lapače tukov, žumpy, hnojiská so zachytávaním splachov v nádržkách),
- obmedzovanie produkcie odpadových vôd priamo u prípadných producentov týchto vôd,
- realizácia a kontrola protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách okolia hnojísk (farma), prevádzok s látkami škodiacich vodám.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu je potrebné navrhnuť odlučovače ropných látok pre komunikácie resp. spevnené plochy na parkovanie.

Vybudovaná stoková sieť dažďovej kanalizácie musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev budú z materiálu PE/PP/kamenina/latina/sklolaminát DN 250 - 800, šachty betónové/plastové DN 600 - 1000. Celá kanalizácia bude gravitačná. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na takúto dažďovú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojk. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou.

2.12.2.3 Vodné toky

Súčasný stav

Katastrálne územie obce Podhorie patrí z hydrologického hľadiska do povodia potoka Lietavka. Okrem uvedeného toku sa na území nachádza niekoľko miestnych tokov, ktoré odvádzajú vody z územia. Odvodňujú lesné a lúčne partie, kde je odtok vody z územia spomaľovaný vegetačným krytom. Ich povodňové riziko nie je veľké, nakoľko kataster obce Podhorie sa nachádza v hornej časti povodia s relatívne malými prietokmi.

Vodné toky v katastri nemajú dodatočne vybudované opatrenia, ktoré ochraňujú príslušné územie od povodní, nakoľko sa v území pri dodržiavanej údržbe brehovej zelene nenachádzajú žiadne rizikové územia s možným zaplavovaním. V hornej časti obce je na úseku cca 150 m Podhorský potok zatrubnený.

Tabuľka 0.12-5 Zoznam tokov v katastri obce Podhorie:

<i>Názov toku / správcovský názov</i>	<i>Hydrologické číslo toku</i>	<i>Správca toku</i>	<i>Úprava toku</i>
Lietavka / Lietavský potok	4-21-06-4269	SVP š.p.	bez úpravy
Bezmenný prítok Lietavky / Podhorský potok	4-21-06-4274	SVP š.p.	bez úpravy
Bezmenný prítok	4-21-06-4275	SVP š.p.	bez úpravy
Bezmenný prítok	4-21-06-4276	nemá	bez úpravy
Bezmenný prítok / Močiarny potok	4-21-06-4277	SVP š.p.	bez úpravy
Bezmenný prítok Lietavky / Dubník	4-21-06-4278	SVP š.p.	bez úpravy

Všetky toky v katastri obce (okrem jedného bezmenného toku) sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. (SVP), OZ Piešťany. V súčasnosti v území SVP neuvažuje so žiadnymi investičnými zámermi.

Návrh riešenia

Územia navrhovanej výstavby budú v kontakte s miestnymi vodnými tokmi. Prípadné úpravy resp. zásahy do koryta požaduje ÚPN – O Podhorie odkonzultovať so správcom toku (SVP š.p.). V prípade zaústenia nových vôd z povrchového odtoku do miestnych tokov je potrebné hydrotechnické posúdenie koryta na nové prietoky.

V územiach navrhovanej výstavby kde by n-ročné prietoky (50-ročné resp. 100-ročné prietoky) vo vodných tokoch mohli spôsobiť materiálne škody, bude potrebné na korytách vybudovať protipovodňovú ochranu.

Korytá tokov požaduje ÚPN – O Podhorie udržiavať v dobrom technickom stave a dbať hlavne na jarnú údržbu brehovej zelene, aby korytá tokov spoľahlivo plnili funkciu odvedenia zvýšených prietokov.

Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade so zák.č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V zmysle tohto zákona je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti.

Pre obec Podhorie nie je toho času spracovaná žiadna protipovodňová mapa. Správca vodných tokov (SVP š.p.) v zmysle svojho podnikového rozvojového programu investícií nepripravuje úpravu vodných tokov a taktiež neplánuje riešiť povodňovú ochranu riešeného územia obce. Preto pri realizácii rozvojových aktivít si prípadnú protipovodňovú ochranu musí zabezpečiť investor – stavebník na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov.

Pre navrhované rozvojové aktivity v obci rešpektovať:

- ich ochranu pred povodňami (zákon č. 364/2004 a 7/2010 Z.z.),
- pri križovaní inžinierskych sietí s vodnými tokmi STN 73 6822,
- ochranné pásma vodných tokov (zákon č. 364/2004 Z.z. § 49, vyhlášky MŽP č. 211/2005 Z.z. a STN 75 2102) od brehovej čiary obojstranne min. 4 m (ostatné vodné toky), obmedzenia z toho vyplývajúce (neprípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu koryta ťažbou resp. navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vode, výstavba súbežných inžinierskych sietí),
- v ochrannom pásme toku prístup mechanizácie správcu toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) pre potreby realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- oprávnenie správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení pri výkone (zákon č. 364/2004 Z.z. § 49, vyhlášky MŽP č. 211/2005 Z.z.) užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými sú pozemky v závislosti od druhu opevnenia a druhu vegetácie pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze,
- požiadavku na umiestnenie navrhovanej výstavby ÚPN – O Podhorie nad hladinu Q_{100} a mimo zistené inundačné územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.) v zmysle spracovaných protipovodňových máp,
- požiadavku na umiestnenie navrhovanej výstavby tam, kde nie sú spracované protipovodňové mapy taktiež nad hladinu Q_{100} a mimo zistené inundačné územie, za týmto účelom je nutné vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie, v prípade potreby zabezpečiť protipovodňovú ochranu na náklady investora ešte pred začatím výstavby,

- vytváranie podmienok pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- opatrenia na spomaľovanie odtoku vôd z povrchového odtoku z návrhového územia.

2.12.2.4 Ochranné pásma a pásma hygienickej ochrany (PHO)

Pre jestvujúce inžinierske siete - vodovod a kanalizáciu platia normy o ochranných pásmach pre jednotlivé vedenia, podľa príslušného významu a dimenzie vedenia tak, aby v tomto pásme neboli budované iné stavby a zariadenia, ktoré by prekážali pri jeho prevádzke alebo opravách.

Vnútorne PHO 1° vodných zdrojov je vymedzené oplotením, ďalšie vonkajšie PHO 2° (VZ Lietava) zasahuje aj do okolitej voľnej krajiny a lesov. Pri hospodárení v ňom je potrebné dodržiavať príslušné opatrenia zapracované v dokumentoch o ochrane vodného zdroja.

Všetky zásahy nad rámec bežného obhospodarovania lesných porastov a pozemkoch v PHO 2° je potrebné odsúhlasiť príslušným vodohospodárskym orgánom, orgánom hygienickej služby a správcom vodného zdroja.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať ochranné pásmo pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 4,0 m od brehovej čiary všetkých tokov. Do vymedzeného pobrežného pozemku nie je možné umiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak napr. poľnohospodársky obhospodarovať.

Taktiež je z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodných tokov k pobrežným pozemkom - pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze

2.12.3 ENERGETIKA

Pri vypracovaní návrhu ÚPN - O bol využitý vykonaný prieskum v teréne a rešpektované zhodnotenie súčasného stavu so správcom sietí a zariadení.

2.12.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou

SÚČASNÝ STAV

Širšie vzťahy

Záujmové územie obce Podhorie je zásobované elektrickou energiou z uzla 110/22 kV Lietavská Lúčka po VN odbočke z linky číslo 253 Rajec – Lietavská Lúčka.

Riešené územie

22 kV VN sieť

VN odbočka z linky č.253 je realizovaná po betónových stĺpoch. Z nej sú vyvedené vzdušné VN prípojky k stožiarovým trafostaniciam T1 až T4, kiosková trafostanica T5 je prepojená VN káblom zemou.

Transformačné stanice

Odberatelia elektrickej energie v riešenom území sú zásobovaní z piatich trafostaníc o celkovom inštalovanom výkone transformátorov 920 kVA.

Sekundárne vedenia

Sekundárna sieť je riešená vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch (staršia zástavba), pripravovaná zástavba v lokalitách „Kopce“ a „Vodojem“ má vybudovanú káblovú NN sieť zemou, vyvedenú z kiosku trafostanice Vodojem.

Vonkajšie osvetlenie v pôvodnej časti obce je riešené vzdušným rozvodom po NN sieťach, v lokalitách Kopce a Vodojem je VO navrhované káblom zemou po oceľových stĺpoch.

NÁVRH**Základné údaje o riešenom území**

Nepredpokladá sa využívanie elektrickej energie v území obce Podhorie pre potrebu výroby tepla a varenie. V súčasnosti je na tento účel využívaný zemný plyn a predpokladá sa jeho použitie i v návrhovom období do roku 2030.

Tabuľka 0.12-6

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2030
Byty :		
- trvalo obývané byty – stav	239	239
- odpad bytovej zástavby (zmena f. ICHR)		-20
- zostatok súčasných b.j. k r. 2030		219
- návrh bytov k roku 2030		90
Spolu byty :		309
- urbanistická rezerva	-	30
Vybavenosť :		
Stav: Združený objekt obecného úradu – OU, KD, Knižnica, Požiarna zbrojnica, Pohostinstvo, Poradňa pre matky s deťmi, Sociálne služby (návrh)		nadstavba
Pohostinstvo „Podhorský šenk“		
Predajňa COOP Jednota + Pohostinstvo		
MŠ 20 detí		Rozšír. 1 tr.
Futbalové ihrisko + LV 300 m		dobudovanie
Urbársky dom		
Poľovnícky dom		
Výroba :		
Turiec AGRO s.r.o.		
Miestne výr. prevádzky		
Rekreačné domy ICHR		20 ICHR
- príkon pre b. j. stav : 2,0 kW – až 2,2 kW pre b. j. navrhované : 2,4 kW		
- príkon pre ICHR – 2,5 kW		

- príkon pre vybavenosť odhadom podľa podobných objektov v súčasnosti.

Tabuľka 0.12-7 Výpočet elektrického príkonu podľa druhu odberu a územného členenia

Obec - druh odberu	kW	
	Stav	2030
Podhorie		
1. Byty stav : 239 b.j. / odpad 20 b.j.	478	482
návrh : 90 b.j.		225
urbanistická rezerva : 30 b.j.		75
S p o l u :	478	782
2. Občianska vybavenosť		
- jestvujúca spolu (cca 20% z potreby bytov)	95	100
- navrhované zariadenia :		
Sociálne služby	-	15
S p o l u	95	115
3. Šport a rekreácia		
futbal. ihrisko, soc. zariadenie, LV	15	30
rekreačné domy ICHR 20 ks	15	50
S p o l u	30	80
4. Výroba		
- areál Turiec AGRO s.r.o. miestne prevádzky	50	60
- ost. miestne prevádzky	20	30
S p o l u	70	90
4. Celkom	673	1067
kW max	605	960

Tabuľka 0.12-8 Požiadavka územia na transformačný výkon v kVA

Podhorie	Stav kVA		Návrh kVA - rok 2030	
	Inštalovaný Výkon	Potreba Územia	Inštalovaný výkon	Potreba územia
S p o l u	1170	765	1410	1210

Tabuľka 0.12-9 Transformačné stanice 22/0,4 kV – obec Podhorie

TS	Č. vo vedení	Prevedenie	kVA		Miestny názov
			stav	návrh	
T1	4220	stožiarová	160	160	Stred obce
T2	4219	stožiarová	160	250	Horný koniec
T3	4222	stožiarová	250	250	AGRO Turiec
T4	4221	stožiarová	160	250	Lokalita Lán – rekonštr.
T5	4223	kiosková	250	250	Vodojem
T6		kiosková	250	250	Lokalita „Dráhy“
T7		kiosková	-	160	Lokalita „Nadsadie“
Spolu kVA			1170	1410	

Riešenie elektrifikácie

Poznámka : Prekládky energetických zariadení je potrebné riešiť v zmysle zákona č.251/2012 Z.z. § 45 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza

- náklady na preložku elektroenergetického zariadenia je povinný uhradiť ten kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník zariadenia a ten kto potrebu preložky

vyvolal nedohodnú inak. Vlastníctvo rozvodného zariadenia sa preložkou nemení,

- SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj realizátora.

VN vedenie a trafostanice

V distribučnej VN sieti sa navrhuje :

- výstavba trafostanice T7- 160 kVA v lokalite „Nadsadie“,
- rekonštrukcia trafostanice T4 (lokalita Lán) na 250 kVA,
- v lokalite „Lán“ sa navrhuje úprava trasy VN vedenia z dôvodu že existujúce vedenie prekáža navrhovanej bytovej výstavbe. VN vedenie zo smeru od Lietavskej Lúčky, od bodu za križovaním cesty (v smere na obec Lietavská Svinná) a Močiarného potoka bude preložené južne, obíde rozvojovú plochu a napojí sa na VN vedenie od smeru Lietavská Svinná,
- vzdušná VN prípojka pre T4 bude zrušená a nahradí sa VN závesným káblom v novej trase.

Poznámka : Transformačné stanice sa navrhujú riešiť podľa požiadaviek na odbery elektrickej energie.

Sekundárny rozvod

- elektrické NN rozvody sa navrhujú v rozvojových územiach realizovať káblami zemou, v rozptýlenej zástavbe na okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo je pre daný charakter vidieckej zástavby vyhovujúce,
- z navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť vývody do jestvujúcej NN siete,
- rozvod pre verejné osvetlenie s káblou NN sieťou sa navrhuje budovať káblovým rozvodom.

OCHRANNÉ PÁSMO

V riešenom území sa nachádzajú elektrické vedenia pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásmo od krajných vodičov na každú stranu podľa zákona č. 251/2012 Z.z. :

- 22 kV vedenie vzdušné ..... 10 m,
- 22 kV kábel v zemi ..... 1 m,
- 22 kV závesný kábel ..... 1 m,
- stožiarová trafostanica od konštrukcie ..... 10 m,
- kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo.

2.12.3.2 Zásobovanie teplom

SÚČASNÝ STAV

Obec Podhorie má decentralizovaný systém zásobovania teplom. Existujúce objektové zdroje tepla v objektoch občianskej vybavenosti (MŠ, Združený objekt OU) sú využívané len pre vlastnú potrebu objektov. Na území obce sa nenachádza väčší tepelný zdroj, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Potreba tepla v obci je riešená prevažne na báze využívania zemného plynu, čo predstavuje z celkovej potreby tepla cca 82,23%, ostatných palív (uhlie, drevo cca 15,5 5%), elektrina 2,27%.

NÁVRH

Základné údaje riešeného územia

V súčasnosti v území obce Podhorie je využívaný zemný plyn a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období do roku 2030.

Tabuľka 0.12-10

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2030
Byty :		
- trvalo obývané byty – stav	239	239
- odpad bytovej zástavby		-20
- návrh bytov k roku 2030		90
Spolu byty :		309
- urbanistická rezerva		30
Celkom byty	239	339
Občianska vybavenosť :		
Stav :Združený objekt obecného úradu – OU, KD, Knižnica, Požiarna zbrojnica, Pohostinstvo, Poradňa pre matky s deťmi, Sociálne služby (návrh)		nadstavba
Pohostinstvo „Podhorský šenk“		
Predajňa COOP Jednota + Pohostinstvo		
MŠ 20 detí		Rozšír. 1 tr.
Futbalové ihrisko + LV 300 m		dobudovanie
Urbársky dom		
Poľovnícky dom		
Výroba :		
Turiec AGRO s.r.o.		
Miestne výr. prevádzky		
Rekreačné domy		20 ICHR

- príkon pre vybavenosť odhadom podľa podobných objektov v súčasnosti

Tabuľka 0.12-11 Výpočet potrieb tepla pre návrhové obdobie v roku 2030

Obec Podhorie - Druh odberu	Stav		Návrh 2030		Palivo
	MW	GJ	MW	GJ	
1. Byty - stav: 239 / odpad 20	5,418	41 796	4,998	38 556	ZPN, PP, EE
návrh: 90 + urb. rezerva 30	-	-	1,960	16 956	ZPN, PP
Byty s p o l u	5,418	41 796	6,958	55 512	
2. Občianska vybavenosť					
- jestvujúca spolu	0,350	2 520	0,500	3 600	ZPN, PP
- návrh :					
Sociálne služby	-	-	0,030	180	ZPN
Rozšírenie MŠ	-	-	0,03	180	ZPN
Vybavenosť spolu	0,350	2 520	0,56	3960	
3. Rekreačia					
20 rekreačných domov ICHR	-	-	0,300	2 160	PP
4. Výroba					
Miestne prevádzky	0,050	360	0,180	1 296	ZPN, PP
C e l k o m	5,818	44 676	7998	62928	

OCHRANNÉ PÁSMA

V riešenom území (k.ú. obce Podhorie) sa nenavrhuje žiadna výstavba tepelnoenergetických zariadení vyžadujúca si ochranné pásmo.

2.12.3.3 Zásobovanie plynom**SÚČASNÝ STAV****Širšie vzťahy**

Zásobovanie zemným plynom je zabezpečené z integrovanej STL plynárenskej siete do 0,3 MPa a spoločnej regulačnej stanice plynu v obci Lietava. Na STL plynovodnú sieť sú pripojené obce Lietava, Lietavská Svinná, Podhorie a Lietavská Závadka.

Riešené územie

Miestne STL rozvody plynu do 0,3 MPa sú vybudované potrubným materiálom z lineárneho polyetylénu (LPE rady SDR 11). Hlavný rozvod od križovatky na Lietavskú Závadku je riešený potrubím o dimenzii D 110. Ostatná miestna sieť je vybudovaná o dimenziách D 90 a D 62.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn z celkovo obývaných bytov cca 95% domácností. Objekty občianskej vybavenosti sú plynofikované na 100%.

Údaje o spotrebe zemného plynu pre obec Podhorie neboli sprístupnené spracovateľovi ÚPN – O Podhorie prevádzkovateľom plynárenských zariadení.

NÁVRH**Základné údaje o riešenom území**

ÚPN - O Podhorie navrhuje riešiť nárast potrieb zemného plynu z existujúcich plynárenských zariadení obce Podhorie – STL plynovod 0,3 MPa.

Tabuľka 0.12-12

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2030
- trvalo obývané byty – stav	239	239
- odpad bytovej zástavby		-20
- navrhované k roku 2030		90
Spolu byty :		309
- urbanistická rezerva		30
- počet plynofikovaných bytov (stav)	162	162
- počet bytov na plynofikáciu (navrhované)		130
- spolu plynofikované v roku 2030		292
Vybavenosť :		
Stav :Združený objekt obecného úradu – OU, KD, Knižnica, Požiarna zbrojnica, Pohostinstvo, Poradňa pre matky s deťmi, Sociálne služby (návrh)		nadstavba
Pohostinstvo „Podhorský šenk“		
Predajňa COOP Jednota + Pohostinstvo		
MŠ 20 detí		Rozšír. 1 tr.
Futbalové ihrisko + LV 300 m		dobudovanie
Urbársky dom		
Poľovnícky dom		
Výroba :		
Turiec AGRO s.r.o.		
Miestne výr. prevádzky		
Rekreačné domy ICHR		20 ICHR

- priemerný odber na byty stav bol stanovený odhadom (nedostupné podklady od SPP),

- príkon pre vybavenosť a výrobu odhadom cca 20% z potrieb bytovej zástavby.

Tabuľka 0.12-13 Výpočet ZPN podľa druhu odberu

Druh odberu	Stav		Rok 2030	
	m ³ .h ⁻¹	tis.m ³ .rok ⁻¹	m ³ .h ⁻¹	tis.m ³ .rok ⁻¹
ÚPN O Podhorie				
1. Byty: plynofikované stav 162 b.j.	178	346	178	346
navrhované byty 90 b.j.	-	-	144	504
urban. rezerva 30 b.j.	-	-	48	105
S p o l u byty : 339 b.j.	178	346	370	955
2. Vybavenosť				
- jestvujúca spolu	35	70	55	140
- návrh :				
Dom sociálnych služieb	-	-	2	4
rozšírenie MŠ	-	-	2	4
S p o l u vybavenosť	35	70	59	148
3. Výroba – prevádzky	16	32	20	40
C e l k o m 1 + 3	229	448	449	1143
Koeficient súdobosti 0,8			359	

Poznámka : Potreba zemného plynu vybavenosti a priemyslu bola vyčíslená odhadom podľa potrieb tepla.

Riešenie plynofikácie

Návrh plynofikácie obce rešpektuje integrovanú STL sieť do 0,3 MPa Lietava – Lietavská Svinná – Podhorie – Lietavská Závadka s jednou regulačnou stanicou RS v obci Lietava .

Zabezpečenie odberu zemného plynu do roku 2030 v navrhovaných územiach výstavby obytných objektov a objektov občianskej vybavenosti - cca 360 m³.h⁻¹, sa navrhuje riešiť rozšírením miestnej plynovodnej siete STL do 0,3 MPa PE potrubím o profile DN 63.

Z dôvodu nárastu hodinových odberov zemného plynu do roku 2030 v integrovanej STL sieti 0,3 MPa je potrebné prehodnotenie STL plynárenskej sústavy. Body napojenia na jestvujúce plynovody a technické parametre budú určené pri začatí výstavby v danej lokalite. STL rozvod vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t.j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Navrhovaná bytová výstavba do roku 2030 – 90 b.j. + urban. rezerva 30 b.j. a objekty občianskej vybavenosti sa navrhujú na 100% plynofikáciu. Pre navrhované zariadenia sekundárneho sektora sa navrhuje prívod zemného plynu, podľa potreby podnikateľského segmentu.

OCHRANNÉ A BEZPEČNOSTNÉ PÁSMA

V zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. je potrebné dodržať pásmo ochrán od osi plynovodu na každú stranu :

Tabuľka 0.12-14

Plynárenské zariadenie	Ochranné pásmo	Bezpečnostné pásmo
STL plynovod zastavané územie	1 m	určí prevádzkovateľ
STL voľný terén	4 m	10 m

2.12.4. ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE A POŠTA

2.12.4.1. Pošta a telekomunikácie

SÚČASNÝ STAV

Poštové služby pre obec Podhorie sú zabezpečované prevádzkou Lietava, ktorá organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Donáška poštových zásielok v jej spádovom území je riešená poštovými doručovateľmi.

Obec Podhorie je telekomunikačne pripojená káblovou sieťou na digitálnu ústredňu Lietava, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka. Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. územie obce Podhorie patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA), kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka.

Miestna telefónna sieť obce je vybudovaná káblami zemou, do okrajových častí zástavby MTS je riešená závesnými káblami.

Riešeným územím neprechádza žiadna trasa diaľkovej telekomunikačnej siete. Z RSU Lietava je vyvedený uzlový pripojovací kábel, trasa je vedená v súbehu s prístupovou komunikáciou do obce Podhorie. Trasu uzlového kábla je potrebné rešpektovať, ochranné pásmo je 1 m od krajného kábla na každú stranu.

Ostatné slaboprúdové zariadenia

Pokrytie územia základným TV signálom programov STV 1, STV 2, Markíza a JOJ je zabezpečené TV vysielačom Martinské Hole. V obci Podhorie je k dispozícii káblová televízia realizovaná závesným optickým káblom po stĺpoch NN siete. V súčasnosti sa realizuje výstavba anténneho vysielača T-COM, ktorým bude rozšírená ponúka TV programov a pripojovania na internet.

Služby verejnej rádiotelefónnej siete (VRS) sú v riešenom území zabezpečované operátormi ORANGE, T-Mobile a O2.

Sieť miestneho rozhlasu (MR) je riešená vzdušným rozvodom v súbehu s miestnymi komunikáciami. Signál MR je zabezpečený z rozhlasovej ústredne situovanej v objekte OU.

NÁVRH

Tabuľka 0.12-15 Základné údaje riešeného územia

U k a z o v a t e ľ	Obdobie	
	Stav	Rok 2030
- počet obyvateľov	860	1020
- počet bytov stav	239	239 (-20 odpad.)
z toho navrhované byty		80 (+ 30 rezerva)
- počet bytov celkom		339
- počet staníc na navrhované byty		1 až 1,5/b.j.
- počet staníc na objekty vybavenosti a prevádzky		1až 2

Pošta

Pre poštovú prevádzku Lietava nie sú známe žiadne rozvojové zámery. V poskytovaní poštových služieb navrhuje ÚPN – O Podhorie zamerať sa na zvyšovanie ich kvality. Rozvoj poštovej prevádzky je v kompetencií Slovenská pošta, a.s. a RPC Žilina.

Telekomunikácie

Telefonizácia

Tabuľka 0.12-16 Výpočet HTS pre rozvojové aktivity v území do roku 2030

ÚPN - O Podhorie	Počet obyvateľov	Počet b.j.	P o č e t H T S		
			Bytové	nebytové	s p o l u
Stav	860	239	190	-	190
Rok 2030	1020	339	250	-	250
Občianska vybavenosť					
OV stav				25	25
OV návrh				2	2
S p o l u				27	27
Miestne prevádzky				10	10
Počet HTS k roku 2030			250	34	287

Návrh stupňa telefonizácie

Pre zabezpečenie nárastu zriaďovania telefónnych staníc pre obec Podhorie v návrhovom období do roku 2030 s celkovým počtom cca 287 HTS, z toho navrhovaných cca 100 HTS je potrebné riešiť:

- rozšírenie počtu prípojných párov z RSU Lietava do obce Podhorie o navrhovaný počet HTS - cca 100 vývodných párov,
- súčasný miestny telefónny rozvod riešený závesným káblovým vedením postupne nahrádzať káblovou telekomunikačnou sieťou,
- rozšírenie miestnej telekomunikačnej káblovej siete do rozvojových častí navrhovanej výstavby formou pripokládky k existujúcej miestnej káblovej sieti.

Telefónnych účastníkov v sústredenej bytovej zástavbe a objekty vybavenosti pripájať cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením.

Body napojenia navrhovanej zástavby budú určené v podmienkach pri začatí územno-právneho konania výstavby konkrétnej lokality (požiadavka ST, a.s.).

ÚPN obce navrhuje rozšírenie portfólia služieb o dátové služby, ktoré budú určené hlavne pre podnikateľský segment a pre domácnosti, ktoré budú využívať pripojenie na internet.

Ostatne slaboprúdové zariadenia

V rámci ÚPN – O Podhorie sa navrhuje:

- výmena vzdušného rozvodu miestneho rozhlasu – modernizácia, za rozvod rádiovým signálom s osadením reproduktorov na stĺpoch elektrickej siete,
- pokračovať v rozširovaní káblovej televízie formou optických závesných káblov umiestňovaných po stĺpoch elektrickej siete,
- dobudovanie anténneho vysielача T-COM, ktorý bude riešiť kvalitne pokrytie signálu pre TV vysielanie,
- rozšírenie služieb mobilných operátorov a väčšiu dostupnosť internetu.

Diaľkové káble

ÚPN – O Podhorie požaduje rešpektovať trasu prípojného kábla Lietava – Podhorie, jeho ochranné pásmo je 1,5m od krajného kábla na každú stranu.

2.13 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Územie obce Podhorie vo všeobecnosti nevykazuje znaky výrazného poškodenia stavu životného prostredia. Územie obce je bez výrazných znečisťovateľov životného prostredia. Dielčie nedostatky v tejto oblasti predstavujú:

- veľkoplošné obrábané orné pôdy s možnosťou poškodenia vodných tokov a podzemných vôd,
- nedokončená splašková kanalizácia s dôsledkom znečisťovania všetkých povrchových tokov,
- bytové kúreniská na spaľovanie tuhých palív napriek takmer celoplošnej plynofikácii obce,
- systém zástavby, v ktorom sa obytné územie približuje a zahusťuje k ceste III/2102 s rastúcou intenzitou dopravy, čím rastie podiel obytných území zasiahnutých hlukom, prachom a exhalátmi,
- nelegálne skládky komunálneho i nekomunálneho odpadu v brehových porastoch potokov, v rozptýlenej zeleni vo voľnej krajine, popri poľných cestách,
- registrované zosuvy a menšie územia postihnuté eróziou,
- menšie územia degradované a odprírodnené,
- prekryté a miestami aj zatrubnené potoky.

2.13.1 ZÁSADY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA VO VZŤAHU K EKOLOGICKEJ ÚNOSNOSTI ÚZEMIA (HLAVNE Z HĽADISKA POĽNOHOSPODÁRSTVA, LESNÉHO HOSPODÁRSTVA, REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU, ŤAŽBY NERASTNÝCH SUROVÍN A STAVEBNÉHO ROZVOJA)

Pri definovaní zásad funkčného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia ÚPN – O Podhorie vychádza predovšetkým z aplikácie hodnotenia územia a záverov RÚSES okresu Žilina (1993), Aktualizácie prvkov regionálnych ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto (2006) a Krajinnoeekologického plánu k.ú. Podhorie (2015).

Riešené územie je súčasťou dvoch fyzickogeografických subregiónov:

- Súľovsko-skalská hornatina,
- Bitarovsko-višňovská pahorkatina.

Priestor Súľovsko-skalskej hornatiny (patrí tam západná časť k.ú. Podhorie) je zastúpený v území obce iba marginálne. Sú tu zosuvy, erózie. Z hľadiska biotického sa na toto územie vzťahuje časť návrhu aktualizovaného RÚSES-u okr. Žilina..., ktorý navrhuje zlepšenie štruktúry biokoridorov v území. Zo socioekonomického hľadiska sa navrhuje zosúladienie rekreačných aktivít so záujmami ochrany prírody v Súľovských skalách.

Priestoru Bitarovsko-Višňovskej pahorkatiny (patrí tam značná časť k.ú. Podhorie) sa vyčítajú najmä zosuvy, náchylnosť na zosuvy a veľkoblokové polia a navrhujú sa mu z hľadiska abiotického mozaikovitá zmena poľnohospodárskeho využitia, zvýšenie podielu drevinnej mimolesnej vegetácie a vytvorenie ochranných pásiem pre genofondové lokality susediace s ornou pôdou. Zo socioekonomického hľadiska sa Podhoria týkajú predovšetkým návrhy znižovania znečistenia podzemných vôd, zníženie znečistenia vodných tokov, sanácia skládok, starostlivosť o životné prostredie v zastavanom území.

Návrh ÚPN - O Podhorie v zásade akceptuje ekostabilizačné opatrenia aktualizovaného RÚSES-u. Nenamieta voči zmene poľnohospodárskeho využitia územia, vymedzeniu ochranných pásiem genofondových lokalít, založeniu mozaikových zmien

v poľnohospodárskej krajine. Dodržanie týchto zásad, garantuje nenarušenie ekologickej únosnosti územia z hľadiska poľnohospodárskej výroby.

Podľa návrhu ÚPN – O Podhorie v oblasti lesného hospodárstva udržanie doterajšieho rozsahu hospodárenia v lesoch sa nebude považovať za prekročenie ekologickej únosnosti územia.

ÚPN – O Podhorie akceptuje aj návrhy Krajinnoeekologického plánu:

- z hľadiska poľnohospodárskeho využitia územia,
- z hľadiska zachovania prírodných a krajinárskych hodnôt územia, prvkov ÚSES, biotopov európskeho a národného významu, chránených území a druhov,.
- z hľadiska ochrany abiotických zložiek,
- z hľadiska ochrany vodných biotopov a biotopov mokradí,
- z hľadiska ochrany rastlínstva a živočíšstva,

tak, ako sú uvedené v podkapitole 2.11.6 Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability, tvorby krajiny a návrh ekostabilizačných opatrení.

V oblasti nových výrob (sekundárny sektor, služby) na území obce, bude prípustné ich zakladanie len v rozsahu disponibilného územia bývalého dvora JRD v k.ú. Podhorie a na nadväzujúcich plochách. Charakter výrobných činností nesmie zakladať zmenu, resp. nesmie narušovať kvalitu životného prostredia obce.

Priemerná denná návštevnosť obce z hľadiska cestovného ruchu, turizmu a rekreácie odvodená z údajov aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja na úrovni 100 návštevníkov za deň v hlavnej letnej sezóne je limitom, ktorého neprekročenie dáva záruku zachovania ekologickej únosnosti územia z hľadiska rozvoja funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu. Z toho dôvodu sa v riešenom území nepočíta s veľkokapacitnými ubytovacími zariadeniami CR. Rozvoj rekreácie, turizmu a CR bude viac zameraný na 1-dňové a pohybové formy rekreácie a turizmu.

Z hľadiska rozvoja urbánneho prostredia obce vo vzťahu k ekologickej únosnosti je nutné vychádzať z nasledovných zásad:

- sídlo rozvíjať ako samostatné zastavané územie obce (okrem rekreačných území) so zmenšujúcou sa intenzitou (hustotou) ich zástavby od centra k okrajom zastavaného územia,
- podporovať po obvode zastavaných území obce vytvorenie nárazníkovej zóny mozaikovitých enkláv záhrad, maloplošnej ornej pôdy, TTP, atď.,
- podporovať rozvíjanie kratších priečných kompozičných osí v zastavanom území,
- nezakladať v území žiadne ďalšie urbanizované satelity,
- navrhuje sa v maximálne možnej miere v zastavaných územiach obce rešpektovať enklávy, línie, hniezda, remízky, hlavne krovitej a nelesnej stromovej vegetácie. Ich rešpektovaniu je podriadený návrh celoobecnej koncepcie urbanistického rozvoja, ako i navrhovanie detailnejších urbanistických štruktúr,
- rešpektovať obmedzenia vyplývajúce zo zosuvných, degradovaných, záplavových a meliorovaných území.

2.13.2 NÁVRH OPATRENÍ NA ELIMINÁCIU ALEBO OBMEDZENIE STRESOVÝCH PRVKOV V KRAJINE

Stresové faktory sú rozčleniteľné na prirodzené a antropogénne. Endogénnymi prirodzenými stresovými faktormi sú:

- radónové riziko,
- zemetrasenia a pod.

Exogénne stresové faktory majú zastúpenie:

- erózia pôdy,
- zosuvy a pod.

Na základe odvodenej mapy radónového rizika celý kataster spadá do oblasti s nízkym, až stredným radónovým rizikom. Pri výstavbe budov nie sú potrebné merania pôdneho radónu. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia príslušného územia. Územie so stredným radónovým rizikom treba preto ponechať v pozícii súčasného funkčného využívania územia (ako neurbanizované územie). Základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi. Radiácia sa nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Výsledky prieskumov však nasvedčujú, že dlhodobé účinky radiácie a porúch elektromagnetického poľa zeme (geopatogénne zóny) nezaostávajú za účinkami ostatných geobariérových javov. Z hľadiska seizmicity patrí kataster do 7° makroseizmickej intenzity.

Eróziou pôdy vplyvom nesprávneho obhospodarovania sú ohrozené lesné spoločenstvá a poľnohospodárska pôda v dôsledku jej nesprávneho využívania na sklonoch so svahom nad 7° (orná pôda bez protieróznych agrotechnických opatrení).

Územie katastra patrí medzi územia so slabou, až strednou náchylnosťou územia na zosúvanie. Sú v ňom evidované zosuvy. Navrhuje sa zamedzenie aktivizácii stabilizovaných zosuvov, alebo škodám spôsobeným aktívnymi zosuvmi vylúčením stavebnej, alebo aj inej činnosti, najmä rizikových líniových stavieb. Budúcu stavebnú činnosť v takto vymedzených priestoroch je možné pripustiť len na základe podrobnejšieho geologického prieskumu, ktorý navrhne úpravu hranice priestorov nezastaviteľných a vhodných pre výstavbu s určením podmienok pre realizáciu stavieb.

Predpokladanými najväčšími zdrojmi hluku bude podľa Prieskumov a rozborov hlavne fungovanie dopravy po zbernej a obslužných komunikáciách, príp. na hospodárskom dvore bývalého JRD. Hlukom môžu byť asi najviac obťažované obytné územia pozdĺž cesty III/2102, prípadne aj jestvujúce obytné územia nachádzajúce sa v tesnom južnom a západnom susedstve dvora bývalého JRD.

Vo všeobecnosti bude možné účinky hluku zmierniť:

- stavebnými úpravami objektov cestou zvukovoizolačných okien, dverí, omietok, opлотením a zmenou dispozícií stavieb,
- realizáciou izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dBA) popri komunikáciách a pri výrobných územiach,
- zmenou organizácie dopravy vrátane uplatnenia tzv. skľudnených komunikácií a odstránením dopravných závad,
- v rámci výrobných území nutným prioritným posudzovaním hlukových dôsledkov prevádzkovania nových areálov a prevádzok. Definitívnemu rozhodnutiu o povolení nových výrobných činností musí predchádzať odborná garancia o dodržaní predpísaných hladín hluku v obytných a rekreačných územiach obce.

V prípade hodnotenia hluku z cesty III/2102, z miestnych komunikácií ale napr. aj z areálu dvora bývalého JRD treba vychádzať z toho, že napr. maximálna prípustná

hodnota hluku pre nočný čas v obytných územiach obce je 45 dB, a reagovať na požiadavky vyhlášky č. 549/2007 Z.z. o podrobnostiach o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií.

V katastri obce Podhorie sú stresové faktory v prevažnej miere dôsledkom neprimeranej antropogénnej činnosti v krajine. Vytvárajú v území tzv. bariérový efekt. V podmienkach obce Podhorie sa vyskytujú stresové faktory (SF):

- SF súvisiace s obyvateľstvom, s rozvojom urbanizácie,
- SF súvisiace s rekreáciou a cestovným ruchom,
- SF ovplyvňujúce kvalitu vody,
- SF súvisiace s fungovaním a rozvojom automobilovej dopravy,
- SF súvisiace s intenzívnym poľnohospodárstvom a veľkoplošným poľnohospod. znečisťovaním podzemných vôd,
- SF súvisiace s priemyslom (v minimálnej miere).

Z hľadiska sledovania a hodnotenia stresových faktorov podľa metodiky RÚSES je možné obec kategorizovať do oblasti s príslušným hodnotením narušenia:

- Jadrá ÚSSF (územného systému stresových faktorov).

Sú to oblasti územia najviac zasiahnuté silnou urbanizáciou, silným znečistením ovzdušia a intenzívnou dopravou, ako i územia poľnohospodárskych dvorov a živočíšnych fariem. Areál bývalého poľnohospodárskeho družstva v Podhorí, zastavané územie obce a okolie hlavnej cesty v zastavaných územiach sa hodnotia ako jadrové oblasti, so slabým bariérovým efektom.

- Koridory ÚSSF.

Sú negatívne ovplyvňované oblasti líniového alebo pásového charakteru. Patria sem hlavne dopravné línie a znečistené vodné toky. Trasa cesty III/2102 je zaradená do koridorovej oblasti so slabým bariérovým efektom.

- Prechodné oblasti ÚSSF.

Sú územia, kde počet a intenzita pôsobenia negatívnych javov nadobúda nižšiu hodnotu ako v jadrových územiach. Sú to územia so špecifickými problémami vyplývajúcimi z určitého typu ľudskej aktivity (erózia pôdy, znečistenie podzemných vôd z intenzívneho poľnohospodárstva a pod.). V obci Podhorie sa za prechodnú oblasť so stredným bariérovým efektom považuje značná časť poľnohospodárskych pôd lemujúcich zastavané územia obce (jadra ÚSSF).

Pozitívnymi faktormi ovplyvňovania stavu životného prostredia sú:

- súčasný stav veľkoplošne chránených území prírody Strážovské vrchy (Súľovské vrchy),
- „zásobáreň“ podzemných vôd,
- potoky,
- nerozvinutá chatová rekreácia na území CHKO Strážovské vrchy,
- množstvo a rozmiestnenie stromovej zelene v rámci zastavaného územia obce i mimo zastavaného územia,
- urbanistický pôdorys obce s pomerne nenarušenou urbanistickou štruktúrou najstarších častí obce,
- relatívna kompaktnosť historického stavebného fondu a jeho výtvarné pôsobenie,
- relatívne neznečistené ovzdušie (žiadny výrazný znečisťovateľ),
- relatívne nízky počet živelných skládok odpadu,
- možnosti rekreačného využitia a turistiky,
- výrazný kultúrno-spoločenský život,
- silné tradície kultúry,
- šance formovania príjemného obytného prostredia.

Návrh opatrení

Vychádzajúc z opatrení aktualizovaného RÚSES-u a Prieskumov a rozborov pre elimináciu stresových faktorov v podmienkach obce sú aktuálne nasledovné opatrenia:

- **Vo využívaní ornej pôdy sa navrhuje:**

Nadalej obrábať intenzívne využívané plochy polí doteraz používaným spôsobom, vhodné je pestovanie liečivých rastlín, z hľadiska ochrany biodiverzity vysadiť remízky, minimalizovať používanie pesticídov a umelých hnojív vo voľnej krajine, kde hrozí kontaminácia prostredia a znečistenie zdrojov vôd, zachovať mimolesnú drevinovú vegetáciu, rešpektovať navrhované biokoridory, pôdy lemujúce zastavané územia obce využívať ako TTP. Táto činnosť musí byť previazaná s kontrolou dodržiavania agrotechnických a pôdoochranných opatrení. Pre toto riešenie bude nutné využiť miestny územný systém ekologickej stability (ÚPN – O Podhorie navrhuje jeho vypracovanie po schválení územného plánu obce).

- **Pre trvalé trávne porasty zohľadňovať v ich využívaní:**

Prekladanie košarísk, ako protierózne opatrenie, striedanie pasienkov s ponechaním dostatočného času na ich obnovu, ako ochrana proti šíreniu nitrofilných a zošľap znášajúcich druhov, kombinovanie pastvy s kosením porastov ako ochrana proti sukcesii vegetácie a nežiaducemu šíreniu burinných druhov, odstraňovanie biomasy pri kosení, zabránenie šíreniu nepôvodných, invázných druhov a systematická likvidácia ich porastov biologickým spôsobom bez použitia chemikálií, vylúčenie nepôvodných druhov tráv pri prípadných rekultiváciách a využitie nastielania z pôvodných druhov tráv, redukcia prípadného šírenia náletu drevín, zabránenie nevhodným zásahom, ktoré by narušovali vodný režim v krajine.

- **V obhospodarovaní lesov:**

Hospodárenie a ťažbu vykonávať jemnejším spôsobom, zachovávať poloprirodzené a prirodzené porasty, vysádzanie hospodárskych lesov orientovať na rôznoveké porasty so zmiešaným druhovým zložením z autochtónnych drevín, nepoužívať chemické prostriedky proti škodcom, ťažbu vykonávať šetrne, aby nedochádzalo k erózii pôdy.

- **Obnova imisne zaťažených porastov:**

Obnovu uskutočniť výberom vhodných druhov drevín.

- **Znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami lokálnych zdrojov:**

Ich zdrojom sú hlavne lokálne kotolne na tuhé palivo a prašnosť. Návrh takmer totálnej plynofikácie obce bude významným príspevkom na plnenie tohto opatrenia.

- **Znižovanie znečisťovania podzemných vôd:**

Toto opatrenie smeruje k zabráneniu únikov a priesakov z domových a bytových zúmp, zo živočíšnej farmy a k disciplinovanosti pri manipulácii s ropnými látkami a chemikáliami hlavne v poľnohospodárstve. Zásadným obratom v tomto smere je návrh dokončenia splaškovej kanalizácie.

- **Znižovanie znečisťovania vodných tokov a znižovanie bariérového efektu umelo upravených brehov:**

Konkrétnym príspevkom bude dobudovanie splaškovej kanalizácie.

- **Zachovanie prirodzeného charakteru riečnych ekosystémov t.j. vodných tokov a ich alúvií:**

Toto opatrenie sa aplikuje takmer na kompletne extravilánové úseky Podhorského, Močiarneho, Lietavského potoka a potoka Dubník a primerane na úseky všetkých tokov v zastavanom území a ostatné toky v katastrálnom území.

2.13.3 ZÁSADY VYMEDZENIA HRANÍC ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Návrh hraníc nových zastavaných území obce vychádza jednoznačne zo zvolenej urbanistickej koncepcie postavenej na primárnom rozvoji v smere hlavných a vedľajších kompozičných osí obce. Znamená to, že najväčšie prírastky zastavanosti sa prejavujú v západnej časti obce, v menšej miere v južnej a východnej časti obce. Prírastky v navrhovanej zastavanosti obce po ostatnom obvode súčasných zastavaných území budú relatívne malé a primknuté k súčasným zastavaným územiám obce:

- navrhované hranice zastavaných území obce vymedzuje hlavné zastavané územie obce, a päť samostatných zastavaných území.

Hranice zastavaných území obce Podhorie nie sú navrhnuté náhodilo, v ich vedení sa odráža snaha nadviazať na terénne danosti či existujúce zastavané územia, zažitá stavebná diela a že je tu snaha uplatňovať ich v území čo najmenej proti charakteru krajiny. Navrhované hranice sa vyhýbajú konfliktu s veľkoplošne chráneným územím, s prvkami kostry ÚSES, SKÚEV a CHVÚ.

2.13.4 ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

2.13.4.1 Voda (ochrana čistoty podzemných a povrchových vôd)

V katastrálnom území obce Podhorie sa vyskytujú podzemné i povrchové vody.

Povrchové vody v zásade predstavujú potoky Podhorka, Močiarny potok, Lietavka, Dubník s prítokmi a ostatné vodné malé toky, občasne tečúce nesústredené vody a v princípe stojaté povrchové vody, ktoré reprezentujú prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody, sústredenia vôd („vnútorná voda“ z prípadných záplav).

Podzemné vody reprezentuje predovšetkým podzemná voda pramenísk vodných zdrojov a individuálnych studní. Vody z týchto priestorov sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Územie je bez výrazných znečisťovateľov povrchových vôd nemá však dokončenú kanalizáciu preto dochádza k občasnému nelegálnemu vypúšťaniu splaškov do rigolov a potokov. K plošnému zhoršeniu stavu mierne prispieva poľnohospodárska výroba, ktorá je však riadená ekologickým spôsobom, čím sa znižuje aj riziko znečistenia. V rámci terénnych prieskumov sa nezistili zdroje znečistenia na poľnohospodárskom dvore.

Dažďové vody sú odvádzané sporadicky vybudovaným systémom dažďovej kanalizácie a rigolov do recipientov. Odvedenie dažďových vôd zo striech, spevnených plôch a cestných komunikácií ÚPN – O Podhorie požaduje riešiť v zmysle platných technických noriem a predpisov, uprednostniť ich vsakovanie do podlažia. V prípade ich zaústenia do miestnych recipientov je potrebné túto skutočnosť odsúhlasiť správcom vodných tokov v území.

Ochrana vody, ako zložky životného prostredia t.j. ochrana čistoty podzemných aj povrchových vôd, bude zabezpečená nasledovne:

- všeobecnou ochranou vyplývajúcou z rešpektovania príslušnej platnej legislatívy, predovšetkým zo zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon),
- ochranou vyplývajúcou z existencie vodných zdrojov ktoré slúžia na zásobovanie pitnou vodou pre obec – pramene aj vrty s vyhlásenými pásmami jeho hygienickej ochrany,
- pri ochrane a využívaní územia, ktoré sa nachádza v ochranných pásmach vodného zdroja sa musí postupovať aj v zmysle vyhl. MŽP SR č.29/2005 Z.z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,

- navrhované výsledné zastavané územia obce (súčasné zastavané územia + nové rozvojové územia) navrhuje ÚPN – O Podhorie kompletne odkanalizovať delenou stokovou sústavou. Riešenie splaškovej kanalizácie je kompatibilné s „Intenzifikáciou ČOV v Žiline a rozšírením kanalizácie“ (ISPA). Splašková kanalizácia obce zostane prepojená až do SČOV Horný Hričov. Dažďové vody zo zastavaného územia sa navrhujú cez kratšie úseky kanalizácii resp. rigolov odvádzať do miestnych recipientov, uprednostňuje sa odvádzanie do podlažia, pričom každé parkovisko a odstavná plocha s kapacitou 5 a viac parkovacích miest musia byť vybavené odlučovačmi ropných látok.
- Ďalšie opatrenia na elimináciu znečistenia vôd:
  - dôsledné dodržiavanie funkčnosti a účinnosti čistiacich komunálnych a priemyselných systémov (lapače olejov, tukov, žumpy, hnojiská so zachytávaním splachov v jímkach),
  - obmedzovanie produkcie odpadových vôd priamo u prípadných producentov týchto vôd,
  - realizácia a kontrola protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách okolia hnojísk (farma) a prevádzok s látkami škodiacimi vodám,
  - opatrenia na znižovanie erózie na poľnohospodárskej pôde,
  - obmedzenia hnojenia priemyselnými hnojivami a používania pesticídov,
  - dôsledná kontrola žump a spôsobu likvidácie odpadových vôd (tam, kde nedôjde k okamžitému prepojeniu na obecnú kanalizáciu a u rekreačných a účelových objektov),
  - lesotechnické a pôdohospodárske opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia – zmenšenie a spomalenie odtoku,
  - úprava brehov potokov cestou vyčistenia od skládok, nánosov, naplavenín rôzneho druhu a revitalizácie brehovej zelene,
  - likvidácia nelegálnych skládok (napr. z okolia vodných tokov, z plôch nelesnej stromovej a krovinatej vegetácie, atď.).

2.13.4.2 **Ovzdušie**

Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme je zabezpečovaná podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) a podľa zákona č. 76/1998 Z.z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Stav ovzdušia v k.ú. nie je ovplyvnený miestnymi väčšími a strednými znečisťovateľmi. Ich vplyv je však možný z prenosu z blízkych sídiel, najmä z Cementárne Lietavská Lúčka, a.s., z mesta Žilina, ale aj diaľkovým prenosom emisií z priemyselných aglomerácií na Ostravsku a v Hornom Sliezsku.

Mohol by byť ďalej ovplyvnený lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných automobilov a sústredeným chovom HD a ošípaných v súkromných farmách.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je zmiernený vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z družstva a chovu HD a ošípaných v súkromných farmách. Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí cesty III/2102. Vplyv je pomerne významný, vzhľadom k významnému podielu líniovej zástavby v obci v kontakte s touto cestou.

Možno konštatovať, že kvalitu ovzdušia na území celej obce, celého riešeného územia ÚPN – O Podhorie ovplyvňujú predovšetkým domáce zdroje, ktoré však nedosahujú úroveň veľkého zdroja znečistenia. Súčasné prevládajúce spaľovanie plynu bude v návrhovom období po rozšírení plynofikácie doplnené aj prípravou tepla na základe využitia netradičných spôsobov získavania tepla cez kolektory, tepelné čerpadlá, ekologické spaľovanie drevnej hmoty atď. Toto konštatovanie sa vzťahuje nielen na obytné územia a územia občianskej vybavenosti, ale aj na územia výrobné, kde by sa v žiadnom prípade nemali zriaďovať prevádzky s nárokmi pri vykurovaní a príprave tepla, ktoré prevyšujú limity stanovené pre stredné zdroje znečistenia ovzdušia.

Ďalšie opatrenia na elimináciu znečisťovania ovzdušia:

- postupné utlmovanie lokálnych kúrenísk spaľujúcich menej hodnotné palivá,
- zamedzenie vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov,
- zvyšovanie kvality dopravnej siete jej bezprašnou úpravou, alebo obnovovanie vozoviek s bezprašným povrchom a pravidelná údržba (aj čistenie po zimnom posype),
- eliminovanie úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- limitovanie chovov hospodárskych zvierat v zmysle návrhu ÚPN – O Podhorie v zastavaných územiach obce a eliminácia zápachov skládok (zakrývanie exkrementov hospodárskych zvierat fóliami v súkromných farmách a pod.).

2.13.4.3 Pôda

Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 z. je v príslušnom katastrálnom území Podhorie zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) 0811002, 0869212, 0869412.

Kontaminácia pôdy nebola zistená nad rámec bežného znečistenia z poľnohospodárskej prevádzky a výroby, cestnej premávky a ďalších činností. Územie leží v oblasti nekontaminovanej, resp. mierne kontaminovanej pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty. Potenciálnym zdrojom kontaminácie pôdy je používanie umelých hnojív, pesticídov a iných chemikálií.

Územie katastra patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. Na strmších svahoch sú zväčša trvalé trávne porasty, ktoré lepšie odolávajú prípadnej pôdnej erózii v dôsledku nadmerných zrážok. Štruktúra krajiny a pôdny kryt majú dostatočnú ekologickú stabilitu napriek jej poľnohospodárskemu využitiu.

V riešenom katastrálnom území sa vyskytujú:

- fluvizeme glejové (v starších klasifikáciách nivné pôdy), ktoré sa vyskytujú len v nivách vodných tokov, majú svetlý humusový horizont s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým horizontom pod humusovým horizontom,
- kambizeme na flyšových horninách pohorí, stredne ťažké až ťažké, bez skeletu až stredne skeletnaté,
- kambizeme pseudoglejové (v starších klasifikáciách - hnedé pôdy) sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pseudoglejové s výrazným oglejením,
- rendziny typické a kambizemné, pôdy na vápencoch a dolomitoch väčšinou s tmavým humusovým horizontom. V celom profile, alebo len v substráte obsahujú karbonáty.

ÚPN – O Podhorie na ochranu pôd navrhuje:

- cielenú aplikáciu hnojív a prípravkov na ochranu rastlín s dosiahnutím ich maximálnej efektivity a minimálneho vedľajšieho vplyvu,

- vytvorenie protierózných opatrení na pôdach ohrozených vodou a veternou eróziou,
- zmena využitia plôch najohrozenejšej ornej pôdy na trvalé trávne porasty,
- zabezpečenie vegetačného krytu na pôde počas čo možno najdlhšieho obdobia v roku vhodným sledom pestovaných plodín,
- zabezpečenie správneho obrábania pôdy s minimalizáciou agrotechnických operácií a zvýšením ich efektivity,
- vytvorenie ochranných opatrení na pôdach ohrozených zosuvmi a ich vhodné využitie,
- ochrana poľnohospodárskej pôdy pred sukcesiou a prienikom cudzorodých rastlinných druhov,
- realizácia ekologicky prijateľných protipovodňových opatrení (aj z hľadiska zamedzovania splachov),
- postupná zmena drevinového zloženia lesných porastov,
- postupná zmena chemizmu lesných pozemkov,
- vylúčenie ekologicky nevhodných technológií pri obhospodarovaní lesných pozemkov,
- posilňovanie diverzity lesných ekosystémov (druhovej i vekovej),
- obhospodarovanie lesných pozemkov uplatňovaním technologických postupov s minimalizáciou dopadov na lesnú pôdu aj lesné porasty,
- podporovanie prírode prirodzenejšieho obhospodarovania lesov.

2.13.4.4 Biota (subsystémy flóra, fauna, biotopy)

Všetky doteraz platné a praxou overené opatrenia z oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, doplnené ďalšími návrhmi podľa návrhu ÚPN – O Podhorie, vrátane návrhov na upevnenie prvkov územného systému ekologickej stability v podmienkach obce Podhorie, smerujú k napĺňaniu požiadaviek ochrany teoreticky vymedzenej zložky životného prostredia, ktorou je pojem biota (v skutočnosti úspešne realizovaná ochrana a tvorba prírody, krajiny s prvkami ÚSES má oveľa širší dosah).

Výrazom stabilnej ochrany bioty je napr. rešpektovanie prvkov ochrany prírody:

- CHKO Strážovské vrchy,
- chráneného vtáčieho územia ,
- územia európskeho významu.

Z pohľadu Aktualizácie RÚSES okresu Žilina... prejavom ochrany bioty je aj rešpektovanie:

- genofondovo významných lokalít,
- biocentier,
- biokoridorov.

Ochrana bioty návrhom prvkov miestneho územného systému ekologickej stability a iných návrhov:

- biokoridorov, ekologicky významných segmentov,
- základných prvkov navrhovaného systému zelene (v zastavanom území aj mimo zastavaného územia), parkov, zelene bytových domov, stromoradií, izolačnej zelene popri komunikáciách, orných pôdach a výrobných územiach (izolačnej i líniovej zelene), vyhradenej zelene, špeciálnej zelene, zelene interakčných prvkov,
- opatrení na elimináciu, alebo obmedzenie stresových faktorov v krajine,
- upravovania biodiverzity kultúrnych porastov, sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia,
- vypracovania Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

2.13.5 FAKTORY NEGATÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.13.5.1 Hluk

Predpokladanými zdrojmi hluku bude hlavne fungovanie dopravy po zberných a obslužných komunikáciách.

Vo všeobecnosti bude možné účinky hluku zmierniť:

- stavebnými úpravami objektov cestou zvukovoizolačných okien, dverí, omietok, oplatením, zmenou dispozícií existujúcich stavieb a vhodným návrhom dispozície novostavieb,
- realizáciou izolačnej zelene pozostávajúcej s kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovitej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dBA) popri komunikáciách a výrobných územiach,
- zmenou organizácie dopravy vrátane uplatnenia tzv. skľudnených komunikácií,
- v rámci výrobných území bude nutné prioritne posudzovať hlukové dôsledky prevádzkovania nových areálov. Definitívnemu rozhodnutiu o povolení nových výrobných činností musí predchádzať odborná garancia o dodržaní predpísaných hladín hluku v obytných a rekreačných územiach obce.

Hluková záťaž z dopravy sa posudzuje podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Pre vonkajší priestor v obytnom území pri posudzovaní hluku z existujúcej cesty III/2102 a miestnych komunikácií platia pre obytné územia v nočnom čase prípustné hodnoty 45 dBA.

2.13.5.2 Ionizujúce žiarenie

Z prírodnej rádioaktivity, ktorá priamo pôsobí na ľudskú populáciu, je potrebné hodnotiť nasledujúce faktory:

- prírodná rádioaktivita hornín,
- prírodná rádioaktivita vôd,
- kozmické žiarenie,
- rádioaktivita pobytových priestorov, ktorá je závislá od rádioaktivity podlažia budov (hlavne radónu v pôde), rádioaktivity použitých stavebných hmôt, rádioaktivity vody, typu stavby, vetrania, „komínového“ efektu v budovách, tesnosti základovej dosky.

Prírodná rádioaktivita hornín čiastočne odráža celkovú geologickú stavbu územia, ktoré má pestré litologické zloženie hornín.

Radónové riziko v pobytových priestoroch

V okrese Žilina boli namerané nasledujúce výsledky:

Tabuľka 0.13-1 Radónové riziko v pobytových priestoroch

Okres	Počet zmeraných bytov	Počet bytov v EOAR <100 Bq.km ⁻³	100-200 Bq.m ⁻³	> 200Bq.m ⁻³	Priemer EOAR Bq.m ⁻³
Žilina	11	11	0	0	17

Základné zákony a vyhlášky o problematike rádioaktivity:

- základným zákonom, z ktorého sa odvíjajú vyhlášky, nariadenia a normy v tejto problematike, je zákon č. 20/1966 Z.z. o starostlivosti o zdravie ľudu,
- vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 65/72 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením,

- od roku 1992 je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 406/92 Z.z. o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov,
- v dokumentácii pre územné rozhodnutie resp. v projekte pre zlúčené územné a stavebné konanie sa požaduje dodržať vyhlášku č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia,
- norma STN 01 1308 stanovuje základné pojmy, veličiny a jednotky atómovej a jadrovej fyziky.

Hodnotenie a návrh opatrení

Na základe odvodennej mapy radónového rizika celý kataster obce Podhorie spadá do oblasti s nízkym, až stredným radónovým rizikom. Zastavaná časť obce a jej široké okolie je v priestore s nízkym radónovým rizikom. Stredné radónové riziko je najmä v geomorfologickom priestore Súľovských skál. Radiácia sa nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. MŽP SR neevviduje prognózu zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm), rozdeľuje izoplochy radónového rizika na nízke 36,7 % (1) a stredné 63,0 % (4). Plochy pre výstavbu vo všetkých lokalitách nie je potrebné overiť meraním pred výstavbou. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov. Stavebné materiály na trhu musia spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.

Základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi. Suterény a pivnice bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

2.13.5.3 Ostatné faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie

K ostatným faktorom negatívne ovplyvňujúcim životné prostredie patria zosuvy, ktoré sa vyskytujú v celom katastrálnom území obce a sú obmedzujúcim faktorom pre výstavbu. Je vo všeobecnosti potrebné obmedzovať využitie území s evidovanými zosuvmi pre výstavbu, využívať ich pre extenzívny typ rekreácie, prípadne ich pre výstavbu upraviť sanáciami. **Výstavba v mieste evidovaných zosuvov a ich bezprostrednej blízkosti je podmienená** (v zmysle precedenčných vyjadrení MŽP SR a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra k zosuvným územiám v inom katastrálnom území) **vypracovaním geologického prieskumu**, obsahujúceho všetky jeho znaky v zmysle zákona č. 569/2007Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z. ktorou sa vykonáva geologický zákon, ktorý je vyhodnotený v záverečnej správe geologickej úlohy, **jeho kladným výsledkom a dodržaním v ňom stanovených podmienok pre výstavbu**. Nepostačujúca je dokumentácia na úrovni geologického posudku.

2.13.6 FAKTORY POZITÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Za pozitívne faktory ovplyvňovania stavu životného prostredia návrh územného plánu obce Podhorie považuje:

- súčasný stav veľkoplošne chránených území prírody Strážovské vrchy,
- nerozvinutú chatovú rekreáciu na území CHKO Strážovské vrchy,
- Lietavku, Podhorský a Močiarny potok, potok Dubník a ostatné malé potoky
- množstvo a rozmiestnenie stromovej zelene v rámci zastavaného územia obce i mimo zastavaného územia (hospodárske lesy),

- urbanistický pôdorys s pomerne nenarušenou urbanistickou štruktúrou najstaršej časti,
- relatívnu kompaktnosť historického stavebného fondu a jeho výtvarné pôsobenie,
- relatívne nenarušenú vedutu obce ako panoramatický pohľad so zaujímavou kompozíciou,
- vybudovaný verejný vodovod,
- realizovanú plynofikáciu,
- relatívne neznečistené ovzdušie (žiadny výrazný znečisťovateľ),
- polohu hospodárskeho dvora mimo ťažiska urbanizovaného územia,
- minimálny počet živelných skládok odpadu,
- možnosti rekreačného využitia a turistiky vo väzbe na Súľovské skaly a Lietavský hrad,
- výrazný kultúrno-spoločenský život,
- silné tradície kultúry, športu,
- silné a stále rastúce ekologické povedomie,
- šance formovania príjemného obytného prostredia,
- prípravu na dokončenie celooobecnej splaškovej kanalizácie.

2.13.7 NÁVRH ZÁSAD A OPATRENÍ PRE NAKLADANIE S ODPADMI

Pre odpadové hospodárstvo na území obce vytvárajú základný legislatívny rámec zákon č. 343/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 233/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 237/1996 Z.z. o poplatkoch za uloženie... Zákon č. 592/2002 Z.z. o obaloch... a príslušné vyhlášky. Koncepčný rámec pre túto problematiku určuje program odpadového hospodárstva Žilinského kraja, Program odpadového hospodárstva mesta Žilina, pretože likvidácia TKO v obci je nadviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina a aktualizovaný ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Mesto Žilina pripravuje zásadnú zmenu v dĺhšej časti doterajšieho procesu odpadového hospodárstva mesta. Cieľom mesta v oblasti odpadového hospodárstva je intenzifikácia procesu separácie odpadov, triedenia odpadov a následné skládovanie len inertného odpadu (nevytriediteľný, neškodný materiál), ktorý takmer nebude predstavovať ekologickú záťaž do budúcnosti. Vyplýva z toho, že obec Podhorie musí rovnako intenzifikovať proces separácie odpadov a zabezpečiť odvoz zostatkového TKO do automatickej triediacej linky pre mesto Žilina, ktorá spracuje zvyšnú časť komunálnych odpadov. Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít (zák.č.223/2001 Z.z. o odpadoch, § 39 – povinnosť separácie skla, plastov, papiera, kovov od 01.01.2010) dosahujúci predpokladaných 15% vytriedených komodít z komunálneho odpadu (pri predchádzajúcom systéme je to približne 7%).

Obec v súčasnosti v oblasti odpadového hospodárstva zabezpečuje zber komunálneho odpadu ako zmesového odpadu do zberných nádob a súčasne vytvára kontinuálne podmienky pre zabezpečenie zberu oddeliteľných zložiek komunálneho odpadu. Separovaný zber prebieha cez Združenie Rajecká dolina. Tejto činnosti spojenej s nakladaním s odpadmi zodpovedajú doteraz prijaté Programy odpadového hospodárstva obce vyhlásené Všeobecnými záväznými nariadeniami obce. Na realizácii úloh podľa Programov odpadového hospodárstva sa okrem fyzických osôb (občania) podieľajú aj právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie so sídlom na území obce. Aktuálny Program odpadového hospodárstva obsahuje aj prognózu, z čoho vyplýva, že samospráva obce v zásade má kontrolu nad procesom nakladania s odpadmi a má základné

predstavy o tom, aké budú možnosti riešenia problémov na tomto úseku ochrany a tvorby životného prostredia obce v najbližšom období.

Všetky rodinné domy a bytové jednotky v obci Podhorie majú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 110, resp. 120 l. Jedna nádoba je určená pre 5 a menej osôb v domácnosti alebo pre RD, 2 nádoby pre viac osôb. Interval odvozu sa zabezpečuje 2-krát mesačne. Podľa zavedeného systému zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania zmesových komunálnych odpadov na území obce zabezpečuje ich likvidáciu spoločnosť T+T, a.s. Žilina. Tuhý komunálny odpad sa odváža na triediacu linku do k.ú. Horný Hričov.

V rámci systému zberu, prepravy a zneškodňovania odpadov z elektrospotrebičov z domácností obec zabezpečuje odvoz najmenej 2 x za rok (apríl, október), o zbernom mieste vopred informuje v obci obvyklým spôsobom (miestnym rozhlasom a úradnými informačnými tabuľami).

Okrem toho obec disponuje veľkoobjemovými kontajnermi na objemný odpad a drobný stavebný odpad ktorého odvoz zabezpečuje najmenej 2 x za rok, v mesiacoch apríl a október. O dni zberu a mieste pristavenia kontajnerov vopred informuje v obci obvyklým spôsobom.

Obec organizuje zber, prepravu a zneškodňovanie odpadov z obsahom škodlivín:

- použité batérie a akumulátory,
- odpadové motorové a mazacie oleje,
- farbivá chemikálie a iné nebezpečné odpady,

a zabezpečuje ich odvoz najmenej 2 x za rok, o dni zberu a o mieste pristavenia zberných nádob informuje držiteľov odpadu miestnym rozhlasom a úradnými informačnými tabuľami.

Obec Podhorie, v rámci Združenia Rajecká dolina, okrem toho vytvorila podmienky a zabezpečuje zber týchto oddelených zložiek komunálneho odpadu za účelom recyklácie a zhodnotenia:

- papier,
- plasty,
- kovy,
- sklo,
- textil a obuv.

Pri navrhovaní zberných miest (zberných dvorov) separovaného zberu na území obce návrh vychádzal zo súčasného umiestnenia zberných miest:

- pri ceste III/2102 na začiatku obce v lokalite Dráhy pri jestvujúcich bytových domoch,
- pri predajni COOP Jednota,
- pri obecnom úrade,
- na mieste nezastavaného územia pri dolnej stanici jestvujúceho lyžiarskeho vleku.

Každý pôvodca odpadu, ktorý produkuje viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo viac ako 1 tonu ostatného odpadu ročne je povinný zabezpečiť si vypracovanie vlastného programu odpadového hospodárstva.

Systém zberu, prepravy a zneškodňovania biologicky rozložiteľného odpadu je zodpovednosťou jednotlivých fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb. Obec nemá zavedené a nezabezpečuje vykonávanie zberu, prepravy a zneškodňovania biologicky rozložiteľného odpadu na svojom území pre obyvateľov obce, pretože najmenej 50% obyvateľov obce kompostuje vlastný biologicky rozložiteľný odpad na svojich domácich kompostoviskách.

Obec ako subjekt neprevádzkuje žiadne zariadenie na zhodnocovanie, úpravu a zneškodňovanie odpadov, pričom na území obce neexistuje ani žiadny iný subjekt, ktorý by vlastnil alebo prevádzkoval takéto zariadenie.

Návrh ÚPN – O Podhorie zohľadňuje MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované odvezené skládky odpadov a skládku odpadov mimo prevádzky (definitívne uzavretá) v k.ú. Podhorie v zmysle mapového podkladu v M 1 : 25 000 v prílohe stanoviska MŽP SR a MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované územie pravdepodobnej environmentálnej záťaže, ktorá môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia a jeho okolia.

Ide o evidovanú environmentálnu záťaž s názvom ZA (011)/Podhorie bývalá skládka TKO, registrovanú ako „A pravdepodobná environmentálna záťaž“. Lokalita je zarastená drevinami a krovinami. Aj v súčasnosti sa tam nachádzajú rôzne výsypky. Skládka nemá ochranný tesniaci a drenážny systém, po uzavretí sa povrch len splaníroval a prekryl navážkou zeminy bez technických úprav. Krajinnookologický plán k.ú. Podhorie ju ďalej charakterizuje ako degradovanú antropogénnu krajinu s navážkami odpadu, v eróznej ryhe na juhovýchodných svahoch s priemerným sklonom 7 - 12°. S charakteristikou - pravdepodobná environmentálna záťaž, potenciálny zdroj znečistenia vôd a pôdy z neizolovaných navážok odpadu. Je tu výskyt inváznych druhov rastlín (*Fallopia* sp., *Solidago gigantea*, *Rhus typhina*, *Helianthus tuberosus*). Rekultiváciu predstavuje prekrytie skládky zeminou bez realizácie tesniacej fólie a vysadenie vysokej vegetácie. Návrh ÚPN – O Podhorie v súlade s KEP navrhuje

- monitorovanie územia z hľadiska vplyvu na životné prostredie,
- zabrániť ďalším navážkam odpadu,
- odstrániť jestvujúce odpady,
- eliminovať invázne druhy a udržiavať vegetačný kryt.

Pri potvrdení vplyvu na zložky životného prostredia vykonať opatrenia na ich odstránenie.

Okrem toho sa v k.ú. nachádzajú dve opustené skládky bez prekrytia (nelegálne skládky), jedna pri poľnej ceste z Horného konca v smere na sever do lokality Stráne, druhá v severnej časti Šiškovca v smere do lokality Lán. Odvezená je skládka na hranici s k.ú. Lietava v dolnom konci Lietavskej Závadky.

Zo záväznej časti ÚPN – VÚC ŽK vyplýva povinnosť zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015.

V súvislosti s opatreniami na elimináciu znečisťovania ovzdušia ÚPN – O Podhorie požaduje zabezpečiť zamedzenie vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov, a vychádzajúc z požiadaviek záväznej časti ÚPN – VÚC ŽK na realizáciu stavieb na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov navrhuje obecnú kompostáreň do priestoru súčasného poľnohospodárskeho dvora, ktorý sa územne reprofiluje na územie výroby.

Obecná kompostáreň bude navrhovanou súčasťou územia s možnosťou založenia výroby nezávadného (ochrana životného prostredia) charakteru a skladov bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu. Ako jeho súčasť navrhuje obecný dvor vo význame dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia. Malý obecný dvor navrhuje na sústredenie technických prostriedkov spojených s údržbou verejných priestranstiev službami spojenými s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom. Skvalitnenie uvedených služieb je žiaduce v zmysle POH obce Podhorie.

Vo väzbe na nakladanie s odpadmi sa navrhujú nasledovné zásady a opatrenia:

- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy bude dopracovaný Program odpadového hospodárstva, s možnosťou využitia spolupráce obcí, a bude operatívne aktualizovaný,

- POH musí zodpovedať hierarchii odpadového hospodárstva, s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadu, následne na prípravu na opätovné použitie, až potom na recykláciu, iné, napr. materiálové zhodnocovanie, ako posledné zneškodňovanie,
- na území obce je možné prevádzať len zber odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (šatstvo – charita a kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov) a nebude možné vykonávať iné využívanie odpadu,
- na území obce nie je možné vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov,
- aj napriek rastu počtu domácností a podnikateľských subjektov musí sa znižovať množstvo zmesového komunálneho odpadu,
- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy a vo väzbe na z nich vyplývajúce technicko-organizačné možnosti musia sa sústavne prehľbovať podmienky na realizáciu separovaného zberu odpadu:
  - akceptovať, že v súlade s novelou zákona o odpadoch č. 343/2012 Z.z. účinnou od 1.1.2013 má mať obec zavedenú separáciu komodít – papier, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľný odpad (BRO),
  - skvalitňovať podmienky pre zber zberového papiera, PET fliaš a železného šrotu cestou kalendárového zberu t.j. donáškou určenej zložky – komodity – k zberovému miestu, ktoré musí byť vopred určené, označené a priestorovo vymedzené. Kalendár zberu jednotlivých zložiek musí obec poskytnúť vopred každej domácnosti, každej fyzickej a právnickej osobe pôsobiacej na území obce (zber minimálne 4 x ročne),
  - obec musí zabezpečiť adekvátny počet zberových kontajnerov pre zber odpadového skla, ktoré budú rozmiestnené relatívne rovnomerne v zastavanom území obce, odvoz skla musí byť pravidelný (minimálne 3 x ročne),
  - skvalitnia sa podmienky pre zber elektronických a elektrických zariadení cestou kalendárového zberu, t.j. donáškou elektrických a elektronických zariadení na vopred určené, označené a priestorovo vymedzené miesto. Obec vždy musí určiť v predstihu dátum a miesto zberu (zber minimálne 2 x ročne),
  - skvalitnia sa podmienky pre zber nebezpečných zložiek komunálneho odpadu cestou kalendárového zberu, t.j. donáškou nebezpečnej zložky (opotrebované batérie, odpadové oleje, chemikálie, staré lieky po záruke atď.) na vopred určené, označené a priestorovo vymedzené miesto. Obec vždy musí určiť vopred dátum a miesto zberu (minimálne 2 x ročne),
  - skvalitnia sa podmienky pre zber veľkoobjemového odpadu (vyraďený nábytok, pneumatiky, vyradené predmety z poľnohospodárstva) cestou kalendárového zberu, t.j. cestou donášky komodity na vopred určené, označené a priestorovo vymedzené miesto. Obec vždy určí vopred dátum a miesto zberu (minimálne 2 x ročne),
- osvetovou činnosťou treba permanentne presviedčať a motivovať producentov komunálneho odpadu na kompostovanie biologicky rozložiteľných zložiek odpadov z domácností na svojich pozemkoch a kontrolovať existenciu kompostovísk,
- ÚPN – O Podhorie požaduje zabrániť vytváraniu skládok odpadu na brehoch tokov a vodných plôch a v celom k.ú. obce, zlikvidovať zvyšky starých a novovzniklých drobných živelných skládok komunálneho odpadu,
- požaduje sa sanovať prednostne skládky, lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,

- v konaniach predchádzajúcich povoleniam výstavby nových bytových jednotiek a nových prevádzok na území obce vyžadovať dokumentovanie umiestnenia smetných nádob,
- do nových výrobných území prednostne umiestňovať také prevádzky, ktoré už vo fáze predprojektovej prípravy preukážu produkciu menej ako 50 kg nebezpečných odpadov, alebo 1 tony ostatných odpadov.

2.14 VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Podľa podkladov od MŽP SR ako i ŠGÚ Dionýza Štúra sa v katastrálnom území obce Podhorie:

- neevidujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- neevidujú staré banské diela (§ 35 ods.1 zák.č.44/1988 Zb.),
- nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

2.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU (Záplavové územie, územie znehodnotenú ťažbou)

Záplavové územie

Z hľadiska predchádzania záplavám je potrebné v zmysle ÚPN – VÚC ŽK vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ: 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami.

Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,

Rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,

Rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,

Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade so zák.č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V zmysle tohto zákona je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti.

Správca vodných tokov v zmysle svojho podnikového rozvojového programu investícií neplánuje úpravu vodných tokov a taktiež neplánuje riešiť povodňovú ochranu riešeného územia. Preto pri realizácii rozvojových aktivít si prípadnú protipovodňovú ochranu musí zabezpečiť investor – stavebník na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov.

Podhorie má VZN (č.9/2005), ktorým sa určuje inundačné územie v katastri obce Podhorie, pod pojmom inundačné územie sa rozumie územie okolia miestneho potoka Podhorka. Inundačné územie bolo určené komisiou schválenou na zasadnutí obecného

zastupiteľstva v Podhorí dňa 27. 6. 2005. Je to okolie v rozmedzí 5 m šírky od stredu miestneho potoka Podhorka obojstranne od lokality Vyše dediny po lokalitu Diel – Lán.

Podhorie má vypracovaný povodňový plán záchranných prác obce, z ktorého vyplývajú charakteristiky povodňových situácií, spôsob riadenia a vykonávania povodňových záchranných prác, zoznamy orgánov, komisií a štábov, ktoré riadia a zabezpečujú ochranu pred povodňami, špecifikáciu stupňov povodňovej aktivity, predpovednú povodňovú službu, hlásnu povodňovú službu, varovanie obyvateľstva a sily a prostriedky na výkon povodňových záchranných prác. Dokument dopĺňajú bližšie určené kritické úseky križovania vodného toku s prístupovými komunikáciami:

- miestna komunikácia pri obecnom úrade,
- most pri RD č. 43.

Predpokladaný výkon opatrení na ochranu pred povodňami v kritických úsekoch vodných tokov (opatrenia na uvoľňovanie prietochnosti profilov pod mostmi a lávkami, uvoľňovanie ľadových zátarás, zápch z naplaveného dreva):

- RD Kmetík Pavol, kamenina rúra, ľadové zátarasy,
- RD Gažúr Pavol, most, ľadové zátarasy,
- RD Švecová Anna, most, ľadové zátarasy.

Zoznam obytných budov, ktoré môžu byť postihnuté záplavami:

Podhorie č. 103, č. 104, č. 184, č. 96, č. 91, č. 90, č. 64, č. 62, č. 61, č. 57, č. 51, č. 42, č. 43, č. 46, č. 47, č. 48, č. 7, novostavba (Pavol Frátrik).

Zoznam organizácií a výrobných podnikov na území obce, v ktorých sa predpokladá evakuácia za určitých okolností:

- Danko Marcel, živnostník, zatopenie stavebného materiálu,
- zoznam hospodárskych budov, ktoré môžu byť postihnuté povodňami:
- (Podhorie č. 44, majiteľ Danko Martin).

Ochrana tokov a ich okolia vyplýva z nutnosti ochrany prírody, t.j. ochrany prostredia migrujúcich živočíchov viazaných na vodné prostredie, ale najmä z titulu ochrany možného záplavového územia, resp. ako ochrany územia pred zvyšovaním intenzity urbanizácie nad súčasnú úroveň. Uplatňovanie zvýšenej ochrany je vlastne výrazom rezervovania plôch na uplatňovanie možných protipovodňových opatrení. Územný plán preto neposilňuje zástavbu v týchto miestach obce.

Ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu, podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, vymedzuje návrh ÚPN – O Podhorie aj evidované zosuvné územia.

Stabilizovaný zosuv sa nachádza pod kopcom Vrch Dubie, medzi lokalitami Zavlakov, Zádubnie a Zahaj a Kopce, severne od IBV Kopce.

Stabilizovaný zosuv sa nachádza tiež v okolí Močiarného potoka, medzi lokalitami Za Lukov a Šiškovce v smere na juh od Obecného úradu Podhorie.

Potenciálny zosuv je v blízkosti hranice s k.ú. Lietava v m.č. Lietavská Závadka v okolí poľnej cesty (cyklotrasy a turistického chodníka) smer vrchol Roháč v ekotónovej zóne na hranici CHKO Strážovské vrchy.

V mieste evidovaných zosuvov a ich blízkosti je nevyhnutnosťou vypracovanie geologického prieskumu, obsahujúceho všetky jeho znaky v zmysle zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a je vyhodnotený v záverečnej správe geologickej úlohy. Spôsobilosť územia pre výstavbu musí byť podmienená jeho kladnými závermi a podmienky pre výstavbu spresnené v príslušných konaniach. Nepostačujúca je dokumentácia na úrovni geologického posudku.

2.16 NÁVRH BUDÚCEHO MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY NA STAVEBNÉ A INÉ ZÁMERY

2.16.1 Prírodné podmienky

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle nariadenia vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

2.16.2 BPEJ

Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín :

6 - 0869212

7 - 0869412, 0870413

9 - 0882882, 0882675, 0882673

2.16.3 Klimatické regióny

Dotknuté lokality určené pre iné ako poľnohospodárske využitie patriace do k.ú. Podhorie sú zaradené podľa kódov do týchto klimatických regiónov:

08– mierne chladný, mierne vlhký, s priemernou teplotou vzduchu v januári –3 - -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 – 14°C, suma priemerných denných teplôt nad 10°C za rok je 2200-2000°C a menej, dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 215 dní, klimatický ukazovateľ zavlaženia (rozdiel potenciálneho výparu a zrážok) za obdobie jún – august je 100 – 0 mm,

2.16.4 Typy pôd

V dotknutých lokalitách sa na pôdotvorných substrátoch vyvinuli nasledovné typy pôd:

69 kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké,

70 kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké,

82 kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké.

2.16.5 Zrornosť

Dotknuté lokality sú z hľadiska zrornosti pôdy zaradené do nasledujúcich kategórií (7. miesto kódu):

2 – stredne ťažké pôdy (hlinité),

3 – ťažké pôdy – (ílovitohlinité).

Kategórie zrornosti pôdy vychádzajú z Novákovej klasifikačnej stupnice zrornosti.

2.16.6 Vyhodnotenie záberov PP

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v lokalitách zdokumentovaných v tabuľke – Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Celková výmera lokalít v katastri Podhorie je **17,55** ha, z toho **4,57** ha je záber poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 1-8 – sú určené pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby a časť lokality 3 je funkčne určená pre rozvoj občianskej vybavenosti.

Lokalita 9 – je určená pre rozvoj rekreácie a prípadne občianskej vybavenosti.

Lokalita 10 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 11 – je určená pre rozvoj hromadného bývania a materskú škôlku.

Lokalita 12 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 13 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 14 – je určená pre rozvoj občianskej vybavenosti.

Tabuľka 0.16-1 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Lokalita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ	Výmera lok. v ha		
1	Podhorie	IBV	3,94	0,98	0869412/7	0,97		Súkromné osoby
					0882882/9	0,01		
2	Podhorie	IBV	2,0	0,50	0869412/7	0,50		Súkromné osoby
3	Podhorie	IBV	0,78	0,04	0869412/7	0,04		Súkromné osoby
4	Podhorie	IBV	0,72	0,18	0869412/7	0,18		Súkromné osoby
5	Podhorie	IBV	0,99	0,25	0869412/7	0,25		Súkromné osoby
6	Podhorie	IBV	0,83	0,21	0869412/7	0,21		Súkromné osoby
7	Podhorie	IBV	1,33	0,35	0869412/7	0,27		Súkromné osoby
					0882672/9	0,08		
8	Podhorie	IBV+komunikácia	1,28	0,32	0869412/7	0,32		Súkromné osoby
9	Podhorie	IBV	0,44	0,12	0869412/7	0,04		Súkromné osoby
					0869212/6	0,07		
					0882673/9	0,01		
10	Podhorie	IBV	0,50	0,13	0870413/7	0,13		Súkromné osoby
11	Podhorie	HBV, MŠ	0,26	0,26	0869412/7	0,26		Súkromné osoby
12	Podhorie	IBV	1,05	0,26	0882672/9	0,26		Súkromné osoby
13	Podhorie	IBV	3,28	0,82	0869412/7	0,54		Súkromné osoby
					0882672/9	0,26		
					0869212/6	0,02		
14	Podhorie	OV	0,15	0,15	0869412/7	0,15		Súkromné osoby
Celkom lokality			17,55	4,57		4,57		

Poznámka: Hrubým písmom sú označené BPEJ, ktoré patria do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy.

Dotknuté BPEJ patriace do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obce Podhorie podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z.

Nariadením vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa niektoré pôdy preradili do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Z dotknutých pôd sú v katastri obce Podhorie tieto BPEJ: **0869212/6, 0869412, 0811002**. Hrubo vyznačené BPEJ sú predmetom záujmu budúceho odňatia poľnohospodárskej pôdy.

Zábery pôdy vymedzené v rámci riešeného územia a zaradené do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy tvoria celkovo **4,57** ha.

2.16.7 Zdôvodnenie záberov poľnohospodárskej pôdy

Poľnohospodárska pôda určená pre záber v rozsahu 4,57 ha zväčša nadväzuje na skutočne zastavané územie obce Podhorie a tvorí prirodzené pokračovanie súvislej zástavby rodinných domov. Riešenie otázky bývania má prvoradý význam pre zachovanie mladých rodín na území obce a zabráneniu odlivu do katastrov iných obcí, kde sú na bývanie vytvorené podmienky.

Majetkovoprávne usporiadanie pozemkov môže mať vplyv na spomalenie budovania rodinných domov. Preto sa obec aktívne usiluje zväčšiť ponuku pozemkov, na ktorých je možné stavať rodinné domy, aby sa udržal primeraný rast počtu obyvateľov. Obec aktívne vytvára aj podmienky technické a ekonomické, ktoré sú nevyhnutné pre jej rozvoj. Z hľadiska perspektívy rozvoja obce Podhorie sú všetky navrhované zábery poľnohospodárskej pôdy významné pre jej stavebný rozvoj. Poľnohospodárska činnosť v obci má extenzívny charakter využitia.

2.16.8 Vyhodnotenie záberov lesných pozemkov

Nedochádza k záberom lesných pozemkov

2.17 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Riešenie návrhu územného plánu obce Podhorie bolo v procese tvorby návrhu permanentne konfrontované s rôznymi často protichodnými podnetmi z rôznych strán, od subjektov podieľajúcich sa na využívaní územia. Sprevádzalo ho sústavné zvažovanie a autorské oponovanie so snahou kriticky posudzovať každý podnet, dielčí návrh, zo všetkých autorovi a spracovateľskému kolektívu známych hľadísk. Základnými východiskami boli Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie, vyhodnotenia pripomienkového konania k Zadaní pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie, výstupy z aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja (ZaD č. 4), KEP a zmeny v legislatíve. Bola vyvinutá maximálna snaha, aby bol vplyv riešenia územného plánu na obec, jej záujmové územie, ale aj na susediace obce pozitívny, resp. aby sa jeho uplatňovaním odstránili, alebo aspoň minimalizovali existujúce negatíva, resp. aby sa súčasný stav v niektorých problémoch aspoň nezhoršil.

2.17.1 HODNOTENIE Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH DÔSLEDKOV

Z hľadiska definovania úloh a cieľov návrh ÚPN – O Podhorie z pohľadu environmentálnych dôsledkov znamená, že v rozvoji obce budú prevažovať pozitívne dôsledky nad čiastkovými negatívnymi dôsledkami. Návrh ÚPN – O dôsledne prihliada na to, aby každý aj parciálny problém v území bol riešený komplexne a aby jeho riešenie vždy obsahovalo prevahu pozitívneho dopadu nad negatívnym dôsledkom. Návrh územného plánu obce rešpektuje veľkoplošne chránené územia. Kostru aktualizovaného RÚSES premieta do záväzných častí ÚPN – O, čím posilňuje rešpekt RÚSES-u v území a definuje základnú kostru koncepcie MÚSES-u. V záväznej časti majú miesto aj opatrenia na zmiernenie vplyvu stresových faktorov. Navrhuje sa odkanalizovanie obce a stanovujú sa opatrenia a parametre na ochranu územia pred odpadmi a pred znečisťovaním ovzdušia. Územiám sa stanovuje dlhodobé funkčné využitie usmerňované regulatívami, čím sa využívaniu území dáva systém.

2.17.2 HODNOTENIE Z HĽADISKA EKONOMICKÝCH DÔSLEDKOV

Zachovať resp. zakonzervovať dnešnú podobu obce Podhorie na dlhé roky bez rozvojového dokumentu, znamená o. i. napr. žiť a dožívať v obci bez dokompletizovanej dopravnej a technickej infraštruktúry, žiť v obci s nízkou úrovňou rozpočtových príjmov, s rozkolísaným podielom jednotlivých zložiek rozpočtových príjmov na celkových príjmoch, žiť v obci s vysokou závislosťou na daňových príjmoch, žiť v obci odkázanej na možné časté prijímanie úverov a predaj majetku na vyrovnanie schodkov miestneho rozpočtu atď. Napriek vysokým hodnotám krajiny, ešte stále atraktívnemu starému stavebnému fondu a rekreačnému potenciálu v podmienkach nie veľmi narušeného životného prostredia, to znamená žiť v prostredí stagnácie až úpadku a obáv zo zhoršenia kvality životného prostredia.

Prezentované urbanistické riešenie má ambíciu byť koncepčným obecným podkladom z pohľadu dlhodobého udržateľného rozvoja obce. Jeho parciálne časti môžu byť realizované nielen z prostriedkov obce. Istotne budú napĺňané aj z iných zdrojov z externého prostredia (napr. Program rozvoja vidieka, štrukturálne fondy).

Akékoľvek iné urbanistické riešenie, ako riešenie založené na princípe tvorby kompaktnosti sídla, na rešpektovaní reálnych historických stôp, na ich zvýrazňovaní, na funkčnej revitalizácii a úcte k prírodným hodnotám krajiny, spojené s citlivým dopĺňaním funkčných plôch s výrobnou náplňou, by znamenalo stratu prestíže obce, ale hlavne oddialenie rozvoja ekonomiky obce.

2.17.3 HODNOTENIE Z HĽADISKA SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV

Sociálne dôsledky resp. spoločenské dôsledky realizácie navrhovaného urbanistického riešenia na spoločenský život v obci sa určite prejaví v kladnom zmysle. Migračné prírastky obyvateľstva tvorené „prílivom“ ľudí z iných prostredí, na základe využitia ponuky nových stavebných pozemkov pre bývanie, ale aj rekreáciu a výrobu, ako i dlhodobejší pobyt aktérov cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci celkovo oživia oblasť celoobecného povedomia, ktoré je súčasťou konkrétneho sociálneho prostredia, konkrétnej sociálnej komunikácie. Z toho dôvodu aj dielčie urbanistické návrhy musia byť realizované tak, aby nezakladali segregáciu nových funkcií obce od súčasného funkčného využitia území obce.

2.17.4 HODNOTENIE Z HĽADISKA ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Extenzívny a intenzívny rozvoj obce v celom riešenom území, regulovaný podľa návrhu ÚPN – O sa prejaví o.i. zväčšením rozsahu zastavaných plôch (na úkor plôch súčasnej poľnohospodárskej pôdy).

Urbanizované územia sa viac posilnia v priečnom smere, v smere skompaktovania urbanizovanej štruktúry v katastri obce.

Realizácia dopravnej a technickej infraštruktúry resp. technických diel v krajine bude nevyhnutným sprievodným javom pre naplnenie hlavných cieľov riešenia. Prejaví sa hlavne v zastavaných územiach ako intenzifikačný faktor.

2.18 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

2.18.1 ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA NA FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY

2.18.1.1 Význam obce v systéme osídlenia

Obec Podhorie je sídlom nachádzajúcim sa v záujmovom území rozvojovej kvartérnej žilinsko – martinskej aglomerácie, v záujmovom území žilinsko – martinského ťažiska osídlenia najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu ako i v záujmovom území centra prvej skupiny sídelnej štruktúry, prvej podskupiny Žilina.

Je tiež súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa (Rajeckej rozvojovej osi: Žilina - Rajec). Podhorie je obec s hlavnými funkciami trvalého bývania, poľnohospodárskej výroby a legislatívne chránenej prírody CHKO Strážovské vrchy. Bude sa rozvíjať aj ako obec s rekreačným potenciálom v blízkosti mesta Žilina, ako východiskový bod pre nástup do rekreačnej oblasti Súľovské skaly.

2.18.1.2 Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce a kompozícia obce (zásady a regulatívy priestorové a kompozičné)

Urbanistickú koncepciu priestorového usporiadania obce navrhuje ÚPN - O Podhorie rozvíjať podľa nasledovných princípov:

- nadväzovať na súčasné priestorové usporiadanie územia obce pozostávajúce z vizuálnokrajínarsky prevažujúceho priestoru hornatej zväčša lesnatej krajiny Súľovských skál a okolia priestoru Lietavského hradu, z plošne prevažujúcej pláne poľnohospodársky využívannej krajiny a z priestoru zastavaného územia (súčasné zastavané územie obce)
- rešpektovať Súľovské skaly, hrad Lietava a jeho areál (ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, v ktorej sa uplatňuje), Skalky
- rešpektovať prirodzenú kompozičnú os územia, ktorou je cesta III/2102 a Podhorský potok so svojou sprievodnou zeleňou
- urbanistický rozvoj obce sústrediť do novovymedzeného zastavaného územia obce rozvíjaného pozdĺž hlavnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osí do zastavaného územia obce vymedzeného na podklade súčasného zastavaného územia obce Podhorie
- lesnatohorskú krajinu Súľovských skál rozvíjať a chrániť ako chránenú krajinnú oblasť, vodohospodársky potenciál, územie ekologickej stability, chránené vtáčie územie a územie európskeho významu
- prevažne odlesnené a poľnohospodársky využívané východné územie obce rozvíjať prioritne ako poľnohospodársky produkčný potenciál limitovaný opatreniami na zachovanie ekologickej stability
- prepojiť zastavané územie obce pozdĺž cesty III/2102 súvislým peším chodníkom začínajúcim pri konečnej zastávke autobusovej dopravy v Podhorí a končiacim na navrhovanom pešom chodníku (ÚPN – O Lietava) z Lietavskej Závadky po okraj zastavaného územia obce Lietavská Lúčka
- doplniť systém peších komunikácií tak, aby sa rozvíjali v súlade s dopravným skeletom v ktorom nadväzujú nové cesty na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predĺžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere pri rešpektovaní prístupov na poľné cesty a zachovaní

pôvodných prístupových trás na lesné pozemky, najmä v smere oddychová zóna (Vajano) – cintorín – obecný úrad a v smere futbalové ihrisko – navrhované územie zjazdového lyžovania

- pri návrhu chodníkov riešiť aj odvodnenie cesty
- okrem existujúceho prívodu elektrickej energie od Lietavy (ústredie) a do m. č. Lietavská Závadka, STL plynovodu a navrhovaného prepojenia na Lietavský systém zásobovania vodou všetko v smere do Lietavskej Závadky všetky ostatné kmeňové vedenia technickej infraštruktúry obce viesť v priestore hlavnej východozápadnej kompozičnej osi územia

2.18.1.3 Zásady a regulatívy priestorové a kompozičné pre zastavané územie v obci Podhorie

Zastavané územie v obci Podhorie sa musí rozvíjať podľa nasledovných zásad a regulatívov:

- urbanistický rozvoj v obci Podhorie je možný len v rozsahu novovymedzeného – navrhovaného – zastavaného územia obce,
- územia budú rozvíjané rovnocenne v smere primárnej kompozičnej osi – cesty III/2102 a Podhorského potoka a sekundárnych, priečných, vedľajších kompozičných osí,
- za najdôležitejšiu sekundárnu, priečnu, vedľajšiu (severojižnú) kompozičnú os sa považuje nasledovná línia:
  - Vajano - centrum obce – obecný úrad,
- za ďalšiu sekundárnu, priečnu, vedľajšiu (severojižnú) kompozičnú os sa považuje nasledovná línia:
  - futbalové ihrisko – územie zjazdového lyžovania,
- na krížení hlavnej primárnej kompozičnej osi s najdôležitejšou priečnou sekundárnou osou sa navrhuje ťažiskové územie s podielom prvkov základnej občianskej vybavenosti, zelene, obecného parku a plôch pre peších a so zastávkami hromadnej dopravy s prístreškami, formované následnou urbanistickou štúdiou,
- v smere hlavnej kompozičnej osí a súbežných komunikácií bude rozvíjaná prevažne drobná štruktúra rodinných domov vo výškovej úrovni 0+1+1 resp. 1+1+1 (prízemné rodinné domy so sedlovou strechou, alebo sedlovou strechou s podlomenicou) v prelukách, alebo vo väčších zoskupeniach v severnej časti obce v priestore medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalite Dráhy, lokalite Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska, v lokalite Nadsadie a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce a vymedzuje pozemok pre reprofilovaný stavebne z MŠ upravený bytový dom (12 b.j.) a umiestnenie bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. pri združenom objekte obecného úradu...,
- existujúcu zástavbu rodinných domov treba považovať za priestorovo stabilizovanú, ktorú je možné intenzifikovať cestou pristavieb, nadstavieb, zobytnovaním podkrovi, dopĺňaním prelúk a prestavbou hospodárskych stavieb, pri dodržaní výškovej úrovne prízemných rodinných domov, s obytným podkrovím v sedlovej streche, resp. sedlovej streche s podlomenicou,
- štruktúra stavieb v existujúcom zastavanom území musí zodpovedať súčasnej prevládajúcej zástavbe, objemovo väčšie stavby musia byť pôdorysne a priestorovo členené a článkované ako zoskupenia hmôt o veľkosti priemerných rodinných domov,
- hromadná bytová výstavba môže byť rozvíjaná len reprofilovaním súčasného objektu MŠ a príslušného územia (12 b.j) a vymedzením územia pre umiestnenie

d'alších bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. pri združenom objekte, na vedľajšej kompozičnej osi,

- areál poľnohospodárskeho dvora čiastočne reprofilizovaný na územie drobnej výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva (sekundárny sektor) sa považuje za stabilizovaný, jeho dopĺňanie je navrhované formou lokalizácie technických služieb obce a iných menších jednotiek, vhodnejším merítkom zástavby a plochami izolačnej zelene uplatňujúcej sa medzi obytnými územiami a hospodárskym dvorom,
- rešpektuje sa zámer vybudovania nového objektu MŠ s kapacitou 40 detí na pozemku súčasného areálu MŠ, severne od jestvujúceho objektu MŠ s využitím časti pôvodného pozemku školy. Jestvujúci objekt MŠ s južnou časťou pozemku bude reprofilovaný a stavebne upravený na bytový dom s 12 b.j.,
- polohu cintorína považuje návrh ÚPN – O Podhorie za stabilizovaný; cintorínu však priznáva výhľadové plochy rozšírenia a vymedzuje mu 50 m široké ochranné pásmo pohrebiska (v zmysle zákona o pohrebníctve č.131/2010 Z.z.),
- hlavná kompozičná os územia z dôvodov kompozičných krajinárskych, ale hlavne ekostabilizačných, musí byť doplnená a udržiavaná vo forme vegetačnej meandrujúcej línie toku Podhorky, aj z toho dôvodu novostavby umiestňovať vo vzdialenosti od brehových čiar Podhorského potoka ale aj ostatných vodných tokov obojstranne v navrhovanom zastavanom území obce minimálne 6 m,
- mimo zastavaného územia obce sa musí uplatniť šírka sprievodnej zelene minimálne 10 m od brehov vodných tokov,
- dopravný skelet musí byť rozvíjaný nadväzovaním nových ciest na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predĺžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás nielen popri hlavnej ceste III/2102 po celej dĺžke zastavaného územia, ale aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere. Pri návrhu chodníkov treba riešiť aj odvodnenie cesty. Aj z nových ulíc a chodníkov musí byť zabezpečený prístup na pozemky využívané naďalej pre poľnohospodárske účely a musia byť zachované pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky,
- okrem 22 kV elektrických vedení, prívodu stredotlakého plynu do Lietavskej Závadky, prívodu vody z Lietavskej Závadky všetky ostatné hlavné kmeňové vedenia plynu, vody a kanalizácii sú stabilizované popri hlavnej osi územia – ceste III/2102,
- navrhované lokality rozvoja výstavby rodinných domov (okrem prelúk) sa musia riešiť prednostne formou obojstrannej zástavby ulíc. Uličný koridor musí šírkoovo umožňovať vedenie všetkých inžinierskych sietí. Šírka nových pozemkov pre rodinné domy musí byť min. 18 m, uličný priestor (medzi plotmi) musí byť široký min. 9,5 m (2 m zelený pás resp. chodník, 5,5 m široká komunikácia, 2 m zelený pás resp. chodník). Rodinné domy treba umiestňovať min. 8 m od okraja komunikácie t.j. 6 m od oplotenia,
- v blízkosti každého ťažiskového územia na križovatkách kompozičných osí musí lokálne športovisko a detské ihrisko pri križovatke najdôležitejšej vedľajšej kompozičnej osi z cestou III/2101 aj obojstranná zastávka hromadnej dopravy vybavená samostatným zastávkovým jazdným pruhom a prístreškom,
- peším chodníkom prístupný celoobecný športový areál musí byť doplnený o zoskupenie menších hracích plôch (min. detské ihrisko, dve volejbalové, a detské dopravné ihrisko), krytú tribúnu futbalového ihriska a o parkovisko,
- funkcia rekreácie sa bude uplatňovať aj v obytných územiach, hlavne využívaním staršieho bytového fondu ako rekreačných chalúp a malých penziónov prípadne ubytovaním v súkromí,

- z pohľadu krajinárskeho sa musia v obci Podhorie rešpektovať ako dominanty:
  - Súľovské skaly,
  - hrad Lietava ako vzdialená hlavná kompozičná dominanta v panoráme krajiny, horský masív Strážna – Cibulník a Skalky,
- z pohľadu zastavaného územia treba rešpektovať ako subdominantu:
  - kaplnku sv. Cyrila a Metoda.

2.18.1.4 Konceptia funkčného využívania územia obce Podhorie (zásady a regulatívy funkčného využívania):

- Nové základné rozvrhnutie urbanistických funkcií v území obce Podhorie musí nadväzovať na súčasné základné rozloženie plôch funkčného využívania územia obce, pozostávajúce z legislatívne chránenej hornatej, prevažne lesnej krajiny CHKO Strážovské vrchy, z prevažne poľnohospodársky využívannej voľnej krajiny s prvkami technickej infraštruktúry, prvkami dopravy a potenciálom rozvoja rekreácie, turizmu a cestovného ruchu a zo zastavaných území s prevažujúcou obytnou funkciou.
- Popri troch nosných funkciách obce (bývanie, poľnohospodárska výroba a ochrana územia CHKO Strážovské vrchy), sa bude na území obce v sekundárnej úrovni rozvíjať funkcia rekreácie a turizmu, sprevádzaná v tretej významovej úrovni výrobou sekundárneho sektora, ako výrobnými a nevýrobnými službami. Ostatné, rôzne funkcie územia (občianska vybavenosť, šport...) budú uplatňované v miere úmernej potrebám rozvoja nosných, hlavných funkcií a funkcie rekreácie.
- V území hornatej, prevažne lesnej krajiny, musí jednoznačne dominovať rozvíjanie ochrany fauny, flóry, bude prípustná lesná výroba a v obmedzenej miere poľnohospodárska výroba (obmedzená pastva dobytká) a funkcia rekreácie vo forme pobytu v lesoch, peších a cykloturistických aktivit.
- V otvorenej krajine sa môže uplatňovať predovšetkým funkcia rastlinnej výroby doprevádzaná pasením dobytká limitovaná plnením ekostabilizačných požiadaviek, s obmedzením z titulu ochranných pásiem a koridorov nadradených a miestnych líniových stavieb. Ako doplnková funkcia sa tu presadí funkcia rekreácie spôsobmi pešej, lyžiarskej, cykloturistickej a hipoturistickej rekreácie.

2.18.1.5 Zásady a regulatívy funkčného využívania navrhovaného zastavaného územia v obci Podhorie:

- Navrhované zastavané územie v obci Podhorie sa musí rozvíjať ako sídlo s dominanciou území bývania vidieckeho charakteru, s primeraným podielom samostatne vymedzených území občianskej vybavenosti, území športu, územia cintorína, územia výroby s prevahou poľnohospodárskej výroby z nosnou funkciou dopravno-mechanizačného dvora s podielom skladových priestorov pre rastlinnú výrobu a živočíšnej výroby (farma) a výroby v sekundárnom sektore a území rekreácie.
- Popri plošne a priestorovo zdôraznených samostatne vymedzených územiach miestnych biokoridorov (vegetácia okolo Lietavského, Podhorského, Močiarneho potoka a potoka Dubník musí celým navrhovaným zastavaným územím, cez všetky rôzno-funkčne zamerané a samostatne vymedzené územia (funkčno-priestorové jednotky územia), „prenikať“ zeleň (dvorov, záhrad, lúk, pasienkov, plôch izolačnej zelene...) stromová, kríková a nízka. Plochy zelene (zeleň) musia mať primeraný podiel v každej vymedzenej funkčno-priestorovej jednotke navrhovaného zastavaného územia.

- Na území každej funkčno-priestorovej jednotky zastavaného územia je možné v doplnkovej úrovni rozvíjať aj funkciu rekreácie a to vo formách primeraných konkrétnym podmienkam jednotlivých funkčno-priestorových jednotiek, resp. funkčných plôch – území (regulovaných území).
- V priestore kríženia hlavnej kompozičnej osi (cesta III/2102) s vedľajšou kompozičnou osou Vajano – cintorín – COOP Jednota – Združený objekt s obecným úradom bude vymedzené zmiešané územie rodinných domov s výrazným podielom občianskej vybavenosti. V jeho ťažisku musí byť námestie, ako ústredný peší priestor Podhoria kde budú okrem existujúceho objektu predajne (COOP Jednota) objekty komerčnej občianskej vybavenosti s parkoviskami a park.
- V smere severnom na existujúce plochy bývania a občianskej vybavenosti nadväzuje územie cintorína, ktorému je ponechaný priestor pre výhľadový rozvoj a za ním je navrhovaná oddychová zóna pre obyvateľov obce s parkovou úpravou a drobným vybavením rekreačného charakteru.
- Územie poľnohospodárskeho dvora sa doplní o drobné zariadenia sekundárneho sektora a služieb, čím sa reprofiliuje na územie výroby. Samostatné zastavané územie rodinných domov v Zámostí sa obmedzí na územie s vydanými rozhodnutiami o umožnení výstavby.
- V smere východnom nadväzuje na existujúce územia bytových domov navrhované územie rodinných domov.
- V južnom smere na územie bývania v rodinných domoch nadväzuje rovnaká funkcia v rámci navrhovaných území s výnimkou navrhovaného územia bytových domov vedľa združeného objektu obecného úradu... a na územie existujúcej občianskej vybavenosti nadväzuje navrhovaná plocha územia občianskej vybavenosti. Na podružnej kompozičnej osi je oproti areálu futbalového ihriska navrhované územie zjazdového lyžovania.
- V smere západnom, nadväzujú na existujúce územia s prevládajúcou funkciou bývania navrhované územia bývania.
- Súčasné obytné územia v Podhorí pozostávajúce z plôch a stavieb prevažne izolovaných rodinných domov, hospodárskych a drobných stavieb, dvorov, záhrad a miestnych ciest, budú intenzifikované posilňovaním obytnej funkcie (preluky, prístavby, nadstavby, zobytnovanie existujúcich podkroví) a v obmedzenej miere prvkami rekreácie (ubytovanie v súkromí, rekreačné chalupy, malé penzióny v rozsahu veľkosti rodinného domu), športu (malé ihriská), služieb a rozptýlenou maloplošnou občianskou vybavenosťou len v takej miere, aby funkcia bývania nebola rušená ich prevádzkovaním.
- Územie športu bude rozširované smerom južným a východným. V rozšírenom území športu musia byť menšie športoviská, detské ihrisko a detské dopravné ihrisko.
- Územia športu musia byť od území obytných oddelené plochami izolačnej zelene a musia obsahovať aj plochy statickej dopravy na východnom okraji.
- Územia výroby a skladov môžu byť rozvíjané len v dimenziách dvora bývalého JRD a musia byť oddelené od ostatných území plochami izolačnej zelene po celom obvode bývalého dvora JRD.

2.18.1.6 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky:

Na základe navrhovaných území funkčného využívania riešeného územia ÚPN – O Podhorie vymedzuje jednotlivé funkčné a priestorovo homogénne jednotky – územia. Plochy v týchto jednotkách vykazujú isté spoločné znaky, hlavne z hľadiska ich prevládajúceho funkčného využívania, prevládajúcej funkcie, resp. prelínania

prevládajúcich funkcií. Tieto jednotky, resp. urbanistické jednotky, sú definované – vymedzené z titulu usmerňovania resp. regulovania činnosti v území tak, aby sa činnosti vzájomne negatívne neovplyvňovali, nepotláčali, aby bola zabezpečená priorita hlavnej (hlavných), prevládajúcej (prevládajúcich) činnosti – funkcie (funkcií) v tej ktorej jednotke:

A – územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov

Sú to územia, ktoré obsahujú prevažne plochy existujúcich, alebo navrhovaných rodinných domov s dvormi, hospodárskymi stavbami, s prídomevými záhradami, ktoré možno použiť na obytnú výstavbu, s doplnkovými plochami rozptýlenej maloplošnej občianskej vybavenosti, základnej dopravnej a technickej infraštruktúry ale aj plochy zelene (záhrady, TTP), ktoré nie sú určené na zástavbu. Tieto územia tvoria prevažnú časť zastavaných území obce.

A1 – územia obytné s plochami bytových domov

Územia obytné s plochami bytových domov obsahujú prevažne plochy a objekty bytových domov a príslušných prevažne „ozelenených“ obytných rozptýlených plôch, vrátane základnej dopravnej a technickej infraštruktúry. V Podhorí sú vymedzené juhozápadne od výrobných území, reprofilmovaním súčasného objektu MŠ a príľahlého územia (12 b.j), a pri združenom objekte Obecného úradu..., na vedľajšej kompozičnej osi.

B - územia občianskej vybavenosti

Sú to územia, kde významne prevláda funkcia občianskej vybavenosti. Ide o existujúce stabilizované územia, pri združenom objekte obecného úradu aj s návrhom rozvoja, COOP Jednote, Poľovníckom dome“na vedľajšej kompozičnej osi a „Urbárskom dome“.

B1 - územia materskej školy

Sú to územia v Podhorí zamerané na stabilizáciu jedného druhu základnej občianskej vybavenosti – materskej školy.

AB – zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov

Zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov v najstaršej časti obce sú územia s významovo rovnocenne zastúpenými funkciami občianskej vybavenosti a rodinných domov, ktorých súčasťou je centrum obce v priestore medzi križovaním hlavnej a vedľajšej kompozičnej osi Vajano – cintorín – COOP Jednota – Združený objekt obecného úradu ...

C – územia športu

Sú to územia športu a rekreácie s existujúcim futbalovým ihriskom rozšíreným o plochy menších hracích plôch, (využívaných spoločne športovým oddielom a verejnosťou) prevádzkových objektov športového oddielu, izolačnej zelene, parkoviska.

C1 – územia zjazdového lyžovania

Sú to navrhované územia zjazdového lyžovania s lyžiarskym vlekom, zjazdovkou a prevádzkovými objektmi.

D – územia rekreácie

Sú to územia rekreácie s oddychovou zónou drobnými ihriskami, detským ihriskom, mobiliárom, ohniskami, významným podielom zelene.

E – územia výroby

Sú to územia s prevahou dopravno-mechanizačného dvora poľnohospodárskej výroby s doplnkovými funkciami skladov rastlinnej poľnohospodárskej výroby, živočíšnej výroby, výrobných služieb, technických služieb obce, kompostárne, (dvor bývalého JRD).

F – územia cintorínov

Sú to plochy cintorína s Domom smútku (kaplnkou).

G – územia biokoridorov

Sú to územia sprievodnej vegetácie regionálneho biokoridoru Rbk 17 : Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny a sprievodnej vegetácie navrhovaných miestnych biokoridorov Lietavka, Podhorský, Močiarny potok a potok Dubník.

H – územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny

Sú to územia lokalizované najmä medzi zastavanými územiami a lesnou krajinou, s prevažne poľnohospodársky využívanými plochami.

I – územia lesnej krajiny

Územia lesnej krajiny sú plochy hospodárskych lesov, lesných pozemkov, lúk, pasienkov mimo hraníc CHKO Strážovské vrchy.

I1 – územia s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO)

Sú to územia prináležiace do CHKO Strážovské vrchy – Súľovské skaly (2.stupeň ochrany), CHVÚ a SKÚEV.

J – územia technickej vybavenosti

Sú to územia vodného zdroja v režime PHO 1⁰.

A – územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov

Základná funkcia:	<i>obytná na pozemkoch izolovaných rodinných domov spĺňajúcich požiadavky zák.č.50/76 Zb. v platnom znení, vyhlášky č. 532/2002 Z.z. a STN 73 4301 a v záhradách primknutých k pozemkom rodinných domov.</i>
Doplňková funkcia:	<i>rekreačná (malé penzióny v rozsahu objemu rodinného domu, rekreačné chalupy, ubytovanie v súkromí), malé športoviská, základná občianska vybavenosť, služby a drobná výroba (remeslá) bez škodlivých, rušivých vplyvov na obytné prostredie, verejné dopravné a technické vybavenie obytného územia.</i>
Typ stavebnej činnosti:	<i>novostavby, prístavby, nadstavby, stavebné úpravy, drobné stavby.</i>
Typ zástavby:	<i>samostatné – izolované dvojtraktové rodinné domy obsahujúce max. 3 bytové jednotky s max. výškou zástavby 0+1+1 resp. 1+1+1 podlažie, so sedlovými, valbovými, alebo polvalbovými strechami, alebo sedlovými strechami s podlomenicou, so sklonom strešných rovín v rozmedzí od 35° do 45°, sklon rovnaký na obe strany, štít, valba a polvalba resp. podlomenica musia byť orientované do uličného priestoru, hrebeň strechy musí byť v strede šírky domu.</i>
Nové stavebné pozemky:	<i>veľkosť 600 m² a viac, šírka 18 – 22 m; zastavanosť pozemkov hlavnou stavbou do 25%.</i>
Zastavovacie podmienky:	<i>regulačná stavebná čiara 8 m od okraja komunikácie, oplotenie min.2,0 m od okraja komunikácie, šírka uličného priečelia max.12 m (s garážou 15 m), odstup stavby od hranice so susedom min. 2,0 m, podlaha prízemí max. 100 cm nad upraveným terénom v mieste stavby, výška odkvapu max. 500 cm nad úrovňou upraveného terénu, hrebeň strechy max. 900 cm od podlahy prízemí, tvaroslovie, mierka stavieb, architektonické prvky, musia byť prispôbolené vidieckemu prostrediu, okrajové časti obytných území</i>

nachádzajúce sa v ochranných pásmach lesa môžu byť zastavované len tak, aby umiestnením stavieb (rodinné domy, oplotenia...) bol umožnený súvislý prístup k príľahlým lesným pozemkom.

Preluky: *vyššie uvedené zastavovacie podmienky platia primerane vzhľadom na rešpektovanie susediacej zástavby a rešpektovanie platnej stavebnej legislatívy. V územiach evidovaných zosuvov je výstavba podmienená a regulovaná podmienkami vypracovaných geologických prieskumov. V odvodňovaných územiach je výstavba podmienená preukázaním zachovania funkčnosti odvodňovacieho systému.*

A1 – územia obytné s plochami bytových domov

Základná funkcia: *obytná v bytových domoch schodišťového typu spĺňajúcich požiadavky zák.č.50/76 Zb. v platnom znení (§ 43 b), ako i vyhl.č.532/2002 Z.z. a STN č. 73 4301.*

Doplňková funkcia: *denný stacionár pre seniorov, maloplošná občianska vybavenosť, rekreácia, šport, služby, drobná výroba (remeslá) bez škodlivých, rušivých vplyvov na obytné prostredie, zeleň, individuálne a radové garáže, verejné dopravné a technické vybavenie obytného prostredia, detské ihriská.*

Typ stavebnej činnosti: *novostavby a stavebné úpravy existujúceho bytového objektu vrátane stavebných úprav podkrovia na sedlovú, resp. tzv. manzardovú falošnú strechu, drobné stavby.*

Typ zástavby: *samostatné schodišťové bytové domy so strechou sedlovou, alebo sedlovou s podlomenicou, resp. polvalbovou, (jestvujúce s plochou strechou a žiaducou nadstavbou podkrovia) so sklonom strešných rovín 35° – 40°, dva jestvujúce bytové domy s podlažnosťou max. 1+3+1, reprofilizovaný bytový dom z MŠ s podlažnosťou 1+3 so strechou s nízkym sklonom strechy a novostavby pri združenom objekte Obecného úradu... s podlažnosťou max.1+2+1 s hmotovodispozičným riešením zohľadňujúcim svahovitý terén).*

Veľkosť pozemkov: *stavebný pozemok bez obmedzenia, zastavanosť pozemku bytového domu (hlavná stavba) však nesmie presiahnuť 30% jeho výmery.*

Zastavovacie podmienky: *objekt dlhšou stranou orientovaný v smere V-Z, garáže v novostavbách (pre každý byt) v technickom prízemí, odstavné plochy na pozemku bytových domov v rozsahu 1 odstavné miesto na 1 byt, tvaroslovie, mierka, pôdorysné členenie, musia byť prispôsobené charakteru vidieckej zástavby, plochy zelene nesmú klesnúť pod 70% z plochy pozemku bytového domu.*

B – územia občianskej vybavenosti

Základná funkcia: *občianska vybavenosť celoobecného významu, priestor pešieho pobytu a pohybu.*

Doplňková funkcia: *služobné byty, zeleň, rekreácia, služby, verejná dopravná a technická vybavenosť, plochy pre peších.*

Typ stavebnej činnosti: *novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, úpravy exteriérov:*

- zariadenia občianskej vybavenosti,
  - parkové úpravy,
  - realizácia peších trás a parkovísk.
- Typ zástavby: izolované objekty občianskej vybavenosti:
novostavby občianskej vybavenosti v mierke zodpovedajúcej súčasnej prevládajúcej zástavbe – objektom rodinných domov, objekty novostavieb nevyhnutne objemovo väčšie pôdorysne a priestorovo členené a článkované do modulov odpovedajúcich veľkosti priemerného rodinného domu, výška 0+2+1 so sedlovou alebo valbovou strechou,
- Veľkosť pozemkov: nevymedzená pre objekty pozemného staviteľstva.
- Zastavovacie podmienky: u existujúcich objektov dané súčasným stavom.

B1 - územia materskej školy

- Základná funkcia: občianska vybavenosť charakteru zabezpečovania výchovnovzdelávacieho procesu detí v predškolskom veku.
- Doplňková funkcia: spoločná kuchyňa a jedáleň aj pre seniorov, bývanie (služobný byt), šport, zeleň a technická infraštruktúra.
- Typ stavebnej činnosti: novostavby, stavebné úpravy, úpravy exteriérov.
- Typ zástavby: objekt v samostatnom areáli s valbovou strechou, výška 1podlažie, nízky sklon strechy.
- Veľkosť pozemku: súčasná veľkosť územia.

AB – zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov

- Základná funkcia: občianska vybavenosť, služby a bývanie v izolovaných rodinných domoch.
- Doplňková funkcia: zeleň, rekreácia, verejná dopravná a technická vybavenosť, plochy pre peších, zastávka s prístreškom hromadnej dopravy.
- Typ stavebnej činnosti: novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, úpravy exteriérov:
- novostavby, stavebné úpravy a nadstavby objektov občianskej vybavenosti, max. počet podlaží 1+2+1 so sedlovou, alebo valbovou strechou, so sklonom od 35° do 45°,
  - realizácia peších trás a parkovísk,
  - úprava bodových a líniových dopravných závad.
- Typ zástavby: izolované objekty občianskej vybavenosti a rodinných domov: novostavby občianskej vybavenosti v mierke zodpovedajúcej súčasnej prevládajúcej zástavbe – objektom rodinných domov, objekty nevyhnutne objemovo väčšie pôdorysne a priestorovo členené a článkované do modulov, odpovedajúcich veľkosti priemerného rodinného domu, rodinné domy v najstaršej časti obce prístavby, modernizácie a obnovy dosiahnuť stav, ktorý by zvýšil ich užívateľský štandard so zachovaním ich koloritu, parcelácie a architektonickej úrovne, bez takých zásahov do ich vzhľadu, ktoré by zásadne zmenili pôvodný charakter architektúry
- Veľkosť pozemkov: nevymedzená pre objekty pozemného staviteľstva.
- Zastavovacie podmienky: u existujúcich objektov dané súčasným stavom.

C – územia športu

Základná funkcia:	šport rekreácia, oddychová zóna.
Doplňková funkcia:	trvalé bývanie (služobné byty), prechodné ubytovanie, občianska vybavenosť, stravovanie, zeleň dopravná a technická infraštruktúra.
Typ stavebnej činnosti:	novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, úpravy exteriérov a prevádzkových objektov.
Typ zástavby:	- podlažnosť (1+1+1), solitérne objekty, tribúny, obostavané rôznymi hracími plochami, areály musia obsahovať okrem šatní, hygienických priestorov aj všetky prevádzkové priestory k ich fungovaniu, - po obode areálu športu je nutná izolačná zeleň, - parkoviská (vrátane parkoviska autobusov).
Veľkosť pozemku:	pre šport nestanovená.

C1 – územia zjazdového lyžovania

Základná funkcia:	šport, rekreácia, oddychová zóna, lyžiarsky vlek.
Doplňková funkcia:	občianska vybavenosť, stravovanie, zeleň, dopravná a technická infraštruktúra, pozemok musí obsahovať okrem hygienických priestorov aj všetky prevádzkové objekty k fungovaniu areálov a parkoviská.
Typ stavebnej činnosti:	novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, úpravy exteriérov a prevádzkových pozemných objektov, stavby lyžiarskych vlekov, terénne úpravy.
Typ zástavby:	pozemné objekty max. 1+1+1 podlažie, solitérne objekty.

D – územia rekreácie

Základná funkcia:	rekreácia, oddychová zóna, šport.
Doplňková funkcia:	zeleň, drobné vybavenie a architektúra (altánky, lavičky, ohniská), sociálne zariadenia, občerstvenie, dopravná a technická infraštruktúra, parkoviská.
Typ stavebnej činnosti:	novostavba hygienických zariadení a občerstvenia jeho stavebné úpravy a údržba.
Typ zástavby:	max. 0+1 podlažie, solitérny objekt so sedlovou alebo valbovou strechou, so sklonom 35° - 45°.

E – územia výroby

Základná funkcia:	poľnohospodárska výroba – dopravno-mechanizačné zariadenie, sklady rastlinnej výroby, živočíšna výroba, technické služby obce, kompostáreň, výroba v sekundárnom sektore - výrobné i nevýrobné služby, sklady bez negatívnych dôsledkov na životné prostredie, výrobná administratíva.
Doplňková funkcia:	maloplošná základná občianska vybavenosť (bufety, jedáleň), rekreácia, agroturistika, zázemie hipoturistiky, ukážky remeselnej zručnosti.
Typ stavebnej činnosti:	novostavby, prístavby, nadstavby, stavebné úpravy.
Typ zástavby:	izolované a pavilónové objekty s kompletnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a oplotením sprístupnené koridormi miestnych účelových komunikácií a inžinierskych sietí, s parkoviskami na vlastných pozemkoch, zastavanosť pozemkov musí byť v rozmedzí 40 – 60%, jestvujúce objekty prízemné s nízkym sklonom strechy, novostavby aj

s podlažnosťou 0+1+1 resp. 0+1, s maximálnou výškou v hrebeni sedlovej strechy 9 m nad upraveným terénom.

F – územia cintorínov

Základná funkcia:	<i>služby cintorína a kaplnky (Domu smútku).</i>
Doplňková funkcia:	<i>zeleň, rekreácia (poznávací turizmus), dopravná a technická infraštruktúra, kultivované skládky cintorínskeho odpadu.</i>
Typ stavebnej činnosti:	<i>údržba komplexov pietneho miesta, novostavby drobnej architektúry, parkoviská, inžinierske siete, pešie trasy, oplotenia, stavebné úpravy existujúcej kaplnky (Domu smútku).</i>
Typ zástavby:	<i>samostatný objekt kaplnky (Domu smútku) so strechou s krovom.</i>

G – územia biokoridorov

Základná funkcia:	<i>ekostabilizačná, zeleň, vodný tok.</i>
Doplňková funkcia:	<i>pešie trasy, sporadicky prechod inžinierskych sietí, protipovodňové úpravy, lávky, mosty, malé ihriská, náučné chodníky.</i>
Typ stavebnej činnosti:	<i>údržba vegetácie, novostavby a stavebné úpravy protipovodňových opatrení začlenených do systému ÚSES, lávok, mostov, peších a náučných chodníkov, ihrísk.</i>
Typ zástavby:	<i>bez zástavby objektmi pozemného staviteľstva, lávky, mosty, chodníky, inžinierske siete, úpravy brehov odsúhlasené orgánmi ochrany prírody.</i>
Veľkosť pozemkov:	<i>nestanovená.</i>
Zastavovacie podmienky:	<i>návrh protipovodňových opatrení technického charakteru, inžinierskych a dopravných stavieb odsúhlasiť dotknutým orgánom ochrany prírody.</i>

H – územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny

Základná funkcia:	<i>poľnohospodárska (rastlinná výroba, ovocinárstvo, pastva hospodárskych zvierat) a ochrana prvkov kostry ÚSES (územia s vysokou biodiverzitou, biokoridory, ekologicky významné segmenty, interakčné prvky).</i>
Doplňková funkcia:	<i>rekreačná a športová (hlavne pohybové aktivity po vyznačených trasách) a vedenie prvkov (koridory) nadradenej aj miestnej siete dopravnej a technickej infraštruktúry.</i>
Typ stavebnej činnosti:	<i>novostavby dopravnej a technickej infraštruktúry, údržba existujúcej dopravnej a technickej infraštruktúry, poľnohospodárske stavby charakteru dočasných stavieb (voľné ustajnenie).</i>
Typ zástavby:	<i>dopravné a inžinierske stavby a dočasné stavby.</i>
Veľkosť pozemkov:	<i>nestanovená.</i>

I – územia lesnej krajiny

Základná funkcia:	<i>lesohospodárska (Program starostlivosti o lesy), vodohospodárska, ekostabilizačná, ochrany prírody.</i>
Doplňková funkcia:	<i>rekreačná, športová (pohybové aktivity po definovaných trasách), spásanie pasienkov v rozsahu ekologickej únosnosti (nesmie byť poškodený pôdny kryt).</i>

- Typ stavebnej činnosti: *novostavby dopravnej a technickej infraštruktúry, údržba existujúcej dopravnej a technickej infraštruktúry a účelových lesohospodárskych stavieb, údržba existujúcich ojedinelých rekreačných chát.*
- Typ zástavby: *bez novej zástavby pozemnými stavbami (§§ 43 b, 43c, SZ v platnom znení), len dopravné a inžinierske stavby (§ 43a SZ v platnom znení) a účelové lesohospodárske stavby.*

I1 – územia s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO)

- Základná funkcia: *ochrana prírody a krajiny, ekostabilizačná (RÚSES), ochrana vtáčích území, ochrana území európskeho významu, v zmysle platnej legislatívy.*
- Doplňková funkcia: *lesohospodárska v zmysle PSL (ochranná aj hospodárska), rekreačná (hlavne pohybové aktivity v súlade s Návštevným poriadkom...).*
- Typ stavebnej činnosti: *údržba trás chodníkov, ciest, údržba, prestavby a stavebné úpravy objektov účelových hospodárskych zariadení (horárni a účelových zariadení vlastníkov lesa).*

J – územia technickej vybavenosti

- Základná funkcia: *pozemky PHO 1° vodného zdroja s prísnyim dodržiavaním opatrení, ktoré sú súčasťou dokumentov o ochrane vodného zdroja.*
- Doplňková funkcia: *stavby a objekty súvisiace z prevádzkou vodného zdroja.*
- Typ stavebnej činnosti: *stavebné úpravy a údržba pozemných objektov, údržba dopravnej, technickej infraštruktúry, zelene.*

2.18.2 PRÍPUSTNÉ, OBMEDZUJÚCE, VYLUČUJÚCE PODMIENKY NA VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH, NA INTENZITU ICH VYUŽITIA, REGULÁCIA VYUŽITIA PLÔCH

A – územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov

Prípustné využitie území

V obytných územiach je možné zriaďovať funkcie, ktoré nepotláčajú obytnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria rekreačné domy – chalupy, malé penzióny, všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, drobné výrobné a remeselné prevádzky – obuvnícke, stolárske, krajčírské, aranžérske, kožiarske a iné dielne, poradenské a projektové kancelárie a malé administratívne priestory, malé športoviská, prvky základnej technickej vybavenosti (trafostanice, dotlačacie stanice...), individuálne garáže, izolačná zeleň, zeleň prídomových záhrad, detské ihriská, zberné miesta komunálneho odpadu, parkoviská v rozsahu potrieb počtu bytov a základnej občianskej vybavenosti. Prípustný je aj drobnochov v rozsahu osobných potrieb obyvateľov rodinných domov na pozemkoch, ktoré nemajú spoločnú hranicu s objektmi občianskej vybavenosti.

Nepripustné využitie území

Vo všetkých uvedených funkčných územiach nie je dovolené zriaďovať predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk a prevádzky so zdrojmi zápachu z veľkochovu

hospodárskych zvierat a pod. Neprípustná je výsadba vyššej (stromovej) zelene mimo pôvodnú (autochtónnu) druhovú skladbu.

Okrem toho v tejto funkčnopriestorovej jednotke:

- je neprípustné povoliť výstavbu bytového domu,
- je neprípustné povoliť výstavbu rodinného domu podľa vzorov z iného kultúrneho prostredia bez úpravy projektovej dokumentácie, zohľadňujúcej charakter miestnej zástavby,
- je neprípustné povoliť výstavbu nového rodinného domu s manzardovou, pultovou a plochou strechou, alebo použiť takúto strechu pri prestavbe, alebo nadstavbe existujúceho domu.

A1 – územia obytné s plochami bytových domov

Prípustné využitie území

V obytných územiach je možné zriaďovať funkcie, ktoré nepotláčajú obytnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, drobné výrobné a remeselné prevádzky – obuvnícke, stolárske, krajčírské, aranžérske, kožiarske a iné dielne, poradenské a projektové kancelárie a malé administratívne priestory, malé športoviská, prvky základnej technickej vybavenosti (trafostanice, dotlačacie stanice...), individuálne garáže, izolačná a iná zeleň, detské ihriská, zberné miesta komunálneho odpadu, parkoviská v rozsahu potrieb počtu bytov a základnej občianskej vybavenosti.

Neprípustné využitie území

Vo všetkých uvedených funkčných územiach nie je dovolené zriaďovať predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk a prevádzky so zdrojmi zápachu z veľkochovu hospodárskych zvierat a pod. Neprípustná je výsadba vyššej (stromovej) zelene mimo pôvodnú druhovú skladbu.

Okrem toho v tejto funkčnopriestorovej jednotke:

- je neprípustné povoliť výstavbu rodinných domov, rekreačných objektov (penziónov, chalúp, chat, záhradkárskych chat) a stavieb primárneho a sekundárneho sektora,
- je neprípustné povoliť výstavbu bytového domu podľa vzorov z iného kultúrneho prostredia bez úpravy projektovej dokumentácie zohľadňujúcej charakter miestnej zástavby,
- je neprípustný drobnochov.

B – územia občianskej vybavenosti

Prípustné využitie území

V územiach občianskej vybavenosti je prípustné zriaďovať plochy a priestory aj takých funkčných zložiek, ktoré nepotláčajú prípadne nevylučujú uplatnenie funkcií občianskej vybavenosti a služieb. Pripúšťajú sa predovšetkým funkcie prechodného bývania, služobných bytov, rekreačnošportové, rekreačné funkcie, služby opravárenské, dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská. Rekreačné a športové funkcie sa však môžu uplatniť len tak, aby mali zaručené všetky základné podmienky svojho fungovania t.j. tiché priestory, zdravé prechodné bývanie, oslnenie, presvetlenie, zachovanie súkromia, požiarnu a civilnú ochranu.

Neprípustné využitie území

V územiach občianskej vybavenosti nie je prípustné povoliť výstavbu bytového domu, rodinného domu, zriaďovať prevádzky, ktoré potláčajú resp. znemožňujú prevádzkovanie zariadení občianskej vybavenosti resp. umiestňovať také funkcie, ktorých fungovaním vznikajú konflikty v území občianskej vybavenosti. Predovšetkým nie je dovolené

zriaďovať: hlučné, prašné prevádzky sekundárneho sektora, predajne streliva, výbušnín, toxických látok, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – pily, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez krytov – piesok, štrk a prevádzky primárneho sektora (najmä so zdrojmi zápachu z veľkochovu hospodárskych zvierat a pod). Drobnochov je vylúčený.

B1 - územia materskej školy

Prípustné využitie územia

V území (v areáli) materskej školy je prípustné uplatnenie len takých prvkov iného funkčného využívania, ktoré negatívne neovplyvňujú, nerušia výchovnovzdelávací proces, ako hlavnú funkciu príp. doplnkovú funkciu (šport, rekreácia). Medzi takéto prvky patria detské ihriská, zeleň, nehlučné – nerušivé prvky technickej vybavenosti.

Nepripustné využitie územia

V území materskej školy je neprípustné zriaďovať stavby na bývanie (s výnimkou služobného bytu), na rekreáciu (chaty, chalupy, penzióny), iné objekty a prevádzky občianskej vybavenosti, výroby, služieb, (najmä sklady, predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov), skládky odpadov, prevádzok s výskytom prašnosti a hlučnosti, sypkých materiálov bez obalov a prevádzok so zdrojmi zápachu z veľkochovu aj drobnochovu zvierat.

AB – zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov

Prípustné využitie územia

V zmiešaných územiach je možné zriaďovať funkcie, ktoré nepotláčajú funkciu občianskej vybavenosti a obytnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria rekreačné domy – chalupy, iné športovorekreačné a rekreačné funkcie, služby opravárenské, dopravné vybavenie, izolačná a iná zeleň, detské ihriská, prvky základnej technickej vybavenosti (trafostanice, dotlačiacie stanice...), individuálne garáže, zberné miesta komunálneho odpadu, parkoviská v rozsahu potrieb počtu bytov a základnej občianskej vybavenosti. Rekreačné a športové funkcie sa však môžu uplatniť len tak, aby mali zaručené všetky základné podmienky svojho fungovania t.j. tiché priestory, zdravé prechodné bývanie, oslnenie, presvetlenie, zachovanie súkromia, požiaru a civilnú ochranu. Prípustný je aj drobnochov v rozsahu osobných potrieb obyvateľov rodinných domov na pozemkoch, ktoré nemajú spoločnú hranicu s objektmi občianskej vybavenosti.

Nepripustné využitie územia

Vo všetkých uvedených funkčných územiach nie je dovolené zriaďovať výrobné zariadenia primárneho a sekundárneho sektora, predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk a prevádzky so zdrojmi zápachu z veľkochovu hospodárskych zvierat a pod. Nie je povolené zriaďovať prevádzky, ktoré potláčajú resp. znemožňujú prevádzkovanie zariadení občianskej vybavenosti resp. umiestňovať také funkcie, ktorých fungovaním vznikajú konflikty v území občianskej vybavenosti. Drobnochov na pozemkoch susediacich s pozemkami občianskej vybavenosti je vylúčený.

Nepripustná je výsadba vyššej (stromovej) zelene mimo pôvodnú druhovú skladbu.

Okrem toho v tejto funkčnopriestorovej jednotke:

- je neprípustné povoliť výstavbu bytového domu, rekreač. chaty, záhradkárskej chaty,
- je neprípustné povoliť nadstavbu a takú prestavbu, modernizáciu a obnovu rodinného domu v najstaršej časti obce, aby sa nezachoval jej kolorit, parcelácia a architektonická úroveň,

- je neprípustné povoliť výstavbu rodinného domu, alebo objektu občianskej vybavenosti podľa vzorov z iného kultúrneho prostredia, bez úpravy projektovej dokumentácie, zohľadňujúcej charakter miestnej ľudovej architektúry,
- je neprípustné povoliť výstavbu nového rodinného domu, alebo objektu občianskej vybavenosti s manzardovou, pultovou a plochou strechou, alebo použiť takúto strechu pri prestavbe, alebo nadstavbe existujúceho objektu.

C – územia športu

Prípustné využitie území

V tomto území je možné zriaďovať funkcie, ktoré dopĺňajú šport. Medzi takéto funkcie patria odpočinkové plochy, zeleň, rôzne dráhy (napr. bežecké, cyklotriálové), altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská, hygienické zariadenia a pod. Súčasne za vhodných podmienok tu obstoja napríklad služobné byty, zeleň, prvky technickej vybavenosti.

Neprípustné využitie území

V územiach športu je neprípustné povoliť výstavbu rodinných domov, bytových domov (s výnimkou služobných bytov), penziónov, rekreačných chalúp, chát, záhradkárskeho chát, nie je dovolené zriaďovať zariadenia výroby, chovu dobytká a drobného chovu, kotolne na tuhé palivo, sklady uhlia, dreva, sklady a predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzok s výskytom prašnosti a hlučnosti, sypkých materiálov bez obalov, pohonných hmôt (benzín, nafta, petrolej a iné) a látok, ktoré môžu poškodzovať životné prostredie.

C1 – územia zjazdového lyžovania

Prípustné funkcie v územiach športu a rekreácie

V tomto území je možné zriaďovať funkcie, ktoré dopĺňajú lyžiarsky šport. Medzi takéto funkcie patria: odpočinkové plochy, zeleň, altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská, hygienické zariadenia a pod. Tiež zariadenia technickej infraštruktúry a dopravy.

Neprípustné funkcie v územiach športu a rekreácie

Je neprípustné, ani v doplnkovej polohe, umiestňovať tu objekty, neplniace funkciu rekreácie, či športu, uplatňovať tu funkciu trvalého bývania, stavby chát, rekreačných chalúp, záhradkárskeho chát. V územiach zjazdového lyžovania nie je dovolené zriaďovať: kotolne na tuhé palivo, sklady uhlia, dreva, predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš – vrátane propán-butánových, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, pohonných hmôt (benzín, nafta, petrolej a iné) a látok, ktoré môžu poškodzovať životné prostredie. Neprípustné sú tiež výrobné prevádzky, chov dobytká a drobného chovu, skládky hlavne sypkých materiálov (piesok, drevný odpad, piliny...).

D – územia rekreácie

Prípustné využitie území rekreácie

V týchto územiach je možné umiestňovať a využívať také prvky, ktoré nerozporujú zónu oddychu, športové a rekreačné využívanie, ani priradenú doplnkovú funkciu zelene. Môže to byť solitérny objekt občerstvenia so sociálnym zariadením, drobné ihriská, detské ihriská a poľnohospodárske činnosti ako je kosenie, základná dopravná a technická infraštruktúra, drobné stavby - altánky, lavičky, ohniská.

Neprípustné využitie území rekreácie

V tomto území nie je dovolené budovať objekty s funkciou trvalého a prechodného bývania, (rekreačné chaty, penzióny, atď), objekty výroby a skladov, činnosti poľnohospodárskej výroby (okrem kosenia), športové stavby profesionálne vykonávaného

športu, občianskej vybavenosti (okrem solitéru občerstvenia), nadradenej dopravy, skladovať rádioaktívne a nebezpečné chemické látky, biologicky nebezpečné materiály, preparáty, komunálne odpady, sypké – prašné materiály, hlučné zariadenia, vykonávať drobnochov, vysadzovať nepôvodne druhy rastlín a drevín.

E – územia výroby

Prípustné využitie území

Je tu možné zriaďovať funkcie súvisiace s poľnohospodárskou výrobou, administratívno-prevádzkové, hygienické priestory, základňu hipotistiky (ustajnenie, servis) a agroturistickú vzorku chovu hospodárskych zvierat, reštauračné zariadenie, komerčnú (bufet) i nekomerčnú vybavenosť (napríklad lekár), dopravné stavby a zariadenia, služobné byty, zeleň, technickú infraštruktúru, prevádzky s ukážkami remeselnej zručnosti, predajne poľnohospodárskych prebytkov, kompostoviská, sklady, malé neškodlivé výrobné prevádzky sekundárneho sektora.

Nepripustné využitie území

V tomto území sa nepripúšťa rozvoj obytnej a rekreačnej funkcie, ostatnej ako doplnkovej a prípustnej občianskej vybavenosti, funkcia predajne a skladov streliva, výbušnín, rádioaktívnych a nebezpečných chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov, preparátov, skládok odpadov sypkých materiálov, kafilérie, spaľovne. Nie je tu možné zriaďovať prevádzky s nadmernými nárokmi na ochranné pásma vyjadrujúcimi negatívny vplyv na životné prostredie, prevádzky zaťažujúce okolie exhalátmi, hlukom, zápachom, nárokmi na technologickú vodu.

F – územia cintorínov

Prípustné využitie území

Je tu možné zriaďovať kaplnky a urnové steny. Keďže ide o výrazné pietne územia, ktoré sú často zdrojom poznávania, prípustnou funkciou je tu rekreácia vo forme poznávacieho turizmu, zeleň, súvisiaca dopravná a technická infraštruktúra.

Nepripustné využitie území

Nepripustné sú všetky ostatné funkcie.

G – územia biokoridorov

Prípustné využitie území

Sú tu prípustné zariadenia nenáročného stavebného charakteru, malé ihriská, cyklistické, turistické, poznávacie, pešie chodníky, trasy a zariadenia základnej dopravnej a technickej infraštruktúry. Uvedené aktivity sú prípustné v prípade, že pri ich realizácii nedôjde k výrubom drevín a v prípade biokoridorov viazaných na vodné toky nedôjde k priamemu zásahu do vodného režimu, do brehov ani do samotného koryta toku.

Nepripustné využitie území

Nepripustné je tu umiestňovanie funkčných plôch bývania, občianskej vybavenosti, výroby, skladov, rekreácie, pestovanie nepôvodných druhov rastlín, chov nepôvodných druhov živočíchov, výruby drevín, veľkochov aj drobnochov zvierat.

H – územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny

Prípustné využitie území

Prípustnou je tu funkcia rekreácie a športu vo forme pohybových aktivít, viazaná na komunikácie rôzneho druhu, vyznačené trasy a miesta resp. koridory pre vedenie dopravnej a technickej infraštruktúry, dočasné stavby ustajňovania hospodárskych zvierat, údržba existujúcich rekreačných chát.

Nepripustné využitie území

Nepripúšťa sa tu rozvoj individuálneho aj hromadného bývania, nové objekty stacionárnej formy rekreácie, športovísk, sekundárneho sektora (výroby a sklady),

občianskej vybavenosti, skládok odpadov, činností potláčajúcich účinnosť prvkov kostry ekologickej stability krajiny, negatívne ovplyvňujúcich zložky životného prostredia v zmysle platnej legislatívy, ťažobná činnosť, skládky rádioaktívnych a chemických odpadov, farmy živočíšnej výroby, ani drobnochov.

I – územia lesnej krajiny

Prípustné využitie území

Obmedzené poľnohospodárske využitie častí krajiny formou pasenia hospodárskych zvierat, ochranné činnosti proti škodcom, zariadenia na ochranu hospodárskych zvierat, rekreácia len po vymedzených trasách, na odpočívadlách.

Nepripustné využitie území

Je tu nepripustný rozvoj funkcie bývania, výroby (okrem lesného hospodárstva), živočíšnej veľkovýroby, občianskej vybavenosti, nových zariadení pobytovej rekreácie, hromadných športovísk, ťažby surovín. Bez súhlasu orgánov ŠOP SR je nemožné rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hĺn, úprava pasienkov. Nepripustné sú zmeny prirodzených trás vodných tokov, zásahy do prameňov, vodných plôch, močiarov, mokradí. Nepripustné sú aj: pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, živočíchov, používanie chemických látok, skladovanie agrochemikálií, drobnochov.

V území lesnej krajiny je zakázaný vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených, táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo miest na to určených. Ostatné zákazy v zmysle zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení.

I1 – územia s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO)

Prípustné využitie území

Prípustná je tu lesnovýrobná až lesoochranárska činnosť podľa PSL, rekreačná funkcia prísne limitovaná a viazaná na vymedzené trasy a miesta, vrátane jestvujúcich rozptýlených rekreačných objektov. Poľnohospodárska výroba môže byť zastúpená len pasením ovci a čiastočne hovädzieho dobytku, pri rešpektovaní požiadaviek ochrany prírody, v zmysle zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení.

Nepripustné využitie území

Okrem samozrejme nerozvíjania území obytných, rekreačných, športových, výrobných (ani drobnochov) a občianskej vybavenosti (s výnimkou stavby na sledovanie stavu životného prostredia) sa tu nepripúšťa:

- rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hliny a úprava pasienkov,
- spôsob pasenia a prehánania stád, pri ktorom by dochádzalo k poškodzovaniu pôdneho krytu,
- budovanie nových zariadení na ochranu hospodárskych zvierat (prístrešky, ohrady a pod.),
- činnosť meniaci prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradí, prameňov a ponorov,
- pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, chov cudzokrajných druhov živočíchov,
- používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálií,
- vjazd a státie motorových vozidiel, okrem prípadov špecifikovaných príslušnou legislatívou,
- neobmedzené táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo trás a miest vyhradených orgánom ochrany prírody.

Pre iné činnosti platí zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

J – územia technickej vybavenosti**Prípustné využitie území**

Akákkoľvek stavebná činnosť v pásme hygienickej ochrany vodného zdroja 1 stupňa je možná len so súhlasom príslušného vodohospodárskeho orgánu, orgánov hygienickej služby a správcu vodného zdroja.

Nepripustné využitie území

Nepripustné je také využitie území, ktoré nie je uvedené vo funkciách základných a doplnkových a nespĺňa podmienky prípustného využitia území.

2.18.3 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA**2.18.3.1 Zásady**

- občianske vybavenie územia sa môže umiestňovať len v rámci vymedzených zastavaných území obce,
- prvky občianskeho vybavenia sa primárne umiestňujú a rozvíjajú v územiach občianskej vybavenosti (B), v zmiešaných územiach občianskej vybavenosti a rodinných domov (AB) a sekundárne aj na hlavných kompozičných osiach obce, ako súčasť obytných území. Prípustné je ich umiestňovanie v iných funkčných územiach, v zastavaných územiach vymedzených týmto územným plánom za predpokladu, že svojím plošným rozsahom nebudú v príslušnej funkčnopriestorovej jednotke prevládať a svojím charakterom nenaplnia podstatu nepripustného funkčného využívania podľa bodu 2.18.2., prvkom občianskeho vybavenia sú aj územia materskej školy s výhradným umiestnením v územiach materskej školy (B1),
- za územia s významom území občianskej vybavenosti sa považuje:
  - územie funkčnopriestorovej jednotky (B1) formovanej ako územie materskej školy,
- **za zmiešané územie občianskej vybavenosti a rodinných domov obce sa považuje:**
  - územie funkčnopriestorovej jednotky (AB) formovanej ako centrálné ťažiskové územie obce s podielom občianskej vybavenosti.

2.18.3.2 Regulatívy

Jednotlivé druhy občianskej vybavenosti sa budú rozvíjať podľa nasledovných regulatívov:

ŠKOLSTVO

Novostavba materskej školy zostane na pozemku súčasného areálu MŠ. Areál má kapacitné možnosti pre jej rozvoj (v súčasnosti 18 - 27 detí) až na viac ako jedenaplnásobok súčasného počtu detí predškolského veku (cca 40 detí).

Pre predškolskú výchovu nie je nutné hľadať iné lokality, so školskou výchovou sa v návrhovom období neuvažuje.

ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnícke zariadenia nie sú v obci zriadené. Tento stav sa v návrhovom období nezmení.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ (SOCIÁLNE SLUŽBY)

Priestory poradne pre matky s deťmi budú vymedzené aj naďalej v objekte obecného úradu. Na úrovni základnej vybavenosti obce sú vymedzené plochy sociálnej starostlivosti obsahujúce klubovne, strediská osobnej hygieny...

K sociálnej starostlivosti treba zaradiť aj už v súčasnosti existujúcu opatrovateľskú službu, ošetrovateľskú starostlivosť, spoločnú jedáleň a centrálnu kuchyňu v materskej škole s navýšením stravovacích kapacít pre dôchodcov a navrhovaný Dom sociálnych služieb pri združenom objekte Obecného úradu... (v rámci územia bytových domov). Objekt sa navrhuje ako dvojpodlažný s využívaným podkrovím v sedlovej streche (0+2+1 resp. 1+2+1).

KULTÚRA A OSVETA

ÚPN – O Podhorie rešpektuje súčasné zariadenia kultúry a osvetu - miestny kultúrny dom s obecnou knižnicou so sídlom v budove obecného úradu. V rámci nadstavby a prístavby kultúrneho domu navrhuje rozšírenie priestorov pre kultúru, pre klubovú činnosť. Tiež predpokladá, že k rozvoju kultúry prispeje aj rozvoj športovej vybavenosti (stavebné úpravy objektu vybavenosti futbalového ihriska) a rekreačnej vybavenosti. Považuje obe kaplnky za priestory kultúry, počíta so stavebnými úpravami kaplnky Cyrila a Metoda a s možnou reprofiláciou kaplnky v cintoríne na kostol.

TELOVÝCHOVA A ŠPORT

Existujúci areál, ktorého základom je futbalové ihrisko je navrhnutý na podstatné rozšírenie smerom južným a východným. Na rozšírenej ploche sa navrhuje objekt krytej tribúny vo väzbe na futbalové ihrisko, aj s ubytovacou kapacitou cca 10 lôžok, s priestormi pre zabezpečenie spoločenských a kultúrnych podujatí, hracie plochy pre ostatné športy, detské dopravné ihrisko, detské ihrisko. Počíta sa so stavebnými úpravami za účelom modernizácie šatní, doplnenie objektu o ďalšie prvky vybavenia športového areálu.

Areál bude lemovaný na okraji vymedzeného územia izolačnou zeleňou s vonkajšími parkoviskami (aj min. pre jeden autobus).

Návrh rešpektuje multifunkčné ihrisko oproti areálu súčasnej MŠ.

V Podhorí treba umiestniť aj lokálne športoviská spojené s detskými ihriskami v navrhovanom území bytových domov pri združenom objekte obecného úradu... a v kumulácii s oddychovou zónou v priestore Vajano. Lokálne športoviská s detskými ihriskami musia byť oplotené a musia mať aj časť plochy zatrávenú.

MALOOBCHOD

Maloobchodné zariadenia sa musia v princípe prioritne umiestňovať v ťažiskových polohách obce, v zmiešaných územiach občianskej vybavenosti a rodinných domov a na hlavnej kompozičnej osi obce, prednostne v blízkosti ich krížení s vedľajšími kompozičnými osami. Prípustné sú však aj na území iných funkcií za predpokladu nerozporovania ich hlavných poslání resp. inak funkčne zameraných území.

Konkrétny výber a lokalizácia maloobchodných prevádzok by boli kontraproduktívne, preto sa nepredpisujú. Regulatívom je fungovanie trhového mechanizmu ovplyvňovaného vytváraním územnoplánovacích predpokladov pre rozvoj tohto druhu občianskej vybavenosti. Predajne treba riešiť prednostne formou samoobslužného predaja, so zabezpečením dopravnej obsluhy vrátane parkovania a odstavovania vozidiel na vlastnom pozemku.

VEĽKOOBCHOD

Aktivity tohto druhu musia byť umiestňované do priestoru zastavaného územia v rámci územia výroby.

UBYTOVANIE A VEREJNÉ STRAVOVANIE

Všetky súčasné lôžkové kapacity viazaného cestovného ruchu treba v území zachovať, resp. vytvárať podmienky pre ich zachovanie, (napr. jestvujúce rekreačné chaty, rekreačné chalupy prestavané z bývalých rodinných domov, aj keď kapacity viazaného cestovného ruchu nie sú súčasťou ubytovania ako prvku občianskej vybavenosti).

Pre podporu verejného ubytovania (prechodné ubytovanie) budú uprednostňované nasledovné lokality, ktoré sú vyjadrením ťažísk osídlenia a formovania kompozičných osí územia:

- zmiešané územie občianskej vybavenosti a rodinných domov a v mieste križovania hlavnej a vedľajších kompozičných osí,
- ubytovanie v areáli futbalového ihriska.

ÚPN – O Podhorie podporuje vznik ubytovacích kapacít v malých penziónoch a ubytovania v súkromí v zmiešaných územiach občianskej vybavenosti a rodinných domov a v obytných územiach s prevládajúcimi plochami rodinných domov (využitie podkrovia rodinných domov, stavebné úpravy neobývaných rodinných domov a hospodárskych objektov...).

V oblasti verejného stravovania, je treba vyššiu úroveň dosiahnuť v navrhovaných zariadeniach v rámci zmiešaných území občianskej vybavenosti a rodinných domov, treba podporovať aj zachovanie zariadení na úrovni hostinca v strede obce a Podhorského šenku v združenom objekte obecného úradu..., resp. lokalizovanie a doplnenie stravovacích zariadení a to aj o sezónne zariadenia.

Na úrovni kompletného stolovania – stravovania, nové stoličkové kapacity musia sprevádzať novovzniknuté lôžkové kapacity. Pripúšťa sa aj vznik nových stravovacích kapacít v malých penziónoch aj v iných lokalitách pri uprednostňovaní ich umiestňovania na križovaní kompozičných osí, v ťažiskách osídlenia a pri rešpektovaní regulatívov prípustného, obmedzujúceho a vylučujúceho využitia územia.

SLUŽBY

Je nutné vytvárať podmienky pre zachovanie a rozvoj súčasných služieb v území a podporovať vznik ďalších, spojených hlavne s rozvinutím funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu. Predovšetkým tieto služby sa musia uchýtiť v ťažiskových polohách obce a na hlavnej kompozičnej osi obce. Časť služieb, hlavne výrobného charakteru však treba orientovať do odľahčených polôh na území obce, predovšetkým do území výroby. Sem sa navrhujú tiež technické služby obce - obecný dvor, ako priestor spojený s údržbou verejných priestranstiev ako aj s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, kompostoviskom.

Pre kalendárový zber veľkoobjemového odpadu a zber separovaného odpadu sú navrhované miesta pri objekte COOP Jednota, pri obecnom úrade, pri parkovisku pri súčasnej údolnej stanici lyžiarskeho vleku a oproti „družstevným“ bytovkám.

Hasičská zbrojnica je v území stabilizovaná a nie je ju nutné premiestňovať.

Cintorín nemá dostatočné rezervné plochy a je nutné vymedzovať mu nové územia, rozšírenia formou rezervovania plôch pre výhľad.

S riešením pošty sa neuvažuje.

ADMINISTRATÍVA

Situovanie objektu obecného úradu je vyhovujúce. Navrhujú sa jeho stavebné úpravy, nadstavba krovu sedlovou resp. valbovou strechou s využiteľným podkrovím a prístavba. Účelom je navýšenie priestorov úradu a priestorov v sociálnej oblasti (klubové priestory) ako aj pre rozvoj kultúry, cestovného ruchu, turizmu a rekreácie.

Ďalšími objektmi administratívy sú Urbársky dom a Poľovnícky dom s predpokladanými stavebnými úpravami.

2.18.4 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

2.18.4.1 Dopravné vybavenie

CESTNÁ AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

- základný dopravný systém obce bude pozostávať takmer výhradne z infraštruktúry pozemných komunikácií a plôch určených pre využitie v autobusovej, automobilovej, statickej, cyklistickej a pešej doprave,
- hlavný cestný automobilový skelet obce bude tvoriť rekonštruovaná cesta III/2102 vo funkcii zbernej komunikácie B3 v existujúcej trase,
- najdôležitejšie miestne automobilové komunikácie vo funkčnej triede obslužných komunikácií C3 (podľa grafickej časti) vrátane účelových komunikácií v smere Babkov a Brezany budú pokrývať dopravnú obsluhu príslušných častí územia obce a prepájať ich na zbernú komunikáciu,
- popri zbernej komunikácii v zastavaných územiach musia byť obojstranné, alebo jednostranné chodníky, súbežné s cestou III/2102,
- popri obslužných komunikáciách budú chodníky vedúce do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere. Aj z nových ulíc a chodníkov musí byť zabezpečený prístup na pozemky využívané naďalej pre poľnohospodárske účely a prístup do území lesa.

PEŠIA A CYKLISTICKÁ DOPRAVA

- koncepcia hlavných cyklistických trás musí rešpektovať schválené cyklomagistrály a cyklotrasy,
- koncepcia hlavných peších cyklistických a cykloturistických trás musí rešpektovať hlavné urbanistické a kompozičné osi územia, ako i ťažiská urbanizovaných území,
- pešie cyklistické a cykloturistické trasy budú vedené tak, aby boli čo najmenej rušené automobilovou prevádzkou,
- navrhované námestie v Podhorí je ústredným peším priestorom obce,
- pre cyklistickú dopravu v zastavaných územiach nie je nutné budovať samostatné dopravné komunikácie, pretože všetky základné automobilové komunikácie budú vyhovovať cyklistickej prevádzke,
- v území treba vybudovať značenie turistických trás a cyklotrás (v zime lyžiarskych bežeckých trás),
- pri budovaní trás v nivách vodných tokov je potrebné zabezpečiť, aby nedochádzalo k priamym zásahom do vodných tokov a nepovolenému výrubu drevín.

STATICKÁ DOPRAVA

Pre umiestňovanie a určovanie kapacity plôch statickej dopravy platí:

- v územiach existujúcej navrhovanej zástavby rodinných domov sa musí uplatňovať kritérium, že jednému bytu zodpovedajú min. dve odstavné miesta vrátane garáže vyčlenené na pozemku rodinného domu,
- v územiach bytových domov sa musí uplatňovať kritérium, že jednému bytu zodpovedá minimálne jedno odstavné miesto vyčlenené na pozemku bytového domu (stupeň automobilizácie 1 : 2,5),
- ďalšie nároky na parkovanie možno riešiť na obslužných a skľudnených komunikáciách,
- všetky ďalšie územia určené územným plánom obce pre parkovanie a odstavné plochy sa musia rešpektovať a chrániť,

- pri dimenzovaní parkovísk a odstavných plôch v jednotlivých územiach je potrebné v rámci následných projektových riešení vychádzať z čl. 193 – 202 platnej STN 73 6110; výpočet bude vždy v členení nárokov na odstavné a parkovacie plochy, z toho parkovacie plochy krátkodobé a parkovacie plochy dlhodobé.

HROMADNÁ DOPRAVA

- trasa linky hromadnej prepravy osôb bude vedená po ceste III/2102,
- rozloženie dvoch zastávok hromadnej prepravy osôb musí byť čo najviac rovnomerné, aby pokrývalo nároky na vyhovujúce dochádzkové vzdialenosti (v ťažiskách osídlenia),
- každá zastávka musí byť vybavená samostatnými autobusovými zastávkovými pruhmi v oboch smeroch a prístreškami a napojená na pešie trasy.

INFRAŠTRUKTÚRA LETECKEJ DOPRAVY

ÚPN – O Podhorie požaduje rešpektovať požiadavku Leteckého úradu SR na prerokovanie stavieb:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1, písm. a)),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1, písm. b)),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice (§ 30 ods.1, písm. c)),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods.1, písm. d)).

2.18.4.2 Vodné hospodárstvo

VODNÉ HOSPODÁRSTVO – ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

V zmysle ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK je potrebné podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.4):

- rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.4.22),

Tiež podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.5)

- návrhom zásobovania rozvojových území bude v obci vytvorený jednotný vodovodný systém so zdrojom v Podhorí,
- nárast potreby pitnej vody ako i požiarnej vody bude riešený z existujúcich rozvodov pitnej vody, resp. predĺžením existujúcich rozvodov pitnej vody a ich zokruhovaním,
- zdroje pitnej vody z vodných zdrojov v Podhorí a vodojem 180 m³ budú vyhovovať pre návrhové obdobie do roku 2030 len v prípade, ak sa nezníži výdatnosť vodných zdrojov, v opačnom prípade bude nevyhnutné prepojenie zásobovania obce Podhorie na systém obce Lietava v m.č. Lietavská Závadka,
- z dôvodov zabezpečenia maximálnej dennej potreby vody pre všetky zámery územného plánu obce do roku 2030 je nutné prehodnotiť tlakové

pomery, zabezpečiť dostatočný tlak vo vodovodnej sieti, vybudovať v rámci navrhovaných rozvodov vody redukčné ventily a pri zásobovaní jednotlivých objektov aj automatické tlakové stanice,

- nové rozvody pitnej vody budú z rúr tlakových PE, cez ktoré bude zabezpečená aj potreba požiarnej vody,
- samostatné vodovodné prípojky pre jednotlivé subjekty musia byť na hranici svojich pozemkov ukončené vodomernými šachtami,
- prípadná potreba technologickej vody musí byť riešená individuálne z vlastných zdrojov na pozemku subjektu (hlavne vo výrobných územiach),
- pri navrhovaní rozvodov vody v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje viesť ich trasu mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma cesty, čo bude podmienené priestorovými možnosťami v susedstve cesty III/2102.

VODNÉ HOSPODÁRSTVO – ODKANALIZOVANIE ÚZEMIA

V zmysle ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK je potrebné zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015 (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.6).

To znamená :

- ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcom zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.6.3),
- zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.6.4),
- vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.6.5).

Tiež prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.7):

- pre aglomerácie viac ako 10 000 EO (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.7.1):
  - k) Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v miestnych častiach Žiliny (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.7.1.k),
- návrh odvedenia splaškových vôd bude nadväzovať na existujúcu obecnú stokovú sústavu v Lietave vyústenú do kanalizačného zberača v Rajeckej doline (ISPA, 2005-2007) a to kanalizačným zberačom vedeným od zastavaného územia obce Podhorie do zastavaného územia obce Lietava,
- navrhovaná splašková kanalizácia bude gravitačná, pripojená na obecnú stokovú sústavu v Lietave, prípadne pomocou prečerpávacej stanice v objekte pôvodnej ČOV v Podhorí,
- územia obce budú odkanalizované delenou stokovou sústavou,
- verejná časť každej splaškovej kanalizačnej prípojky v obci musí byť ukončená tesne za hranicou pozemku (areálu) revíznou šachtou,
- splaškové vody z rozptýlených rekreačných chát a iných objektov mimo dosahu splaškovej kanalizácie sa navrhujú likvidovať v nepriepustných žumpách s pravidelným vyvázaním splaškov do SČOV v Hornom Hričove,

- dažďové vody zo striech a spevnených plôch budú odvádzané gravitačne do cestnej dažďovej kanalizácie, alebo do rigolov, alebo miestnych recipientov a ich prítokov, prípadne vsakovaním do vhodného podlažia, odvedenie riešiť v zmysle platných technických noriem a predpisov a v prípade ich zaústenia do miestnych recipientov je potrebné tieto práce odsúhlasiť správcom vodných tokov v území,
- pri navrhovaní rozvodov kanalizácie v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje viesť ich trasu mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma cesty, čo bude podmienené priestorovými možnosťami v susedstve cesty III/2102,
- každé parkovisko a odstavná plocha s kapacitou 6 a viac parkovacích miest musia byť vybavené odlučovačom ropných látok.

PODZEMNÉ VODY

V zmysle ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK je potrebné rešpektovať z hľadiska ochrany vôd (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.1)

- pásma hygienickej ochrany vodárenských zdrojov (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.1.1).

VODNÉ TOKY A NÁDRŽE A OCHRANA PRED POVODŇAMI

V zmysle ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK a príslušných predpisov je potrebné:

- 1) Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.12).
- 2) Na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.13):
  - vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.13.2),
  - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.13.4),
  - rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.13.5),
  - rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.13.6).
- 3) Rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb (ZaD č. 4 ÚPN VÚC ŽK 6.14).
- 4) Rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a 75 2102 „Úpravy riek a potokov“.
- 5) Ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 5,0 m od brehovej čiary tokov Lietavka, Podhorský, Močiarny, Dubník, dvoch bezmenných pravostranných prítokov a jedného ľavostranného. Do vymedzeného pobrežného pozemku neumiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry,

stavby trvalého charakteru, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak napr. poľnohospodársky obhospodarovat'.

- 6) Zachovať prístup mechanizácie správcu vodných tokov k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
- 7) Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s tokmi odsúhlasiť so správcou vodných tokov (Slovenským vodohospodárskym podnikom, OZ Povodie Váhu, Piešťany).
- 8) Rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
- 9) V rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.). Vody z povrchového odtoku pred odvedením do recipientu zbaviť ropných látok, ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc.
- 10) Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 296/2005, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov.
- 11) Dbat' na údržbu korýt, hlavne jarnú a udržiavať brehovú zeleň v dobrom zdravotnom stave, rozširovať a dopĺňať brehovú zeleň v lokalitách, kde je to možné.
- 12) Vybudovať systém úprav na vodných tokoch redukujúci účinky prívalových vôd a k všeobecnému prospechu zadržiavajúci vodu v území.
- 13) Zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:
  - prirodzené meandrovanie vodných tokov,
  - zadržanie v maximálnej možnej miere dažďových vôd zo striech a spevnených plôch pri navrhovanej výstavbe (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalových zrážok,
  - zohľadnenie požiadaviek na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 a NV SR č. 269/2010Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
  - komplexné riešenie odtokových pomerov v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
  - vytváranie podmienok a budovanie potrebných protipovodňových opatrení s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
  - zaradenie stavieb protipovodňovej ochrany v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby,
  - vylúčenie významných zásahov do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich v rámci využitia územia.

2.18.4.3 Energetika

ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

- akceptovať existujúcu a navrhovanú 22 kV sieť vrátane návrhu na prekládky, navrhované výmeny vzdušných VN prípojok za VN káble zemou, navrhovanú prípojku k trafostanici T4 závesným káblom, návrh výmeny trafostaníc za väčšie transformačné jednotky, návrh zahusťovacej trafostanice,
- rešpektovať návrh káblovej NN siete v územiach navrhovaných ÚPN – O Podhorie,

- nezvyšovať počet elektricky vykurovaných bytov,
- v súlade s ustanoveniami § 4 zákona č. 543/2002 Z.z. v platnom znení pri rekonštrukcii a výstavbe vzdušných vedení použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov,
- dodržať ochranné pásma v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.,
- podporovať iniciatívy na využitie alternatívnych zdrojov pre výrobu elektrickej energie,
- rozvody verejného osvetlenia, v navrhovaných územiach rodinných domov riešiť zemnými kábelovými rozvodmi k „sadovým“ stožiarom, s výbojkovými svetelnými zdrojmi,
- pri navrhovaní elektrorozvodov v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje viesť ich trasu mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma cesty, čo bude podmienené priestorovými možnosťami v susedstve cesty III/2102.

ZÁSOBOVANIE TEPLOM

- potreby tepla riešiť naďalej decentralizovaným spôsobom s intenzívnejším využívaním zemného plynu a ostatných dostupných druhov palív (drevo, drevný odpad, drevné štiepky) vo vlastných, respektíve združených zdrojoch tepla a tým docieľať znižovanie vypúšťania škodlivín do ovzdušia,
- využívať alternatívne zdroje tepla (slnečné kolektory, tepelné čerpadlá...) a podporovať aktivity na získavanie tepla z netradičných zdrojov energií,
- okrem zdrojov v jednotlivých objektoch HBV sú prípustné aj združené kotolne, v IBV sú navrhované individuálne zdroje tepla.

ZÁSOBOVANIE ZEMNÝM PLYNOM

- pre nárast odberov ZPN do roku 2030 sa navrhuje prehodnotenie integrovanej STL plynárenskej sústavy do 0,3 Mpa, body napojenia na jestvujúce plynovody a technické parametre budú určené pri začatí prípravy výstavby,
- zemný plyn sa navrhuje používať komplexne, pre zabezpečenie vykurovania, prípravu TÚV, varenia a prípadnej technologickej potreby plynu vo výrobnom procese,
- navrhovaný STL rozvod vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku STL/NTL,
- pri navrhovaní plynovodov v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje viesť ich trasu mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma cesty, čo bude podmienené priestorovými možnosťami v susedstve cesty III/2102.

ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE

- nárast požiadaviek na predpokladané zriaďovanie telefónnych staníc v navrhovaných územiach výstavby zabezpečiť rozšírením kapacity RSU Podhorie o cca 100 vývodných párov a rozšírením telekomunikačnej siete,
- zabezpečiť dobudovanie anténneho vysielача T-COM a umožniť tak skvalitnenie signálu pre TV vysielanie, služieb mobilných operátorov a internetu,
- rešpektovať návrh rozšírenia káblovej televízie do navrhovaných rozvojových území,
- realizovať inštaláciu bezdrôtového rádiového signálu miestneho rozhlasu,
- pri navrhovaní rozvodov elektronických komunikačných sietí v súbehu s cestou III/2102 sa požaduje viesť ich trasu mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne

s dodržaním ochranného pásma cesty, čo bude podmienené priestorovými možnosťami v susedstve cesty III/2102.

2.18.5 ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE

2.18.5.1 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt

- chrániť územia archeologických lokalít evidovaných v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku:
  - Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit),
  - Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané,
  - Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia,
  - Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika,
- v záujme účinnej a osobitnej ochrany archeologických nálezísk v zmysle § 41, odst.3, zákona č. 49/2002 Z.z. v platnom znení o ochrane pamiatkového fondu, nevytvárať žiadne grafické dokumenty znázorňujúce polohy evidovaných archeologických nálezísk,
- V katastri obce Podhorie i v katastri okolitých obcí sa nachádzajú archeologické lokality. Je možné, že počas vykonávania stavebných aktivít budú narušené známe i doteraz neznáme archeologické lokality. Preto je nevyhnutné osloviť v prípade akýchkoľvek zemných prác Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, bude nevyhnutné vykonať pamiatkový záchranný archeologický výskum podľa, § 36, ods.2 a 3) a § 35, ods. 7) a § 39, ods.1) zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Žilina v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní. V súvislosti so stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. v zlúčených územných a stavebných konaniach v zmysle stavebného zákona je vždy dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezísk a nálezov.
- Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona, v opodstatnených prípadoch krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa § 35, § 36, § 38 a § 39 pamiatkového zákona. Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 – 5 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127 ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon).

Ak sa nález nájde mimo povoleného pamiatkového výskumu, musí to nálezca oznámiť krajskému pamiatkovému úradu najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Archeologický nález môže premiestniť a vyzdvihnúť z pôvodného miesta a nálezových súvislosti iba oprávnená osoba, nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946 iba pyrotechnik Policajného zboru.

- V rámci kultúrneho dedičstva resp. kultúrohistorického potenciálu obce sa ďalej navrhuje chrániť, zveľaďovať, dotvárať a propagovať ako významné obecne pamätihodnosti:
  - štruktúru najstaršej zástavby v centre obce so znakmi potočnej radovej zástavby a jej nepravidielnosti,
  - kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke v strede obce
  - kaplnku,
  - Danechov dom z roku 1908; murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou,
  - krížovú cestu po kalvárii s drevenými plastikami smerujúcu do Roháčskeho sedla,
  - altán, prístrešok pod Roháčom,
  - rozhľadňu (navrhuje sa rekonštrukcia),
  - objekty s pamätnými tabuľami významných osobností obce (Karolína Brüstleová, Greguš...),
  - dve solitérne lipy v strede obce,
- v novej zástavbe akceptovať a využívať prvky pôvodnej ľudovej architektúry – prízemné stavby so sedlovými strechami a štítmi,
- v súlade so stavebným zákonom sústavne sledovať stavebno-technický stav všetkých stavieb (aj drobných), predovšetkým v najstaršej časti obce a udržiavať ich v dobrom stavebno-technickom stave,
- do kultúrohistorického potenciálu obce je potrebné zahrnúť aj objekty pôvodnej architektúry dotvárajúce „historické“ prostredie, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou jej integrity, najmä v najstaršej časti obce. Tieto objekty je potrebné udržiavať, prípadne stavebnými úpravami (bez takých zásahov do ich vzhľadu, ktoré by zásadne zmenili pôvodný charakter architektúry) dosiahnuť stav, ktorý by zvýšil ich užívateľský štandard,
- pri zásahu do týchto objektov treba vychádzať z poznania, že stavebný typ pôvodných vidieckych obytných a hospodárskych stavieb je výsledkom dlhodobého kontinuálneho vývoja, ktorý svojim charakterom pripomína vývoj ako dôsledok evolučného procesu. Jedným z atribútov tradičného ľudového staviteľstva je typologická jednota domov, a to vo vonkajšom formálnom výraze, tak i vo vnútornej pôdorysnej dispozícii i celej priestorovej organizácii usadlosti,
- obnova pôvodnej štruktúry bude spočívať v jednotnej (nie typovej) úprave fasád, brán, oplotenia, preddomia a pod. Pôvodné hospodárske objekty môžu byť využité ako občianska vybavenosť, služby, garáže a pod. Návrhy úprav by mali vykonať odborne spôsobilí projektanti so skúsenosťami v prestavbách stavieb, zvlášť historickej architektúry,
- z hľadiska historického významu obce treba v maximálnej miere zachovať historicky vzniknutý urbanistický pôdorys obce so skupinami pôvodnej architektúry a tiež upriamiť pozornosť na stavebnú obnovu v pôvodnom duchu,
- vylučuje sa implantovanie cudzích architektonických prvkov do prostredia so zachovanou pôvodnou ľudovou architektúrou, prípadne pri jej obnove (napríklad tzv. bavoráky),

- v súvislosti s § 14, odst.4 zák.č.49/2002 Z.z. vyhlásiť všeobecne záväzným nariadením obce vytvorenie a odborné vedenie permanentne otvoreného zoznamu pamätihodností obce, ktorého súčasťou budú historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, osobnosti, stavebné objekty, lokality historickej zelene atď.

2.18.5.2 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov

Zásady a regulatívy ochrany využívania zdrojov pitnej vody vyplývajú predovšetkým z vodného zákona č. 364/2004 Z.z. a z vyhl. č. 29/2005 Z.z.

2.18.5.3 Zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane prvkov zelene

ÚPN – O PODHORIE POŽADUJE REŠPEKTOVAŤ:

- **veľkoplošné chránené územie CHKO Strážovské vrchy,**
- **sústavu osobitne chránených území – lokality NATURA 2000,**
  - chránené vtáčie územie CHVÚ č. 28 – Strážovské vrchy,
  - územie európskeho významu SKÚEV 0256 – Strážovské vrchy,
- **Aktualizáciu RÚSES-u**
  - **Genofondové lokality:**
    - BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál,
    - BY 26 Súľovské skaly (NPR) v priestore Roháč.
  - **Biocentrum:**
    - nadregionálne biocentrum Nrbc 4 Súľovské skaly.
  - **Biokoridor regionálneho významu:**
    - Rbk Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.
- **MÚSES (konceptia):**
  - **Biokoridory miestneho významu:**
    - potok Lietavka,
    - Podhorský potok,
    - Močiarny potok,
    - potok Dubník.
  - **Ekologicky významné segmenty (EVS)**
    - neregulované úseky vodných tokov so zachovanou brehovou zeleňou,
    - vlhké aluviálne lúky a mokrade v okolí tokov, prameniská,
    - remízky na poľnohospodárskej pôde,
    - extenzívne využívané trvalé trávne porasty s potenciálnym výskytom biotopov európskeho a národného významu,
    - sprievodné porasty popri starých úvozoch ciest,
    - kompaktné lesné porasty.

Opatreniami pre miestny územný systém ekologickej stability sú:

- upravovanie biodiverzity kultúrnych porastov sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia,
- vytvorenie nových plôch verejnej zelene v rámci zastavaných aj mimo zastavaných území obce (napr. parky, zeleň oddychových zón),
- vytvorenie nových plôch izolačnej a líniovej zelene vo výrobnom území a jeho okolí,
- požiadavka na vypracovanie Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA SMERUJÚCE K ZACHOVANIU PRÍRODNÝCH A KRAJINÁRSKÝCH HODNÔT ÚZEMIA, PRVKOV ÚSES, BIOTOPOV EURÓPSKEHO A NÁRODNÉHO VÝZNAMU, CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A DRUHOV

- zachovať a zvýrazniť biologické a krajinárske hodnoty územia,
- dôsledne rešpektovať pri antropogénnych aktivitách v krajine zachovanie a zlepšovanie ekologickej siete prvkov ÚSES, eliminovať existujúce bariéry, v prípade potreby realizovať zmierňujúce opatrenia,
- miestne prvky ÚSES manažovať v zmysle nárokov na zachovanie priaznivého stavu prevládajúcich typov biotopov,
- zachovávať charakteristické znaky regionálnych a lokálnych špecifik, krajinný svojráz, originalitu a neopakovateľnosť,
- zachovať jedinečnú krajinnú dominantu Lietavského hradu bez optického znečistenia v pohľadových panorámach, najmä z prístupovej komunikácie III/2102 a „starej cesty“,
- výstavbu smerovať na plochy v intraviláne a na plochy s intravilánom susediace,
- obmedziť novú zástavbu po stránke výškovej a objemovej s prihliadnutím na zachovanie prvkov miestnej architektúry,
- využiť rekreačný potenciál územia, pričom je nutné vhodným spôsobom usmerniť pohyb a aktivity návštevníkov,
- vylúčiť realizáciu vysokokapacitných turistických zariadení,
- rekreačnú vybavenosť a aktivity prispôbiť merítku krajiny,
- vytvoriť v zastavanom území kapacitne dostatočné parkovacie plochy, aby sa zabránilo parkovaniu vo voľnej krajine,
- rešpektovať manažment územia a obmedzenia, vyplývajúce z podmienok ochrany územia európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy a chráneného vtáčieho územia CHVÚ 28 Strážovské vrchy:
  - špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov,
  - budovanie oplôtkových systémov vo vzdialenosti min. 5 m od hranice vegetácie vodných a mokraďových biotopov, bez vytvárania ležovísk v okrajových častiach oplôtkov,
  - pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha, s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov,
  - extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka),
  - kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytky so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka),
  - kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia),
  - kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne,
  - aplikácia organických hnojív a vápnenia za účelom optimalizácie živinového režimu,
  - jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob),
  - šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...),
  - ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny),
  - zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy,
  - zachovať, alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov,
  - eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak, aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality,

- optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených, alebo ohrozených druhov rastlín,
- odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny,
- odstraňovanie inváznych druhov rastlín,
- zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty,
- úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva,
- ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky,
- zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality),
- udržiavanie zimovísk obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť,
- eliminácia vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu,
- obnova zdroja potravy (zarybňovanie),
- pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov,
- uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov,
- odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov,
- zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín,
- revitalizácia starých záťaží (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky),
- stabilizovanie strží, výmoľov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie,
- revitalizácia spustených plôch, rumovísk a nepoužívaných ciest,
- umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod.,
- usmerňovanie návštevnosti územia,
- stráženie (napríklad. hniezd dravcov).

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA ZMIERNENIA VPLYVU POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY NA KRAJINU

- zachovať poľnohospodársku výrobu z dôvodu zachovania typického krajinného rázu a existujúcej biodiverzity druhov,
- veľké plochy oráčín doplniť líniovou vegetáciou popri poľných cestách a na miestach, ktoré neprekážajú mechanizovanému obhospodarovaniu,
- erózne ohrozené svahy využívať výlučne na pestovanie plodín s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. previesť tieto plochy na intenzívne trvalé trávne porasty,
- zatrávniť miesta sústredeného odtoku povrchových vôd na veľkoplošných orných pôdach (úvaliny so začínajúcou ryhovou eróziou),
- zamedziť sukcesii a zarastaniu lúk a v maximálnej miere uplatňovať tradičné obhospodarovanie lúčnych porastov (kosenie, pasenie),
- realizovať pravidelné spásanie, alebo kosenie trávnych porastov,
- vlhké lúky kosiť ľahšími mechanizmami len v čase preschnutia,
- pokosenú biomasu z plôch odstrániť,
- na spásaných plochách je potrebné redukovat' rozsah náletu tak, aby tento nepokrýval viac ako 20% plochy a aby bolo možné celú plochu využívať na pastvu hospodárskych zvierat,
- redukovat' nálet na okrajoch kosených plôch, po likvidácii náletu plochy vykášať alebo extenzívne prepásať,

- mulčovanie je vhodné len ako jednorázový zásah na obnovu zarastených porastov, nie je možné ho vykonávať opakovane, ako pravidelný spôsob obhospodarovania,
- pri pasení a košarovaní dodržiavať stanovené limity počtu hospodárskych zvierat,
- zabrániť erózii pôdy na priehonových cestách,
- pri aplikácii hnojenia a košarovania dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka,
- nitrofilné a ruderalné spoločenstvá kosiť v období pred kvitnutím burín dvakrát ročne, mláďa na týchto plochách intenzívne spásť, aby sa využil efekt silného zošľapávania, ktoré ruderalné druhy neznášajú.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA OCHRANY ABIOTICKÝCH ZLOŽIEK

- v lesných porastoch s vysokými sklonmi svahov používať citlivé ťažobné postupy, nepovoliť holoruby, zamedziť obnažovanie pôdy,
- zabezpečiť erózne ohrozené plochy hlbokokoreniacimi druhmi rastlín,
- ponechať plochy s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii,
- optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde,
- obrábanie pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť,
- zabrániť zhutňovaniu a degradácii pôd,
- technicky sanovať výmole a erózne ryhy doplniť vegetačnými opatreniami.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA PRE VODNÉ BIOTOPY A BIOTOPY MOKRADÍ

- na dosiaľ nezregulovaných úsekoch tokov nedovoliť regulácie toku, meniť charakter koryta, udržať prúdový charakter toku so striedaním kľudných zátočinových lokalít,
- brehové porasty obnovovať len z pôvodných stanovištne vhodných druhov drevín a krov s uprednostňovaním jemnej lepkavej (*Alnus glutinosa*), ktorej opad je pre vodné biocenózy najvhodnejší,
- minimálna šírka brehových porastov z oboch strán toku by mala byť 10 m, v zastavaných územiach 6 m, v prípade len jednobrežnej vegetácie by sa mala zvýšiť aspoň na dvojnásobok. Orná pôda v okolí by mala byť oddelená pásom trávy, šírky 10 – 15 m, aby sa zamedzili splachy ornej pôdy do povrchových tokov,
- pri riešení protipovodňových opatrení v krajine dbať na to, aby technické opatrenia nenarušili systém ekologickej stability,
- zabrániť akejkoľvek zmene vodného režimu a odvodňovaniu,
- dbať na ochranu, údržbu a úpravu liahnísk pre obojživelníky,
- z mokradí odstraňovať náletové dreviny, udržiavať plochy kosením – ruderalizované porasty aj viackrát ročne, kosenie ručné, prípadne za použitia ľahkej mechanizácie, zabrániť rozbahňovaniu a poškodzovaniu ťažkými mechanizmami, odstraňovať pokosenú biomasu, vyhrabávať starinu,
- zabrániť znečisťovaniu a eutrofizácii,
- monitorovať výskyt inváznych a ruderalných druhov, v prípade výskytu ich okamžite odstraňovať.

NÁVRHY EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ Z HĽADISKA OCHRANY RASTLINSTVA A ŽIVOČÍŠSTVA

- regulovať výstavbu a iné ľudské aktivity, ktoré by mohli narušiť významné biotopy,

- udržať čo najväčšiu rozmanitosť biotopov, zachovať prirodzené kosienkové a pasienkové biotopy (kosenie, pasienie), podporovať tradičné formy hospodárenia v území,
- odstraňovať nálety drevín a tým zabrániť zarastaniu lúčnych biotopov,
- zachovávať prirodzené lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením,
- zabezpečiť ochranu brehových porastov,
- obmedziť, alebo úplne vylúčiť používanie chemických prostriedkov a pesticídov v blízkosti zamokrených plôch a vodných tokov,
- zabezpečiť manažment mokradových lokalít v území, vytvárať podmienky pre rozširovanie a stabilizáciu mokradových spoločenstiev,
- vylúčiť akékoľvek vypaľovanie trávnych porastov, medzí, pasienkov a pod.,
- zachovať v území aspoň súčasný stav ekosystémov vodných tokov,
- odstrániť potenciálne zdroje znečistenia tokov (skládky, nezabezpečené poľné hnojiská),
- kosenie lúk realizovať v období po vyvedení a osamostatnení mláďat, pri mechanizovanom kosení väčších plôch postupovať zásadne od stredu záhona k jeho okraju (ochrana zveri), tradičné obhospodarovanie lúčnych porastov,
- pre ochranu zoocenóz v lesných komplexoch je dôležité najmä vytvárať a udržať rôznorodé a rôznoveké lesné porasty, využívať pri obnove porastov prirodzené zmladenie a dodržiavať ďalšie navrhované opatrenia na stabilizáciu a ochranu lesných porastov,
- pri stavebných úpravách budov v zastavanom území vykonať opatrenia, aby nedošlo k úhynu netopierov a hniezdiacich vtákov,
- zabezpečiť všetky línie elektrického vedenia s vysokým napätím v záujme ochrany loviacich dravcov (stĺpy smrti),
- udržiavať mimolesnú stromovú a krovinnú zeleň na neprodučných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach a pod.,
- v remízkach udržiavať nezapojený porast, odstraňovať vzrastlejšie druhy náletových drevín, inak ponechať porasty na prirodzený vývoj. Prípadné odstraňovanie treba realizovať postupne, nie jednorazovo,
- v prípade potreby nelesnú drevinovú vegetáciu dopĺňať o druhy drevín vhodné pre danú lokalitu (potenciálna vegetácia),
- monitorovať výskyt inváznych a expanzívnych druhov, zabrániť ich rozširovaniu v území a vhodnými spôsobmi ich likvidovať.

2.18.6 ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.18.6.1 Zásady ďalšieho funkčného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia

ZASTAVANÉ ÚZEMIE V K.Ú. PODHORIE A OKOLIE V PRIESTORE SÚLOVSKO-SKALSKEJ HORNATINY

Ďalšie funkčné využívanie je podmienené:

- zmenou v poľnohospodárskom využívaní pôdy (aj v okolí zastavaných území),
- zmenou obhospodarovania veľkoblokovej ornej pôdy t.j. zmenami v poľnohospodárstve,
- zlepšením štruktúry biokoridorov,
- zmierňovaním vplyvu intenzívnej dopravy (hluk),
- ochranou a tvorbou životného prostredia v nových zastavaných územiach,

- limitovaným a ekologicky orientovaným rozvojom cestovného ruchu, turizmu a rekreácie, predovšetkým vo väzbe na navrhované zastavané územia a zosúladovaním rekreačných aktivít so záujmami ochrany prírody, hlavne v Súľovských skalách.

ZASTAVANÉ ÚZEMIE V K.Ú. PODHORIE A OKOLIE V PRIESTORE BITAROVSKO-VIŠŇOVSKÉJ PAHORKATINY (ŽILINSKÁ KOTLINA)

Ďalšie funkčné využívanie je podmienené:

- vytváraním mozaikovitých zmien poľnohospodárskeho využitia územia,
- zlepšením štruktúry biokoridorov,
- zvýšením podielu drevinnej mimolesnej vegetácie,
- znižovaním znečistenia podzemných vôd, vodných tokov,
- ochranou a tvorbou životného prostredia v novom zastavanom území,
- limitovaným a ekologicky orientovaným rozvojom cestovného ruchu, turizmu a rekreácie, predovšetkým vo väzbe na navrhované zastavané územie.

2.18.6.2 Opatrenia na elimináciu prípadne obmedzenie stresových prvkov

- zmeniť obhospodarovanie veľkoblokovej ornej pôdy na obhospodarovanie menších pôdnych celkov s uplatnením biokoridorov miestnej úrovne na základe vypracovania MÚSES,
- obnoviť imisne zaťažené porasty vhodnejšími druhmi drevín,
- znížiť miestne znečisťovanie ovzdušia emisiami lokálnych zdrojov a prachom hlavne cestou využitia plynofikácie,
- zabrániť znečisťovaniu podzemných vôd hlavne cestou dokončenia celooobecnej splaškovej kanalizácie (zabrániť priesakom zo žúmp, septikov...),
- zachovať prirodzený charakter riečnych ekosystémov t.j. vodných tokov a ich alúvií, znamená takmer nezasahovať do Podhorského potoka, Močiarneho potoka, potokov Lietavka a Dubník v celej ich dĺžke, ako i do ich prítokov a odstrániť všetky nelegálne zásahy (odpad).

2.18.6.3 Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia obce

- hranice zastavaných území obce sa musia vymedzovať tak, aby sa už ďalšie prvky ekologickej stability nestávali súčasťou zastavaných území s potenciálnou možnosťou ich likvidácie a zastavania,
- po obode zastavaných území vytvoriť podmienky pre zachovávanie a tvorbu malého súkromného hospodárenia (sady, záhumienky) ako dôležitého krajinného prvku udržiavajúceho a podporujúceho dostatočnú diverzitu krajiny v blízkosti zastavaných území.

2.18.6.4 Zložky životného prostredia

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČISTENIA VÔD

- všeobecná ochrana vyplývajúca z platnej legislatívy, predovšetkým zo zák.č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) spojená s výkonom štátnej správy,
- rešpektovanie vodných zdrojov v Podhorí, pásiem hygienickej ochrany... (vyhl.č.29/2005 Z.z.),
- vybudovanie splaškovej kanalizácie vo vymedzenom zastavanom území obce s napojením na celoobecnú kanalizačnú sieť obce Lietava a jej prostredníctvom na stokové siete splaškových vôd čistených v SČOV Horný Hričov,
- dôsledné udržiavanie čistiacich komunálnych a priemyselných systémov (lapače olejov, tukov, ropných látok, hnojiská so zachytením splachov...),

- realizácia protihavarijných systémov (monitoring...),
- vybudovanie dažďovej kanalizácie,
- opatrenia na znižovanie erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovanie priemyselných hnojív a pesticídov.

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

- zvýšené využitie plynofikácie obce, plynofikácia navrhovaných zastavaných území a podpora využívania netradičných foriem získavania tepla (solárna energia, tepelné čerpadlá, ekologické spaľovanie drevnej hmoty),
- utlmovanie počtu lokálnych kúrenísk s menej hodnotnými palivami,
- zákaz vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov,
- zvyšovanie kvality dopravnej siete (údržba, obnova vozoviek s bezprašným povrchom),
- eliminácia úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- limitovanie chovov hospodárskych zvierat v zastavaných územiach a eliminácia zápachov zo skládok (zakrývanie exkrementov fóliami...),
- výsadba izolačnej zelene hlavne po obvode výrobného územia.

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČISŤOVANIA A ZHORŠOVANIA KVALITY PÔD

- cielená aplikácia hnojív a prípravkov na ochranu rastlín s dosiahnutím ich maximálnej efektivity a minimálneho vedľajšieho vplyvu,
- vytvorenie protierózných opatrení na pôdach ohrozených vodou a veternou eróziou,
- zlepšenie organizácie využívania poľnohospodárskej pôdy za účelom ochrany pôdy,
- zmena využitia plôch najohrozenejšej ornej pôdy na trvalé trávne porasty,
- zabezpečenie vegetačného krytu na pôde počas čo možno najdlhšieho obdobia v roku vhodným sledom pestovaných plodín,
- zabezpečenie správneho obrábania pôdy s minimalizáciou agrotechnických operácií a zvýšením ich efektivity,
- vytvorenie ochranných opatrení na pôdach ohrozených zosuvmi a ich vhodné využitie,
- pri pasení hospodárskych zvierat dbať na kategórie a veľkosť stád v nadväznosti na rozlohu, výživnosť a polohu pasienkov,
- vo vyššie položených lokalitách vylúčiť oplôtkové hospodárstvo ako príčinu vzniku rôznych foriem erózie,
- priebežne vykášať ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvalé trávne porasty, najmä vo vrcholových polohách, z dôvodu zabránenia zárodku vzniku rýchleho odtoku vôd z prívalových dažďov (dažďom uľahnutá vysoká tráva bráni vsaku vôd a tvorí klznú plochu a zintenzívňuje povrchový odtok, vznik záplav).

OPATRENIA NA STABILIZÁCIU BIOTY

- rešpektovať veľkoplošne chránené územie,
- rešpektovať chránené vtáčie územia a chránené územia európskeho významu v podmienkach k.ú. Podhorie,
- rešpektovať prvky regionálneho územného systému ekologickej stability,
- zabezpečiť vypracovanie miestneho územného systému ekologickej stability a po jeho prerokovaní premietnuť výstupy do záväzných častí územného plánu obce.

2.18.6.5 Zásady a regulatívy eliminácie faktorov zhoršujúcich životné prostredie**OPATRENIA NA ELIMINÁCIU HLUKU**

- u výrobných prevádzok musí byť limitná izofóna – hranica stanovená z hľadiska nočného času v prípustnej hodnote 45 dB – vymedzená na okraji najbližších obytných území,
- už v štádiu príprav výstavby vo výrobných územiach prioritne posudzovať hlukové dôsledky prevádzkovania areálov vo vzťahu k obytným a k rekreačným územiám,
- v obytných a rekreačných územiach, pozdĺž zbernej komunikácie III/2102 a pozdĺž obslužných komunikácií podmieňovať výstavbu:
  - realizáciou izolačnej zelene,
  - stavebnými úpravami objektov (zvukovo izolačné okná, dvere, omietky, dispozičné zmeny, ploty...),
  - znížením povolenej rýchlosti na 30 km/h.

OPATRENIA PROTI RADÓNOVÉMU RIZIKU A ZOSUVOM

- základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi,
- rešpektovať registrované územia zosuvov a ich okolie a podmieňovať stavebné práce a terénne úpravy podmienkami vypracovaných geologických prieskumov.

U všetkých novostavieb, teda aj stavieb s náplňou trvalého a prechodného bývania nie je potrebné overiť radónové riziká - merania pôdneho radónu. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov. Použité stavebné materiály musia spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.

2.18.6.6 Zásady a regulatívy na podporu faktorov pozitívne ovplyvňujúcich životné prostredie

- propagovať a podporovať využívanie možností platnej legislatívy z hľadiska jej environmentálnych aspektov (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, dotácie pri pozemkoch obmedzovaných z titulu environmentu...),
- využiť možnosti podpory regionálneho rozvoja cez sektorové operačné programy (pre životné prostredie),
- využiť možnosti cez Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,
- podporovať rast ekologickej uvedomelosti obyvateľstva už cez úvodný školský vzdelávací systém.

2.18.6.7 Zásady a regulatívy pre nakladanie s odpadmi

- rešpektovať platnú legislatívu, Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a aktualizovať Program odpadového hospodárstva obce,
- koncepčný rámec odvodiť aj z Programu odpadového hospodárstva mesta Žilina, pretože likvidácia TKO v obci je nadviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina,
- zohľadniť MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované odvezené skládky odpadov a skládku odpadov mimo prevádzky (definitívne uzavretá) v k.ú. Podhorie (viď. mapový podklad v M 1 : 25 000 v prílohe stanoviska MŽP SR),
- zohľadniť MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované územie pravdepodobnej environmentálnej záťaže, ktorá môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia a jeho okolia,

- aktualizovať koncepciu nakladania s odpadom na území obce Podhorie o.i. vo väzbe na očakávané zmeny dielčej časti doterajšieho procesu odpadového hospodárstva mesta Žilina, na ktorý je obecný systém nadviazaný,
  - znižovať množstvo komunálneho odpadu cestou intenzifikácie procesu separácie,
  - zamedziť vypaľovaniu porastov, spaľovaniu biologických odpadov, zneškodňovať (využívať) biologický odpad kompostovaním (kontrolovať existenciu kompostovísk),
  - umiestniť obecnú kompostáreň v území výroby,
  - zaviesť separáciu komodít – papier, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľný odpad (BRO),
  - zbernými miestami (zberovými dvormi) separovaného, objemného, oddelene vytriedeného odpadu z domácnosti s obsahom škodlivín (nebezpečný odpad z elektrozariadení, žiaroviek, batérií...) a drobného stavebného odpadu (produkovaného občanmi) budú zreteľne stavebne vymedzené, oplotené dvory vedľa objektu COOP Jednota, vedľa obecného úradu, na ploche pod údolnou stanicou súčasného lyžiarskeho vleku a pri ceste III/2102 oproti „družstevným bytovkám“,
- v konaniach predchádzajúcich povoleniam výstavby nových bytových jednotiek a nových prevádzok na území obce sa musí vyžadovať dokumentovanie umiestnenia smetných nádob,
- v súvislosti s výrobnými územiami je povinnosťou obce cestou príslušného VZN a POH stanoviť opatrenia a povinnosti podnikateľských subjektov pri nakladaní s odpadmi na území obce, na predchádzanie vzniku odpadov resp. znižovanie množstva odpadov,
- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy sa požaduje operatívna aktualizácia Programu odpadového hospodárstva obce,
- na území obce je možné prevádzať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie) odevy - charita,
- na území obce nie je možné vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov,
- napriek rastu počtu domácností a podnikateľských subjektov musí sa znižovať množstvo zvyškového komunálneho odpadu ukladaného na skládku...,
- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy a vo väzbe na vyvíjajúce sa technicko-organizačné možnosti musia sa sústavne prehľbovať podmienky na realizáciu separovaného zberu odpadu,
- skvalitniť služby spojené s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď., návrhom malého obecného dvora na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v tejto súvislosti, v navrhovanom území výroby,
- odpad z výrob ako i nebezpečný odpad z výrob likvidovať v zmysle platných predpisov,
- naďalej presadzovať plynofikáciu objektov o. i. aj z dôvodov znižovania odpadov zo spaľovania pevných palív,
- zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraníu skládok odpadu na brehoch vodných tokov a vodných plôch,
- vo výrobných územiach uprednostňovať prevádzky so žiadnou, resp. len s minimálnou produkciou nebezpečných látok,
- zabezpečiť bezodkladnú likvidáciu novovzniklých živelných skládok komunálneho odpadu,
- sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia.

2.18.7 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

ÚPN – O Podhorie vymedzuje samostatné zastavané územia obce:

- navrhované zastavané územie obce s prevahou obytných území, ktorého základom je súčasné zastavané územie obce v obci Podhorie. *

*Pozn.: Obytné územia v lok. Nad Mlynom, Dráhy, Zámotie, Kreana a pri hranici k.ú. Lietava v m. č.. Lietavská Závadka majú vymedzené samostatné zastavané územie.

Navrhované zastavané územie obce, ktorého základom je súčasné zastavané územie v obci Podhorie

Severná hranica zastavaného územia, v smere od západu na východ, je vymedzená lomenou čiarou okraja územia rodinných domov navrhovaného, existujúceho, opäť navrhovaného a existujúceho a navrhovaného v priestore Kút, potom sa 3 x lomí obtekajúc hranicu navrhovaného územia Pri Ihrisku, pokračuje v línii navrhovaným a opäť existujúcim územím rodinných domov v lokalite Nadsadie, potom pokračuje 2 x zalomenou líniou k okraju územia občianskej vybavenosti, okolo ktorého pokračuje v severnom smere k územiu cintorína, jeho západným okrajom a západným okrajom rekreácie Vajano kde sa lomí jeho okrajom k juhu, pokračuje okolo územia cintorína, kde sa lomí k východu, pokračuje okrajom územia rodinných domov, kde sa lomí k severu, opäť k východu a juhu k výrobnému územiu, ktorého hranicu tvorí niekoľkokrát lomená čiara smerom k existujúcemu územiu rodinných domov k lokalite Dráhy, pokračuje severnou hranicou územia existujúcich bytových domov a územia rodinných domov existujúcich, navrhovaných, kde sa lomí k juhu a opäť k východu hranicou existujúcich, navrhovaných opäť existujúcich a navrhovaných rodinných domov kde končí.

Východná hranica je od severu k juhu vymedzená hranicou územia rodinných domov navrhovaných a existujúcich, kde končí.

Južná hranica pokračuje od východu k západu územím rodinných domov existujúcich, ktorého hranica je viackrát zalomená, ale sleduje smer od východu k západu až juhozápadu, pokračuje striedavo hranicou jeho navrhovanej, existujúcej, navrhovanej, existujúcej výstavby, kde obteká usadlosť v priestore Močiarneho potoka, odtiaľ pokračuje severným smerom k navrhovanej zástavbe a lomí sa smerom k juhozápadu, potom k severu, východu k hranici existujúcej výstavby, kde sa lomí k severu a západu k územiu občianskej vybavenosti s navrhovanou výstavbou, kde sa lomí k severu k územiu navrhovaných bytových domov, kolo neho sa lomí na západ a pokračuje hranicou územia rodinných domov, navrhovanej ,existujúcej a opäť navrhovanej výstavby, pokračuje lomenou čiarou okraja územia občianskej vybavenosti a viackrát zalomenou čiarou územia rodinných domov k územiu zjazdového lyžovania, ktorého hranicu v tvare pretiahleho obdĺžnika obteká a pokračuje v smere na západ hranicou územia rodinných domov s existujúcou, navrhovanou, existujúcou, navrhovanou existujúcou a navrhovanou výstavbou, kde končí.

Západnú hranicu tvorí okraj územia rodinných domov s navrhovanou výstavbou.

2.18.8 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

a) V riešenom území sa uplatňujú nasledovné ochranné pásma (OP):

OP Z HLADISKA PAMIATKOVÉHO ZÁUJMU (zák.č.49/2002 Z.z. v znení zák.č.479/2005 Z.z.)

Nenachádzajú sa.

OP Z HLADISKA OCHRANY PRÍRODY (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení)
Nenachádzajú sa.

OP Z HLADISKA ŽIVOČÍŠNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY
Nenachádzajú sa.

OP Z HLADISKA DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ (zák.č.135/61 Zb. v znení zák.č.524/2003 Z.z.)

- od ciest III. triedy mimo zastavané územie 20 m od osi vozovky na obe strany,
  - od miestnych komunikácií mimo zastavané územie 15 m od okraja vozovky na obe strany,
- letecká doprava
- v zmysle §28 ods. 3 a §30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov je Letecký úrad SR dotknutým orgánom štátnej správy v povoloňovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v OP letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Letecký úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach: ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť leteckú dopravu - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom; stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu; zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice; zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

OP Z HLADISKA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Ochranné pásma vonkajšieho vzdušného elektrického vedenia (zák.č.251/2012 Z.z., § 36)

sú vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča

pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane

▪ vodiče bez izolácie	10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m od krajného vodiča na každú stranu,
▪ vodiče so základnou izoláciou	4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
▪ závesné káblivé vedenie	1 m,
▪ el. stanice do 110 kV	10 m od objektu,
▪ káblivé vedenie (zemný kábel) do 110 kV	1 m na obe strany.

Ochranné pásmo plynovodu (zák.č.251/2012 Z.z.)

▪ pre plynovody do DN 200 mm	4 m od osi na každú stranu,
▪ pre plynovody a prípojky v zast. území s prevádzkovým tlakom <4,0 Mpa	1 m od osi na každú stranu,
▪ regulačné stanice (RS) a iné technologické objekty	8 m od okraja v okruhu.

Bezpečnostné pásmo plynovodu (zák. č. 251/2012 Z.z.)

- pre plynovod a prípojku vo voľnom priestore a mimo zastavaného územia s tlakom $<4,0 \text{ MPa} \geq 0,4 \text{ MPa}$ s menovitou svetlosťou do 350 mm 20 m od osi na každú stranu,
- pre STL plynovod a prípojku vo voľnom priestore a mimo zastavaného územia s tlakom $<0,4 \text{ MPa}$ 10 m od osi na každú stranu,
- pre plynovody v zastavanom území s tlakom $<0,4 \text{ MPa}$ určí dodávateľ plynu,
- pre regulačné stanice, filtračné stanice a armatúrne uzly 50 m od pôdorysu.

Ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií (zák.č.442/2002 Z.z., § 19)

Pre vodovodné a kanalizačné potrubia platia ustanovenia zák.č.442/2002 Z.z. ako i STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

- vodovod DN do 500 mm 1,5 m od obrysu na obe strany,
- kanalizácia DN do 500 mm 1,5 m od obrysu na obe strany.

Ochranné pásma hydromelioračných odvodňovacích kanálov

Pre križovanie a súbeh melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami platí STN 736961

- odvodňovací kanál min. 5 m od brehovej čiary kanálu.

Ochranné pásma elektronických komunikačných vedení (zák.č.656/2004 Z.z.)

Pre elektronické komunikačné vedenia platia ustanovenia zák.č.656/2004 Z.z. ako i STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

PÁSMA HYGIENICKEJ OCHRANY VODNÉHO ZDROJA (zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a vyhl.č.29/2005 Z.z.)

Pásmo hygienickej ochrany I. stupňa vodného zdroja Podhorie.

Pásmo hygienickej ochrany II. stupňa vodného zdroja Lietava.

OP Z HLADISKA PRÍRODNÝCH LIEČIVÝCH ZDROJOV KÚPEĽNÉHO MIESTA RAJECKÉ TEPLICE (vyhl. MZ SR č. 481/2001 Z.z.)

Nenachádza sa.

OP Z HLADISKA LESNÝCH POZEMKOV (zák.č. 326/2005 Z.z.)

Ochranné pásmo lesa tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku (§ 10, ods.(1) zák.č.326/2005 Z.z. z 23.06.2005).

OCHRANNÉ PÁSMO POHREBISKA (zák. č. 131/2010 Z.z.)

Ochranné pásmo pohrebiska je 50 m. V ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy.

b) V riešenom území sa uplatňujú nasledovné chránené územia (CHÚ):**CHÚ Z HLADISKA OCHRANY PRÍRODY** (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení)

- Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy (CHKO Strážovské vrchy) zriadená vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. zo dňa 27.01.1989 v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. . Na území CHKO platí 2.stupeň ochrany.
- Chránené vtáčie územie CHVÚ č. 28 Strážovské vrchy.
- Územie európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.

OCHRANA ÚZEMÍ Z HĽADISKA REŠPEKTOVANIA RÚSES (zák.č.543/2002 Z.z. v platnom znení)

Genofondové lokality regionálneho významu (číslovanie podľa aktualizovaného RÚSES okresu Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto)

- BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál,
- BY 26 Súľovské skaly (NPR) v priestore Roháč.

Biocentrá

- biocentrum nadregionálneho významu Nrbc 4 Súľovské skaly.

Biokoridory

- biokoridor regionálneho významu Rbk17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.

OCHRANA ÚZEMÍ Z HĽADISKA PAMIATKOVÉHO ZÁUJMU (zák.č.49/2002 Z.z. v znení zák.č.479/2005 Z.z.)**Archeologické náleziská evidované v CEANS**

- Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit),
- Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané,
- Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia,
- Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika.

CHÚ Z HĽADISKA VODOHOSPODÁRSKEHO (zák.č.364/2004 Z.z.)

Chránené vodohospodárske oblasti sa v riešenom území nenachádzajú,

z vodohospodárskeho hľadiska je potrebné ochraňovať:

- manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 5,0 m od brehovej čiary tokov Lietavka, Podhorský potok, Močiarny potok, Dubník dvoch bezmenných pravostranných prítokov a jedného ľavostranného prítoku (§ 49, zák. č. 364/2004 Z.z.),
- inundačné územia drobných vodných tokov (§ 46, ods.(3) a § 63, ods.(2), písm. b zák. č. 364/2004 Z.z.).

CHRÁNENÉ LOŽISKOVÉ ÚZEMIE S VÝHRADNÝM LOŽISKOM

(zák.č.569/2007 Z.z. v znení zák.č.515/2008 Z.z., zák.č.44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zák.č.51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov)

Nenachádza sa.

POŽIADAVKY NA OBMEDZENIE OŽIARENIA Z PRÍRODNÉHO ŽIARENIA

(zák. č. 355/2007 Z.z. a vyhl. č. 528/2007 Z.z.)

Dodržiavať vyhlášku č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

2.18.9 PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

2.18.9.1 Plochy na verejnoprospešné stavby

Plochy a pozemky na verejnoprospešné stavby podľa ÚPN – O Podhorie pokiaľ nie sú vo vlastníctve obce, Žilinského samosprávneho kraja, alebo štátu, je potrebné pred realizáciou verejnoprospešných stavieb vykúpiť od majiteľov, alebo inak vysporiadať v zmysle platnej legislatívy. Ide o nasledovné plochy:

- Plochy pre stavby na sledovanie stavu životného prostredia sú plochy pre realizáciu siete sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovíšť) v blízkosti resp. v areáloch lokalít medzinárodného významu t.j. aj v území európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy (stavby prevzaté z aktualizovaného ÚPN – VÚC), v súčte do 100 m².
- Plochy pre verejné vodovody a s nimi súvisiace stavby v obciach a ich miestnych častiach mimo dosahu SKV sú plochy nutné pre rozšírenie vodovodu a súvisiacich stavieb. Vo väčšine prípadov pôjde o zriadenie vecných bremien na pozemkoch.
- Plochy pre kanalizácie sú v tejto ÚPD nutné na dobudovanie splaškovej kanalizácie a rozšírenie rozvodov v obci Podhorie. V prevažnej väčšine pôjde o zriadenie vecných bremien na pozemkoch.
- Plochy pre komplexnú prestavbu verejných priestranstiev sú:
  - plochy pre navrhované námestie už dnes sčasti slúžia ako verejné neupravené plochy a čiastočne sú ako dvory,
  - plochy pre autobusové čakárne a prináležiace verejné priestranstvá vrátane plôch samostatných zastávkových pruhov sú plochy nutné „pod“ tieto stavby. Za prináležiace priestranstvo sa považuje pozemok – plocha – za a po bokoch objektu čakárne (prístrešku) v rozsahu po najbližšie oplotenie, rigol, či inú stavbu, hranicu, ktorú bude obec udržiavať spolu s prístreškom a samostatným zastávkovým jazdným pruhom,
  - plochy verejných priestranstiev prináležiace k obecným nájomným a sociálnym bytovým domom sú plochy v priamom okolí bytových domov vo funkcii obytných území v majetku a starostlivosti obce,
  - plochy pre turistické a miestne odpočívadlá sú plochy na trasách pešej, cyklistickej a cykloturistickej dopravy budované a udržiavané obcou v rámci podpory rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie ako malé plochy vybavené sedením, prístreškom, informačnou tabuľou.... atď., ktoré sa budú presadzovať skôr zriaďovaním vecných bremien ako záberom plôch.
- Plochy na stavbu objektu MŠ sú časti plochy súčasného areálu, na ktorých sa navrhuje novostavba MŠ, jej dopravná a technická infraštruktúra.
- Plochy exteriérových úprav okolia združeného objektu obecného úradu,... a jeho prístavba, nadstavba, modernizácia a stavebné úpravy, technická a dopravná infraštruktúra (parking).
- Plochy pre Dom sociálnych služieb, jeho budúce nadstavby, prístavby a modernizácie a dopravnú a technickú infraštruktúru sú plochy vyčlenené z existujúcej poľnohospodárskej pôdy.
- Plochy okolia existujúcich viacbytových domov.
- Plochy sociálnych bytov + obecné nájomné byty - bytový dom prestavaný z objektu existujúcej MŠ.

- Plochy pre sociálne byty, denný stacionár a nájomné byty pre seniorov sú plochami areálov s týmito domami vyčlenené z existujúcej poľnohospodárskej pôdy.
- Plochy pre stavebné úpravy a terénne úpravy okolia kaplnky sú plochy v susedstve objektu kaplnky slúžiace prevádzke a údržbe kaplnky, ktoré je nutné architektonicky upraviť.
- Plochy pre úpravu okolia Domu smútku sú plochy najbližšieho okolia objektu nutné pre dobudovanie zázemia tohto objektu.
- Plochy rekonštrukcie cesty III/2102 sú plochy cesty a plochy popri súčasnom telese cesty pre možné rozšírenie.
- Plochy pre nové miestne komunikácie, chodníky, mosty a lávky a pre rekonštrukciu takýchto existujúcich stavieb predstavujú v súčasnosti plochy poľnohospodárskej pôdy a plochy existujúcich vyššie uvedených stavieb, ktorých výmera bude upresnená v následných projektových dokumentáciách.
- Plochy pre stavby statickej dopravy a rekonštrukciu plôch statickej dopravy... sú plochy hlavne pri objektoch – areáloch verejnej sociálnej infraštruktúry obce, z časti na poľnohospodárskych pôdach a z časti na existujúcich neupravených spevnených plochách.
- Plochy rozšírenia športového areálu sú v súčasnosti plochy poľnohospodárskej pôdy.
- Plochy dostavby obecného vodovodu a súvisiace stavby a rekonštrukcia existujúceho vodovodného systému (vrátane prívodu vody z Lietavy), predstavujú minimálny záber, ale ich realizácia je spojená často s uplatňovaním vecných bremien na pozemkoch, ktorými prechádzajú.
- Plochy stavieb splaškovej celoobecnej kanalizácie predstavujú minimálny záber, ale ich realizácia je spojená často s uplatňovaním vecných bremien na pozemkoch, ktorými prechádzajú.
- Plochy stavieb dažďových kanalizácií predstavujú minimálny záber, ale ich realizácia je spojená často s uplatňovaním vecných bremien na pozemkoch, ktorými prechádzajú.
- Plochy rekonštrukcie a úprav vodných tokov, brehov vodných tokov... vrátane protipovodňových úprav si nevyžadujú veľké zábery plôch. Pôjde predovšetkým o existujúce plochy tokov, brehov, atď.
- Plochy pre stavby nových VN vedení 22 kV a trafostaníc a rekonštrukcií 22 kV vedení a trafostaníc vrátane prekládok predstavujú malé zábery pôdy. Väčší dosah na plochy má rešpektovanie ochranných pásiem, ktoré je spojené s obmedzeným využitím pozemkov v ochranných pásmach.
- Plochy pre stavby nových NN vedení, ich rekonštrukcií atď. predstavujú minimálne zábery. Ich realizácia si často vyžiada zriadenie vecných bremien na pozemkoch. Tieto plochy sa týkajú stavieb sekundárnych káblových sietí v územiach novej výstavby a modernizácie existujúcej vzdušnej NN siete, vedenej v súčasnosti po drevených stĺpoch.
- Stavby nového verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu ako i rekonštrukcie týchto sietí sú spojené s minimálnymi zábermi plôch, ale s uplatňovaním vecných bremien na pozemkoch.
- Plochy pre stavby nových elektronických komunikačných sietí a zariadení a rekonštrukcia existujúcich sietí nie sú spojené s veľkými zábermi plôch. Výraznejšie sa uplatnenia formou vecných bremien na pozemkoch.
- Plochy pre stavby rozširovania plynofikácie... ako i jej rekonštrukcie nie sú spojené s veľkými zábermi plôch. Výraznejšie sa uplatnenia formou vecných bremien na pozemkoch. Ich súčasťou sú aj plochy pre objektové resp. združené zdroje tepla a netradičné ekologické zdroje tepla.

- Plochy lokálnych športovísk a detských ihrísk, „oddychové zóny“ obce (park), sú plochy nachádzajúce sa v zastavanej časti obce i na plochách poľnohospodárskej pôdy.
- Plochy revitalizácie prvkov ÚSES neznamenujú väčšinou plošný záber, ale sú viac spojené so zásahmi do porastov, vodných plôch v záujme upevňovania ekologickej stability územia.
- Obecný dvor technických služieb, kompostovisko, sú plochy nachádzajúce sa v súčasnom území poľnohospodárskeho dvora a jeho okolí.
- Plochy pre zberové miesta kalendárového zberu separovaného a veľkoobjemového odpadu sú sieťou malých plôch na území obce (á 20 m²), väčšinou už na tieto účely využívaných.
- Plochy verejnej izolačnej zelene, nemusia znamenať záber poľnohospodárskej pôdy, predstavujú plochy v starostlivosti obce.
- Plochy likvidácie živelných skládok odpadov znamenajú prinavrátenie zasiahnutých plôch do ich pôvodného prírodného stavu (v biokoridoroch, v interakčných prvkoch).

2.18.9.2 Plochy na vykonanie delenia a sceľovania

Plochy na delenie a sceľovanie pozemkov sa nevymedzujú. Proces sceľovania prípadne delenia pozemkov bude prebiehať uplatňovaním sa prirodzeného trhového mechanizmu.

2.18.9.3 Plochy na asanáciu

- demontáž VN linky v lokalite Lán – Diel.

2.18.9.4 Plochy na chránené časti krajiny

Za plochy na chránené časti krajiny sa považujú okrem plôch ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov aj plochy ďalších ochranných pásiem a chránených území určených na ochranu podľa tohto ÚPN – O:

- ochranné pásma
  - ochranné pásmo existujúceho cintorína 50 m od oplotenia,
  - ochranné pásmo od územia výroby 50 m od obvodu územia,
- chránené územia
  - biocentrum podľa ÚPN – O Podhorie,
  - biokoridory podľa ÚPN – O Podhorie,
  - genofondové lokality podľa ÚPN – O Podhorie,
  - ekologicky významné segmenty podľa ÚPN – O Podhorie,
  - interakčné prvky podľa ÚPN – O Podhorie.

2.18.10 ÚZEMIA VYŽADUJÚCE SI ZVÝŠENÚ OCHRANU

Z hľadiska požiadaviek civilnej ochrany sa požaduje dodržiavať nasledovné regulatívy:

- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- neumiestňovať novú výstavbu do zosuvného územia,
- individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo územia určeného na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón,

- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa § 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 3, 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. e) resp. § 16, ods.12 Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- budovanie ochranných stavieb vykonávať z analýzy územia obce z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a pre obdobie vojny a vojnového stavu, obec Podhorie sa nachádza mimo oblasť ohrozenia,
- v prípade bytovej výstavby (výstavby bytových domov) bude rozsah povinnej výstavby zariadení CO riešený budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne,
- každoročne komisionálne kontrolovať najmä stavy všetkých vodných tokov a prípadné nedostatky, defekty malého rozsahu (padnuté kmene, konáre, odpad a pod) okamžite odstraňovať,
- v prípade povolenia stavieb do územia, kde hrozí vybreženie vodných tokov vyžadovať stanovisko správcu toku,
- pre ochranu územia už realizovaných stavieb pri všetkých vodných tokoch, realizovať organizačné opatrenia pravidelnou údržbou korýt.

2.18.11 URČENIE, PRE KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Pre územie obce nie je potrebné obstarat', spracovať a schváliť územný plán zóny (ÚPN – Z).

2.18.12 ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja)
2. Prístavba, nadstavba a stavebné úpravy združeného objektu obecného úradu v Podhorí, kultúrneho domu a požiarnej zbrojnice
3. Novostavby, stavebné úpravy objektu materskej školy,
4. Novostavby, stavebné úpravy, prístavby a nadstavby sociálnych bytov resp. prístreší + obecných nájomných bytov
5. Komplexná prestavba verejných priestranstiev
  - a. námestie v Podhorí
  - b. exteriér združeného objektu obecného úradu kultúrneho domu a požiarnej zbrojnice
  - c. obecný park, pešie zóny a oddychové zóny
  - d. autobusové čakárne s príslušenstvom verejným priestranstvom vrátane samostatných zastávkových pruhov
  - e. verejné priestranstvá príslušenstvom k obecným nájomným a sociálnym bytovým domom
  - f. turistické a miestne odpočívadlá
  - g. lokálne športoviská a detské ihriská

6. Dom sociálnych služieb
7. Stavebné úpravy rozhľadne na území CHKO Strážovské vrchy
8. Stavebné úpravy kaplnky Cyrila a Metoda,
9. Údržba kamenného kríža z roku 1909 pri kaplnke Cyrila a Metoda v strede obce,
10. Údržba krížov a božích múk v k.ú. Podhoria
11. Údržba altánu – prístrešku pod Roháčom
12. Prístavby, nadstavby a stavebné úpravy kaplnky, predtým Domu smútku
13. Terénne a stavebné úpravy cintorínov
14. Rekonštrukcia cesty III/2102
15. Nové miestne komunikácie, pešie chodníky, mosty a lávky a rekonštrukcia existujúcich miestnych komunikácií, peších chodníkov, cyklistických chodníkov, mostov a lávok, lyžiarske, cykloturistické a turistické trate
16. Stavby statickej dopravy a rekonštrukcia stavieb statickej dopravy pri stavbách a areáloch verejnej sociálnej vybavenosti
17. Rozšírenie športových areálov futbalových ihrísk vrátane prístavieb, nadstavieb, stavebných úprav a novostavieb v areáloch (vrátane dopravných ihrísk)
18. Stavba obecného dvora technických služieb,
19. Rekonštrukcia existujúceho a rozšírenie celoobecného vodovodu,
20. Dokončenie stavby, rekonštrukcia existujúcej a rozšírenie celoobecnej kanalizácie,
21. Stavby dažďových kanalizácií, vrátane rigolov
22. Rekonštrukcia a stavebné úpravy vodných tokov, brehov vodných tokov (vrátane protipovodňových úprav, očisty tokov a brehov a likvidácie živelných skládok)
23. Stavby nových VN vedení a trafostaníc, preložky VN vedení a rekonštrukcie stavieb existujúcich VN vedení a trafostaníc, demontáž trafostaníc
24. Stavby nových NN vedení, rekonštrukcia existujúcich NN vedení a súvisiacich zariadení a stavieb
25. Stavby nového verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu, miestnej telekomunikačnej kábelovej siete, rekonštrukcia existujúceho verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu, vrátane modernizácie technológií (bezdrôtový rádiový miestny rozhlas), inštalácia obecného monitorovacieho kamerového bezpečnostného systému
26. Stavby nových elektronických komunikačných sietí a rekonštrukcia existujúcich elektronických komunikačných sietí
27. Rekonštrukcia plynofikácie a rozšírenie plynofikácie a stavby objektových, združených a ekologických zdrojov tepla
28. Revitalizácia prvkov regionálneho a miestneho územného systému ekologickej stability
29. Zberové miesta kalendárového zberu separovaného a veľkoobjemového odpadu
30. Verejná izolačná zeleň
31. Odstránenie živelných skládok odpadov
32. Stavba kompostoviska

2.18.13 SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Vid'. príloha

A3) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Ministerstvo životného prostredia SR január 2014
Výber

NAVRHOVANÉ ADAPTAČNÉ OPATRENIA V JEDNOTLIVÝCH OBLASTIACH

Sídlné prostredie

Dopady zmeny klímy ohrozujú konkrétne sídla, teda dotýkajú sa systémov v nich fungujúcich či už ľudských, infraštruktúrnych alebo prírodných, a súčasne ovplyvňujú ich rozvojové neinvestičné a investičné zámery. Predchádzanie a zmierňovanie dôsledkov zmeny klímy a zvyšovanie odolnosti sídel sa stáva neoddeliteľnou súčasťou činnosti samosprávy na lokálnej úrovni, či už v operačnej, rozhodovacej alebo plánovacej rovine. Sídlá a ich samosprávne orgány majú široko a jasne definovaný priestor pre výkon a rozhodovanie a majú, v zmysle platnej legislatívy, viacero možností ako systémovo začleniť tému zmeny klímy a zmierňovanie jej dôsledkov do strategických dokumentov a rozvojových plánov samosprávy.

Účinným nástrojom pre systémový prístup k adaptácii a na súčasné i budúce dopady zmeny klímy je *adaptačná stratégia*.

Je potrebné určiť časový rámec pre realizáciu cieľov v krátkodobom (3 – 5 rokov), strednodobom (5 – 10 rokov) i dlhodobom horizonte (10 – 15 rokov). Súčasne je nevyhnutné vytvárať na prípravu a realizáciu adaptačnej stratégie formalizované verejno – súkromné partnerstvá, ktoré pod vedením miestnej samosprávy sú nositeľmi adaptačnej stratégie a sú spoluzodpovedné za jej realizáciu.

Na základe analýz a vyhodnotenia zraniteľnosti a potenciálnych rizík všetkých kľúčových oblastí je následne možné cielene navrhnuť opatrenia, ktoré môžu byť realizované na zníženie zraniteľnosti resp. zvýšenie reziliencie (odolnosti) sídla/mesta.

a) Krátkodobé a strednodobé opatrenia

V návrhu nového zákona o územnom plánovaní a výstavbe je stanovená povinnosť spracovať územné plány obcí postupne pre všetky obce podľa počtu obyvateľov do stanovených termínov. Tieto územné plány by mali byť spracované podľa nových kritérií, ktoré budú zapracované v nových vykonávacích vyhláškach k zákonu, a ktoré by mali podporovať implementáciu adaptačných opatrení načrtnutých nižšie.

Tab. 1 Navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy

Navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy	
Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav	Koncipovať urbanistickú štruktúru mesta tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu
	Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
	Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnú izoláciu, tienením transparentných výplní otvorov
	Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
	Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
	Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste
	Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v intraviláne aj extraviláne sídiel
	Zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam
	Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny
Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric	Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch miest a obcí
	Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
	Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrického vedenia
	Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran
Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha	Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
	Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
	V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd
	V prípade, že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov
	Samosprávy by mali podporovať a pokiaľ možno zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok	V prípade že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plochy prírode blízkych lesov, resp. prirodzených lesov
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí
	Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
	Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí
	V prípade, že samospráva vlastní lesy, zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty
	Usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení
	Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy

b) Opatrenia strategického strednodobého a dlhodobého plánovania

V pripravovanom novom zákone o územnom plánovaní a výstavbe je stanovená stratégia, aby mali všetky obce do určitého termínu územné plány. V územných plánoch obcí budú premietnuté príslušné opatrenia zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

c) Opatrenia v oblasti výskumu a vývoja

Pri riešení dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie je potrebné zabezpečiť vypracovanie podporných dokumentov a metodík, ktoré budú účinným nástrojom pre praktické riešenie:

- územné dopady zmeny klímy na sídelné prostredie,
- komplexný krajinno-ekologický, krajinno-architektonický a sociologický výskum zelene v sídlach,
- jednotná metodika hodnotenia a plánovania komplexného územného rozvoja, vrátane zelene v sídlach.

d) Opatrenia v oblasti informácií, komunikácie, vzdelávania

V novom zákone o územnom plánovaní a výstavbe sa bude zavádzať informačný systém o územnom plánovaní a výstavbe, v ktorom budú vedené registre územného plánovania a registre výstavby. Údaje z týchto registrov budú elektronicky prístupné verejnosti

A4) DOKLADOVÁ ČASŤ

Dokladová časť bude priložená po skončení prerokovania návrhu ÚPN – O Podhorie k dokumentácií o prerokovávaní (samostatný obal).